

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

Diarienummer 106-1573-2013

Årsredovisning 2012

Länsstyrelsen i Jönköpings län

■ Årsredovisning 2012

DIARIENUMMER: 106-1573-2013

Diarienummer: 106-1573-2013

Omslagsfoto: Smålandsbilder.se

© Länsstyrelsen i Jönköpings län 2012

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet – året som gått	7
Organisation	12
Länsstyrelsens vision och övergripande mål	12
Vision	12
Övergripande mål:	12
Länsstyrelseinstruktion 2 §	13
Areella näringar, landsbygd och livsmedel utgiftsområde 23.....	13
Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik utgiftsområde 18..	15
Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20.....	16
Jämställdhet utgiftsområde 13	19
Integration utgiftsområde 13.....	21
Länsstyrelseinstruktion 3-6 §§.....	28
Trafikföreskrifter	28
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor.....	29
Lantbruk och landsbygd	32
Fiske.....	48
Regional tillväxt	52
Infrastrukturplanering.....	65
Energi och klimat	67
Hållbar samhällsplanering och boende	77
Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	82
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	111
Kulturmiljö	116
Folkhälsa	123
Jämställdhet	128
Integration	134
Övrig verksamhet	146
Övrig förvaltning.....	146
Organisationsstyrning	147
Personaluppgifter	150
Året i siffror	152
Sammanställning över väsentliga uppgifter	165
Finansiell redovisning	167
Resultaträkning.....	167
Balansräkning.....	168
Anslagsredovisning.....	170
Finansiella villkor	172

Tilläggsupplysningar och noter	173
Noter.....	175
Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag	185

Landshövdingen har ordet – året som gått

Under 2012 års början fortsatte arbetsmarknaden stagnera på samma sätt som kunde skönjas i slutet av 2011 för att sedan avslutas med en våg av varsel i slutet av året. Som en effekt av den finansiella oron och eurokrisen i Europa och dess påverkan på världens marknader mattades konjunkturen av även i Sverige och länet drogs med, vilket ledde till ökade varsel och något högre arbetslöshetsnivå. Trots denna utveckling har vi fortfarande en arbetslöshetsnivå i länet som ligger på 7,8 procent det vill säga cirka 1,1 procent lägre jämfört med riksgenomsnittet som låg på 8,9 procent vid utgången av 2012. Även om arbetslöshetsituationen i länet hos ungdomar i åldersgruppen 16 – 24 år ligger cirka 1,6 procent lägre jämfört med riksgenomsnittet, är det fortfarande bekymmersamt med en förhållandevis hög andel arbetslöshet bland ungdomar. Även om arbetslöshetsnivåerna i båda fallen är lägre än riket i genomsnitt, krävs det insatser av samtliga aktörer inom länet för att vända läget på arbetsmarknaden. Det behövs insatser på hela arbetsmarknadsområdet, till exempel praktik, yrkesutbildningar men även utbildningsinsatser. Det finns särskilda behov av extra ungdomssatsningar som riktar sig mot olika ungdomsgrupper. Här behöver vi kraftsamla över alla verksamhetsgränser för att kunna förbättra

Länsstyrelsens verksamhet

Länsstyrelsens verksamhet fullföljdes samtidigt som förändringsprocesserna genomfördes. Även om en del verksamhet, såsom miljöprövningsdelegationen, koncentrerades till Linköping, fortsatte verksamheten med fullt fokus på visionen och de övergripande målen. Verksamheten drevs med den ständiga ambitionen att vara en myndighet som driver en optimal och ändamålsenlig verksamhet, där kunderna och övriga intressenter får ett respektfullt bemötande och en relevant service. Fokus har också varit på att personalen ska fortsätta vara engagerade, trivas och utvecklas i arbetet och se Länsstyrelsen som en attraktiv arbetsgivare.

Samtidigt som den nya målstyrnings- och uppföljningsprocessen fick sitt fulla genomslag i organisationen fortsatte det ständigt pågående administrativa samverkansarbetet mellan länsstyrelserna i landet under året.

Länsstyrelsen har fortsatt varit aktiv i sitt samarbete med näringslivsorganisationer, kommuner, Landstinget, Regionförbundet, arbetsmarknadens parter och Högskolan. Under året intensifierades arbetet i Klimatrådet ytterligare. Dessutom förnyades sammansättningen i Jämställhetsrådet och grunderna för ett nytt Integrationsråd diskuterades.

Inom ramen för den vision och de övergripande målen som återigen fastställdes under 2012 verkade Länsstyrelsen för ett bra län att leva, verka och utvecklas i. Det är angeläget med en hög kvalitet i tillsynsarbetet. Angeläget är också att verka för god miljö och natur som förutsättningar för fortsatt utveckling och attraktivitet. Arbetet inom landsbygdssektorn har pågått oförtrutet och fortsätter att skapa förutsättningar för ett levande län och livskraftiga företag oavsett ort och läge.

Det är en uttalad strategi med en god och bred samverkan med andra aktörer i länet, på olika områden, för att skapa plattformar för till exempel näringslivsutveckling och utbild-

ning. Det är dessutom angeläget att länets position för logistik i norra Europa ytterligare stärks och utvecklas.

Nöjdare brukare och intressenter

För fjärde gången genomfördes en brukarundersökning i syfte att få klarhet i brukarnas syn på Länsstyrelsens hantering av olika ärenden och vårt bemötande av samverkansparter samt att identifiera förbättringsområden. 2012 genomfördes undersökningen inom fyra verksamhetsområden, detaljplaner, stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder och företagsstöd, tillstånd och dispenser avseende naturskydd samt överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen.

Undersökningen visar att Länsstyrelsen i Jönköpings län fortsatt upplevs som en kompetent myndighet med ett professionellt bemötande och god information inom alla de områden som brukarundersökningen omfattade. Resultatet ger vid handen att det görs ett bra arbete inom myndigheten, men samtidigt som Länsstyrelsens höga ambition ger utrymme för ytterligare förbättringsinsatser.

Medarbetare

Under 2012 genomfördes i samband med chefstillsättningar en genomgående management audit bland cheferna. Resultatet av denna genomgång kommer under 2013 att användas för att organisera olika utbildningar och riktade insatser kring kompetensutveckling.

Under året genomfördes ingen medarbetarundersökning, då förra årets medarbetarundersökning visade mycket positivt resultat. Däremot låg fokus under året på att bearbeta och åtgärda de i samband med förra undersökningen identifierade förbättringsområdena. Avsikten är att medarbetarundersökningarna ska genomföras vartannat år.

Klimat, jämställdhet, integration och folkhälsa

Under året fortsatte det aktiva arbetet inom Klimatrådet samtidigt som det efterlängttade regionala energikontoret äntligen var på plats. Något som Länsstyrelsen hade verkat för under en längre period. Vår stora förhoppning är att arbetet i dessa grupper ska ge positiva effekter på länets ambitioner vad gäller klimat- och energifrågorna. Vidare väl i linje med uppdragen inom miljö, klimat och energi, arbetar Länsstyrelsen även med att samordna klimatanpassningsarbetet.

2012 har varit ett år där samverkan med andra aktörer varit i fokus, jämställdhetsrådet fick en nystart och inom området våld i nära relationer tillsattes en ny tjänst med fokus på kompetensutveckling. Inom integration har en viktig del av arbetet varit just att få ihop länets aktörer i en bättre samverkan för att kunna möta den ökande strömmen av flyktingar. Med anledning av detta kommer det under 2013 att bildas ett nytt Integrationsråd med bred sammansättning. Även inom folkhälsoområdet har vi en ökad samverkan där vi under 2012 har slagit ihop organisationen för det alkohol- och drogförebyggande arbetet med det brottsförebyggande arbetet. Detta är något som vi tror kan leda till en ökad samverkan med Polisen och övriga aktörer inom området.

Landsbygdsutveckling

Inom Länsstyrelsens breda verksamhet och ansvarsområden har särskilda insatser gjorts för att utveckla landsbygden och företagandet i Jönköpings län. Möjligheterna inom Landsbygdsprogrammet är många och totalt har Länsstyrelsen under året beviljat ca 520 mkr i

olika stödformer i syfte att utveckla landsbygden i länet. Som ett led i att verka för att de nationella målen för projektet ”Sverige – det nya matlandet”, ska få genomslag i länet har Länsstyrelsen genomfört särskilda satsningar inom ramen för två samordningsprojekt som finansieras av Landsbygdsprogrammet. Arbetet under 2012 har varit inriktat på att lyfta Småland som en matregion. Skärskilda insatser har även genomförts inom bredbandsutvecklingen i länet. Länsstyrelsen gör bedömningen att kvalitativt bredband med hög kapacitet är en förutsättning för boende och tillväxt på landsbygden och sätter stort fokus på fortsatt bredbandsutbyggnad. Länsstyrelsen har prioriterat frågan, dels beträffande stöd inom ramen för Landsbygdsprogrammet, dels stöd enligt kanalisationsförordningen. Efterfrågan på medel för bredbandsåtgärder överstiger de tillgängliga medel Länsstyrelsen disponerat. Därför fick Länsstyrelsen efter begäran ett något ökat anslag från regeringen avseende 2012. Fortsatt fokus har även lagts på att korta handläggningstiderna inom Landsbygdsprogrammet. I samband med detta har processgenomgångar genomförts och dessa har gett resultat både på handläggningstiderna men främst på effektiviteten i handläggningen.

Livsmedelskontroll djurskydd och allmänna veterinära frågor

Inom områdena livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor har verksamheten effektiviserats under år 2012. Det kan noteras att kostnaden per beslutat ärende inom dessa verksamhetsområden har minskat med 24 procent i jämförelse med år 2011. Samtidigt har antalet djurskyddskontroller per årsarbetskraft ökat från 103 till 120 kontroller. Effektiviseringen märks även beträffande kontrollen av veterinärer som förskriver läkemedel för villkorad behandling av djur. Trots att Länsstyrelsen har gjort en mera omfattande genomgång av de dokument som rör villkorad läkemedelsbehandling än vid föregående års kontroller har kontrolltiden per kontrollobjekt minskat med drygt 30 procent.

Natur

Det är mycket positivt och roligt att vi under året fått ett biosfärområde utsett och invigt – Östra Vätterbranterna. Området med dess goda samverkan inom olika områden samt den värdefulla naturen är en fin pärla för länet. Skyddsarbetet för de mest värdefulla naturområdena fortskrider.

Under året har vi samlat den personal som arbetar med förvaltning av nationella datasystem inom miljöområdet samt GIS-samordning till en miljödatagrupp inom Naturavdelningen. Denna gruppering kommer att underlätta kommande samordning och utveckling.

Arbetet inom Viltförvaltningsdelegationen har varit stort, intensivt, framgångsrikt och genomfört i god anda under året bland annat med studiebesök för att diskutera rovdjur i allmänhet och vildsvinstammen i synnerhet.

Miljö- och samhällsbyggnad

Under år 2012 har det fortsatt varit stort fokus på den ökande etableringen av vindkraft i länet och Länsstyrelsen har arbetat med frågan ur samhällsplaneringsperspektiv, kulturmiljöperspektiv och ur ett miljöperspektiv. Vi kan konstatera att vindkraften är en fråga som engagerar många medborgare i länet, som ett miljövänligt energislag som de flesta vill se mer av, men också som av en del kan ses som en störande bullrande verksamhet, vilket ger Länsstyrelsen en viktig och utmanande roll i sammanhanget. En av de viktigaste frågorna kring etableringen av vindkraft har under året varit att förena dessa byggnationer med de kulturhistoriska aspekterna i landskapet.

Det kan konstateras att många av länets kommuner har jobbat aktivt med sina översiktsplaner under året, samtidigt som Länsstyrelsen har i och med att den nya Plan- och bygglagen trädde i kraft under år 2011 intensifierat sitt arbete med att utveckla planeringsunderlagen för översiktsplanering.

Arbetet med inventering, undersökning och sanering av förorenade områden fortsatte under året. Det är också glädjande att konstatera att flera saneringar påbörjades och genomfördes under året, även om inventeringarna visar att det finns ett mycket stort fortsatt behov av åtgärder i länet. Bland annat har saneringar av Grimstorps före detta impregneringsanläggning i Nässjö kommun och av Hallabo Metallgiuteri i Gnosjö kommun slutförts. Länsstyrelsen fastställde också ett miljöriskområde för området Kniphammaren i Jönköpings kommun. Detta var det första miljöriskområde som fastställdes i landet. Därför hoppas vi kunna bidra med våra erfarenheter från detta arbete till andra län, så att fler miljöriskområden kan inrättas i landet.

Säkerhet och beredskap

Ett av Länsstyrelsens ansvarsområden är att utöva tillsyn av räddningstjänst samt följa upp och samordna krisberedskap inom länet. Länsstyrelsen arbetar idag mycket systematiskt och i en välutvecklad och prestigelös samverkan med olika berörda aktörer inom länet, bl.a. landsting, kommuner, räddningstjänster, polis, SOS Alarm samt ett antal privata och statliga regionala aktörer, för att stärka krisberedskapen i länet. Detta arbetssätt har gjort länets samverkansorganisation till en förebild för andra runt om i landet.

Det vardagliga arbetet genomförs av särskilda arbetsgrupper med olika inriktningar.

Länet har under 2012 påbörjat ytterligare arbete och samverkan för att klarlägga risker och sårbarheter samt hitta metoder för att minimera skador och andra effekter som kan följa i spåren av dessa.

Organisation

Med tanke på de förändringar som har skett och sker arbetar Länsstyrelsen intensivt med att ha en väl anpassad organisation och en ekonomi i balans för att på bästa sätt genomföra sina uppdrag till gagn för alla berörda intressenter, medborgarna, näringslivet och övriga aktörer. De insatser som gjordes under 2011 med bland annat en verksamhetsöversyn och implementering av målstyrningsprocessen, fick genomslag och kommer att nå full effekt under kommande verksamhetsår. Personalen visade på stort engagemang och var delaktiga på ett bra sätt, vilket gynnade insatserna som ledde till goda resultat såväl i verksamheten som ekonomiskt.

Vid utgången av året fick myndigheten tack vare det strukturerade målstyrningsarbetet men framförallt på grund av chefernas och medarbetarnas målmedvetna engagemang i effektivitetsarbetet ett litet överskott i ekonomin.

Under året genomfördes en organisationsförändring som innebar inrättandet av en stab som ersatte den administrativa avdelningen och en övergång från funktioner till enheter. Vissa sammanslagningar gjordes för att vassa organisationen. Den sista delen av förändringen förverkligades den 1 oktober vilket gör att vi kommer att se effekterna av dessa under innevarande år.

Mot en spännande framtid

Länsstyrelsen befinner sig i en värld med ständiga och intressant utveckling med nya och förändrade uppgifter vilket ställer krav på flexibilitet och nyfikenhet. Det är en spännande och utmanande situation för alla på myndigheten. Länsstyrelsen i Jönköpings län har kompetenta och engagerade medarbetare som ser framtiden an för att även framöver aktivt stärka myndigheten och dess verksamhet. Precis som tidigare finns fokus på ett rättssäkert agerande och ett korrekt och respektfullt bemötande.

Min starka övertygelse är att Länsstyrelsen i Jönköpings län även i fortsättningen kommer att kunna leva upp till samverkansparters och medborgarnas krav och önskemål för att på ett professionellt sätt och i samverkan med andra parter anta kommande utmaningar i syfte att göra ett attraktivt län ännu attraktivare.

Jönköping i februari 2013

Mino Akhtarzand
Landshövding

Organisation

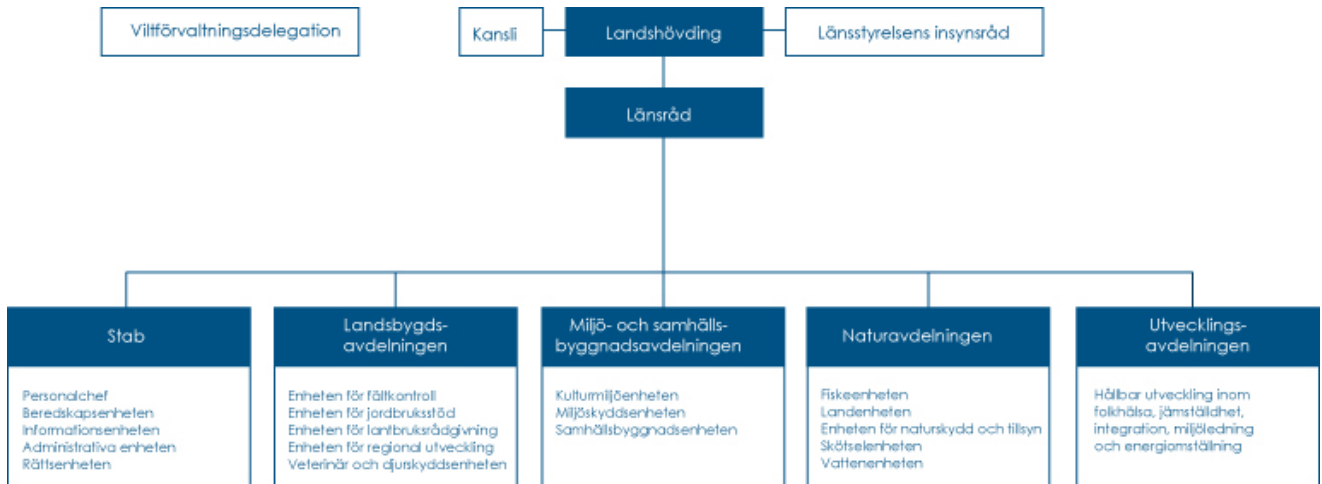

Bild på organisationen 2012-12-31

Länsstyrelsens vision och övergripande mål

Vision

Jönköpings län ska vara ett av landets mest framgångsrika län. Genom samverkan med andra bidrar Länsstyrelsen till att skapa förutsättningar för ett attraktivt län för alla att leva, verka och utvecklas i.

Övergripande mål

- Länsstyrelsen ska vara en myndighet som har goda relationer med uppdragsgivare, samverkansparter och medborgare.
- Länsstyrelsen ska garantera rättssäker myndighetsutövning och ett respektfullt bemötande.
- Länsstyrelsen ska ha en ekonomi i balans.
- Länsstyrelsen ska ha ett öppet arbetsklimat med engagerad och kompetent personal.
- Länsstyrelsen ska vara pådrivande i arbetet för hållbar utveckling.

Länsstyrelseinstruktion 2 §

Länsstyrelsen ska verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

1. Länsstyrelsen ska redovisa sina insatser och sin bedömning av uppnådda resultat för sin uppgift att verka för att nationella mål får genomslag i länet samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

I länsstyrelsernas regleringsbrev 2011 fick Länsstyrelsen i Örebro uppdraget att samordna arbetet med att utarbeta enhetliga indikatorer som beskriver hur resultat förhåller sig till målet att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta uppdrag fick en fortsättning i regleringsbrevet 2012 där Länsstyrelsen i Örebro fick i uppdrag att samordna arbetet med bland annat att föreslå ett urval av indikatorer som ska kunna mäta resultat av länsstyrelsernas arbete. Rapporten lämnades till regeringskansliet i juni 2012. Genom ett separat beslut bestämde Socialdepartementet därefter att föreslagna indikatorer skulle användas redan i årsredovisningen för 2012. Det är följaktligen första året som länsstyrelserna presenterar och analyserar indikatorer inom fem olika områden. Avsikten är att presentera en tidserie med data över en treårsperiod, men för vissa indikatorer har det bara varit möjligt att redovisa en serie på två år i denna årsredovisning. Från och med årsredovisningen för 2013 kommer det att presenteras en treårig tidserie för samtliga indikatorer.

Länsstyrelsen kommenterar och analyserar i årsredovisningen förändringar av indikatorvärden och relaterar dessa till Länsstyrelsens insatser och resultat. Det övergripande syftet är att visa på hur de nationella målen får genomslag i länet samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

Areella näringar, landsbygd och livsmedel utgiftsområde 23

Sysselsättning	2012	2011	2010
Antal kvinnor sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal kvinnor sysselsatta i länet (avser dagbefolkning) (procent).		7 %	7 %
Antal män sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal män sysselsatta i länet (avser dagbefolkning) (procent).		15 %	15 %
Antal sysselsatta utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till totalt antal sysselsatta i länet (avser dagbefolkning) (procent).		11 %	11 %
Nyföretagande	2012	2011	2010
Antal nystartade företag av kvinnor utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till nyföretagande i länet (procent).		15,2%	11,6%
Antal nystartade företag av män utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till nyföretagande i länet (procent).		28,2%	25,8%
Antal nystartade företag utanför tätort (på landsbygden) i förhållande till nyföretagande i länet (procent).		43,4%	37,4%

Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

KOMMENTAR KRING OVANSTÅENDE INDIKATORER

Sysselsättning

I jämförelse med riket har länet något högre andel sysselsatta utanför tätort både när det gäller kvinnor och män samt totalt. Andelen sysselsatta män utanför tätort är högre än andelen sysselsatta kvinnor. Sysselsättningen utanför tätort är enligt indikatorerna oförändrad under de två åren. De satsningar som Länsstyrelsen genomför genom landsbygdsprogrammet och anslaget för regional tillväxt, görs enligt glesbygdsvverkets definition av landsbygd, där endast länets kommunhuvudorter samt Anderstorp och Smålandsstenar inte klassas som landsbygd. Även om vi har en annan definition så är vår bedömning att indikatorerna speglar verkligheten.

Nyföretagande

Nyföretagandet på landsbygden har däremot ökat i länet både när det gäller kvinnor och män samt generellt, jämfört med föregående år. Ökningen är glädjande nog också procentuellt större än ökningen på riksnivå mellan de två åren. Andelen nya företag startade av män är nästan dubbelt så hög som andelen nystartade företag med kvinnor som ägare. Det finns dessutom dold statistik över kvinnors företagande då många lantbruksföretag ägs av både en man och en kvinna. Eftersom företaget är en enskild firma och den oftast är skriven på mannen, försvinner kvinnans ägande i de fallen i statistiken. Man ska också komma ihåg att i statistiken ingår endast företag med en arbetsföretagning på mer än 500 timmar/år. Kvinnor har en tendens att i större utsträckning starta sina företag i mindre omfattning för att sedan växa, vilket även bekräftas av ansökningarna via landsbygdsprogrammet. Inom landsbygdsprogrammet har Länsstyrelsen, för att öka kvinnors företagande på landsbygden, därför prioriterat ansökningar där sysselsättningen ökar även om företagaren inte är heltidssysselsatt inom det nystartade företaget. Dessutom deltar Länsstyrelsens jämställdhetsstrateg i projektbedömningar för att jämställdhetsmålen ska genomsyra de prioriteringar som görs i samband med projekt inom Länsstyrelsens verksamheter.

Inom regional tillväxt och landsbygdsutveckling satsar Länsstyrelsen på att sprida kunskap till företagare generellt om hur jämställdhet ökar tillväxten. Vi tillämpar inte könskvotering i våra prioriteringar inom landsbygdsprogrammet eller anslaget för regional tillväxt, men försöker stimulera fler kvinnor att starta och driva företag genom information. Vi ser att jämställda företag utvecklas bättre vilket också visats i forskning. Bland annat har jämställda företag markant bättre lönsamhet än andra i samma bransch. Kvinnor i ledningen och på chefsposter ökar lönsamheten, avkastningen på eget kapital och aktieutdelningen. Könsblandade arbetsgrupper har även dubbelt så hög chans att överträffa ledningens förväntningar som grupper med enbart män eller kvinnor. Detta visar vi genom informationsbroschyrer som är framtagna tillsammans med Länsstyrelsens sakkunniga inom området och som skickas till alla som söker företags- eller projektstöd. Det finns svårigheter att visa exakt på hur stor del av stöden som tillfallit män respektive kvinnor, men däremot har det efter uppföljning av stöden visat sig att flera företagare har anammat de fördelar som vi velat påvisa med jämställda företag. Efter satsningar har flera företag valt att anställa lika många kvinnor som män, således har det ökade arbetsbehovet fördelats lika mellan kvinnor och män.

Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik utgiftsområde 18

Detaljplaner	2012	2011	2010
Antal överprövade detaljplaner		0	0
Antal upphävda detaljplaner		0	0
Strandskyddsdispenser	2012	2011	2010
Antal strandskyddsdispenser som Länsstyrelsen har överprövat	13	23	30
Antal strandskyddsdispenser som Länsstyrelsen har upphävt	6	11	14

Källa: Boverket,

2010: Uppföljning av strandskyddsbeslut 2010. Naturvårdsverket ärendenr NV-00711-11, tabell 5

2011: Uppföljning av strandskyddsbeslut 2011. Naturvårdsverket ärendenr NV-00289-12, tabell 4

2012: Uppgifterna är hämtade ur Länsstyrelsens eget register.

KOMMENTAR KRING OVANSTÅENDE INDIKATORER

Detaljplaner

Indikatorvärdet för överprövade och upphävda detaljplaner har inte förändrats under de senaste tre åren. I de fall det funnits anledning att överväga ett överprövningsförfarande har detta markerats tydligt i såväl samrådsyttrande som vid de kontakter Länsstyrelsen har med länets kommuner i samhällsplaneringsfrågor. Detaljplanerna har därvid justerats på ett godtagbart sätt och Länsstyrelsen har inte behövt ta in planerna för överprövning. Länsstyrelsen ser inte att indikatorn i sig har påverkat arbetssätt och metoder för hur samrådsyttrande skrivs eller hur kontakterna i övrigt sker kring de för staten väsentliga samhällsintressen i planeringen.

Strandskyddsdispenser

Länsstyrelsen för löpande statistik om kommunernas och Länsstyrelsens samtliga beslut om dispens från strandskyddet och rapporterar till Naturvårdsverket enligt deras anvisningar. Under perioden 1 januari till 31 december har 113 dispenser från kommunerna granskats. Av dessa har 13 tagits in för prövning. Tre av dessa var vid årets slut inte avgjorda. Vi kan se att antalet meddelade dispenser har minskat något under 2012. Även antalet överprövade dispenser har minskat vilket kan beror på dels att kommunernas kompetens kring lagstiftningen och tillämpningen av densamma ökar, samt att det har utvecklats en rättspraxis vilket gör det lättare för kommunerna att fatta rätt beslut. Det är positivt att se att Länsstyrelsen inte behöver överpröva lika många dispenser. Länsstyrelsen anordnade under hösten en konferens för länets kommuner om strandskydd – både dispensgivning och tillsyn. Konferensen var mycket uppskattad. Länsstyrelsen svarar även löpande på frågor som kommunerna har om tolkningar av strandskyddsbestämmelserna.

Vi kan dock fortfarande se att nästan hälften av de ärenden som överprövas upphävs, vilket tyder på att det fortfarande finns vissa brister i lagtillämpningen. Av de tio dispenser som avgjorts under 2012 har sex stycken upphävts (sex procent av totala antalet dispenser), varav två har överklagats. Ett har avslagits vilket betyder att Länsstyrelsens beslut har kvarstått. Det andra inkom till Länsstyrelsen i början av 2013 och ligger för prövning hos domstolen.

Allmän miljö- och naturvård utgiftsområde 20

Biologisk mångfald	2012	2011	2010
Markåtkomst produktiv skog, antal hektar	202	43	837
Förekomst av rovdjur i länet	2012	2011	2010
Antal vargrevir med föryngringar		0	0
Vattenmiljö	2012	2011	2010
Antal ytvattenförekomster som uppnår hög eller god ekologisk status i förhållande till totala antalet i länet (procent).	58 %	58 %	58 %
Antal grundvattenförekomster som uppnår god kvantitativ status i förhållande till totala antalet i länet (procent).	100 %	100 %	100 %
Antal grundvattenförekomster som uppnår god kemisk status i förhållande till totala antalet i länet (procent).	97 %	97 %	97 %
Mark	2012	2011	2010
Antal sanerade objekt i förhållande till inventerade objekt i riskklass 1 (procent).		35 %	23 %
Förnybar energi	2012	2011	2010
Installerad effekt MW (megawatt) i vindkraftverk.		72,8	37,5
Antal producerad GWh (gigawattimmar) som kommer från vindkraft.		185	62

Källa: Naturvårdsverket, VISS-databasen, Havs- och vattenmyndigheten, EBH-databasen, Vindkraftsstatistik 2011 (Statens Energimyndighet ES 2012.02)

KOMMENTAR KRING OVANSTÅENDE INDIKATORER

Biologisk mångfald

Inom områdesskydd prioriteras skogliga reservat och skydd av särskilt värdefulla vatten. Allt högre kostnader för markinlösen tillsammans med inbesparad personal leder dock till att vi närmar oss målet långsamt. Avtal om intrångsersättning och köp har under 2012 träffats inom tolv objekt och omfattar en total areal om 157 hektar. Ersättningar till markägare för intrångsavtalen uppgick till 9,7 miljoner kronor. Under 2012 har två nya reservat bildats. Båda reservaten ligger inom biosfärsområdet Östra Vätterbranten och det är totalt 52 hektar skog som skyddats. Det är dock särskilt besvärande med medelsbristen för ersättning till markägare vilket påverkar när i tiden avtal kan slutas, vilket i sin tur inverkar negativt på den pågående dialogen med markägare. Länsstyrelsen har små möjligheter att påverka Naturvårdsverket när det gäller medelstildelning för just markåtkomst. Det återstår fortfarande betydande arealer för att nå målen för t.ex. skog (saknas 1 200 ha) och våtmark (tio objekt från myrskyddsplanen återstår). För närvarande pågår markägarkontakter och förhandlingar i drygt 30 områden. Trots att medlen för köp och intrång tog slut hos Naturvårdsverket tidigt 2012 lyckades vi köpa in mer mark 2012 än 2011. En förklaring är att vi tog beslut om tre naturreservat år 2011 där all markåtkomst inte var klar och ettårsfristen gick ut 2012 och där flertalet avtal lyckades bli klara 2012. En annan förklaring är att vi hade två lite större avtal med drygt 30 ha respektive 17 ha produktiv skog som blev klara under året. Trots medelsbrist för intrångsersättning och inköp arbetar Länsstyrelsen vidare med de objekt som påbörjats, samt arbetar med andra former av skydd. Arbetet med naturvårdsavtal kommer att intensifieras under 2013.

Vattenmiljö

Uppgifterna om statusen för yt- och grundvattenförekomster grundar sig på den statusklassning som fastställdes 2009. Därefter har ingen ny statusklassning genomförts utan den sker under 2013. Det går därför i dagsläget inte att göra någon bedömning om indikatorns utveckling.

Merparten av frågorna som rör de vattenrelaterade miljö kvalitetsmålen, havsmiljöarbetet/LOVA (lokala vattenvårdsprojekt), vattenrelaterad miljöövervakning och vattenförvaltning hanteras av samma enhet vid Länsstyrelsen, vilket möjliggör en samordning av arbetet. I syfte att integrera vattenfrågorna i myndighetens arbete sker en kontinuerlig samordning via möten och arbetsgrupper med andra enheter som arbetar med vattenfrågor.

Under året har det genomförts ett flertal insatser för att samla in ett bättre underlagsmaterial för statusklassningen bl. a. i form av flera nätprovfisken i samråd med berörda lokala intressenter och fortsatta undersökningar av miljögifter och grundvatten. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i ett nationellt vägledningsprojekt om övervakning av prioriterade ämnen, ett projekt som avslutades under 2012.

Länsstyrelsen har också varit delprojektledare i vattenmyndigheternas vattenkraftsprojekt, vars syfte är att ta fram förbättrade underlag och åtgärdsanalyser när det gäller vattenkraftens påverkan på ekologisk status.

Länsstyrelsen genomför på uppdrag av vattenmyndigheterna förvaltningen av databasen VISS (VattenInformationSystem Sverige), men deltar även aktivt i vattenmyndigheternas dataförsörjningsprojekt. Flera av miljödatabaserna har utvecklats av Länsstyrelsen i Jönköpings län. Biotopkarterings- och kalkningsdatabaserna går nu över i förvaltning samtidigt som ytterligare utveckling kommer ske. Databaserna används såväl för miljöövervakning och miljömålsarbete, som för vattenförvaltning.

På uppdrag av vattenmyndigheterna har arbetet fortsatt med att ta fram underlag för vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Riktlinjerna för detta arbete har tillämpats i ett läns- gemensamt pilotprojekt kring avrinningsområdena Emån och Lagan, där Länsstyrelsen har haft projektansvaret.

Länsstyrelsen har under året arbetat fram förslag på regionala åtgärdsplaner mot övergödning, mot miljögifter och för grundvatten. De regionala åtgärdsplanerna är ett led i Länsstyrelsens arbete med både vattenförvaltningen och miljömålen. Åtgärdsplanerna är tänkta att vara ett underlag för prioritering av åtgärder och bidra till genomförandet av såväl Länsstyrelsens som kommunernas och övriga myndigheters uppdrag i åtgärdsprogrammen. Det underlag som tas fram till de regionala åtgärdsplanerna kommer också utgöra underlag för kommande åtgärdsprogram från vattenmyndigheterna.

I ett av åtgärdsområdena, Torsjöån i Eksjö kommun, fortgår ett projekt i samarbete med kommunen, Emåförbundet och LRF. Inom projektet tas åtgärdsförslag fram och vidare planeras genomförande av prioriterade åtgärder i samverkan med berörda parter. I ytterligare ett åtgärdsområde, Anderstorpsån i Gislaved och Gnosjö kommun, har ett åtgärdsprojekt initierats av Nissans Vattenråd. Länsstyrelsen deltar i arbetsgruppen.

Vattenråden har en stor betydelse för att samordna informations- och åtgärdsarbetet inom avrinningsområdena. Länsstyrelsen deltar regelbundet i deras möten och informerar om vattenarbetet.

För varje vattenförekomst finns informationsblad tillgängliga via Länsstyrelsens webb. För ytvattenförekomster gjordes dessa klara under 2011 medan arbetet med vattenförekomstvisa informationsblad för grundvatten har fortsatt under 2012. Informationsbladen beskriver status i vattenförekomsterna men tar även upp lämpliga åtgärder som behöver genomföras samt vilka naturvärden som förekommer. Informationsbladen är viktiga underlag för tillsynsarbete men även för att ge en lättillgänglig information till framför allt kommuner.

Andra aktörer som kan påverka utvecklingen av indikatorn är kommunerna och de myndigheter som är utpekade i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. Länsstyrelsen arbetar aktivt för att bistå med underlag, och på annat sätt stödja dessa aktörer i deras åtgärdsarbete (se ovan). Under 2012 genomförde Länsstyrelsen också en enkät för att kartlägga kommunernas behov av utbildning och vägledning kring vattenfrågor i allmänhet och vattenförvaltningens åtgärdsprogram i synnerhet. Resultatet kommer att ligga till grund för planering av framtida utbildningsinsatser.

Ett minskat anslag av medel för åtgärder medför att utveckling av indikatorn uteblir eller blir negativ, exempelvis genom att kalkning inte kan genomföras för att upprätthålla statusen. Det är heller inte möjligt att uppnå full finansiering av åtgärder genom PPP (polluters pay principle) med befintligt lagstiftning. Förutom de välkända miljöproblemen övergödning, försurning och miljögifter framstår fysisk påverkan som en av de vanligaste orsakerna till att god ekologisk status inte nås. Utfallet av pågående utredning om vattenlagstiftningen samt verksamhetsutövarens ansvar för miljöanpassning kommer att få avgörande betydelse för indikatorns utveckling.

Mark

Indikatorvärdets utveckling från 2010 (23 procent) till 2011 (35 procent) visar på en ökning av andelen sanerade objekt av hittills konstaterade riskklass 1-objekt vilket i sig är positivt. Detta är en förutsättning för att det nationella målet om en giftfri miljö ska kunna nås inom utsatt tid. Dock måste förutsättningar ges som medger möjlighet till en ökad saneringstakt för att målet slutligen ska kunna nås. Indikatorvärdet påverkas dock inte endast av den takt i vilken saneringar utförs utan även av antalet tillkommande objekt i riskklass 1. Allteftersom inventeringen fortgår så tillkommer objekt som bedöms tillhöra riskklass 1, vilket sänker värdet på indikatorn. Länsstyrelsen är drivande i arbete med förorenade områden i länet. Detta genom att ta fram det underlag (MIFO-inventering) som krävs för prioritering av arbetet i länet, förmedla statliga bidrag för efterbehandling av förorenade områden men även genom att bedriva tillsyn gentemot ansvariga förorenare samt vägleda länets kommuner i detta arbete.

Förnybar energi

Vindkraftsutbyggnaden i länet har fortsatt att öka och produktionen trefaldigades under åren 2010-2011 och den installerade effekten har fördubblats. Jönköpings län har höga ambitioner inom energi- och klimatarbetet och vi vet att det är hårt och uthålligt arbete som ger resultat. Visionen är att vi till år 2050 ska vara ett plusenergilän, och med det menar vi att produktionen av förnybar energi ska täcka konsumtionen av energi på årsbasis. Samtidigt ska vi ha en effektivare energianvändning, där behovet minskar med 40 procent (jäm-

fört med år 2007). Vindkraften bedöms fortfarande vara den förnybara energikälla som har störst förutsättningar att växa och i framtiden utgöra en stomme i länets elproduktion.

Det pågår ett intensivt arbete med att driva energi- och klimatfrågorna framåt, bland annat genom Klimatrådet som Länsstyrelsen tillsatt under år 2011. Det är många aktörer som påverkar indikatorns utveckling. Arbetet i Klimatrådet bidrar till att stärka samverkan i länet och arbeta fram åtgärder för att vi ska nå uppsatta klimatmål om ökad förnybar energiproduktion.

Länsstyrelsen har både rollen att stimulera utvecklingen av förnybar produktion och att lämna yttranden över miljöprövningsdelegationens ärenden där olika hänsyn vägs in. Vidare arbetar Länsstyrelsen aktivt med att bland annat samordna Länsstyrelsens interna och externa information och vägledning om vindkraft till kommuner och exploatörer, förbereda samråd enligt 6 kap. miljöbalken för en effektivare tillståndsprövning och ajourhålla GIS-skiktet för vindkraft samt förbättra förutsättningarna för en effektiv tillsyn över vindkraftsanläggningar

Länsstyrelsen bedömer att det inom samtliga samhällssektorer krävs långtgående och kraftfulla insatser för att klara visionen, så även för att främja utbyggnaden av förnybar elproduktion. Nya förändrade styrmedel måste till inom flera områden för att ett effektivt arbete ska få långsiktigt genomslag. Ett angeläget område att se över och vidareutveckla är elcertifikatsystemet som måste svara upp till och möta ambitionsnivåerna för förnybar elproduktion.

Jämställdhet utgiftsområde 13

Nystartade företag	2012	2011	2010
Antal nystartade företag av kvinnor i förhållande till totalt antal nystartade företag i länet (procent)		34,5 %	32,1 %
Antal nystartade företag av män i förhållande till totalt antal nystartade företag i länet (procent)		65,5 %	67,9 %
Mäns våld mot kvinnor	2012	2011	2010
Anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre, där förövaren är bekant eller obekant med offret. Antal per 100 000 av medelfolkmängden 18 år eller äldre	Prel. 185	204	166

Källa: SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Brottsförebyggande rådet

KOMMENTAR KRING OVANSTÅENDE INDIKATORER

Nystartade företag

Andel företag som startas av kvinnor, i förhållande till totalt antal nystartade företag i länet, ökade något mellan 2010 och 2011. Det innebär att länet närmar sig siffrorna för riket vad gäller andel nystartade företag av kvinnor, som 2010 var 34,2 procent och 2011 var 35 procent. Fortfarande ägs dock närmare två tredjedelar av de nystartade företagen av män.

Nämnas bör att siffrorna döljer de företag som ägs av en kvinna och en man tillsammans, då endast en ägare kan registreras för enskild firma. En annan omständighet är att statistiken endast omfattar företag som sysselsätter mer än 500 timmar per år. Länsstyrelsen har sett att kvinnor i större utsträckning än män startar företag i mindre omfattning för att där-

efter växa, något som innebär att många företag startade av kvinnor blir osynliga i statistiken.

För att främja kvinnors företagande arbetar Länsstyrelsen aktivt med information till de som söker företags- eller projektstöd. En del i detta arbete är framtagande av informationsbroschyrer som lyfter fram forskning som visar på jämställda företags positiva resultat. Uppföljning visar att fler företag i länet har valt att anställa lika många kvinnor och män. I samverkan med Regionförbundet ska Länsstyrelsen under kommande år ytterligare förstärka sina insatser för att sprida kunskap om genus och jämställdhet inom ramen för de regionala utvecklingsmedlen. Länsstyrelsen samverkar även med Winnet Jönköpings län, vilket är en del av Nationellt Resurscentrum för kvinnor, och andra regionala aktörer i arbetet med att undanröja hinder för kvinnor att starta företag. Det är ett långsiktigt arbete som dels handlar om stöd och nätverk för målgruppen och dels om att öka kunskapen hos olika företagsfrämjande aktörer i länet.

Mäns våld mot kvinnor

Det fjärde nationella jämställdhetsmålet fastställer att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Enligt Brottsförebyggande rådet har dock antalet anmälda fall av misshandel mot kvinna ökat under lång tid. Denna utveckling syns även i statistiken för Jönköpings län. Om man ser på antalet anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre, där förövaren är bekant eller obekant med offret, kan man se en tydlig ökning mellan år 2010 och år 2011. Antalet anmälda brott i Jönköpings län ökade då från 166 till 204, vilket ger en ökning på 22,9 procent. Motsvarande siffra för riket är 1,9 procent. Preliminära siffror för år 2012 tyder emellertid på en vändning då antalet anmälda brott återigen minskar. Likväl finns alltså en ökning från 2010 med motsvarande 11,4 procent. Poängteras bör att Jönköpings län varje år har legat under riksgenomsnittet. Om ökningen av anmälda brott har sin grund i att fler brott begås eller att fler väljer att anmäla är svårt att uttala sig om. Dock är informationen om tillgänglig hjälp för utsatta, bemötandet samt stödet en utsatt kvinna får av exempelvis socialtjänst och kvinnojourer, en viktig faktor för att en kvinna ska våga och orka gå vidare med en polisanmälan. Samhällets pågående debatt och syn på utsatta kvinnor har även en avgörande betydelse.

Länsstyrelsen har en viktig roll gällande att erbjuda socialtjänst och ideella organisationer kompetensutveckling och processtöd i sitt arbete med personer utsatta för våld. Arbetet syftar till att nå en hög och jämn nivå i länet gällande kunskap och verksamhet riktad till målgruppen. En väsentlig del berör även vikten av att tydliggöra och uppgradera utsatta kvinnor som målgrupp inom samhällets olika myndigheter och stödstrukturer. Denna process pågår i länet och här är Länsstyrelsen en viktig aktör. Länsstyrelsen har också uppdrag att samordna stödet och underlätta för samverkan.

Länsstyrelsen är vidare en aktiv del i det övergripande arbetet med att lyfta mäns våld mot kvinnor som ett jämställdhetsproblem, med grund i ställningstagandet att kvinnor och män ska ha samma möjlighet till kroppslig integritet. Arbetet sker såväl internt som externt, exempelvis i olika samverkansforum, genom kompetenshöjande insatser, via media samt via utvecklingsmedel. Två projekt som Länsstyrelsen beviljat medel till, och samarbetat med under året är ”Det handlar om kärlek” och ”Machofabriken”. Som ett led i ett brett arbete med normer och attityder kring rättigheter, kroppslig integritet, våld och synen på vad som kan vara kvinnligt och manligt, har de båda projekten lyft dessa ämnen till diskussion med högstadie- och gymnasieelever i länet. Ytterligare är Länsstyrelsen en del i det övergripande

arbetet kring samhällets syn på kvinnor som blir/ har blivit utsatta för våld, och därigenom även en del i att minska de känslor av skuld och skam som den utsatta upplever och som är en starkt hindrande faktor för att polisanmäla våldet och söka hjälp. Om fler utsatta kvinnor bestämmer sig för att inte acceptera våldet och söka hjälp leder det till att mörkertalet minskas vilket i sin tur medför att våldet på allvar kan ta plats på den politiska agendan.

För att sammanfatta ovanstående resonemang bör en ökning av antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor inte entydigt ses som en indikator på ökat våld och misslyckat arbete utan i stället som en indikator på en förbättrad stödstruktur, ett minskat mörkertal och en pågående samhällsförändring.

Integration utgiftsområde 13

Nyanlända flyktingar eller andra skyddsbehövande	2012	2011	2010
Antal kommuner som tecknat överenskommelser om flyktingmottagande i förhållande till antal kommuner inom länet (procent).	100%	100%	100%
Antal platser per 10 000 invånare i länet	21,4	21,0	20,6
Ensamkommande flyktingbarn	2012	2011	2010
Antal platser per 10 000 invånare i länet	3,5	2,5	0,8

Källa: Migrationsverket, Befolkningsstatistik från SCB

KOMMENTAR KRING OVANSTÅENDE INDIKATORER

Länsstyrelsen har aktivt arbetat med att förstärka samverkan mellan kommuner, Länsstyrelsen och berörda parter i länet. Detta har bland annat skett genom återkommande möten med länets kommunledning och verksamhetsansvariga inom integrationsområdet. Länsstyrelsen har också anordnat två seminarier där integrationsminister Erik Ullenhag och civil- och bostadsminister Stefan Attefall har deltagit.

Länsstyrelsen har även genomfört ett antal nätverksmöten med kommunernas verksamhetschefer inom integrationsområdet samt initierat utbildningar, workshops och nätverksmöten för kommunernas integrations- och flyktinghandläggare. Länsstyrelsen har kunnat påverka utvecklingen genom dessa återkommande kommundialoger, kommunbesök, nätverk och kompetenshöjande insatser.

Nyanlända flyktingar eller andra skyddsbehövande

Indikatorvärdet för nyanlända flyktingar har utvecklats positivt för 2012 i jämförelse med åren 2011 och 2010. Det beror på att Arbetsförmedlingen fastställt högre länstal för mottagande, och att vi i våra överläggningar med kommunerna också har uppnått dessa länstal. Indikatorvärdet för Jönköpings län är 21,4 vilket är högre än rikssnittet som är 16,8. Överenskommelser har tecknats med samtliga länets kommuner (100 procent) vilket kan jämföras med riket som är 94 procent.

Ensamkommande flyktingbarn

Indikatorvärdet för ensamkommande flyktingbarn har haft en kraftig ökning från år 2010. Indikatorvärdet för Jönköpings län är 3,5 vilket är högre än rikssnittet som är 3,3.

Länsstyrelsen ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser.

Länsledningen samlar ledningarna i de övriga statliga myndigheter i länet två gånger per år, och det är alltid god uppslutning till dessa möten. Vid samlingarna informeras om aktuella frågor för respektive myndighet, och det förs också diskussioner kring olika strategiska frågor. Under 2012 har bland annat Kapacitetsutredningen, utredningen kring Statens regionala förvaltning och den nya polisorganisationen tagits upp. Mötena ger en god orientering kring de olika myndigheternas uppdrag samt förutsättningar och ger möjlighet till samverkan inom olika områden.

Förutom den kontinuerliga samverkan som sker i olika former, framförallt med sektorsmyndigheterna, till exempel Riksantikvarieämbetet (RAÄ), Boverket och Naturvårdsverket, sker särskild samverkan även med Trafikverket, Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, SGI och SGU. Samverkansformer finns med Skogsstyrelsen inom kulturmiljöområdet både inom enskilda projekt såsom inventeringsprojektet Skog & Historia och utbildningsprojektet Kulturmiljöhänsyn i skogsbruket, men utvecklas också inom den regionala samverkansgrupp Väst. Vidare finns samverkansprojekt med Havs- och vattenmyndigheten och Vattenmyndigheterna inom ramen för åtgärdsprogrammet för vattenförvaltningen. En samverkansmodell har utarbetats och tillämpas i den samverkan som sker mellan länsstyrelserna och Riksantikvarieämbetet. Med Trafikverket sker samverkan i olika former, bland annat finns ett gemensamt arbete kring bevarande av vägminnen (kulturmiljöfrågor), en väl utvecklad samverkansmodell kring planeringsfrågor genom de så kallade vägmötena som hålls en gång per månad och Godstransportrådet med representation från offentliga sektorn och näringslivet i Småland där Landshövdingen sitter i egenskap av ordförande. Vid dessa möten diskuteras aktuella vägärenden och syftar till att förenkla och effektivisera projekten. Samverkan med Lantmäteriet sker för att utveckla de olika rollerna i samhällspaneringen. Möten hålls två gånger om året, och vikten av denna samverkan har accentuerats i och med plan- och bygglagens nya regler om genomförandebeskrivningar, där de fastighetsrättsliga frågorna fått en utökad roll i plang genomförandet. Samverkan med lantmäterimyndigheten sker också i frågor som avser innehållet i den digitala registerkartan.

Länsstyrelsen har sedan flera år ett väl fungerande samarbete med Jordbruksverket. Samarbetet har successivt utvecklats och breddats till flera verksamhetsområden. Under 2012 formaliserades det rent operativa samarbetet i ett avtal mellan Jordbruksverket och Länsstyrelsen. Avtalet syftar till att främja ett mer långsiktigt samarbete kring utbyte av resurser mellan Jordbruksverket och Länsstyrelsen för att öka myndigheternas effektivitet. Avtalet är treårigt och sträcker sig fram till och med 2015. Länsstyrelsen har inom ramen för avtalet under fältsäsongen 2012 på uppdrag av Jordbruksverket genomfört ajourhållningsarbete av blockdatabasen inom jordbruksstödsadministrationen i Jönköping, Kalmar och Östergötlands län. Under övriga delen av året har Länsstyrelsen utfört ajourhållningsarbete i form av skärminventering på Jordbruksverket. Flera medarbetare har även handlagt överklagningsärenden på Jordbruksverket. Nämnas bör att Länsstyrelsen, utöver det generella samarbetet kring nya CAP, deltar i styrgrupp och arbetsgrupp för CAPs miljöeffekter, med fokus på kulturmiljöfrågorna.

Under 2012 har Länsstyrelsen fortsatt att utveckla sin samverkan med andra aktörer i länet, såväl offentliga som privata inom de råd som inrättats. Klimatrådet som bildades 2011¹ har

¹ se även åiterrapportering uppdrag 40

fortsatt att verka och flera konkreta åtgärder har vuxit fram ur den samverkan. Genom en nystart av Jämställdhetsrådet² har Länsstyrelsen bidragit till att samverkan kring dessa frågor har ökat, och även i Jämställdhetsrådet återfinns andra statliga myndigheter, kommuner, privata och ideella organisationer. För att öka samverkan och delaktigheten i integrationsarbetet har Länsstyrelsen även tagit initiativ till ett integrationsråd som kommer att vara ansvarigt för framtagandet av en regional strategi på integrationsområdet, samt vara pådrivande i integrationsfrågor i länet. Det konstituerande mötet för Integrationsrådet hålls den 19 februari 2013.

Det finns ytterligare bra exempel på konkret samordning mellan statliga myndigheter att lyfta fram. Sedan 2009 har det funnits en samverkan mellan Länsstyrelsen och Polisen avseende det alkohol- och drogförebyggande arbetet i länet. Från 2012 har även det brottsförebyggande arbetet införlivats i samverkansorganisationen. Verksamheten har en styrgrupp som leds av länspolisöversten med en representation från kommuner, landsting och Länsstyrelsen.

Landshövdingen är ordförande i SAMEB-F. SAMEB är ett regeringsuppdrag och står för ”Samverkan mellan statliga myndigheter mot ekonomisk brottslighet”. Årligen har SAMEB anordnat minst en konferens med ett aktuellt tema. Hösten 2012 anordnades en konferens i samarbete med Svensk Näringsliv med temat En kraftsamling mot bluffföretag och bluffakturor. SAMEB-F består av representanter för Polismyndigheten i Jönköpings län, Kronofogdemyndigheten, Skatteverket, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

Vidare håller Landshövdingen årligen ett antal dialogmöten på Residenset, där även övriga myndigheter i länet blir bjudna.

Det finns även satsningar av mer operativ karaktär att nämna. Att uppdatera, kvalitetssäkra och samordna geografiskt baserad information är ett en viktig del av Länsstyrelsens övergripande arbete. Länsstyrelsen i Jönköpings län har under 2012 haft huvudprojektansvaret för projektet ”Nationellt ensad geodataproduktion - VerksamhetsGIS” där man arbetat fram en ny nationell GIS-policy samtidigt som vi varit ordförande i ”Kravgrupp GIS” där man hanterat, prioriterat, sammanställt och vidarebefordrat alla länsstyrelsernas krav på GIS och geodata till den gemensamma IT-enheten. Under året har även Kravgruppen GIS kravställt, beställt, testat och leveransgodkänt en ny version av länsstyrelsernas webbGIS som därefter togs i drift på alla län.

Man har även arbetat med att ta fram reviderade geodatastandarder och metadatastandarder för att ensa länsstyrelsernas geodata, samt varit med att kravställa länsstyrelsernas nya gemensamma metadatakatalog för både geodata och planeringsunderlag som planeras att byggas 2013. Arbetet har bland annat lett till att en processförändring inletts inom geodataproduktion och analys gentemot ett mer projektorienterat arbetssätt enligt förslaget i den nya nationella GIS-policyn. Förändringsarbetet avser att fortsätta implementeras och slutföras under 2013. Även den lokala geodataförvaltningen på Länsstyrelsen i Jönköping har förbättrats. Bland annat har informationen om all regional geodata förbättrats genom användandet av länsstyrelsernas gemensamma IT-miljö. Ett flertal lokala utbildningar inom GIS har genomförts i egen regi för berörd personal på Länsstyrelsen. Under året har vi också lanserat geodatatjänster från vår geodatamiljö och från några av våra verksamhets-

² se även åiterrapportering 5§ 1p Länsstyrelseinstruktionen

stödssystem såsom de nationella IT-stöden Åtgärder i vatten och Miljöreda, vilka fritt kan användas internt inom länsstyrelserna och externt genom andra organisationers GIS.

Länsstyrelsen ska främja länets utveckling och noga följa tillståndet i länet samt underrätta regeringen om dels det som är särskilt viktigt för regeringen att ha vetskap om, dels händelser som inträffat i länet.

Till största delen har tillståndet i länet och viktiga händelser behandlats i Landshövdingens redogörelse ”Året som gått”, men utöver detta finns omständigheter som bör framhållas.

Den bostadsmarknadsanalys som gjordes i Jönköpings län år 2012 visar brist på bostäder i fem av länets 13 kommuner. I centralorterna bedöms brist på bostäder finnas i alla utom tre av kommunerna. Framförallt ser Länsstyrelsen att det finns behov av nya hyresbostäder i länet. Detta underskott på lägenheter ser Länsstyrelsen kunna leda till en minskad tillväxt i regionen, bland annat med hänsyn till svårigheter för de som rekryteras till arbeten att hitta bostad. Utbudet av hyresrätter är också avgörande för att skapa den omsättning på bostadsmarknaden som behövs för att människors bostadsbehov under olika perioder i livet ska kunna tillgodoses. I arbetet med Klimatrådet har dessutom hinder för att nå målen om energieffektivisering identifierats. För att nå de långsiktiga målen krävs renowing av det befintliga fastighetsbeståndet och för att genomföra detta behövs ett riktat investeringsstöd. Ett annat hinder för att nå målen till 2020 är brist på kompetent arbetskraft inom byggande och renowing, vilket innebär att det finns behov av utbildningsåtgärder.

En fortsatt bredbandsutbyggnad i länet är av stor betydelse för landsbygdens utveckling och den regionala tillväxten. Tillgång till bredband av hög kvalitet ses numera som en absolut förutsättning för boende, företagande och tillväxt på landsbygden. Via dator sköter många medborgare sina kontakter med myndigheter och företag. För ungdomar är det oftast ett måste att kunna använda dator för hemuppgifter från skolan och för äldre är det viktigt med möjlighet att kommunicera och ta del av samhällelig service, sköta bankärenden mm utan att behöva åka in till närmsta tätort. Länsstyrelsen ser dock inga tecken på att en utbyggnad av bredband i länets glesare områden kommer att ske på rent kommersiella grunder. Länsstyrelsens möjlighet att bidra med medel för bredbandsutbyggnad är därmed avgörande för att hela länet ska ha tillgång till effektivt bredband. Efterfrågan på medel för bredbandsåtgärder överstiger de tillgängliga medel länsstyrelsen disponerar. Länsstyrelsen har under året till regeringen påtalat medelsbristen och i en hemställan begärt ytterligare medel, 20-25 miljoner kronor årligen, för att kunna möta den efterfrågan som finns på utbyggnad.

På naturvårdsområdet är försurningen fortfarande ett av länets största miljöproblem. Kalkning av minst nuvarande omfattning är en förutsättning för att hålla sjöar och vattendrag vid liv. För att uppnå vattenförvaltningens krav på god ekologisk status krävs betydande insatser där idag finansieringen är mycket oklar. Pågående översyn av regelverket för vattenverksamhet blir avgörande för om vi kan komma tillrätta med miljöproblem som fragmentering, med mera. Vad gäller vindkraftutbyggnaden i Jönköpings län ser Länsstyrelsen en tydlig trend på en ökad etablering av större parker i skogsmiljö, vilket innebär en ökad belastning på flera av Länsstyrelsens verksamheter.

Under året har ett statistiskt underlag avseende jämställdhet i Jönköpings län tagits fram med hjälp av SCB, det visar på stora skillnader mellan kvinnors och mäns förtutsättningar på en rad områden. Exempelvis inom arbetslivet, politisk representation och utbildning. Vi

har fortsatt höga tal angående antal anmälda misshandelsbrott mot kvinna. Länsstyrelsen har utökat sin verksamhet inom dessa områden men vi ser stora behov av ett fortsatt förstärkt arbete för att kunna påverka utvecklingen.

Länets mottagande av nyanlända invandrare har fördubblats under 2012. Vi ser en fortsatt ökad flyktingström under 2013 vilket ställer stora krav på kommuner och andra berörda aktörer att kunna möta detta och erbjuda ett bra mottagande. Länsstyrelsen driver arbetet med att skriva avtal med kommunerna för att öka antalet platser under 2013. Arbetet med att samordna integrationsfrågorna är en viktig del av Länsstyrelsens verksamhet kopplat till social hållbarhet. Det kommande Integrationsrådet kommer att bli en viktig arena för arbetet framöver.

När det gäller inträffade händelser bör nämnas att det under sommaren kom ett kraftigt skyfall kring Ingatorp, som ligger i östra delen av länet, och regnet medförde stora översvämningar och kostnader. Länsstyrelsen deltog i flygningen över området och bevakade händelsen. Problemen kring återkommande översvämningar och andra naturhändelser sätter fokus på arbetet med klimatanpassning. Under året har en klimatanalys gjorts för länet som kartlägger hur klimatet förändras i länet under de närmsta 90 åren. Vi förutspår förändrade temperaturer och ökad nederbörd, vilket kommer att innebära vissa risker för översvämningar, ras och skred samt negativa effekter av värme. Att möta dessa förändringar kommer att ställa stora krav på planering och innebära stora kostnader inom olika samhällssektorer och verksamheter.

Länsstyrelsen ska vidare ansvara för de tillsynsuppgifter som riksdagen eller regeringen har ålagt den. Förordning (2008:1346).

Länsstyrelsen har under året genomfört tillsyn av kommunal räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor, i länets samtliga kommuner. Särskild vikt har lagts vid uppföljning av handlingsprogram för förebyggande verksamhet. Utöver den direkta tillsynsverksamheten har Länsstyrelsen bedrivit vägledande tillsyn via samordnings- och samverkansmöten vid fyra tillfällen där samtliga kommuner varit representerade.

Länsstyrelsen utövar offentlig kontroll av primärproducenter av livsmedel genom att utföra inspektioner efter anmälan samt riskbaserade planerade kontroller. I de fall brister konstateras görs uppföljande kontroller. Administrativa åtgärder i form av föreläggande och förbud vidtas när det bedöms nödvändigt för att lagstiftningen ska följas. Länsstyrelsens mål är en riskbaserad, effektiv och rättssäker kontroll med hög kvalitet som ska säkerställa att de livsmedel som produceras i länet är säkra. Under 2012 har ca 1 000 av de 1 120 registrerade kontrollobjekten riskklassificerats. 48 primärproducenter av livsmedel har kontrollerats. I tre fall har brister konstaterats. I ett av dessa fall har förbud meddelats om att släppa ut produkter på marknaden samt ett föreläggande meddelats om att upphöra med användning av otillåtna preparat.

Länsstyrelsens revision av den kommunala livsmedelskontrollen innebär att Länsstyrelsen kontrollerar den kommunala nämnd som utför uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Vid revisionsbesöken deltar politiker, förvaltningschef samt livsmedelsinspektör. Länsstyrelsen samordnar även kommunernas verksamhet med livsmedelstillsyn och ger stöd och vägledning. Under 2012 har Länsstyrelsen genomfört revision av livsmedelskontrollen i en av länets kommuner. Länsstyrelsen har även under året granskat och bedömt

åtgärdsplaner från de tre kommuner som Länsstyrelsen reviderade 2011, samt den kommun som reviderades 2012. Två åtgärdsplaner bedömdes inte uppfylla kraven enligt gällande EU-regelverk. 2012 års verksamhet innebär att Länsstyrelsen nu har genomfört revisionsbesök samt granskat och bedömt åtgärdsplaner i länets samtliga tolv kommunala nämnder som ansvarar för livsmedelskontroll (motsvarar 13 kommuner i länet). I åtta fall har Länsstyrelsen bedömt att åtgärdsplanerna från nämnderna inte är tillräckliga för att åtgärda samtliga av Länsstyrelsen konstaterade avvikelser. Länsstyrelsen har i dessa fall uppmanat Livsmedelsverket att vidta åtgärder.

Länsstyrelsens djurskyddskontroll är till stor del händelsestyrd och påverkas i hög grad av antalet anmälningsärenden. Under 2012 utförde Länsstyrelsen 415 kontroller som initierats av en anmälan. 100 av dessa kontroller gällde uppföljning av kontroller som initierats av en anmälan. 134 av de kontroller som utfördes på grund av en anmälan visade sig vara obefogade. Länsstyrelsen strävar efter att öka andelen planerade kontroller och därmed arbeta mera förebyggande. Under år 2012 utgjorde andelen planerade kontroller 42 procent av det totala antalet djurskyddskontroller, vilket ska jämföras med 31 procent 2012. En del i arbetet med att öka andelen planerade kontroller är att genomföra projektinriktad kontroll. Under 2012 genomförde Länsstyrelsen ett regionalt betesprojekt och deltog i ett nationellt transportprojekt.

Tillsyn av djurhälsopersonal omfattar kontroll av legitimerade veterinärer, sjuksköterskor, djurskötare samt godkända hovslagare, tandläkare och sjukgymnaster. Kontroll sker enligt Länsstyrelsens riskklassificering av djurhälsopersonal. Under år 2012 har Länsstyrelsen genomfört administrativ kontroll av de veterinärer som förskriver läkemedel för villkorad behandling av djur. Utifrån Länsstyrelsens riskklassificering har därmed tillsyn skett av samtliga tillsynsobjekt i den högsta riskklassen. I länet finns 21 djurbesättningar med villkorad läkemedelsanvändning på gård. 13 av dessa besättningar kontrollerades i anslutning till Länsstyrelsens kontroll av de förskrivande veterinärerna.

De nationella och regionala miljömålen är vägledande vid Länsstyrelsens bedömning av vilka tillsynsinsatser som ger störst miljönytta vad gäller tillsyn av miljöfarlig verksamhet. Miljömålen är också ett underlag vid framtagandet av behovsutredning eller information till verksamhetsutövare. För att ytterligare effektivisera genom att målstyra verksamheten arbetas kontinuerligt med att öka andelen planerad tillsyn i förhållande till händelsestyrd. Detta arbete görs framförallt genom att bedriva tillsyn i projektform utifrån prioriterade miljömål. Planeringen har gjorts i arbetsplaner som knutits till målstyrningsdokument, där ett mål varit att öka andelen egeninitierad tillsyn.

Under året har en behovsutredning för tillsyn enligt miljöbalken tagits fram samt en tillsynsvägledningsplan. Inom PBL-området antogs under år 2012 en plan för tillsyn- och tillsynsvägledning. Tillsynsarbetet enligt miljöbalken redovisas i mer detalj under uppdrag 48 i regleringsbrevet.

Den huvudsakliga tillsyn som bedrivs inom naturområdet är händelsestyrd, med undantag av vissa vattenverksamheter och nationella tillsynskampanjer, t.ex. när det gäller artskydd. Med händelser menas de handlingar och ärenden som löpande kommer till myndigheten för handläggning. Under 2012 har en satsning gjorts på tillsyn vattenverksamheter, uppdrag 57 i regleringsbrevet.

Länsstyrelsen bedömer att arbetet med fisketillsyn är en mycket viktig och prioriterad del av fiskeförvaltningen. Under året har flera utbildningar av fisketillsyningsmän genomförts i samverkan med lokala intressenter (främst fiskevårdsområden).

Den operativa fisketillsynen i Vättern har även under 2012 varit effektiv, inte minst genom en god samverkan med Sjöpolisen och polisen i distrikten runt Vättern. För första gången har polisdistrikten runt Vättern som inte har egen båt deltagit tillsammans med Länsstyrelsen ute på sjön där gemensamma insatser för fisketillsyn och sjöfylla kunnat genomföras. Totalt anmäldes 45 ärenden avseende brott mot fiskelagen i Vättern. Länsstyrelsens sammanställning av de senaste årens fisketillsynsverksamhet visar att polis och åklagarväsendets arbete med fiskebrotten generellt går bra men att det skiljer sig tydligt mellan distrikten där Jönköping tyvärr har signifikant sämre resultat än övriga län runt Vättern.

Länsstyrelseinstruktion 3-6 §§

Trafikföreskrifter

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,18	0,26	0,29
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,70	0,62	0,89
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	0,43%	0,41%	0,54%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	780	902	827
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	0,43%	0,48%	0,46%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	150	105	156
Antal beslutade ärenden	149	118	146
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3,4)}	0	0	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 25*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Det arbete med översyn av hastighetsbegränsningar på det kommunala vägnätet under år 2012 som Aneby, Eksjö, Nässjö, Sävsjö och Vetlanda kommuner genomfört, har fått till följd att Länsstyrelsen under hösten fick 23 ärenden från Trafikverket Region Syd med begäran om nya hastighetsbegränsningar på det angränsande statliga vägnätet. Dessa ärenden prioriterades av Länsstyrelsen eftersom det fanns ett starkt önskemål från kommunerna att de nya hastighetsgränserna skulle skyltas upp samtidigt och före årsskiftet 2012/2013. Översynen i länets kommuner kommer att fortsätta under 2013. Vad gäller ärenden om tillstånd till tävling på väg så var tendensen uppåtgående under året när det gäller cykeltävlingar, medan förhållandet var det motsatta avseende tävlingar med motorfordon. Det kan konstateras att intresset för att anordna cykel- och triathlontävlingar är stort och att antalet förfrågningar på senare tid har ökat.

Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,35	1,67	2,36
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	9,95	10,36	8,80
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	5,56%	5,66%	5,08%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	11 485	11 450	10 642
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	6,39%	6,11%	5,87%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	2 638	1 801	2 903
Antal beslutade ärenden	2 994	2 262	2 066
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	16	5	6
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 282 (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)		77	

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 28*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Arbetet inom verksamhetsområdena livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor har fortsatt att öka, vilket bland annat visat sig i en ökning av såväl inkomna och initerade ärenden som antalet beslutade ärenden. Mängden beslutade ärenden har ökat med 32 procent jämfört med år 2011. Oavgjorda ärenden som är äldre än två år avser till övervägande del registrering och riskklassificering av primärproducenter. Samtliga ärenden äldre än två år kommer att avslutas under första tertialen 2013. Genom förbättrade handlägningsrutiner har verksamheten inom dessa områden effektiviserats. Detta har bland annat inneburit att kostnaden per beslutat ärende har fortsatt att minska. Om den totala kostnaden för de aktuella verksamhetsområdena fördelas på antalet beslutade ärenden har kostnaden per ärende minskat från 5 150 kr respektive 5 060 kr för åren 2010 och 2011 till 3 840 kr per beslutat ärende år 2012.

Inom området djurskyddskontroll har effektiviseringen med bland annat en förbättrad kontrollplanering lett till att antalet genomförda djurskyddskontroller har ökat med 9 procent trots att antalet årsarbetskrafter inom djurskyddskontrollverksamheten har minskat från 6,9 årsarbetskrafter 2011 till 6,46 årsarbetskrafter år 2012. Effektivitetsökningen märks även i Länsstyrelsens kontroll av djurhälsopersonal, där tidsåtgången för de administrativa kontrollerna av veterinärer som förskriver läkemedel för villkorad behandling har minskat med drygt 30 procent per kontrollerad veterinär. Inom primärproduktionsområdet har riskklassificering av livsmedelsproducenter prioriterats och ca 1 000 av de 1 120 registrerade kontrollobjekten har riskklassificerats under år 2012. Återstående kontrollobjekt kommer att riskklassificeras under första tertialen 2013.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

5. Länsstyrelserna ska bistå Jordbruksverket i arbetet med att kvalitetssäkra uppgifterna i djurskyddsregistreret.

Länsstyrelsen anser att det är ytterst angeläget att uppgifterna i djurskyddsregistreret är korrekta och kvalitetssäkrade, och lägger därför stor vikt vid att fortlöpande uppdatera uppgifterna i registret och att informera Jordbruksverket om påträffade dubletter. I övrigt inväntar Länsstyrelsen instruktioner från Jordbruksverket om hur det registervårdande arbetet ska utföras.

Länsfakta	2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Antalet verksamma veterinärer i länet	64	60	63
varav män	20	24	27
varav kvinnor	44	36	36
Antal personer som varit föremål för tillsyn över djurhälspersonal	12	11	
Antal inspektörer inom djurskydds kontroll, åa	6,46	6,9	6
varav män	0	0	0,46
varav kvinnor	6,46	6,9	5,54
Antal inspektörer inom kontrollen av livsmedel och foder i primärproduktionen, åa	0,71	0,52	0,52
varav män	0	0	0
varav kvinnor	0,71	0,52	0,52
Antalet under året meddelade djurförbud	8	12	5
Antalet under året beslutade omhändertaganden av djur	32	23	15
Antalet genomförda djurskydds kontroller	760	711	618
Antalet genomförda kontroller av insamling och transport av animaliska biprodukter	0	0	0
Antal kontroller av hästpass	125	98	

Källa: Länsstyrelsens förteckning över veterinärer i Jönköpings län
Platina
Djurskyddsregistreret

Kommentar tabell 1.1

Tabellen avser veterinärer som är *kliniskt* verksamma i Jönköpings län.

Tre av de djurförbud som har beslutats under året har meddelats på grund av bristfällig skötsel av lantbrukets djur. Övriga förbud har grundats på misskötsel av sällskapsdjur och hästar.

Samtliga beslut om omhändertagande rör djur som har hållits som sällskapsdjur.

Utöver de 760 djurskydds kontroller som är registrerade i djurskyddsregistret har Länsstyrelsen genomfört 18 kontroller som avser besiktning av djurtransportfordon.

Enligt Länsstyrelsens plan för tillsyn över animaliska biprodukter ska inspektioner endast utföras då det har inkommit anmälningar om missförhållanden. Några sådana anmälningar har inte inkommit under åren 2010-2012.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 4§

2. tillsyn över veterinärers verksamhet samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar

Länsstyrelsen har under år 2012 bedrivit administrativ tillsyn över de veterinärer i länet som förskriver läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning. Härutöver har Länsstyrelsen i informationstidskriften ”Nyhetsbrev för djurhälsopersonal” informerat länets veterinärer och övrig djurhälsopersonal om bland annat läkemedelsanvändning, aktuella djursjukdomar, djurskydd och olika bestämmelser inom det veterinära området. Länsstyrelsen har även gått ut med information då fall av anmälningspliktiga hästsjukdomar har konstaterats i länet.

Lantbruk och landsbygd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	13,30	12,76	13,92
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	30,74	34,30	36,04
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	21,66%	22,14%	22,73%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	40 629	42 687	41 477
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	22,60%	22,80%	22,90%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	22 779	26 350	27 833
Antal beslutade ärenden	23588	25 914	29 123
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	56	17	31
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3,4)}	461	0	0
Varav Jordbrukarstöd, VÄS 601*			
Antal behandlade SAM-ansökningar (st)	3 680	3 835	3 938
Antalet utbetalningar (st)	13 478	13 979	14 084
Direkta verksamhetskostnader vht 601* (tkr)	13 132	11 670	13 864
Direkta kostnader per SAM-ansökning (kr/st)	3 568	3 043	3 521
Direkta kostnader per utbetalningsärende (kr/st)	974	835	984
Varav Landsbygdsstöd, VÄS 602*			
Summa antal beslutade ansökningar om företagsstöd och ansökningar om utbetalning av företagsstöd (st)	329	317	261
Direkta verksamhetskostnader vht 6020 (tkr)	1 869	2 004	2 141
Direkta kostnader per beslutad ansökan om företagsstöd och ansökan om utbetalning av företagsstöd (kr/st)	5 681	6 322	8 203
Summa antal beslutade ansökningar om projektstöd och ansökningar om utbetalning av projektstöd (st)	56	64	41
Direkta verksamhetskostnader vht 6021 (tkr)	783	1 263	1 269
Direkta kostnader per beslutad ansökan om projektstöd och ansökan om utbetalning av projektstöd (kr/st)	13 982	19 734	30 951
Summa antal beslutade ansökningar om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (st)	125	103	82
Direkta verksamhetskostnader vht 6022 (tkr)	437	373	289
Direkta kostnader per beviljad ansökan om miljöinvesteringar och ansökan om utbetalning av stöd till miljöinvesteringar (kr/st)	3 496	3 621	3 524
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 6020, Landsbygdsutveckling – företagsstöd ⁵⁾	72		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet XXX (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)			

Tabellen särredovisar inte de direkta kostnaderna för vht 6023 Leader. Kostnaderna har mellan år 2011 och 2012 ökat från 646 tkr till 1142 tkr.

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 60*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 6020 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 69.

KOMMENTAR BRUKARUNDERSÖKNINGEN

Länsstyrelsernas gemensamma brukarundersökning omfattade år 2012 verksamhetsområde 6020, stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder, företagsstöd. Länsstyrelsen erhöll ett positivt resultat med ett nöjdindex (72) som ligger över riksgenomsnittet (69). Inom områdena bemötande och engagemang hos handläggare samt information om utbetalning är Länsstyrelsen bäst, näst bäst respektive tredje bäst bland samtliga länsstyrelser. En jämförelse med tidigare år kan inte göras eftersom verksamheten inte tidigare varit föremål för undersökning.

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Länsstyrelsen bedömer sammantaget kostnadseffektiviteten som hög inom verksamhetsområdet Lantbruk och Landsbygd. Antalet årsarbetskrafter inom verksamheten med jordbrukar- och landsbygdsstöden har minskat under perioden 2010-2012. Minskningen är påtaglig och uppgår till ca tre årsarbetskrafter vardera under 2011 och 2012. Minskningen har främst skett inom verksamheten med landsbygdsstöd. De totala verksamhetskostnaderna har också minskat under 2012 och även här är det inom verksamheten med landsbygdsstöd minskningen skett.

Minskningen av antalet inkomna ärenden samt initiativärenden förklaras av att antalet SAM-ansökningar har minskat under året. I Jönköpings län är miljöersättningarna betydelsefulla för att bibehålla det öppna och varierade odlingslandskapet med ett betydande inslag av betes- och hagmarker, och merparten av länets lantbrukare söker flera olika miljöersättningar. Minskningen av antalet SAM-ansökningar ger därmed flerfald minskat antal beslut i miljöstödsärenden. Länsstyrelsen har under flera år arbetat aktivt med att utforma tydliga beslut som ska vara lätta att förstå för sökanden samt arbetat med att informera om villkor och åtaganden som behöver uppfyllas för att säkerställa korrekta beslut. Detta arbete har bidragit till färre antal överklagade ärenden.

Antalet beslutade ärenden under året är fler än antalet inkommande ärenden samt initiativärenden vilket innebär att ärendebalanserna minskat. Ett flertal åtgärder har vidtagits under 2012 för att korta handläggningstiderna vilket har gett resultat.

Avseende ärenden äldre än två år så har de uppgifter som lämnats tidigare år ej omfattat ärenden i Jordbruksverkets system. De äldre ärendena inom landsbygdsstöden är ärenden där det varit stora svårigheter att få in fullständiga uppgifter och korrekta underlag från sökanden.

De bidragsutbetalningar om sammanlagt 461 tkr som återfinns i tabellen är medfinansieringspengar till Post- och Telestyrelsen kopplat till två bredbandsprojekt i länet.

Antalet SAM-ansökningar har minskat något, en utveckling som har kunnat konstateras under flera år. Länsstyrelsens slutsats är att den årliga minskningen till största delen förklaras av att ett antal lantbrukare med små jordbruksföretag varje år avvecklar verksamheten av åldersskäl. Mark och djur överläts genom arrende eller försäljning till andra, oftast till större, etablerade jordbruksföretag.

De direkta kostnaderna per SAM-ansökning har ökat under 2012. Ökningen förklaras av att länet fick höjda kontrollfrekvenser 2012, samt att verksamheten med ajourhållning av

jordbruksblock i Jönköpings, Kalmar och Östergötlands län ökade i omfattning under året. Kostnaderna för ajourhållningen särredovisas inte. Kostnader för genomförande av tvärvillkorskontroller har även tillkommit i enlighet med instruktionerna för redovisning 2012. Dessa kostnader ingår inte i underlagen för 2010 och 2011.

År 2013 är nuvarande landsbygdsprogramms sista år, och i takt med det har en förskjutning av antalet inkomna ansökningar skett. Ansökan om stöd har minskat med ca 10 procent och ansökan om utbetalning har ökat med ca 20 procent jämfört med föregående år.

Antalet inkomna ansökningar om företagsstöd inom landsbygdsprogrammet har ökat något och utgörs till största delen av ansökningar om utbetalning, vilket Länsstyrelsen bedömer som naturligt. Den rådande medelsbristen inom flera åtgärder, som modernisering och mikrostöd, är känd och detta har resulterat i färre ansökningar inom dessa åtgärder.

Även avseende ansökan om projektstöd har en tydlig förskjutning skett. De flesta projekt är fleråriga och förskjutningen är väntad. Länsstyrelsen framhåller även vikten av att skicka in ansökningar om delutbetalningar, dels för att projekten inte ska riskera att få likviditetsproblem, och dels för att Länsstyrelsen på detta vis ska kunna minimera risken för inlåsnings effekter i programmets slutfas. Detta ger Länsstyrelsen en aktuell bild av projektens medelsförbrukning och Länsstyrelsen kan genom nya beslut nyttja medlen maximalt.

Miljöinvesteringarna, där det fortfarande inkommer ansökningar om stöd, har däremot ökat mer än förväntat bland annat vad gäller våtmarker, vilka dessutom blivit större i omfång vilket Länsstyrelsen välkomnar då anläggning av våtmarker är en prioriterad fråga, både på nationell och på regional nivå.

Länsstyrelsen har de senaste åren genomfört satsningar för att korta handläggningstiderna. I samband med detta har processgenomgångar genomförts under 2012 och dessa har gett resultat på handläggningstiden och effektiviteten i handläggningen. Kostnaden per ärende har minskat inom alla verksamheter under 602, i synnerhet inom projektstöden där kostnaden per ärende har halverats sedan 2010. Länsstyrelsen ser mycket positivt på dessa tendenser och kommer även fortsättningsvis prioritera processgenomgångar.

Arbetet med jordbrukarstöden

Länsstyrelsens administration av jordbrukarstöden har genomförts på ett framgångsrikt sätt under 2012. Länsstyrelserna och Jordbruksverket har gemensamt satt mål för hur många ansökningar som ska vara klara i handläggning samt kontrollerade för att kunna komma med vid de första utbetalningstillfällena för gårdsstöd samt förskottsutbetalningen respektive slututbetalningen av de olika miljöersättningarna. Vid dessa tre stora utbetalningstillfällen har Länsstyrelsen påtagligt legat över dessa gemensamt satta mål. Det stora flertalet lantbrukare i länet har fått sina pengar vid dessa tidiga utbetalningar. Att lantbrukarna i länet får sina stöd utbetalade tidigt har stor betydelse för likviditeten i företagen.

Länsstyrelsens mål är att på ett effektivt och rättssäkert sätt arbeta för att utbetalning till länets lantbrukare ska kunna ske vid första möjliga tidpunkt. De mål som länsstyrelserna och Jordbruksverket tillsammans satt för året, är utgångspunkten för arbetet och dessa tillsammans med de handläggningstider som gäller för att nå en högmåluppfyllelse, är väl kända av alla medarbetare.

Inför 2012 har Jordbruksverket och länsstyrelserna haft som gemensamt mål att jordbrukarna ska göra sina SAM-ansökningar digitalt via SAM-Internet. Målet har varit att få 100 procent anslutning i samtliga län. I Jönköpings län har 3 680 ansökningar handlagts. Endast 17 av dessa inkom i pappersform. Måluppfyllelsen blev därmed drygt 99,5 procent.

I syfte att öka anslutningen till SAM-Internet har Länsstyrelsen genomfört utbildningar för stödsökande på fyra platser i länet. Särskilda datorstugor har även upprättats för att erbjuda lånedatorer för att fylla i ansökan. Datorstugorna har bemannats av medarbetare från Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har arbetat intensivt under året med att utreda och fatta beslut om återkrav avseende gårdsstödet 2008-2011. Återkraven är ett resultat av Jordbruksverkets blockinventering där en hel del marker i samband med inventeringen klassades om från jordbruksmark till annat ägoslag. Antalet återkravsärenden uppgick till drygt 1 000 stycken. Dessa ärenden omfattar återkrav på ca 5 250 000 kr. Samtliga återkravsärenden är utredda och beslut om återkrav har fattats under 2012. Nationellt har återkravshanteringen väckt mycket känslor från berörda lantbrukare samt från näringsens företrädare. I Jönköpings län har reaktionerna varit påtagligt lugnare. Länsstyrelsen har lagt stor vikt vid att utforma information till varje lantbrukare om orsakerna till återkravet samt hur beräkningen gått till. Enligt Länsstyrelsens bedömning är detta en stor del av förklaringen till de lugna reaktionerna i länet.

Korrekt genomförda fältkontroller är en förutsättning för att handläggning och beslut om utbetalning av stöd ska kunna fattas av Länsstyrelsen. Förutom kontroller av de arealbase-erade stöden, gårdsstöd samt miljöersättningar, genomförs djurkontroller avseende registrering, märkning och journalföring av de djur som ingår i livsmedelsproduktionen. Tvårvillkorskontroller genomförs avseende skötsel av jordbruksmark samt de regler som berör folkhälsa, miljö, växtskydd, djurskydd och djurhälsa. Kontrollfrekvensen för miljöersättningarna ökade från 6,25 procent år 2011 till 7,5 procent år 2012. Höjningen innebar 40 gårdar ytterligare att kontrollera i fält.

Länsstyrelsen utför även ett omfattande arbete med ajourhållning av blockdatabasen på uppdrag av Jordbruksverket. Arbetet utförs i tre län, Jönköpings, Kalmar och Östergötlands län. Under fältsäsongen 2012 besökte medarbetare från Länsstyrelsen ca 7 100 block i dessa tre län för ajourhållning. Motsvarande siffra för 2011 var ca 5 500 block. Under vintermånaderna genomfördes kontorsarbete med ajourhållning på ca 1 800 timmar respektive år. Den stora ökningen av antalet block 2012 tillsammans med en höjning av kontrollfrekvensen för miljöersättningarna har medfört att antalet medarbetare har ökat inom dessa verksamheter. Ökningen av antalet medarbetare tillsammans med individuella beting för samtliga medarbetare och en regelbunden uppföljning av arbetsläget, har resulterat i att samtliga kontroller och all ajourhållning har genomförts enligt plan. Långa avstånd i samband med ajourhållning i angränsande län har lösts på så sätt att flera medarbetare under sammanhängande perioder hyrt in sig på tillfälligt boende på andra orter i angränsande län.

Arbetet med landsbygdsutveckling

Inom landsbygdsutvecklingsstöden har verksamheten utvecklats positivt under året. Enheten har efter en mindre omorganisering arbetat mycket med processgenomgångar och förbättringsanalyser. Nya medarbetare har fått rutin och erfarenhet inom sina arbetsområden, och handläggningstiderna har kunnat kortas såväl avseende ansökan om stöd som ansökan

om utbetalning. Den länsstyrelsegemensamma brukarundersökningen visar att förändringsarbetet gett resultat.

I samarbete med Jordbruksverket har länsstyrelserna gemensamt gått in i ett projekt SUSS-LB (Styr- och uppföljningssystem i samverkan för LB-stöden, där LB står för landsbygdsprogrammet) som ska korta handläggningstiderna. Länsstyrelsen hade vid årsskiftet den tredje kortaste handläggningstiden när det gäller ansökan om stöd och låg på riksgenomsnittet rörande ansökan om utbetalning.

Som ett led i att verka för att visionen ”Sverige - Det nya matlandet” ska få genomslag i länet har Länsstyrelsen genomfört särskilda satsningar inom ramen för två samordningsprojekt som finansieras med medel från landsbygdsprogrammet. Länsstyrelsens anser att dess engagemang i frågorna kan öka möjligheten till samverkan och strategiskt arbete för hela Småland. Arbetet under 2012 har varit inriktat på att lyfta Småland som en matregion. Under våren genomfördes ett inspirationsseminarium med medverkan av Jämtlands matlandets-ambassadör för att visa på möjligheterna att utveckla en gastronomisk region. Under våren hölls ett seminarium med inspiration från den strategiska kraftsamling som genomförts i Jämtland-Härjedalen för att få till en kulinarisk region. Olika typer av informationsinsatser för att förankra kärnvärden kring en kulinarisk region och för att förankra matlandet som program har genomförts på ett flertal platser i länet. För att uppnå samsyn med flertalet aktörer inom matlandet i länet har avstämningsmöten genomförts. För att kunna följa SLU Regional mats videokonferenser har Länsstyrelsen också bjudit in till gemensamma möten med diskussioner. För att kontinuerligt sprida information om matlandet har också artiklar publicerats på webben om aktuella händelser, samt i tidskriften Förvetet.

Genomförandet av EU:s landsbygdsprogram 2007-2013 är en högt prioriterad verksamhet inom Länsstyrelsen. Med beaktande av målsättningar och åtgärder inom den nationella strategin har länets regionala genomförandestrategi under 2012 justerats och breddats med ytterligare fokus på de nationella målen och visionerna ”Sverige – Det nya matlandet”, ”förnybar energi från biogas” samt ”bredbandsutbyggnad på landsbygden”. Genomförandestrategin är framtagen och förankrad i samverkan med berörda myndigheter och organisationer i länet via Länsstyrelsens styrgrupp för landsbygdsprogrammet samt via partnerskapet för landsbygdsprogrammet. Strategin är fastställd av Jordbruksverket.

Till strategin har kopplats prioriteringar avseende stödnivåer och åtgärder. Stödnivåerna liksom prioriterade områden för insatser har varit föremål för samverkan med grannlänerna inom ramen för det samordningsansvar Länsstyrelsen i Jönköpings län enligt regleringsbrev till länsstyrelserna har för jordbruksadministrationen i regionen Jönköpings, Kalmar, Kronobergs och Östergötlands län.

Strategin innehåller även en miljöanalys för landsbygdsprogrammet. Analysen har sin grund i de svenska miljömålen. Jönköpings län består av vidsträckta skogar, småskaliga odlingslandskap samt sjöar och vattendrag med hög vattenkvalitet. Länet erbjuder en god livsmiljö med möjlighet till allehanda fritidsaktiviteter. Värdefull flora och fauna finns i stora delar av länet. Industristrukturen i länet är präglad av skogs- och träindustri samt verkstadsindustri, vilka sysselsätter en betydande del av befolkningen. Jord- och skogsbruk är verksamheter som omfattar en stor del av arealen i länet. Det finns utmärkta möjligheter för grön el med vind och biologiska produkter.

Länsstyrelsen ser som en prioriterad uppgift inom ramen för landsbygdsprogrammet att förmedla kunskap till lantbrukare, markägare och trädgårdsföretagare för att de ska kunna bedriva en effektiv produktion som samtidigt är hållbar för miljö, klimat, djur och människor. Verksamheten bedrivs i form av enskild rådgivning, kurser och utbildningar, studieresor, medverkan på utställningar och mässor samt via odlarbrev och artiklar i länsstyrelsens tidskrift Förvetet.

Länsstyrelsen bedriver vidare en, jämfört med övriga län, betydande verksamhet med kurser och rådgivningsinsatser inom området frukt och bär. Verksamheten bedrivs dels inom ramen för landsbygdsprogrammet 2007-2013 och dels med finansiering via avgifter.

Merparten av den fruktodling som bedrivs i landet norr om Skåne finns i Jönköpings län. Länsstyrelsens insatser har verksamt bidragit till att denna odling ligger i framkant med omfattande utveckling och tillämpning av ny teknik. De fruktslag som dominerar är äpplen och päron.

På bärsidan anordnar Länsstyrelsen en årlig bärodolarkonferens. Konferensen samlar ett stort antal deltagare från Sverige och övriga Norden. På konferensen medverkar internationellt kända föredragshållare inom området. Nyheter och erfarenheter presenteras inom sortmaterial, odlingsteknik, växtskydd mm. Denna konferens har en tydlig påverkan på utvecklingen inom den svenska bärodlingen. Länsstyrelsen ger även ut ett nyhetsbrev med tio nummer under odlingssäsongen. Nyhetsbrevet har ca 300 prenumeranter, spridda över hela landet. De bärslag som främst odlas i länet är jordgubbar, hallon och vinbär.

Förberedelserna kring ny Jordbrukspolitik

Länsstyrelsen deltar aktivt i förberedelserna för införandet av en ny jordbrukspolitik 2014-2020. Arbetet bedrivs i projektet ProCAP som startades av Jordbruksverket hösten 2011. Inom projektet hanteras såväl gårdsstödet som landsbygdsprogrammet. Projektet består av fyra delprojekt, ”ProCAP-IT”, ”ProCAP-Regel”, ”ProCAP-Process” och ”ProCAP-Förändring”. Länsstyrelsen prioriterar deltagande i projektet och medverkar med medarbetare inom flera av delprojekten. Deltagandet motiveras av att Länsstyrelsen har en lång och omfattande erfarenhet av nuvarande programs möjligheter men också svagheter. Länsstyrelsen utgör sista länken i stödprocessen ut till stödmottagaren och kan genom medverkan bidra till utformningen av det nya programmet med fokus på högre kundnytta, ökad rätts-säkerhet, snabbare och effektivare handläggning samt kontroll vilket resulterar i en hög måluppfyllelse och ett högt utnyttjande av framförhandlade medel inom de nya stödformerna.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

9. Länsstyrelserna ska på ett kostnadseffektivt och för företagen enkelt sätt samt med minimerad risk för sanktioner genomföra uppgifterna som åligger dem ifråga om direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsåtgärder enligt förordningarna (2004:760) om EG:s direktstöd för jordbrukare m.m. och (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. Länsstyrelserna ska, tillsammans med Jordbruksverket, säkerställa att direktstöd till lantbruket och stöd till landsbygdsutveckling i så hög utsträckning som möjligt betalas ut så tidigt som regelverket tillåter samt säkerställa att handläggningstider för beslut och utbetalning av stöd minskar samtidigt som risken för finansiell korrigerings förebyggs och minimeras. Länsstyrelserna ska dessutom särskilt arbeta med återkrav och under 2012 hantera de återkrav som är en följd av kommissionens ställningstagande om sanktion för stödåren 2005–2008.

Jordbrukarna har så gott som uteslutande genomfört sina ansökningar via SAM-Internet och på detta sätt har riskerna minimerats för felaktiga ansökningar och därmed också felaktiga utbetalningar. Den stora vinsten med en hög anslutning till SAM-Internet är att antalet korrekt ifyllda ansökningar ökar påtagligt. Detta medför mindre tid för komplettering och därmed kortare handläggningstider och bättre förutsättningar för tidiga utbetalningar av stöd. I syfte att öka anslutningen till SAM-Internet har Länsstyrelsen genomfört utbildningar för stödsökande på fyra platser i länet. Utbildningarna genomfördes två gånger om dagen vid åtta tillfällen. Totalt deltog ca 130 lantbrukare. I en särskild datastuga har Länsstyrelsen erbjudit lånedatorer för att fylla i ansökan. Datastugan var öppen under fem veckor. Datastugan har bemannats med medarbetare från Länsstyrelsen. Möjlighet har även funnits till support och hjälp från Länsstyrelsemedarbetare så att stödsökande har kunnat fullfölja sin ansökan. Totalt använde sig 60 lantbrukare av denna hjälp.

Arbetet med återkrav som avser stödåren 2005–2007, hanterade Länsstyrelsen under år 2011. Länsstyrelsen hade en grupp medarbetare som uteslutande arbetade med återkraven för gårdsstödet. Beslut fattades i alla ärenden före årsslutet 2011. Genom den effektiviseringsvinst som SAM-Internet skapat har Länsstyrelsen under 2012 kunnat styra om resurserna till återkravsarbetet som avser gårdsstödet åren 2008–2011. Handläggning av dessa återkrav har varit en betydande arbetsuppgift under året. Kvalificerade handläggare krävs för utredning av dessa ärenden. Två tidigare medarbetare har arbetat på konsultbasis med handläggning av återkrav. Den kunskap och erfarenhet dessa medarbetare har innebär att arbetet utförts effektivt och med hög kvalitet. Stor vikt har lagts vid en tydlig kommunikation med de lantbrukare som berörts av återkrav. På nationell nivå har återkravshanteringen fått mycket kritik och skapat oro och ilska hos många lantbrukare vilket inte märkts så mycket i länet. Samtliga återkravsärenden avseende gårdsstöd fram till och med 2011 är utredda och kommunicerade till berörda lantbrukare. Antalet återkravsärenden uppgick till drygt 1 000 stycken. Dessa ärenden omfattar återkrav på ca 5 250 000 kr. Under året har samtliga dessa erhållit beslut angående återkrav.

Handläggningskontroller av samtliga handläggare genomförs för att säkerställa en korrekt handläggning. Kontrollerna genomförs på alla olika arbetsmoment som omfattas av Jordbruksverkets föreskrift om intern styrning och kontroll.

När det gäller stöd till landsbygdsutveckling har alla handläggare deltagit i de utbildningar som Jordbruksverket har haft under året för att säkerställa att alla är uppdaterade vad gäller nya rutiner och funktioner i systemet som ska förenkla handläggningen och korta tiderna för utbetalning.

För att minimera risker för sanktioner och eventuella återkrav genomförs även inom området landsbygdsutveckling kontinuerliga handläggningskontroller av alla handläggare. Länsstyrelsen har tagit fram en mall för att dokumentera de genomförda handläggningskontrollerna, samt har som mål att tio procent av alla ärenden ska handläggningsgranskas. Den relativt höga frekvensen av handläggningskontroller (som jämförelse kan nämnas att Jordbruksverket genomför 5 procent) har till syfte att säkerhetsställa att alla handläggare har en gemensam syn rörande bedömningar och rutiner i handläggningen.

De eventuella brister som framkommer vid en handläggningskontroll delges alla handläggare för att säkerhetsställa att inga systematiska felaktigheter föreligger. Vid årets revisioner har inga finansiella fel framkommit som har inneburit återkrav. Vid Jordbruksverkets nationella revision ACKE framkom endast 0,19 procent finansiella fel vid länets granskning, vilket var landets bästa resultat. De fel som upptäcktes vid revisionen påverkade dessutom inte det utbetalade stödet.

10. Länsstyrelserna ska följa Jordbruksverkets styrning över stödprocessen avseende administrationen av jordbruks- och landsbygdsstöd. Länsstyrelserna ska löpande rapportera handläggnings och kontrolläge till Jordbruksverket enligt av verket fastställt rapportplan, samt bistå Jordbruksverket i att under stödåret uppnå en bättre uppföljning av handläggnings- och kontrolläge av ovan nämnda stöd.

Länsstyrelsens målsättning är att rättssäkert, effektivt och målinriktat handlägga och kontrollera lantbrukarnas SAM-ansökningar samt fatta beslut om utbetalning av stöd vid första möjliga tidpunkt till samtliga lantbrukare i länet. Arbetet med handläggning och kontroll följer de mål som Jordbruksverket och länsstyrelserna satt gemensamt för stödåret. Samtliga medarbetare inom verksamhetsområdena är erfarna och väl insatta i de fastställda målen och har god kännedom om de handläggnings- och kontrolltider som gäller för en hög måluppfyllelse.

De mål som följs upp redovisas enligt Jordbruksverkets instruktioner i den s.k. SUSS-planen (Styr och uppföljningssystem samordnat för LB-stöden) efter varje uppföljning och sammanställs i den gemensamma portal som finns för Jordbruksverket och länsstyrelserna. Resultatet av uppföljningarna presenteras sedan specificerat för varje länsstyrelse. Länsstyrelsen i Jönköpings län har vid dessa uppföljningar redovisat ett mycket gott resultat.

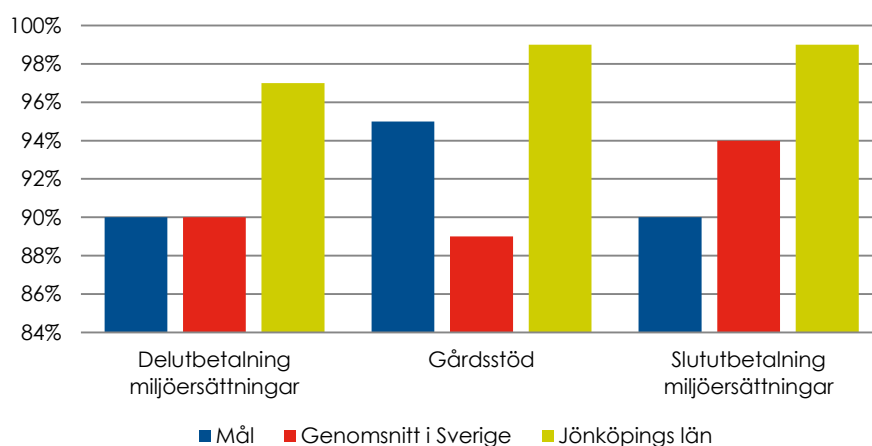
Under stödåret 2012 har 13 478 utbetalningsbeslut fattats. Jönköpings län är till antal ärenden det tredje största länet i Sverige. Trots detta ligger länet väl i framkant när det gäller tidiga utbetalningar och höga procentuella utbetalningsnivåer. För 2012 har Länsstyrelsen i Jönköpings län varit bland de tre länsstyrelser som redovisat högst andel tidiga utbetalningar. Totalt har Länsstyrelsen i Jönköpings län betalat ut 455,6 miljoner kronor till länets brukare.

Inför utbetalningen av gårdsstöd fastställde länsstyrelserna och Jordbruksverket en gemensam nationell målsättning att 95 procent av alla ärenden skulle utbetalas innan årsskiftet. Länsstyrelsen i Jönköpings län nådde upp till 99 procent. Beloppet som betalades ut uppgick till 241,5 miljoner kronor.

Inför höstens delutbetalningar av miljöersättningar och kompensationsbidrag fastställde länsstyrelserna och Jordbruksverket gemensamt en nationell målsättning att minst 90 procent av alla ärenden skulle betalas ut i samband med förskottsutbetalningen, vilken i sin tur beloppsmässigt omfattar 75 procent av den årliga ersättningen i respektive stödform. Läns-

styrelsen i Jönköpings län uppnådde målsättningen och betalade ut miljöersättningar till 96 procent av länets jordbrukare. Beloppet som betalades ut uppgick till 155,4 miljoner kronor. Även vid slututbetalningen av miljöersättningar och kompensationsbidrag i november fastställde länsstyrelserna och Jordbruksverket gemensamt en nationell målsättning att 90 procent av alla ärenden skulle betalas ut. Länsstyrelsens målsättning var att betala ut lika stor andel ärenden som år 2011, det vill säga 99 procent vilket vi också nådde. Beloppet som betalades ut uppgick till 58,7 miljoner kronor.

Hur väl uppfyllde vi målen?

Källa: Jordbruksverket

De goda resultat som redovisats beror mycket på att medarbetarna behärskar hela stödprocessen. De mål som fastställs implementeras väl i verksamheten, och kommande mål och hur dessa ska följas upp diskuteras regelbundet. Varje mål som följs upp har Länsstyrelsen hittills uppfyllt på ett effektivt sätt vilket resulterat i höga utbetalningsnivåer.

Länsstyrelsen arbetar enligt de rutiner och föreskrifter som Jordbruksverket har upprättat och fastställt för administrationen av landsbygdsstöden. Återkoppling på Länsstyrelsens arbete har mottagits vid ett flertal revisioner under året, vilka har visat på att arbetet fungerar väl. Länsstyrelsen har även inom ramen för Jordbruksverkets projekt SUSS-LB, löpande rapporterat och återkopplat till Jordbruksverket hur arbetet med handläggningsläget för landsbygdsstöden fortlöper och vilka insatser som planeras och genomförs.

Målsättningen i SUSS-LB är att handläggningstiden för ansökan om stöd ska vara högst 120 dagar samt att ansökan om utbetalning ska vara beslutad inom 90 dagar. Målet är att 90 procent av ärendena ska ligga inom dessa riktlinjer. Vid årsskiftet låg 64 procent av ansökningarna om stöd och 79 procent av ansökningarna om utbetalning, inom riktlinjerna för handläggningstider. Länsstyrelsen hade den tredje kortaste handläggningstiden när det gäller ansökan om stöd och låg på riksgenomsnittet rörande ansökan om utbetalning.

11. Länsstyrelserna ska under 2012, tillsammans med Jordbruksverket, genomföra en processgenomgång av stödprocessen för landsbygdsutvecklingsstöd. I denna ska erfarenheter från andra medlemsländer tas tillvara.

Länsstyrelsen har deltagit i Jordbruksverkets projekt SUSS-LB och tagit del av Jordbruksverkets distansutbildningar, tagit emot revisorer som ska genomlysa stödprocessen hos alla länsstyrelser, samt deltagit i Jordbruksverkets arbetsgrupper kring stödprocessen. Länsstyrelsens lantbruksdirektör har ingått i styrgruppen för Jordbruksverkets projekt SUSS-LB för att effektivisera stödprocessen för landsbygdsstöden. Även Länsstyrelsens handläggare inom landsbygdsutveckling har varit aktiva i processerna kring SUSS-LB. Under året har flera interna insatser gjorts för att implementera och fördjupa Jordbruksverkets gemensamma process inom den egna verksamheten. Ett antal processanalyser har genomförts för att identifiera flaskhalsar och framgångsfaktorer. Länsstyrelsens insatser har gett resultat inom SUSS-LB-projektet och länet har ökat sin måluppfyllelse och förbättrat sin placering i jämförelse med övriga länsstyrelser vid varje uppföljning.

På nationell nivå har erfarenheter från andra medlemsländer tagits tillvara inom ramen för SUSS-LB. Dessa har sedan förmedlas till länsstyrelserna.

12. Länsstyrelserna ska verka för ett effektivt regionalt genomförande av landsbygdsprogrammet för Sverige åren 2007–2013 i syfte att uppnå de i programmet angivna målen i enlighet med förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder. I detta ingår att enligt Jordbruksverkets riktlinjer rapportera om programmets genomförande, resultat och effekter. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt landsbygdsprogram för perioden 2014–2020.

Under året har Länsstyrelsen arbetat för att öka effektiviteten kring frågorna om landsbygdsutveckling. Efter en omorganisering har enheten för regional utveckling bildats, och alla frågor som rör stöd till landsbygdsutveckling samt regional tillväxt har koncentrerats och ligger nu inom en och samma enhet, vilket underlättar samverkan och en eventuell uppväxling av stödformernas medel. Sammanslagningen har även lett till ett högre kunskapsutbyte och tillgång till större externa nätverk rörande tillväxtfrågor och utveckling i hela länet.

Fokus under året har varit att tillämpa SUSS-LB på alla nivåer samt öka och bredda antalet uppföljningar. Detta för att öka medvetandegraden hos samtliga handläggare och därmed få en effektivisering av hela stödprocessen men också för att få ökat fokus på programgenomförandet. Bland annat har ett antal processanalyser genomförts för att synliggöra både effekter av stöden samt flaskhalsar och framgångsfaktorer inom handläggningen.

I arbetet med genomförandestrategin är länets partnerskap och landsbygdsprogrammets styrgrupp viktiga aktörer för att förankra och marknadsföra landsbygdsprogrammet i länet. Partnerskapet samlas en gång per år och syftet är att bjuda in brett till dessa samarbeten. Mötena är en viktig del i förankringsprocessen och skapar synergieffekter samt är kompetenshöjande för många deltagare. Innehållet på de årliga mötena varierar och har förändrats över tid. Från enkelriktad information till inspirerande och kompetenshöjande föreläsningar och diskussioner. Styrgruppen träffas minst fyra gånger per år. Under dessa möten sker ett informationsutbyte och aktörer kan ta del av varandras verksamhet samt diskutera olika vägval, inriktningar och mål. Till styrgruppen inbjuds särskilt viktiga aktörer för länets landsbygdsutveckling. Utan deltagandet från dessa aktörer hade det inte varit möjligt att genomföra landsbygdsprogrammet på ett trovärdigt sätt.

Under året genomförde Länsstyrelsen en undersökning bland samtliga renodlade turismföretag som har sökt stöd inom landsbygdsprogrammet. Resultatet visade på positiva effekter av stödet. Undersökningsresultatet har sammanställts och informationsmaterial är framtaget för att visa på länets potential inom landsbygdsturism. Turistföretagen som medverkade i enkäten ser positivt på framtiden, och 78 procent bedömer att lönsamheten i verksamheten kommer att öka eller öka kraftigt. Dessutom visade enkäten att företagens omsättning ökade efter genomförda insatser vilket innebär att satsningarna gett effekt.

Länsstyrelsen kan konstatera att länet således bidrar till att uppfylla målet i den nationella strategin som Svensk Turism AB står bakom, det vill säga att fördubbla omsättningen i svensk besöksnäring till år 2020. Vidare visar enkäten att flera företag kunna anställa ytterligare personal efter genomförd satsning. Vissa företag har varit helt nybildade medan andra utökat befintlig personalstyrka. Totalt visade enkätsvaren att det fanns 42,5 antal anställda i företagen före investeringen. Efter investeringarna sysselsatte företagen totalt 83 personer. Detta innebär en total ökning med 95 procent. Framtidstron stärks av att tio av de tillfrågade 42 företagen planerar att anställa fler.

Flera informationsinsatser har genomförts under året för att synliggöra de möjligheter stöden erbjuder. Flera nyheter på Länsstyrelsens webb har medfört ett antal tidningsreportage vilket i sin tur har inneburit ökat fokus på landsbygdsutveckling och effekterna av programmet.

Flera av Länsstyrelsens medarbetare har varit aktiva i Jordbruksverkets och departementets förberedelser för ett nytt landsbygdsprogram. Bland annat har Länsstyrelsen deltagit i seminarium och workshops samt varit systemtestare av olika tekniska lösningar, ett arbete som kommer att fortsätta under 2013. Jordbruksverket har sedan hösten 2011 arbetat inom projektet ”ProCAP” för att förbereda införandet av en ny jordbrukspolitik 2014-2020. Inom projektet hanteras såväl direktstöden som landsbygdsprogrammet. Projektet består av fyra delprojekt, ”ProCAP-IT”, ”ProCAP-Regel”, ”ProCAP-Process” samt ”ProCAP- Förändring”. Länsstyrelsen prioriterar deltagande i projektet och medverkar med medarbetare inom flera av delprojekten. Deltagandet motiveras av att Länsstyrelsen har en lång och omfattande erfarenhet av nuvarande programs möjligheter men också svagheter. Länsstyrelsen utgör sista länken i stödprocessen ut till stödmottagaren och vi kan genom vår medverkan bidra till utformningen av det nya programmet med fokus på högre kundnytta, ökad rätts-säkerhet, snabbare och effektivare handläggning samt kontroll vilket tillsammans resulterar i en bättre måluppfyllelse och ett högt utnyttjande av framförhandlade medel inom de nya stödformerna.

13. Länsstyrelserna anvisas medel från landsbygdsprogrammet via anslag 1.21 och 1.22 inom utgiftsområde 23 vilket regleras via Jordbruksverkets regleringsbrev för budgetåret 2012. Under 2012 ska länsstyrelserna särskilt arbeta för att minska handläggningstiderna inom axel 1,3 och 4 samt delar av axel 2 (avseende Utvald miljö). Länsstyrelserna ska redovisa följande

- handläggningstiderna för ansökningar om beslut om stöd och ansökningar om utbetalningar samt hur Länsstyrelsen arbetar för att minska handläggningstiderna

Inom landsbygdsutvecklingsstöden har verksamheten utvecklats positivt under året. Genom en omorganisering har en enhet med ansvar för regional utveckling bildats, och alla frågor som rör regional tillväxt och landsbygdsutveckling har koncentrerats till denna enhet. Omorganiseringen syftar till att öka synergieffekterna av de olika stöden, öka samverkan och möjligheterna för uppväxling av medel. Sammanslagningen har också lett till ett högre kun-

skapsutbyte samt tillgång till större nätverk rörande tillväxtfrågor och utveckling i hela länet. Länsstyrelsen har efter sammanslagningen haft stort fokus på processgenomgångar och förbättringsanalyser.

Inom landsbygdsprogrammet är en stor del av medlen in-tecknade i företagsstöd och projektstöd, och vi ser av naturliga skäl en förskjutning när det gäller inkommande ärenden, där antal ansökningar om stöd under 2012 minskat med 10 procent och antal ansökningar om utbetalning ökat med 20 procent.

Antalet inkomna ärenden gällande företagsstöd inom ramen för landsbygdsprogrammet har ökat något och i enlighet med resonemanget ovan avser den största andelen av dessa, ansökan om utbetalning. Medvetenheten hos sökande om den rådande medelbristen inom flera åtgärder såsom modernisering och mikrostöd medför att färre ansökningar om stöd inkommer.

Även inom projektansökningar där de flesta projekt är fleråriga, har en tydlig förskjutning mot ansökningar om utbetalningar skett. En bidragande orsak till att antalet ansökningar om utbetalning ökar är också projektens likviditetsbehov samt att Länsstyrelsen påtalar att vi gärna ser frekventa ansökningar för att på så sätt öka möjligheten att nyttja eventuella återföringar i nya projektbeslut. När det gäller miljöinvesteringar har dock antalet ansökningar ökat mer än förväntat och flera ansökningar om stöd har inkommit. Antal ansökningar för satsningar på våtmarker har ökat och dessutom blivit större i omfång vilket Länsstyrelsen välkomnar då anläggning av våtmarker är en prioriterad fråga, både på nationell och regional nivå.

Med syfte att upprätthålla omfattningen på verksamheten vid föräldraledigheter och sjukfrånvaro, samt för att korta handläggningstiderna som påverkats av tidigare resursbrist har personalförstärkning genom både rekrytering av vikarier och omfördelning av handläggande personal genomförts under 2012. Ett antal processanalyser har genomförts för att identifiera flaskhalsar och framgångsfaktorer för att effektivisera handläggningen. En orsak till långa tider mellan ansökan och beslut är den tid som åtgår för komplettering av både ansökan om stöd och utbetalning. Länsstyrelsen rekommenderar då tillfälle ges, att sökande använder sig av konsulttjänster då vi kunnat konstatera att både ansökningar om stöd och ansökningar om utbetalning då är mer fullständiga och kan handläggas utan onödiga kompletteringstider.

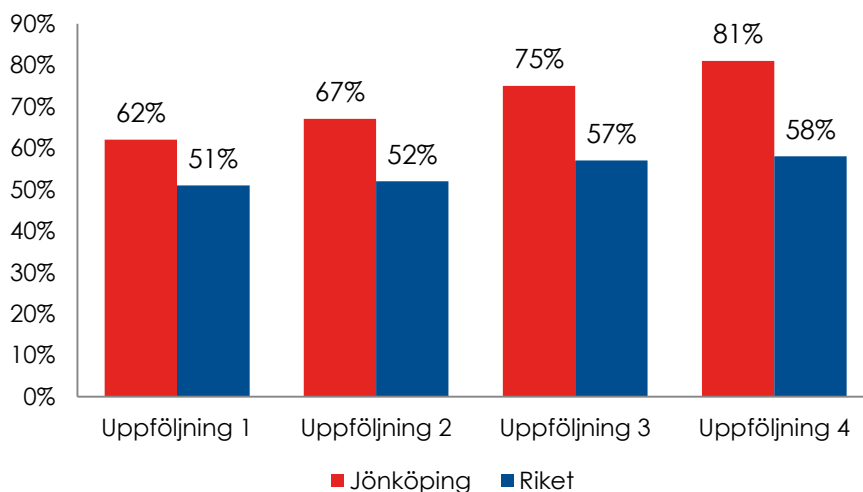
För att komma tillrätta med onödigt långa kompletteringstider, har strikta tidsfrister tillämpats med positivt resultat. Tydlig information såväl inför ansökan om stöd som i samband med ansökan om utbetalning av stöd har också visat sig vara betydelsefullt för att minska behovet av kompletteringar och därmed korta handläggningstiderna. Handläggarnas bemötande, engagemang och tillgänglighet är viktiga faktorer och Länsstyrelsen prioriterar att svara snabbt och tydligt på frågor samt att medvetet använda sig av webben och att genomföra utbildningar. En informationsträff för projektägare har även planerats med förhoppningen att också detta kan bidra till att förkorta handläggningstiderna.

I ett led att förenkla för företagen prioriterar Länsstyrelsen att vara tillgängliga för både besökande och via telefon för att underlätta för kunden i ansökningsprocessen kring landsbygdsutvecklingsstöden. Genom direkta företagsbesök kortas vägen mellan handläggare och sökande vilket ger positiva resultat i form av kortare handläggningstider.

Länsstyrelsen konstaterar i och med Jordbruksverkets projekt SUSS-LB att arbetet med att korta handläggningstiderna har gett resultat. Målet är att 90 procent av ärendena inkomna från och med 2012-01-01 ska ha en handläggningstid kortare än 120 dagar. Länsstyrelsen närmar sig målet med några procentenheter för varje uppföljning och var vid årsskiftet bland de tre främsta i landet.

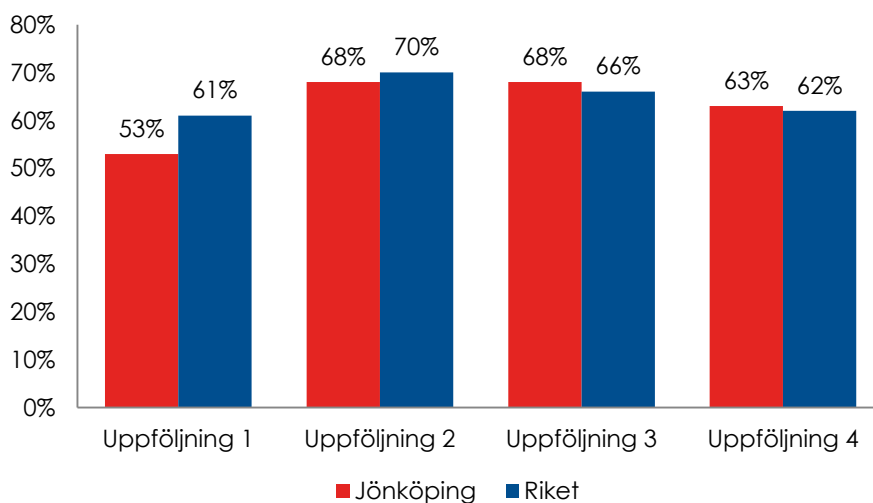
Graferna visar Länsstyrelsens utveckling i jämförelse med riksgenomsnittet. Siffrorna visar att Länsstyrelsen har förbättrat sig nästan 20 procentenheter när det gäller ansökan om stöd och 10 procentenheter rörande ansökan om utbetalning. Uppgifter visar också positioneringen i förhållande till riksgenomsnittet, och sedan den tredje uppföljningen är Länsstyrelsen något bättre även vad gäller ansökan om utbetalning, och kommer att fortsätta arbeta med att korta handläggningstiderna och förbättra resultatet i uppföljningarna.

SUSS-LB Ansökan om Stöd

Källa: Jordbruksverket

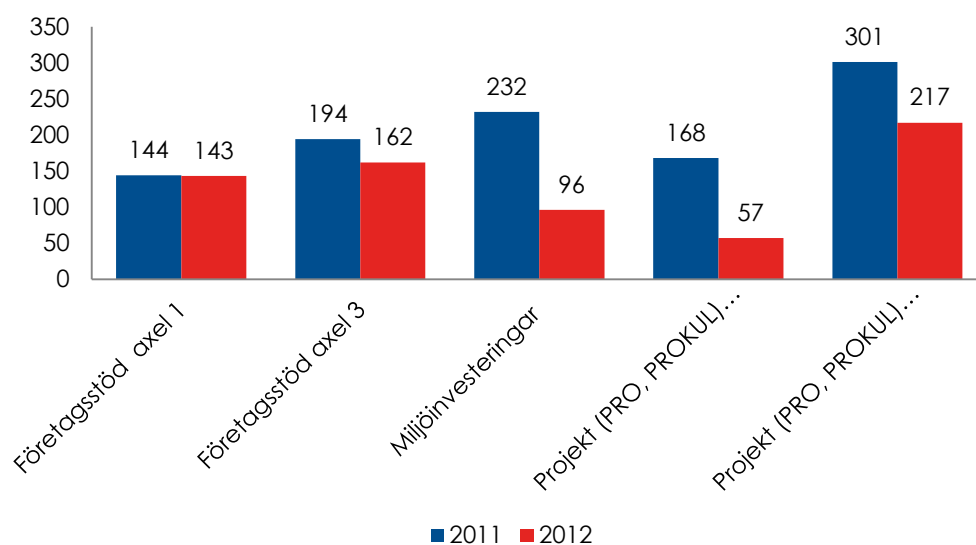
SUSS-LB Ansökan om utbetalning

Källa: Jordbruksverket

Även mediantiderna för länet har förbättrats inom företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar när det rör ansökan om stöd inom landsbygdsprogrammet. I synnerhet inom miljöinvesteringar samt inom axel 1 projektstöd. Nya handläggare har blivit mer erfarna under året och även gjorda personalförstärkningar har gett resultat. När det gäller projektstöd inom axel 3 är den långa handläggningstiden en direkt följd av brist på medel och medfinansiering inom serviceåtgärden där länets olika bredbandsprojekt ligger. Dessutom har små ideella föreningar ofta svårare att lämna in kompletteringar i tid, och kraven som ställs vid ansökan har upplevts höga för många sökande. Genom bland annat informationsinsatser ska Länsstyrelsen underlätta för dessa framöver.

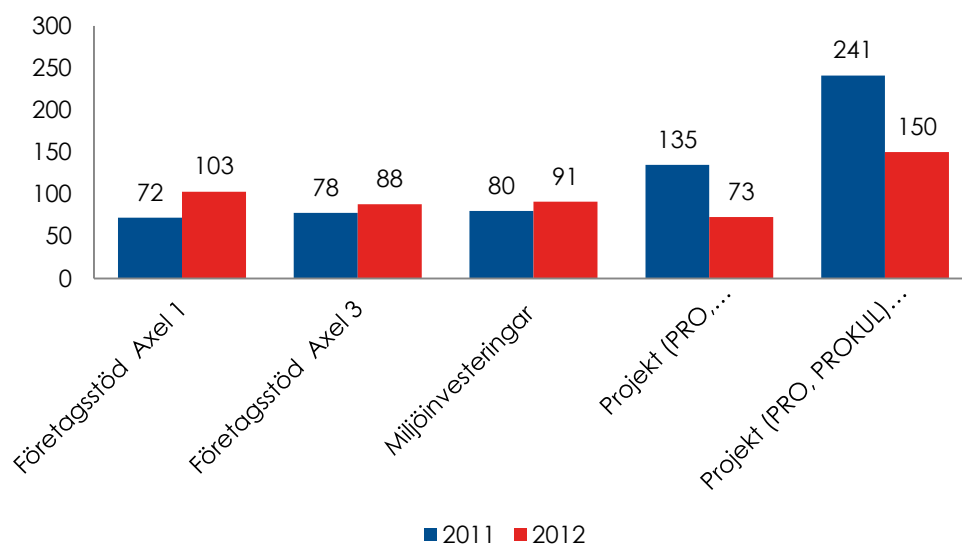
Median - Ansökan om stöd

Källa: Jordbruksverket

Mediantiderna för utbetalningar har minskat inom projektstöden vilket är en direkt följd av årets nyrekryteringar och ett jämt flöde av inkomna ansökningar. Däremot har antalet ansökningar om utbetalning ökat både inom företagsstöd och miljöinvesteringar vilket har lett till något längre handläggningstider. Inom företagsstöden har ansökningarna mellan 2011 och 2012 ökat med cirka 20 procent vilket har medfört längre mediantider. Mot slutet av året omfördelades resurser inom företagsstöden som förväntas ge resultat under 2013. Även miljöinvesteringarna ökade med 50 procent från 39 ansökningar om utbetalning till 59 2012. Länsstyrelsen har även här gjort omfördelningar av resurser.

Median - ansökan om utbetalning

Källa: Jordbruksverket

- vilka åtgärder som har låg anslutning i länet, översiktligt analysera orsakerna till detta samt redovisa vilka insatser Länsstyrelsen vidtagit under 2012 för att öka anslutningen till dessa åtgärder för att besluten och utbetalningarna kopplade till programmet ska vara i fas och att de relevanta resultatmål och omfattningsmål som finns fastställda i programmet är uppnådda vid utgången av 2011.

Länsstyrelsen har under hela programperioden lagt stor vikt vid att på olika sätt arbeta för att öka anslutningen till åtgärder med något lägre utnyttjandegrad, vilket har resulterat i en relativt jämn och hög anslutningstakt i samtliga åtgärder. Genom fortsatta satsningar 2012 i form av uppdatering av informationsmaterial, genomförande av informationsaktiviteter samt införande av flera informativa artiklar i Länsstyrelsens tidning Förvetet och på Länsstyrelsens webb, har Länsstyrelsen marknadsfört åtgärder med något lägre anslutning såsom förädling, turism, natur och kulturarv samt byutveckling. Anslutningsgraden totalt sett är nu över 88 procent när 86 procent av programperioden har passerat. Jordbruksverket har även möjliggjort att flytta medel mellan åtgärder inom axlarna och Länsstyrelsen har därför kunnat flytta medel från åtgärder med lägre anslutningsgrad till åtgärder med högre anslutning och högt söktryck.

Den stora informationsinsats som genomfördes 2011 för att öka anslutningsgraden är en av orsakerna till varför Länsstyrelsen nu har högt söktryck i åtgärder som för ett år sedan hade något lägre anslutningsgrad, men den har också visat på den eftersläpning man måste kalkylera med när det gäller tiden som åtgår innan informationsinsatser resulterar i en synbar ökning av antalet inkomna ansökningar. Länsstyrelsen ser nu i flera av de åtgärder som vi tidigare har haft lägre söktryck i, att vi nu istället har en efterfrågan större än tillgängliga medel. Förädlingsstödet är en åtgärd där Länsstyrelsen hösten 2011 lät omfördela medel till andra länsstyrelser men där det nu uppstått en brist på ca 1,2 mkr.

Beslut- och utbetalningstakt ligger i fas med programperioden och Länsstyrelsen kommer att uppnå de fastställda målen i och med de insatser som redovisats ovan och de möjligheter Jordbruksverkets riktlinjer givit kring möjligheterna till omfördelning av medel.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 4§

3. tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken. Förordning (2008:1346)

Länsstyrelsen genomför årligen tillsyn över dödsboms avveckling av fastighetsinnehav. När tidsfristen för avveckling närmar sig skickas en påminnelse till dödsbodelägarna. Efter detta avvecklas vanligen fastighetsinnehavet relativt omgående. Uppgiften tar i anspråk cirka 100 timmar per år.

Fiske

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	6,44	6,55	5,56
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,91	1,75	1,22
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	4,11%	3,91%	3,09%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	7 310	7 171	5 870
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	4,07%	3,83%	3,24%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	330	446	349
Antal beslutade ärenden	345	450	347
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	14	15
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	548	522	1 100

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 62*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Länsstyrelsen har under året fortsatt arbetet med att prioritera äldre ärenden och korta handläggningstiderna. För tillfället finns endast ett ärende äldre än två år öppet. De största enskilda ärendegrupperna är liksom de senaste åren förordnandet av fisketillsynsmän med 146 beslutade ärenden och tillstånd till fiskutsättningar med 37 ärenden. Under året har Länsstyrelsen försökt att arbeta mycket med att sprida information om verksamheten, t ex har sammanlagt 34 nyheter publicerats på webben.

Länsstyrelsen har även under 2012 ansvarat för samordningen av de fyra berörda länsstyrelsernas fiskefrågor i Vättern. Därutöver har vi även haft ansvaret för arbetet med samförvaltningen av fisket samt fisketillsynen i Vättern. Förvaltningen av fisket i Vättern kan idag sägas vara ett exempel på hur en väl fungerade fiskeförvaltning kan ge goda konkreta resultat. Bl.a. uppvisar de för fisket och naturvärden så värdefulla arterna öring och röding en positiv beståndsutveckling. Ett annat exempel är arbetet med att kvalitetssäkra och effektivisera kompensationsutsättningarna av lax i Vättern som nu visar förbättrade resultat. In-tresset för fiskbestånden i Vättern är fortsatt stort, vilket bland annat visade sig genom deltagandet på den i år samordnade aktiviteten Rödingens och Öringens dag där flera tusen personer samlades för att titta på fiskens lek. Andra viktiga resultat inom förvaltningen av fisket i Vättern är den färdigställda utvärderingen av fritidsfiskets fångster som visade att fritidsfisket idag fångar betydligt mera fisk än yrkesfisket samt en unik undersökning av hur väl återutsatt röding överlever. Den senare undersökningen kommer att fortsätta under år 2013. Viktiga frågor som behandlats under året är även förvaltningen av det minskande harrbeståndet samt det ekonomiskt viktiga beståndet av signalkräfta. De båda senare kommer även 2013 att vara i fokus för ytterligare utvecklingsinsatser.

Åtgärder för att restaurera värdefulla vatten i länet har gått vidare både i form av biotopvård och i form av åtgärder vid vandringshinder, främst i kalkade vatten. Under året har en omsvängning i arbetssätt påbörjats mot att på ett tydligare sätt använda de juridiska verktygen i miljöbalken som en del i restaureringsarbetet (se mer under uppdrag 17). Länsstyrel-

sen har under året ansökt om bidrag till sammanlagt 35 projekt från Havs- och vattenmiljöanslaget, dock har inga medel beviljats.

Länsstyrelsen har även under 2012 ansvarat för förvaltningen av den nationella databasen för Åtgärder i vatten, där flera utvecklingsinsatser genomförts inte minst för att förbättra användbarheten inom EU:s vattenförvaltning. Utvecklingen sker i nära samverkan med HaV och Vattenmyndigheterna. Länsstyrelsen har tillsammans med Smålands Turism under året beslutat om genomförandet av ett länsövergripande projekt avseende utvecklingen av länets turistfiske. Projektet kommer att genomföras med start 2013. Under året har ett större projekt avseende framtagande av förvaltnings- och utvecklingsplaner för större fiskevårdsområden i länet avslutats med gott resultat.

Under året har 24 rapporter inom fiskets verksamhetsområde publicerats antingen i Länsstyrelsens meddelandeserie eller via Vätternvårdsförbundet.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

16. Länsstyrelserna ska verka för ett effektivt regionalt genomförande av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige åren 2007–2013 i syfte att uppnå målen enligt förordningen (EG) 1198/2006. Länsstyrelserna ska även vara regeringen och centrala myndigheter behjälpliga i förberedelserna för ett nytt program 2014–2020. Länsstyrelserna ska fortsatt redovisa hur de främjat och bidragit till den nationella offentliga finansieringen av det operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige perioden 2007–2013.

Under 2012 har Länsstyrelsen genom rekrytering av ny kompetens och en justerad ansvarsfördelning där EFF (Europeiska fiskerifonden) nu handläggs tillsammans med liknande stöd inom landsbygdsprogrammet förbättrat handläggningen. Länsstyrelsen har i likhet med de senaste åren medfinansierat flera projekt inom det utpekade fiskeområdet Vättern (FOG, fiskeområde inom EFF), både genom eget arbete och likvida medel. Vi har vidare via Vätternvårdsförbundet framgångsrikt arbetat för att få igång ett flertal konkreta projekt inom området. Som ett exempel kan nämnas ett pilotprojekt för att höja det ekonomiska värdet av Vätterns unika naturliga röding, ett pilotprojekt som nu mynnat ut i en fullskalig ansökan. Projektet drivs av yrkesfisket i nära samverkan med restaurangnäringen och myndigheterna. Länsstyrelsen har även deltagit i arbetet med att förbereda den nya programperioden genom diskussioner inom fiskets yrkesförening samt representation i arbetsgruppen om FOG.

17. Länsstyrelserna ska redovisa hur de bidragit till arbetet med omprövning av vattendomar.

Länsstyrelsen har bl. a. genom att vidta ett antal åtgärder med stöd av de juridiskas instrument som finns tillgängliga, arbetat för att nå miljömålen och målen om god ekologisk status inom EU:s vattenförvaltning. Det handlar exempelvis om tillsyn, ansökningar, anmälningar, omprövningar och samråd. Ingen regelrätt omprövning har färdigställts under 2012 dock pågår omprövningsprocesser vid fyra objekt. Därutöver pågår processer som kommer att leda till ändringar i befintliga vattendomar vid ytterligare tre objekt även om inte omprövningsinstrumentet används. Vidare har en vattendom ändrats under 2012 som en följd av ett ansökningsmål.

Länsstyrelsen har under året ajourhållit listan över objekt där juridiska åtgärder är mest prioriterade för att erhålla förbättringar i vattenmiljön. I arbetet med tillsyn av vattenkraft

(uppdrag 57 i regleringsbrevet) har det framkommit ett antal objekt där förekommande vattendomar behöver ses över.

Länsstyrelsen har haft ett möte med Havs- och Vattenmyndigheten, Kammarkollegiet och Naturvårdsverket angående omprövning av vattendomar, hur processen bör gå till samt för att klargöra rollfördelningen. Länsstyrelsen har på länsvattendagen även informerat länets kommuner med flera om arbetet med de juridiska åtgärderna. Personal har även medverkat vid flera informationstillfällen, både lokalt, regionalt och nationellt både som åhörare och som föredragshållare.

I handläggningen har en delvis ny rutin upprättats där en lagtrappa upprättas för varje objekt. Lagtrappan används dels för att prioritera de juridiska insatserna och dels som stöd i samband med kommunikationen med verksamhetsutövare.

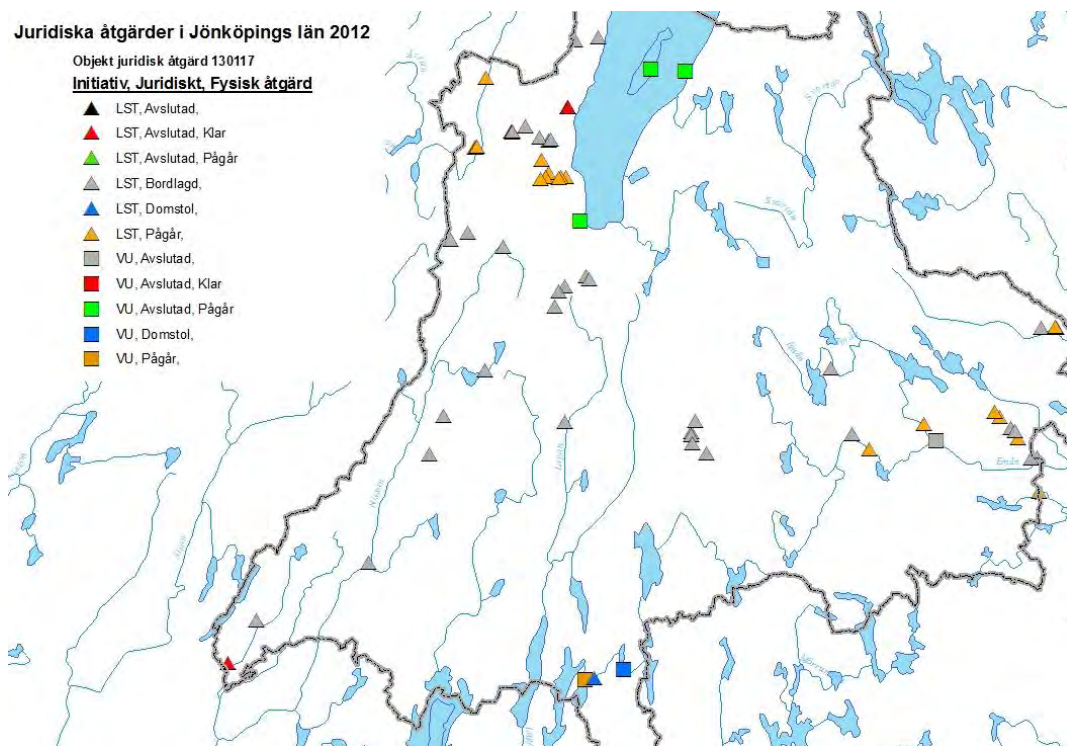
Bilden nedan visar de objekt (vandringshinder) där någon form av juridisk åtgärd har utförts under 2012. Kartan innefattar den egeninitierade tillsynen (inom ramen för RB 57), objekt där verksamhetsutövaren lämnat in/påbörjat ansökan om tillstånd/anmälan samt objekt där Länsstyrelsen (ofta tillsammans med kommunerna) varit initiativtagare till fysiska åtgärder. Av de 75 berörda ärendena har Länsstyrelsen initierat 66 stycken, och nio stycken har inkommit från respektive verksamhetsutövare. I 23 ärenden är processen fortfarande pågående varav två ärenden befinner sig hos Mark- och Miljödomstolen. Flera aktuella vattendomar har under året tagit särskild miljöhänsyn varav två efter att ha överprövats i Mark- och Miljööverdomstolen. Fysiska åtgärder pågår vid fyra objekt, och tio objekt blev klara under 2012. Arbetet sker utifrån den ovan nämnda prioriteringen. Den juridiska processen är lång och flertalet ärenden är ännu inte avslutade, varför arbetet kommer att fortsätta under 2013 och även därefter beroende på resurser. För ytterligare information och vidare läsning hänvisas till den rapport som lämnats till regeringen den 1 februari.

Juridiska åtgärder i Jönköpings län 2012

Objekt juridisk åtgärd 130117

Initiativ, Juridiskt, Fysisk åtgärd

- ▲ LST, Avslutad,
- ▲ LST, Avslutad, Klar
- ▲ LST, Avslutad, Pågående
- ▲ LST, Bordlagd,
- ▲ LST, Domstol,
- ▲ LST, Pågående
- VU, Avslutad,
- VU, Avslutad, Klar
- VU, Avslutad, Pågående
- VU, Domstol,
- VU, Pågående

Initiativ: Vem som tagit initiativ till ärendet. LST=Länsstyrelsen; VU=Verksamhetsutövaren. Juridiskt: Bordlagd=brev om egenkontroll utskickad till VU och ärendet avslutat utan åtgärd; Pågående=juridiska processen pågår på LST; Domstol=ärendet ligger hos domstol; Avslutad=beslut/dom är klar. Fysisk åtgärd: statusen på arbetet med miljöförbättrande fysiska åtgärder: Pågående=åtgärden är påbörjad; Klar=åtgärden är utförd.

Tabell 1.2

Länsfakta inom fiskeområdet	2012	2011	2010
Antal fiskevårdsområden	210	210	210
Antal yrkesfiskelicenser	6	6	6
Antal fartygstillstånd	0	0	0
Antal inkomna ansökningar om stöd ur strukturfondsprogram	1	3	1

Källa: Länsstyrelsens diarium och register

Kommentarer Tabell 1.2

Antalet yrkesfiskare avser antalet som är aktiva i länet. Ytterligare två fiskare är bosatta i länet men fiskar i havet. Sammanlagt har drygt 600 timmar nedlagts på ärendehandläggning inom 622 under 2012. Utöver det inkomna ärendet har 4 ärenden där Länsstyrelsen granskat ansökningar av nationell karaktär hanterats och några ärenden som inkommit tidigare år avslutats. Därutöver har ytterligare drygt 575 timmar lagts på medverkan i arbetet med administrationen av fiskeområdet Vättern med extern finansiering.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 6§

11. Länsstyrelserna i Norrbottens, Västernorrlands och Västra Götalands län ska göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen i Jönköping har i ett mål bistått Länsstyrelsen i Västernorrland med expertkunskap inom fiskeområdet vid tillståndsprövning av vattenverksamhet. Länsstyrelsen har även fått ett finansierat uppdrag från Länsstyrelsen i Västra Götaland om att bistå med kompetens inom fiskeområdet.

Regional tillväxt

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,70	1,32	1,83
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,56	0,54	0,87
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	0,62%	0,88%	1,23%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 412	2 106	2 529
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	0,79%	1,12%	1,40%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	83	80	121
Antal beslutade ärenden	97	88	143
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	12	18
Bidragutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	9 234	9 466	10 559

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 30*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Verksamhetskostnaderna inom regional tillväxt har under 2012 legat något lägre än tidigare år på grund av pensionsavgångar och sjukfrånvaro. Antal inkomna och beslutade ärenden ligger på samma nivå som under år 2011 men lägre i jämförelse med år 2010 då Länsstyrelsen ansvarade för programmet Främja kvinnors företagande. Antal ärenden äldre än två år har minskat till ett ärende efter en prioriterad insats.

Länsstyrelsen har under 2012 prioriterat insatser som främjar entreprenörskap och därmed innovation och förnyelse av näringslivet i länet. För att klara utvecklingen mot en ökad internationalisering krävs ett konkurrenskraftigt näringsliv där förmågan till innovationer, förnyelse och entreprenörskap är avgörande. Huvuddelen av våra regionala tillväxtmedel har använts för att främja entreprenörskap. Det enskilt största projektbeslutet under 2012 var medfinansiering av ramprojektet Träprogram 2012 – 2014 för ett hållbart Småland som är en samverkan mellan länsstyrelser och regionförbund i Kalmar, Kronoberg och Jönköpings län. Under 2011 antogs en gemensam strategi för hur offentliga aktörer ska arbeta med utveckling och stöd till den trärelaterade industrin i Småland. Utifrån strategin har under 2012 ett gemensamt handlingsprogram tagits fram för konkreta insatser i de tre länen.

Finansieringsportalen, som drivs i samverkan mellan Länsstyrelsen, Regionförbundet och Almi i Jönköpings län, och där Science Park i Jönköping svarar för driften, har fortsatt utvecklas i syfte att göra det enklare för entreprenörer och företagare att finna kapital.

Länsstyrelsen har under året deltagit i styrgruppen för projektet Tillgänglighet, Innovationsprocesser och Tillväxt som Internationella handelshögskolan driver och som handlar om att analysera sambanden mellan fysisk infrastruktur och det lokala näringslivets förmåga till innovation och förnyelse. Projektet har god bäring på att ge ny kunskap hur man kan nå det långsiktiga, strategiska målet, ”Ett snabbare, öppnare och smartare Jönköpings län”.

Länsstyrelsens breda kompetens inom regional tillväxt efterfrågas inom många nätverk i länet och deltagande i dessa har varit en prioriterad uppgift under året. Länsstyrelsen ingår i partnerskapet (TeknikLots) som har bildats för att hantera konsultcheckar. I partnerskapet hanteras även checkar i det särskilda PU-program (produktutvecklingsprogram) som initierats av Tillväxtverket. Länsstyrelsen ingår också i det innovationsråd som drivs av Almi. I rådet prövas ansökningar från privatpersoner och företag, som önskar bidrag (förstudiemedel) för att ta fram tekniköversikter, marknadsundersökningar, underlag för patentansökningar m.m. Ansökningarna prioriteras bl.a. utifrån nyhetsvärde, innovationshöjd och möjligheten att kommersialisera produkten/tjänsten. Insatserna leder ofta till att nya företag etableras och att nya produkter kommer ut på marknaden.

Inom det prioriterade området tillgänglighet enligt den nationella strategin (Nationell strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013) har Länsstyrelsen under flera år arbetat med utbyggnaden av IT-infrastruktur på landsbygden. Länsstyrelsen gör bedömningen att bredband med hög kapacitet är en förutsättning för boende och tillväxt på landsbygden och prioriterar fortsatt bredbandsutbyggnad högt. Länsstyrelsen har prioriterat frågan, dels beträffande stöd inom ramen för landsbygdsprogrammet, dels stöd enligt kanalisationsförordningen.

Bredbandsutbyggnaden är av stor betydelse för landsbygdsutveckling och den regionala tillväxten. Via dator sköter många medborgare idag sina kontakter med myndigheter och företag. För ungdomar är det oftast ett måste att använda datorn för hemuppgifter i skolan och för äldre är det viktigt med möjlighet att kommunicera och ta del av samhällelig service, sköta bankärenden mm utan att behöva åka in till närmsta tätort. Efterfrågan på medel för bredbandsåtgärder överstiger de tillgängliga medel Länsstyrelsen disponerar. Länsstyrelsen har under året påtalat medelsbristen och i en hemställan till regeringen begärt ytterligare medel, 20 – 25 miljoner årligen, för att kunna svara upp mot den efterfrågan som finns på utbyggnad.

Det är oftast lokala grupper som tar initiativ till utbyggnaden, men kommunen och det nätbolag som är verksamt i kommunen blir tidigt involverade i projekten. Länsstyrelsen har inlett kontakter med samtliga kommuner i länet för att diskutera kommunens roll i detta arbete; vilka planer kommunen har, strategiarbete, finansiering m.m. Länsstyrelsen har informerat om möjligheterna att stödja investeringarna. Länsstyrelsen har också varit representerad i en arbetsgrupp (sakfrågegrupp) inom Länsamverkan Bredband, som arbetat med att ta fram en praktisk handledning för byalag, fiberföreningar m.fl., men även för handläggare på myndigheterna. Ett bredbandsprojekt omfattar flera mer eller mindre komplexa frågor, både av teknisk och administrativ natur. Därför har arbetet med handledningen fokuserat på en strukturerad information, checklistor, mallar, relevanta länkar, som kan behövas i det lokala arbetet.

För länet är kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud en viktig framtidsfråga som också är ett prioriterat område i den nationella strategin. Länsstyrelsen ingår i Kompetensrådet för Jönköpings län, som arbetar för att säkra framtidens kompetensförsörjning i länet. Kompetensrådet sammanträder 4-5 gånger per år, och är ett viktigt forum för att förverkliga de prioriterade åtgärder som anges i länets regionala utvecklingsprogram (RUP). I Kompetensrådet finns representanter från organisationer som bland annat företräder näringsliv, fackliga organisationer, utbildning och bildning i länet. Under året har arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi (RUS) för länet processats i Kompetensrådet.

En annan fråga som Kompetensrådet arbetat med under året är ökningen av nyanlända till länet. Detta kräver ökat samarbete till exempel när det gäller vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI). Länsstyrelsen har även identifierat integrationsfrågorna som en viktig faktor i den framtida kompetensförsörjningen. Under hösten hölls ett möte med integrationsminister Erik Ullenhag där behovet av att se nyanlända som resurser lyftes fram. Detta resulterade i att ett integrationsråd kommer att skapas i länet under 2013 där kompetensförsörjning och arbetsmarknad kommer vara i fokus.

Under året genomförde Länsstyrelsen en intervjuundersökning för att bedöma behovet av vilka statliga insatser som krävs för att trygga tillgången till grundläggande betaltjänster i länet. I enkätssvaren lyftes från flera håll fram de begränsade möjligheter som finns att ta ut kontanter, att betala räkningar och att lämna dagskassar. Länsstyrelsen ser också att vissa grupper på landsbygden är mer utsatta exempelvis de äldre. Resultatet av undersökningen har under året redovisats till Post- och telestyrelsen, och likaså har en samlad rapport om bevakningsuppdraget lämnats till Länsstyrelsen i Dalarna, som är samordnare för uppdraget för samtliga län och rapporterar till Näringsdepartementet. Tillgång till betaltjänster på landsbygden är betydelsefullt för den regionala tillväxten, och arbetet med att undersöka vilka insatser som krävs för att åtgärda bristerna är därför en prioriterad fråga för Länsstyrelsen och fortsatta insatser kommer att ske inom ramen för det regionala serviceprogrammet för Jönköpings län.

Länsstyrelsen har under 2012 fått nedprioritera att mer systematiskt följa upp hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsprogram (RUP). Länsstyrelsen deltar i olika konstellationer där företrädare för statliga myndigheter ingår Trafikverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedling, Jordbruksverk m.fl. och gör bedömningen att i de fall man samverkar kring olika regional utvecklingsfrågor har det regionala utvecklingsprogrammet varit styrande.

Länsstyrelsens huvudsakliga uppdrag och insats inom konkurrensområdet är att informera om lagstiftningen. Länsstyrelsen informerar allmänheten om konkurrensfrågor och förmedlar vid behov även kontakter med Konkurrensverket. På Länsstyrelsens webb informeras om konkurrensfrågor. Det är dock numera sällsynt att enskilda eller företag efterfrågar information från Länsstyrelsen. Under år 2012 har ett företag i länet kontaktat Länsstyrelsen för information om vilka regler som gäller för offentlig verksamhet på en konkurrensutsatt marknad. Efter samråd med Konkurrensverket informerades företaget om gällande regler och policy samt om möjligheterna att kontakta verkets tipsfunktion.

Under året har det inte varit aktuellt för Länsstyrelsen att kontakta Konkurrensverket om överträdelse av konkurrensbestämmelserna. Länsstyrelsen har heller inte kommit i kontakt med fall där regleringar har hindrat en effektiv konkurrens eller stött på några hinder för en effektiv konkurrens i offentlig förvaltning. Vi bistår i förekommande fall med synpunkter vid stödgivning hos andra aktörer, t.ex. Regionförbundet, Almi och Tillväxtverkets programkontor. I första hand beaktar Länsstyrelsen konkurrensaspekterna i den egna hanteringen av företagsstöd och projektstöd inom landsbygdsprogrammet och anslaget för regional tillväxt. Länsstyrelsen har tagit på sig en aktiv roll att informera om och trycka på kraven om ett öppet och konkurrensutsatt anbudsförfarande i bredbandsprojekten inom landsbygdsprogrammet.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

20. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur denna samverkan utvecklats.

Samverkan sker både nationellt, regional och lokalt. Länsstyrelsens roll varierar beroende på konstellation men är ofta samordnande, koordinerande och kunskapsförmedlande. Länsstyrelsen är en efterfrågad part med bred kunskap i länet.

Utbildningar och samverkansträffar sker kontinuerligt med Länsstyrelserna i Östergötland, Kronoberg, Kalmar, Blekinge och Hallands län samt med Jordbruksverket i frågor som rör landsbygdsutveckling och regional tillväxt. Samordningen har inneburit ytterligare breddade nätverk för frågorna inom regional tillväxt och landsbygdsutveckling.

Samverkan i bredbandsfrågor sker i nätverket Länssamverkan Bredband, som består av övriga länsstyrelser och regionförbund i landet samt företrädare för Post- och telestyrelsen. Centralt sker samverkan med Jordbruksverket och Post- och telestyrelsen, vilket också har fördjupas genom fördelningen av medel mellan Jordbruksverket och Post- och telestyrelsen.

Länsstyrelsens utvecklingsarbete inom integration, jämställdhet, klimat och energieffektiviseringar är starkt bidragande till en stabil regional tillväxt i länet. Samverkan kring integrationsfrågor ur ett tillväxtperspektiv är en viktig del av det regionala utvecklingsarbetet. Samverkan sker framförallt med kommunerna, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket. Arbetet har intensifierats på grund av mottagningsreformen av nyanlända.

I syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning, tillsatte Länsstyrelsen år 2011 ett regionalt klimatråd. I Klimatrådet ingår företrädare för de statliga myndigheterna Länsstyrelsen, Trafikverket, Skogsstyrelsen och Högskolan, tillsammans med företrädare för landstinget, kommuner, kommunala bolag och näringsliv. Landshövdingen är ordförande i klimatrådet. Uppdraget är att vara pådrivande i länets klimat- och energiarbete.

En viktig insats för Länsstyrelsen under året har varit att åstadkomma en samsyn bland kommunerna, landstinget och Regionförbundet för att bilda ett regionalt energikontor i länet. Efter att Länsstyrelsen under flera års tid varit pådrivande i frågan så bildades Energikontor Norra Småland den 1 september 2012. Länsstyrelsen har en mycket god samverkan med energikontoret. Energikontorets ändamål är att kontinuerligt utveckla och stärka Jönköpingsregionens strategiska energi- och miljöarbete, med särskild tyngdpunkt på energieffektivisering och förnybar energi samt därtill kopplade kostnadsreduktioner och tillväxtmöjligheter. Verksamheten bedrivs i nära samverkan med näringsliv, forskning och samhälle, och syftar till utveckling av människor, företag och organisationer inom hela energi-, industri-, transport-, service och fastighetssektorn.

Länsstyrelsen genomför under perioden 2011-2013 ett projekt tillsammans med Linköpings universitet och Schenker Property Sweden AB som syftar till att utvärdera en solcellsanläggning monterad på Schenker i Jönköping.

I länet finns sedan många år ett kompetensråd som arbetar med utveckla länets kompetensförsörjning. Följande aktörer är representerade; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, ESF-rådet, Länsstyrelsen och Högskolan. Regionförbundet är värdorganisation för rådet. Kompetensförsörjnings- och arbetsmarknadsfrågor står i fokus och frågor om utbildningsbehovens inriktning och dimensionering prioriteras. Tillsammans med representanter för bl.a. Almi, landstinget, länsbiblioteket, näringsliv och fackliga organisationer har rådet en bred kompetens för att diskutera olika aspekter på kompetensförsörjning och sysselsättning i länet. Under året har arbetet med att ta fram en ny regional utvecklingsstrategi för länet processats i kompetensrådet. En annan fråga som kompetensrådet arbetat med under året är ökningen av nyanlända till länet. Detta kräver ökat samarbete till exempel när det gäller vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI). Samverkan mellan aktörerna utvecklas positivt.

Strategiska infrastrukturfrågor med betydelse för den regionala utvecklingen i länet följs och bevakas av Länsstyrelsen. I arbetet med infrastrukturfrågor genomförs regelbundna trafiksamråd med Trafikverket.

Länsstyrelsen samverkar med Tillväxtverket. Det gäller bland annat i arbetet med servicefrågor, där Tillväxtverket bistår med statistik, analysunderlag och annan information. Länsstyrelsen har även en dialog med Tillväxtverkets programkontor för Småland och Öarna om projektstödsansökningar som Länsstyrelsen medfinansierat via 1:1-anslaget.

Länsstyrelsen är ansvarig för uppdraget att bevaka tillgången på grundläggande betaltjänster, och återrapportering sker till Länsstyrelsen i Dalarna som samordnar uppdraget i samverkan med Post- och telestyrelsen.

I länspartnerskapet, som bedömer strukturfondsansökningar till Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska socialfonden (ESF), ingår företrädare för Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Högskolan. Länspartnerskapet yttrar sig över stödansökningar som ska beslutas av strukturfondspartnerskapet för Småland och Öarna.

I syfte att få ut största möjliga effekt av stöden inom regionalt bidrag till företagsutveckling samarbetar Länsstyrelsen med Almi och Regionförbundet. Länsstyrelsen beslutar om stödet efter samråd med Almi och Regionförbundet. Beredningsmöten sker kontinuerligt. Beredningen av ärendena görs på Almi och på detta vis samverkar länets samlade kompetens inom området.

24. Länsstyrelsen ska redovisa varför aktuella prioriteringar gjorts vid beslut om medel inom ramen för ändamålen inom anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Mot bakgrund av ett begränsat anslag för regionala tillväxtåtgärder har huvuddelen av anslaget använts till projektstöd. Länsstyrelsens bedömning är att projektverksamheten är den som ger största möjliga effekt till regional tillväxt genom att uppväxling med andra europeiska fonder möjliggörs. Länsstyrelsen har, liksom föregående år, prioriterat enligt den nationella strategin stöd till projekt inom innovation och förnyelse. Förutom projektverksamheten har Länsstyrelsen prioriterat stöd till kommersiell service och stöd till konsultcheckar (regionalt bidrag till företagsutveckling). Då anslaget delas mellan Länsstyrelsen och Reg-

ionförbundet har det varit naturligt att ha en dialog med Regionförbundet i projektstödsärenden för att utnyttja möjligheten att samfinansiera projekten, eller för att samverka kring projektansökningarna. Prioriteringarna följer intentionerna i det regionala utvecklingsprogrammet (RUP), att länet ska vara en av Europas ledande industriregioner, att antalet företag som växer ska öka samt att länet ska bli bland de ledande inom miljöteknik.

En redovisning uppdelad på prioriteringarna i den nationella strategin visar att projektbesluten under året fördelats enligt följande:

- Innovation och förnyelse, innovativa miljöer, 2 000 000 kronor
- Innovation och förnyelse, entreprenörskap, 2 928 750 kronor

Jönköpings län har en lång tradition av tillverkande industri framförallt som underleverantörer till den svenska fordonsindustrin. Då denna industri har varit hårt utsatt under de senaste årens konjunktursvängningar samt att länet relativt sett har ett lågt nyföretagande är det av stor betydelse att stimulera entreprenörskap och främja utveckling av företagande i länet. Länsstyrelsens bedömning är att de projekt som beviljats medel under 2012 utgör viktiga insatser för detta.

Ett projekt som under året beviljats medel som syftar till att främja företagsutveckling och företagsförnyelse är Automation för regional konkurrenskraft - ARK som vill utveckla automationsföretagen i Gnosjöregionen. Med en gemensam plattform för dessa företag vill man skapa ett kluster för samverkan inom kompetensutveckling, affärsutveckling, innovation och forskning. Ett väl utvecklat kluster med stort teknik- och kunskapsinnehåll kommer att vara en stark pådrivare av utvecklingen inom hela näringslivet men framförallt inom industrin. Länsstyrelsen har också medfinansierat projektet Tillväxtresor på hemmaplan som är en fortsättning på tidigare satsning. Science Park-systemet i Jönköpings län har etablerat så kallade tillväxtarenor i alla länets kommuner där det erbjuds kvalificerat affärsstöd. Nu vill man utveckla verksamheten genom en interaktiv samverkansmodell med fokus på innovationer och avknoppningar. Verksamheten har gett goda resultat och vid årsskiftet 2011 hade arenorna medverkat till drygt 250 nystartade företag i länet vilka tillsammans sysselsatte över 300 personer.

Under året har Länsstyrelsen identifierat vissa näringar som kan ha stor effekt på länets tillväxt framöver. Här ingår bland annat projekt som lyfter fram de kulturella kreativa näringarna (KKN) och besöksnäringen men även ungdomars engagemang och utveckling. Länsstyrelsen har därför valt att under 2012 prioritera beslut om medfinansiering till bland annat projektet Barnfilmbyn i Mariannelund där man vill skapa ett upplevelsehus för barnfilm och utveckla ett spännande besöksmål som komplement till de besöksmål med anknytning till Astrid Lindgren liv och verk som redan finns i området. Vidare har medel beviljats till projektet SpelArena – Digitalkultur som syftar till att digitalkulturella entreprenörer inspireras och att nyföretagande främjas inom denna bransch. Projekt V-art en virtuell kulturarena för en innovativ och modern samhällsutveckling har också fått medel för att stärka entreprenörskapet inom konst- och kulturlivet genom en ökad delaktighet och tillgänglighet.

För att skapa utrymme för nya näringslivssatsningar är det viktigt att det finns möjlighet att utreda och undersöka förutsättningar för olika verksamheter, varför Länsstyrelsen prioriterat att medfinansiera förstudier. Länsstyrelsen har under året avsatt medel till en sådan förstudie i Nässjö kommun; Etableringsstudie The Railway Town. Studien har som mål att inventera behov och möjligheter för att ta fram handlingsplaner för att skapa tillväxt och

främja järnvägsbranschens aktörer som finns i kommunen. Man vill även undersöka möjligheten att bilda ett kunskaps- och kompetenscentrum för järnvägsbranschen med profilering inom räddnings- och säkerhetsområdet.

Under året har Länsstyrelsen avsatt cirka 1 miljon kronor för konsultcheckar (regionalt bidrag till företagsutveckling) och vid beredning och beslut av ärenden sker samarbete med Almi och Regionförbundet. Länsstyrelsen har även sökt och fått beviljat strukturfondsmedel inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) för detta ändamål, vilket innebär att budgeten för 2012 uppgick till cirka 1,6 miljoner kronor. Stödet avser produktutveckling, design eller annan företagsutveckling, när företagen köper tjänsten av en extern konsult. Länsstyrelsen bedömer att konsultinsatserna i hög grad bidrar till företagens tillväxt.

Stödet till kommersiell service syftar till att utveckla dagligvaruservice och drivmedelservice på strategiska orter, så att den kan bidra till tillväxt i näringslivet i övrigt. Länsstyrelsen ser servicefrågan som en viktig förutsättning för tillväxt på landsbygden. Stödet till kommersiell service avser att minska skillnaderna mellan stad och landsbygd när det gäller tillgång till god kommersiell service. Vidare anses att det är viktigt att behålla dagligvaruservice och tillgång på drivmedelservice då det ökar attraktiviteten och tillgängligheten samt möjliggör för medborgarna att bo och verka på landsbygden. Under 2012 har Länsstyrelsen beviljat cirka 1 miljon kronor i stöd till butiksstöd, servicebidrag och hemsändningsbidrag.

30. Berörda länsstyrelser ska redovisa exempel på och kommentera inom vilka områden samverkan sker mellan Länsstyrelsen och det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet samt hur denna samverkan utvecklats.

Länsstyrelsen och Regionförbundet har haft nära samverkan sedan Regionförbundet bildades. Denna samverkan har efter hand utvecklats bland annat inom tillväxtområdet, där den sker både på lednings- och handläggningsnivå. Det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) är vägledande i Länsstyrelsens arbete med tillväxtfrågor. En av de viktigaste frågorna i år har varit att utarbeta en ny Regional utvecklingsstrategi (RUS). Under året har arbetet med detta intensifierats för länet. Dokumentet skickas ut på en slutlig remiss i januari 2013. Länsstyrelsen har varit mycket delaktig i detta arbete. Länsstyrelsen har kunnat ha synpunkter under hela processen när det gäller våra sakfrågor och vi är också representerade i den arbetsgrupp som finns i länet för att implementera detta arbete.

Länsstyrelsen har en fortlöpande dialog med Regionförbundet i projektstödsärenden som finansieras via 1:1-anslaget. Dialogen syftar till att få en helhetsbild av stödbehoven och att diskutera möjligheter att samfinansiera projekten. Samverkan kring projektverksamheten sker även inom ramen för det länspartnerskap som har etablerats för att hantera strukturfondsansökningar. Länspartnerskapet yttrar sig över stödansökningar som ska beslutas av strukturfondspartnerskapet för Småland och Öarna. I yttrandet anges bl.a. hur ansökningarna förhåller sig till det regionala utvecklingsprogrammet (RUP). Samarbetet har utvecklats positivt under flera år. På handläggarnivå sker löpande avstämningar av beslutsläget inom 1:1 anslaget och landsbygdsprogrammet för att optimalt utnyttja länets resurser.

Länsstyrelsen har löpande en dialog med Regionförbundet om bredbandsfrågor och servicefrågor på landsbygden. Regionförbundet ingår i partnerskapet för landsbygdsprogrammet samt i styrgruppen för landsbygdsprogrammet. Styrgruppen träffas regelbundet och samverkan kring projektverksamheten sker även i detta forum där Regionförbundets roll är att bidra med medfinansiering i vissa projekt.

En viktig insats för Länsstyrelsen under året har varit att åstadkomma en samsyn bland kommunerna, landstinget och Regionförbundet för att bilda ett regionalt energikontor i länet. Bildandet av ett regionalt energikontor blev möjligt genom samverkan mellan Länsstyrelsen, Regionförbundet och Landstinget. Efter att Länsstyrelsen under flera års tid varit pådrivande i frågan så bildades Energikontor Norra Småland den 1 september 2012. Länsstyrelsen och Regionförbundet har en god samverkan genom energikontoret. Energikontorets ändamål är att kontinuerligt utveckla och stärka Jönköpingsregionens strategiska energi- och miljöarbete. Samarbetet med Regionförbundet har utvecklats under året och blivit till mer konkreta åtgärder inom t.ex. klimat, energi, jämställdhet och integration.

Representanter från Länsstyrelsen deltar även i följande konstellationer tillsammans med Regionförbundet:

- Kompetensfrågor: Länsledningen är representerad i Regionförbundets samverkansråd för kompetensfrågor.
- Tillväxt: Länsledningen deltar i Regionförbundets samlingar kring tillväxtfrågor.
- Integration: Samverkan sker genom gemensamma träffar och diskussion om framtida projekt inom integrationsområdet. Projekten kommer eventuellt att medfinansieras av Länsstyrelsens regionala tillväxtmedel.
- Jämställdhet: samarbetat ökat avsevärt inom detta område under året. När det gäller mäns våld mot kvinnor har ett nära samarbete inletts under året som bland annat resulterat i gemensamma basutbildningar i länet inom detta område. Rapporteras separat under uppdrag 31.
Folkhälsa: Ökat samarbete genom större delaktighet i den samverkansgrupp som finns för det alkohol- och drogförebyggande arbetet i länet. Även på detta område har ett gemensamt projekt initierats under året när det gäller etnicitet och droganvändning. Vi har även en gemensam arena för miljö- och hälsofrågor där vi finns med tillsammans med andra berörda aktörer.
- Barnperspektivet: Deltagande och anordnande av utbildning om barnkonventionen. Både Regionförbundet och Länsstyrelsen finns representerat i styrgruppen för Barndialogen, en samverkansplattform för frågor som rör barn.
- Länsledningen och ledningen för Regionförbundet har kontinuerliga träffar, vilket också bidrar till samverkan.

31. Berörda länsstyrelser ska bistå det organ som ansvarar för det regionala tillväxtarbetet i länet i dess uppdrag att, i enlighet med Tillväxtverkets riktlinjer, utarbeta och genomföra en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2012–2014.

Länsstyrelsen har bistått Regionförbundet Jönköpings län i utarbetandet och genomförandet av en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under 2012-2014. Länsstyrelsen har tagit initiativ till samrådsmöten kring det nya uppdraget och bistått med stöd och kunskap, bland annat genom en föreläsning kring jämställdhet för Regionförbundets medarbetare. Under våren bjöd landshövdingen in till en träff på residenset på temat jämställdhet, där en del av programmet var jämställd tillväxt. Representant från Tillväxtverket var med och presenterade rapporten Jämställd tillväxt och Regionförbundet presenterade sitt uppdrag. Vidare har Länsstyrelsen och Regionförbundet anordnat en konferensserie tillsammans på temat jämställdhet där bland annat handlingsplanen för jämställd tillväxt togs upp. En representant från Länsstyrelsen och en från Regionförbundet deltog i en workshop om arbetet med handlingsplanen, vilken anordnades av

Reglab och Tillväxtverket. I utkastet till handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet finns Länsstyrelsen med som en samverkanspart i samtliga aktiviteter. Genom handlingsplanen förväntas jämställdhetsperspektivet tydliggöras i de handlingsplaner som kommer att utarbetas utifrån den kommande Regionala utvecklingsstrategin (RUS). Den nya utvecklingsstrategin går ut på remiss under våren 2013. Länsstyrelsens sakkunniga inom jämställdhet och hållbar utveckling har varit engagerade under hela processen med framtagandet av den nya regionala utvecklingsstrategin.

32. För sin uppgift att verka för en god tillgång till kommersiell service för medborgare och företag ska berörda länsstyrelser redovisa och kommentera vilka insatser som genomförts, resultaten av dessa och vilka aktörer som deltagit samt på vilket sätt insatserna förhåller sig till övriga insatser för hållbar regional tillväxt i länet. Redovisningarna ska relatera till mål och intentioner i länets regionala serviceprogram.

Länsstyrelsen ser servicefrågan som en viktig förutsättning för tillväxt på landsbygden. Stödet till kommersiell service avser att minska skillnaderna mellan stad och landsbygd i tillgång till god kommersiell service. Vidare anses att det är viktigt att behålla dagligvaruservice och tillgången på drivmedelservice då det ökar attraktiviteten och tillgängligheten samt möjliggör för medborgarna att bo och verka på landsbygden.

I Länsstyrelsens regionala serviceprogram är målet att få till stånd en god servicenivå på landsbygden. För att uppnå målet krävs lönsamma företag. Länsstyrelsen prioriterar därför insatser som leder till ökad lönsamhet och ökad tillväxt. Exempelvis har investeringsstöd getts till nya kyl- och frysdiskar då insatser syftar till att minska energiförbrukningen och därmed kostnaderna för elförbrukning, vilket ger lägre kostnader i rörelsen och bättre lönsamhet.

Länsstyrelsen har också prioriterat investeringar som innebär att butiken förnyas och blir mer attraktiv för konsumenten. Det gäller exempelvis investeringar i större försäljningsyta, omdisponeringar i lokalen och effektivare kylar och frysar. Även andra investeringar som leder till lägre kostnader i rörelsen har prioriterats högt, eftersom lönsamheten påverkas positivt.

Under programperioden prioriteras även andra åtgärder som bidrar till effektivare butiker. Länsstyrelsen ser exempelvis att insatser för att förbättra serviceutbudet i landsbygdsbutikerna är viktigt för den regionala tillväxten. I länet har det tidigare etablerats ett ”minimedborgarkontor” i en butik med en kunddator och visst informationsmaterial från kommunen. Satsningen har varit uppskattad av konsumenterna och därför har Länsstyrelsen fört diskussioner med andra butiker och kommuner om att etablera en liknande service. Länsstyrelsen har också i uppdrag att bevaka att grundläggande betaltjänster är tillgängliga för alla. En landsbygdsbutik kan eventuellt bli en så kallad servicepunkt även när det gäller betaltjänster. Diskussioner har förts om detta under året, men Länsstyrelsen har inte tagit ställning till vilka orter och butiker som är strategiska i detta avseende.

Länsstyrelsen prioriterar även bättre samverkan med lokala utvecklingsgrupper i frågor om butikens betydelse för orten och för områdets tillväxtpotentialer. Under året har vi haft möten med en utvecklingsgrupp som har genomfört en större kartläggning av behov hos byborna och där butikens fortlevnad har uppmärksammats.

Servicefrågor som rör livsmedel och drivmedel hanteras i dialog med Landsbygdsmentorererna, som driver projektet ”Landsbygds handeln i bygden – service och samverkan”. Pro-

jektet syftar till att öka lönsamheten i framförallt mindre butiker och att på olika sätt stödja den enskilde handlaren. Insatser för att höja kompetensen hos butikspersonalen prioriteras, särskilt beträffande ekonomi, hantering av frukt och grönt, egenkontroll och bemötandefrågor. Insatserna följer intentionerna i serviceprogrammet för länet. Inom ramen för projektet diskuteras även möjligheter att utöka serviceutbudet i butikerna, som t.ex. betaltjänster eller kommunala tjänster, för att kunna utse ett antal strategiska serviceställen med ett brett serviceutbud i länet. Projektet har hittills inte fullt ut kunnat genomföra aktiviteter enligt planen, bl.a. på grund av personalbrist, men kompetensutvecklingsinsatserna för butikspersonal påbörjas under våren 2013. Projektet löper under 2013 och kommer eventuellt att förlängas ytterligare ett år.

Inga landsbygdsbutiker har lagt ner under året, vilket får ses som ett trendbrott. Intresset för att erbjuda fler tjänster i butik verkar öka. Vi har sett exempel på att landsbygdsbutiker kompletterar med cateringverksamhet, servering eller uthyrning och förbättrar därmed lönsamheten i butiken. Även projekt för att ta fram lokala utvecklingsplaner har skapat engagemang lokalt och påverkat intresset för servicefrågor som en viktig del för en attraktiv livsmiljö.

Insatser för att behålla och utveckla butiker och drivmedelsanläggningar på landsbygden samordnas i möjligaste mån med insatser inom ramen för landsbygdsprogrammet, där stödinsatser för bl.a. turistföretag, serviceföretag och mikroföretag bidrar till tillväxt på landsbygden. Tillgång till service i form av dagligvarubutik och drivmedel, men även restaurang/café, måste ses som en viktig förutsättning för tillväxt i näringslivet, och inte minst inom besöksnäringen och är därför en prioriterad uppgift för Länsstyrelsen. De beviljade insatserna under året har i huvudsak följt intentionerna i serviceprogrammet. All planerad verksamhet har dock inte genomförts, men kommer att fullföljas under kommande år.

Länsstyrelsen har handlagt 12 stödansökningar under året, främst ansökningar om investeringsstöd och hemsändningsbidrag till kommuner. I stödärenden kontaktas i regel kommunen, samhällsföreningen på orten, landsbygdsmentor och vid behov aktuell dagligvaruleverantör.

Länsstyrelsen har under året preliminärt beviljat investeringsstöd till sex butiker med 507 000 kronor, servicebidrag till en butik med 117 600 kronor, investeringsstöd till drivmedel med 40 000 kronor och hemsändningsbidrag till fyra kommuner med 294 000 kronor. Därutöver har investeringsstöd beviljats en butik med 634 000 kronor av särskilda utvecklingsmedel från Tillväxtverket.

Tabell 3.1: Kostnader för strukturfondsadministrationen, programperiod 2007-2013

Strukturfondsadministration (tkr)	Anslag (5:1)	Övrig finansiering	Årsarbetskrafter
Totala kostnader och årsarbetskrafter för strukturadministration	13	2	0,01
Varav Förvaltande myndighet	0	0	0
Varav Attesterande myndighet	0	0	0
Varav Kontroller i territoriella program	0	0	0

Källa: Agresso

Tabell 3.2: Länsfakta inom EU-stöd

Utfbetalade bidrag, summa (tkr)	2012	2011	2010
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0,0	0,0	0,0
varav Artikel 33 (inom mål 1-området)	0,0	0,0	0,0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen inte fattar beslut om, men betalar ut	0,0	0,0	0,0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Jordbruksverket har gjort utbetalningen	541 354	524 496	535 943
Landsbygdsprogrammet	291 908	286 330	270 021
varav Leader	10 797	5 908	2 545
varav miljöersättningar	143 404	147 273	151 539
varav kompensationsbidrag (LFA)	71 474	74 101	74 564
varav företagsstöd	43 699	33 810	24 508
varav projektstöd	6 024	4 756	3 432
varav miljöinvesteringar	4 050	2 343	0
Gårdsstöd	249 446	237 168	265 922

Källa: Jordbruksverket

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 5§

7. i sin verksamhet verka för att förenkla för företag

LÄNSSTYRELSEARNAS GEMENSAMMA ARBETE

Förenkla för företag

I juni 2011 fick samtliga länsstyrelser i uppdrag att förenkla för företag. Samtidigt fick Länsstyrelsen i Kronoberg uppgiften att samordna arbetet. Under vintern 2011-2012 besöktes landets länsstyrelser i syfte att förankra uppdraget, se hur man påbörjat arbetet och samla in goda exempel. Turnén var lärorik och gav en bild av hur långt vi kommit i arbetet på respektive län, och den visade att skillnaden var stor mellan länsstyrelserna.

På försommaren samlades uppdragets kontaktpersoner (14 av 21) i Växjö. Det visade sig nu att det pågår en hel del förenklingsarbeten runt om i landet, men uppdraget kräver tid och engagemang, vilket på sina håll av olika anledningar är en bristvara. En anledning är att det redan pågår andra länsstyrelsegemensamma utvecklingsprojekt som liksom detta syftar till att förenkla och förbättra vår verksamhet internt och externt, och som kräver resurser. Exempel på andra dylika projekt är P4, LISA och den årliga brukarundersökningen, vars arbete går hand i hand med många av de förenklingsförslag som framkommit. Istället för att arbeta parallellt med exempelvis e-tjänster, handläggningstider och synpunkter från brukarna är avsikten att istället föra in ett kund- och förenklingsperspektiv i dessa processer. Samarbetet är påbörjat och målet är att intensifiera arbetet under 2013.

Förenkla på nationell nivå

Lika svårt som att få en bild av länsstyrelsernas gemensamma utvecklingsarbete är det att få en bild av det nationella förenklingsarbetet. Flera myndigheter har fått förenklauppdrag. I februari bjöds näringsdepartementet och generaldirektörer med liknande uppdrag som länsstyrelserna in till residenset i Växjö. Dialogen på nationell nivå är viktig för att undvika

parallella processer och för att gynna samarbete. Detta arbete har fortsatt under året, bland annat genom länsstyrelseprojektets referensgrupp, Tillväxtverkets förenklingsforum, Bolagsverkets dialogmöten och i dialog med Skogsstyrelsen. Projektet har också fått möjlighet att sprida information om länsstyrelsernas arbete på Näringsdepartementets förenklingsdag och Jordbruksverkets dag för alla medarbetare.

Företagare – ett självklart samarbete

Förenkla för företag handlar ju om att förenkla för dem vi är till för, och företag och branschorganisationer är viktiga samarbetsparter. Inför den första delrapporten bjöds företagare in till ett förenklamingel för att få deras tankar om den valda inriktningen på projektet. Näringslivets Regelnämnd (NNR) har erbjudits möjligheten att lämna synpunkter på prioriteringarna. De har därefter bjudit in till sin företagargrupp för att ytterligare diskutera deras önskemål i förhållande till länsstyrelsernas uppdrag.

Delrapport till Näringsdepartementet

Den 31 mars 2012 lämnades samordningsuppdragets första delrapport till Näringsdepartementet. Den hittas på www.forenklapariktigt.se, under ”dokument”. Nästa delrapport ska lämnas i mars 2013 och denna gång har alla länsstyrelser möjlighet att dela med sig av sitt regionala förenklingsarbete och sina goda exempel i rapporten. På så vis kan länsstyrelserna tillsammans visa bredden i arbetet.

Sammanfattningsvis har 2012 till stor del bestått i att samla in underlag, idéer och förslag från företag, länsstyrelser, myndigheter, kommuner och branschorganisationer. Bilden av vad som behöver förenklas har klarnat och för att lyckas och få ett hållbart resultat är ett bra samarbete med redan påbörjade utvecklingsarbete, internt inom länsstyrelserna, men också nationellt, grundläggande. Vi kommer att fortsätta sprida goda exempel via www.forenklapariktigt.se, bjuda in till innovativa möten och testa olika förändringsidéer genom pilotprojekt. Dessutom kommer samtliga länsstyrelser i början av 2013 att mer konkret kunna prova ett utbildningskoncept kring bemötande, service och attityder.

JÖNKÖPINGS LÄN

För Länsstyrelsen i Jönköping är planeringsdirektören kontaktperson för förenklingsfrågorna i länet med anledning av det regeringsuppdrag som samordnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Inför 2012 års SAM-ansökningar har Länsstyrelsen bedrivit ett intensivt arbete med att få jordbrukarna att göra sina ansökningar digitalt via SAM Internet istället för på pappersblankett. Jordbruksverket har under året utökat sina e-tjänster vilket effektiviserar Länsstyrelsens handläggning.

En arbetsgrupp på Länsstyrelsen har organiserat arbetet med SAM Internet. Målsättningen har varit att nå en anslutning på nära 100 procent. Gruppen har anordnat utbildningar – både på Länsstyrelsen och ute i länet. Det har funnits lånedatorer som jordbrukarna fått tillgång till efter tidsbokning. Arbetsinsatserna gav en hög måluppfyllelse. Anslutningen till SAM Internet blev 99,6 procent för Jönköpings län. Endast 17 SAM-ansökningar på papper ankomsthanterades.

I arbetet med landsbygdsstöden pågår kontinuerligt förenklingsprocesser och Länsstyrelsen är tillgängliga för både besök och på telefon för att underlätta för sökanden i ansöknings-

processen kring landsbygdsutvecklingsstöden. Genom direkta företagsbesök kortas vägen mellan handläggare och sökande vilket har gett resultat. I årets brukarundersökning hade Länsstyrelsen Sveriges högsta värden när det gäller ”engagemang och intresse” och var bland de högsta i landet både när det gällde ”information krav vid utbetalning” och ”bemötande”. I det fortsatta förenklingsarbetet kommer Länsstyrelsen bland annat anordna informationsmöten för att underlätta i kundens arbete med ansökan om utbetalning.

Länsstyrelsen har deltagit med en person i projektet ”Förenkla på riktigt” och som var en pilotstudie när det gäller strandskyddsbestämmelserna. Studien fortsätter under 2013.

Infrastrukturplanering

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,44	0,36	0,50
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,05	0,05	0,13
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	0,24 %	0,19 %	0,29 %
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	432	391	668
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	0,24 %	0,21 %	0,37 %
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	51	67	72
Antal beslutade ärenden	63	60	75
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	11	6
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	0	0

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

3) Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

4) Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 34*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Länsstyrelsen har även under 2012 följt och bevakat strategiska infrastrukturfrågor av betydelse för den regionala utvecklingen i länet. Detta har skett i samverkan med bland annat Regionförbundet och Trafikverket.

Länsstyrelsen har liksom tidigare år prioriterat arbetet med utbyggnad av IT-infrastruktur på landsbygden. Bredbandsutbyggnaden är av stor betydelse för landsbygdsutveckling och den regionala tillväxten. Tillgång till snabb, kraftfull och väl fungerande dataöverföring är en förutsättning för tillväxt inom landsbygds- och lantbruksföretagande i länet (se även åiterrapportering under Regional tillväxt prestationer, volymer och kostnader).

I början av året var infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd inbjuden av landshövdingen för en informationsdag om aktuella infrastrukturfrågor i länet. Under dagen genomfördes studiebesök vid två av länets kombiterminaler (Högländsterminalen och Torsvik). Ministern fick även träffa inbjudna representanter från Regionförbundet, kommunledningen i länets samtliga kommuner, landstingsledningen, näringslivet och Högskolan. Mötet hölls på residenset där det gavs information om länets förutsättningar och behov, olika infrastrukturprojekt samt tillfälle till meningsutbyte med ministern.

Med anledning av Länsstrafikens uppdrag att utarbeta ett regionalt trafikförsörjningsprogram har Länsstyrelsen under året fortsatt koordineringen av det samråd kring programmet som inleddes 2011. I samrådsgruppen deltog representanter från flertalet statliga myndigheter i länet i vilken det funnits tillfällen till diskussion och inspel om kollektivtrafiksituationen i länet. Länsstyrelsen har sedermera yttrat sig över det förslag till Regionalt Trafikförsörjningsprogram för Jönköpings län som lämnades under våren.

Därutöver har Länsstyrelsen under året lämnat ett remissyttrande över den så kallade kapacitetsutredningen, där Trafikverket utöver tidigare genomlysning av järnvägssystemets behov av åtgärder för ökad kapacitet, även haft uppdraget att analysera vilka effektiviserings- och kapacitetshöjande åtgärder som kan genomföras inom hela transportsystemet.

Länsstyrelsen har under året haft regelbundna trafiksamråd med Trafikverket med i princip ett möte per månad. Vid dessa trafiksamråd diskuteras pågående ärenden, strategiska samhällsbyggnadsfrågor och rutiner för samarbete. Från Länsstyrelsens och Trafikverkets sida deltar samordnande handläggare samt vid behov även handläggare med specialistkompetens.

Länsstyrelsen har lämnat samrådsyttranden i fyra förstudier, tagit beslut om miljöpåverkan i tre vägprojekt, lämnat synpunkter på avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningarna för fem vägprojekt, godkänt fem miljökonsekvensbeskrivningar och tillstyrkt två arbetsplaner.

Under året har byggnadsarbetena för flera större infrastrukturprojekt pågått. Exempel är Ljussevekaleden i Värnamo och förbifart Gislaved.

Bland de större projekten där diskussioner med Trafikverket har påbörjats är en ombyggnad av Europaväg 4 genom Jönköping och Länsstyrelsen har under året deltagit i en projektgrupp för denna fråga. Arbetet med en ombyggnad av riksväg 26/47/195 har efter flera års träda återupptagits. Vidare har arbetet med en förbifart söder om Eksjö påbörjats.

Kommunikationsfrågor diskuteras regelbundet i samband med detaljplaner och översiktsplaner. Länsstyrelsen tar här hjälp av Trafikverket i syfte att verka för en bebyggelsestruktur som ger förutsättningar för en miljövänlig och trafiksäker transportinfrastruktur. Det handlar dels om hur bebyggelsen ska respektera och hålla avstånd till vägar och järnvägar men även om hur bebyggelsen kan utformas så att transportarbetet minimeras samtidigt som tillgängligheten maximeras. Den s.k. fyrstegsprincipen kommer regelbundet upp för diskussion i olika sammanhang såsom översiktsplanen och inledande skeden.

Energi och klimat

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män 1)	2,33	1,81	1,06
Årsarbetskrafter kvinnor 1)	0,98	1,35	1,46
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	1,62%	1,49%	1,15%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	4 129	3 481	2 709
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) 2)	2,30%	1,86%	1,50%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	18	32	14
Antal beslutade ärenden	34	15	11
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	4	1
Bidragsutbetalningar (tkr) 3, 4)	122	0	0

1) 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

2) Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

3) Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

4) Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 42*

40. Länsstyrelserna ska redovisa:

- insatser som genomförts för att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att förverkliga regeringens politik avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan

Länsstyrelsens arbete med att konkretisera och samordna den regionala energi- och klimatstrategin samordnas av en energi- och klimatstrateg på heltid. Dessutom arbetar Länsstyrelsens miljöstrateg till 40 procent med klimat- och energistrategiarbetet.

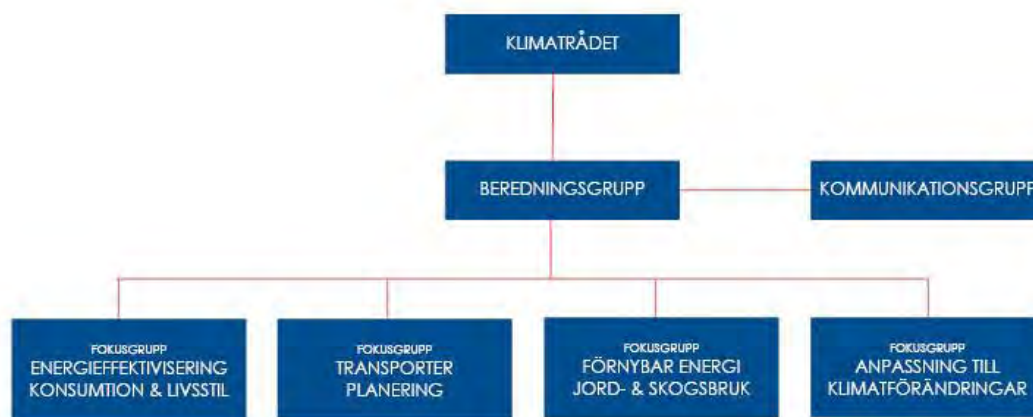
Länsstyrelsen har en intern styrgrupp StyrMEK (Styrgrupp för Miljö-Energi-Klimat) bestående av länsrådet, alla avdelningschefer, klimatanpassningssamordnaren, miljöstrategen och energi- och klimatstrategen. Styrgruppen ansvarar för samordning av avdelningarnas arbete inom området. Under styrgruppen finns ett miljömålssekretariat vars roll är att samordna och driva på länets arbete för att nå miljökvalitetsmålen.

I syfte att samordna det regionala klimatarbetet, identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning, startade och tillsatte Länsstyrelsen år 2011 ett regionalt klimatråd³. I rådet ingår myndigheter, kommuner och företag, totalt 26 organisationer: Länsstyrelsen, Landstinget, Regionförbundet, Trafikverket, LRF, Schenker, Skanska, Norrporten, HSB, Tosito, Swerea SWECAS, Träcentrum, Högskolan i Jönköping, Länsförsäkringar, Fagerhults Belysning, Nässjö Affärsverk, Skogsstyrelsen, IKEA, Jönköping Energi och Myresjöhus. Länets kommuner representeras genom Jönköpings, Habo, Gnosjö, Vetlanda, Aneby och Värnamo kommuner.

Klimatrådets uppdrag är att vara pådrivande i klimat- och energiarbetet. Landshövdingen är ordförande i Klimatrådet och rådets ledamöter innehar ledande positioner, oftast högsta nivån, inom sina respektive organisationer. Klimatrådet har en viktig roll i genomförandet av klimat- och energistrategin. Klimatrådet har en beredningsgrupp, en kommunikationsgrupp och fyra fokusgrupper. Respektive grupp har minst fyra arbetsmöten per år. Klimat- och energistrategin prioriterar sju åtgärdsområden som har fördelats på fokusgrupperna enligt följande.

³ [Klimatrådet](#)

- Energieffektivisering, konsumtion och livsstil
- Transporter och planering
- Förnybar energi, jord- och skogsbruk
- Anpassning till klimatförändringar

Sammanlagt 48 organisationer och fler än 90 personer ingår i Klimatrådet och dess grupper. Länsstyrelsen sammankallar grupperna och bistår med sekreterare som också är utredningsresurser. Beredningsgruppens och kommunikationsgruppens möten leds av Länsstyrelsen medan det finns fyra externa ordföranden för fokusgrupperna.

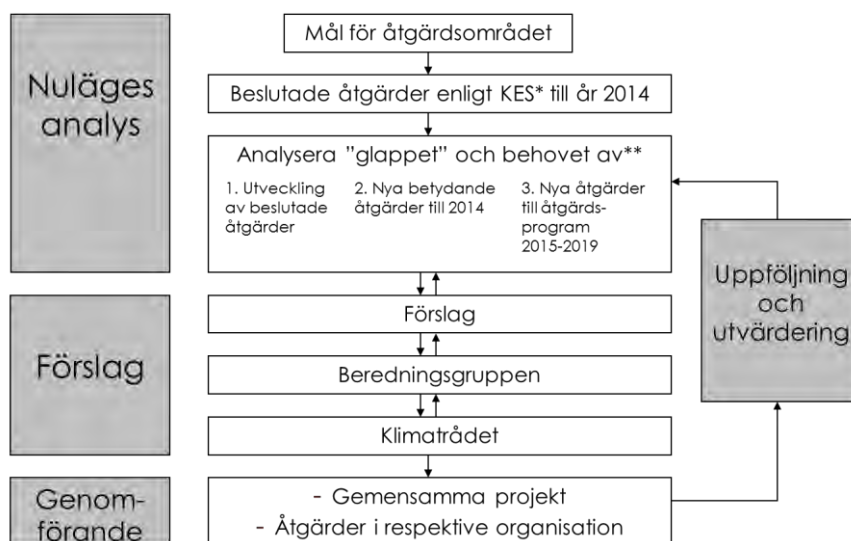
Under våren stod Jönköpings län värd för ett av åtta storregionala rundabordsamtal, som genomfördes mellan alla länsstyrelser. Syftet med samtalet var att vi tillsammans skulle utbyta erfarenheter från de senaste årens arbete och identifiera utvecklingsbehov. Från Länsstyrelsen i Jönköpings län deltog länsledningen samt berörda avdelningschefer och berörda handläggare. Slutsatserna från mötet presenterades vid länsrådsmötet i februari 2012. Länsstyrelsen deltar också aktivt både i det nationella nätverket för energi- och klimatsamordnare och i motsvarande sydlänsamarbete.

Länsstyrelsen har under året tagit fram energibalanser för Jönköpings län för åren 1990 - 2010. De har utarbetats av ett konsultföretag i dialog med Länsstyrelsen och Regionförbundet i Jönköpings län. Energibalanserna är ett resultat av en gemensam upphandling av länsstyrelserna och regionförbunden i Småland och Blekinge vilket innebär att det parallellt har tagits fram energibalanser för Kronoberg och Kalmar län samt för det geografiska området Småland-Blekinge. Energibalanserna utgör ett viktigt underlag i det fortsatta energi- och klimatstrategiska arbete. På motsvarande sätt har en gemensam upphandling gjorts med syfte att ta fram en modell för uppföljning av mängd producerad förnybar energi inom länen och regionen.

- insatser för att utveckla och genomföra regionala åtgärdsplaner för det klimat- och energistrategiska arbetet i samverkan med berörda lokala och regionala aktörer i syfte att identifiera, planera och genomföra regionala insatser och åtgärder för att uppnå minskad klimatpåverkan, ökad andel förnybar energi och ökad energihushållning,

Klimatrådets organisation är ett samordnande organ för att ta fram och genomföra åtgärder och den har stor potential att bidra till energiomställning och minskad klimatpåverkan. I

klimat- och energistrategin finns ett 30-tal åtgärder. Strategin är därmed också en åtgärdsplan. Exempel på dessa åtgärder anges under uppdrag 46. Klimatrådets fokusgrupper har dels i uppdrag att ta fram åtgärdsförslag till ett kommande åtgärdsprogram som ska gälla 2015-2019 och dels att ta fram förslag till åtgärder som ska genomföras tidigare, efter ställningstagande i Klimatrådet. Processen framgår av nedanstående bild.

*KES = Klimat- och energistrategin **För klimatanpassning är målbilden ofullständig i KES, beslutade åtgärder saknas

Under året har fokusgrupperna tagit fram två förslag om utveckling av redan befintliga åtgärder i strategin och 13 förslag till nya betydande åtgärder. Av de föreslagna åtgärderna har Klimatrådet ställt sig bakom och godkänt följande:

Åtgärd	Ansvariga
Utredning om biogas från stallgödsel i Jönköpings län	Länsstyrelsen
Rådgivning Skog och klimat	Skogsstyrelsen i samverkan med näringen
Öka anslutningen till lantbruksrådgivning som berör energieffektivisering och minskad klimatpåverkan	Länsstyrelsen i samarbete med rådgivningsorganisationer
Energikontor Norra Småland utvecklar en funktion för biobränsle.	Energikontor Norra Småland.
Dialog med kommunernas beslutsfattare om kostnader för energi på längre sikt	Länsstyrelsen och Energikontor Norra Småland
Införande av Klimatpris för Jönköpings län	Klimatrådet

Ovanstående åtgärder kommer att genomföras under år 2013 med undantag för klimatpriset som infördes 2012. Vid en ceremoni i samband med Klimatrådets decembermöte delade Landshövdingen i egenskap av Klimatrådets ordförande ut priset. Sävsjö biogas vann en plakett med motiv av en lokal konstnär för bästa bidrag. Sävsjö biogas har genom samverkan, envishet och engagemang från flera aktörer startat länets andra stora biogasanläggning. Tre bidrag fick hedersutnämning med diplom: Tranås Energi som är föregångare inom förnybar energi med miljöhänsyn, Finnvedsbostäder som är föregångare inom passivhusbyggnad och GARO AB som är föregångare genom att energieffektivisera sin egen

verksamhet och utveckla teknik för energieffektivisering och ladd-infrastruktur för elfordon.

De åtgärdsförslag som Klimatrådet ännu inte ställt sig bakom har efter diskussion återremitterats till fokusgrupperna för fortsatt utredning och utveckling. Ett exempel är förslaget att Klimatrådets organisationer ska bli fritt från fossila bränslen för egna transporter till år 2020. Syftet är att Klimatrådet ska visa vägen i arbetet med att nå målet om en fossilfri fordonsflotta år 2030.

En viktig och unik informationsinsats är gratistidningen +E⁴ som Länsstyrelsen initierat inom ramen för Klimatrådet. Tidningen handlar om miljö med fokus på klimat och energi. Den började ges ut år 2012 med fyra nummer till länets alla hushåll. Namnet +E anspelar på visionen i Klimat- och energistrategin att länet ska vara ett plusenergilän 2050, vilket innebär minskad energianvändning och ökad förnybar energiproduktion så att länet blir självförsörjande med ett överskott. Grundfinansiering av tidningen har skapats genom att alla länets kommuner och Landstinget bidrar tillsammans med Länsstyrelsen. Finansierarna utser representanter i ett redaktionsråd där Länsstyrelsen innehar ordförandeposten. Landshövdingen är ansvarig utgivare för +E.

För att kunna utveckla arbetet ytterligare med Klimatrådet och tidningen +E och möta de förväntningar som skapats, har det funnits ett behov av resursförstärkning. Länsstyrelsen sökte därför projektmedel från Energimyndigheten. Beslut om bidrag på 500 000 kronor per år 2012-2014 beviljades sommaren 2012.

Utöver ovan nämnda insatser har Länsstyrelsen och huvuddelen av Klimatrådets organisationer under året köpt in minst en elcykel för att stimulera användning av cykel för tjänsteresor.

- insatser för att stödja näringslivets och kommunernas klimat- och energiarbete,

Organisationen med Klimatråd, beredningsgrupp, kommunikationsgrupp och fokusgrupper syftar bland annat till att stödja näringslivets och kommunernas arbete och medverkan är god från dessa aktörer. Därigenom är de med och påverkar det regionala arbetet och tar aktivt del av ett viktigt erfarenhetsutbyte samt deltar i en arena för samverkan. En av Klimatrådets uppgifter under 2012 var att fungera som remissinstans för Landstingets ny miljöprogram. Klimatpriset som beskrivs i avsnittet ovan syftar till att uppmärksamma och uppmuntra goda initiativ inte minst inom näringsliv och kommuner.

En viktig insats för Länsstyrelsen under året har varit att åstadkomma en samsyn bland kommunerna, Landstinget och Regionförbundet för att bilda ett regionalt Energikontor i länet. Efter att Länsstyrelsen under flera års tid varit pådrivande i frågan så bildades Energikontor Norra Småland den 1 september 2012. Länsstyrelsen har en mycket god samverkan med energikontoret. Energikontorets ändamål är att kontinuerligt utveckla och stärka Jönköpingsregionens strategiska energi- och miljöarbete, med särskild tyngdpunkt på energieffektivisering och förnybar energi samt därtill kopplade kostnadsreduktioner och tillväxtpotentialer. Verksamheten bedrivs i nära samverkan med näringsliv, forskning och samhälle, och syftar till utveckling av människor, företag och organisationer inom hela energi-, industri-, transport-, service och fastighetssektorn.

⁴ +E

I och med att energikontoret bildades fördes fyra projekt, motsvarande 1,5 tjänster, över från Länsstyrelsen för att utgöra en del av basen i deras verksamhet. De fyra projekteten som drevs av Länsstyrelsen till och med den 1 september var:

- ”Hållbart byggande”. Projektet har till syfte att länets kommuner och andra offentliga stora aktörer ska styra byggande och anpassa upphandling av byggtreprenader på ett sätt som är förenligt med de mål som kommunen har. Ett konkret mål med projektet är att man ska formulera ett gemensamt kravdokument/kvalitetsprogram.
- ”Energy Eff – energinätverk för industrin”. Projektet har till syfte att samla små och medelstora företag som kan ha svårt att uppfylla kraven i miljölagstiftningen. Projektet har stöttat dessa företag i att vidta åtgärder för att förbättra sin energieffektivitet. Länsstyrelsen har erbjudit företag i länet att delta i energinätverk för att gemensamt formulera och lösa problem i samverkan med konsult.
- ”Utbildning för arkitekter och byggherrar”. Projektet har till syfte att ta ett helhetsgrepp på fastighetens energianvändning och bygger på dialog och aktivt deltagande där deltagarna delar med sig av sina erfarenheter. Genom att gruppen består av olika aktörer inom byggbranschen ges inblick i de olika stadierna i byggprocessen.
- ”Energieffektivisering för drifttekniker och fastighetsskötare”. Projektet syftar till att utbilda och ta ett helhetsgrepp på energifrågan och skapa förutsättningar för ett systematiskt arbete med energieffektivisering.

Under nio år i rad har Länsstyrelsen tillsammans med Jönköpings kommun, Landstinget, Regionförbundet, Trafikverket, Högskolan och Länsförsäkringar genomfört en Klimatkonferens. Konferensen är gratis för deltagarna som i antal har varierat mellan 250 till 450 stycken per år. Konferensen håller hög kvalitet även i ett nationellt perspektiv och är en viktig del i arbetet för att öka medvetenheten och kunskapen om klimat- och energifrågor bland länets aktörer och medborgare. År 2012 var temat klimatanpassning och 400 personer deltog. Under året beslutades att arbetet med att driva och utveckla klimatkonferensen kommer att bli en uppgift för Klimatrådet

Länsstyrelsen är sedan något år tillbaka medarrangör till konferensen Klimatsmart boende i Jönköping. Syftet med konferensen är bland annat att skapa ett forum där energi- och klimatsmarta lösningar kan presenteras i seminarieform och genom workshops. Konferensen arrangeras tillsammans med bland annat HSB Göta, Riksbyggen, Hyresgästföreningen, ABF.

Länets kommuner och Landstinget arbetar systematiskt med energieffektiviseringsåtgärder i sina egna verksamheter. I Jönköpings län har 12 av 13 kommuner samt landstingets erhållit statligt stöd till energieffektivisering.⁵ För att samordna och stödja energieffektiviseringsarbetet arrangerades tre stycken heldagsträffar år 2012 med syfte att skapa ett forum för erfarenhetsutbyte där redan genomförda åtgärder och kommande insatser effektivt kan spridas i länet. Andra aktörer som Regionförbundet bjuds också in till träffarna för att informera om aktuella frågor. Länsstyrelsen ser dessa tillfällen som en bra möjlighet att stötta aktörerna i deras planering, genomförande och uppföljning av arbetet. I samband med träffarna har Energimyndigheten bjudits in för få en dialog mellan uppdragsgivare och utförare.

⁵ <http://www.energimyndigheten.se/eestod>

Under året arrangerade Länsstyrelsen flera kunskapshöjande utbildningar. Tre av dessa var:

- "Smarta hemtjänstresor", för hemtjänstpersonal och kvalitets- och utvecklingssamordnare i länets kommuner. Medarrangörer var Trafikverket, Aneby kommun, WSP, Energicentrum A6 och Energimyndigheten.
- "Systematisk energieffektivisering", för kommuner och landsting och syftar till att nå ökad energieffektivisering genom att öka kunskapen inom energiledning. Utbildningen samarrangerades av Länsstyrelsen i Jönköping, Kronoberg, Blekinge och Kalmar samt Energimyndigheten.
- "Hållbar upphandling" för kommuner, landsting och leverantörer. En konferens för att öka kunskapen inom den offentliga upphandlingen inom miljö-, klimat- och energiområdet. Utbildningen samarrangerades med Miljöstyrningsrådet.

Länsstyrelsen genomför under perioden 2011-2013 ett projekt tillsammans med Linköpings universitet och Schenker Property Sweden AB som syftar till att utvärdera en solcellsanläggning på cirka 20 kW monterad på Schenker i Jönköping. Solcellsproduktionen kommer således inte att levereras ut på nätet. Pilotanläggning kommer att modelleras och valideras för att kunna simulera framtida scenarior med större solelproduktion.

Länsstyrelsen startade 2011 ett projekt för att stödja bildandet av lokala klimatnätverk i länets kommuner. Syftet är att klimatnätverken genom lokal opinionsbildning ska underlätta politikerns och enskilda medborgares beslut om energiomställning och minskade utsläpp. Målsättningen har varit att det ska finnas klimatnätverk i alla länets kommuner. Det finns för närvarande klimatnätverk i fyra kommuner. Projektet har förlängts ett år med anpassad inriktning som innebär att stötta de nätverk som finns.

Andra projekt som genomförts eller påbörjats under året med syftet att minska fossilberoendet i transportsektorn och energieffektivisera kommunala transporter genom följande projekt:

- GreenCharge⁶; Länsstyrelsen har under året genomfört och avslutat en förstudie, vars huvudsakliga syfte är att skapa en hållbar introduktion av elfordon samt en infrastruktur för att kunna ladda och hantera elfordon på ett enkelt och hållbart sätt i storregionen Småland och Blekinge (Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Blekinge län). Inom ramen för förstudien har informations- och demonstrationsinsatser genomförts i storregionen Småland och Blekinge och ett underlag till lämplig lokalisering av laddinfrastruktur för personbilar inom det geografiska området har tagits fram. Vid årsskiftet hade 22 kommuner samt Landstinget i Jönköpings län anslutit till projektet. Det finns positiva indikationer på att fler kommuner kommer att bli en del av GreenCharge. Länsstyrelsen ingår i styrgruppen för GreenCharge.
- Länsstyrelsen har beviljats medel från Energimyndighetens energieffektiviseringsstöd, motsvarande en heltidstjänst under 15 månader för att stötta och samordna länets kommuner för att förbättra logistiken och minska energianvändningen i hemtjänstens transporter⁷. Detta arbete drar igång 2013 men under hösten har ett förankringsarbete genomförts som lett till att alla 13 kommuner deltar i projektet.

⁶ www.greencharge.se

⁷ [Smarta hemtjänstresor](#)

- insatser för att verka för en ökad andel förnybar energi, särskilt avseende insatser för att uppnå planmässiga förutsättningar inom planeringsramen för vindkraft

Länsstyrelsen genomför flera insatser för att verka för en ökad produktion av förnybar energi, vilka bedöms genomsyra länets utveckling:

Vindkraftsutbyggnaden i länet har fortsatt att öka och produktionen trefaldigades under åren 2010-2011. Som en del i arbetet för att de planmässiga förutsättningarna inom planeringsramen för vindkraft ska uppnås har Länsstyrelsen en intern vindkraftsgrupp som träffas med ett intervall av 5-6 veckor. Gruppen utgörs av handläggare från sakområdena miljö, kultur, natur, hotade arter och samhällsplanering. Vindkraftgruppen har bland annat till uppgift att samordna Länsstyrelsens interna och externa information och vägledning om vindkraft till kommuner och exploatörer, förbereda samråd enligt 6 kap. miljöbalken för en effektivare tillståndsprövning och ajourhålla GIS-skiktet för vindkraft samt förbättra förutsättningarna för en effektiv tillsyn över vindkraftsanläggningar. Länsstyrelsen har redovisat uppgifter om befintliga och planerade vindkraftsanläggningar i länet inför till förvaltaren av VindKollen, som lanserades i juni 2012.

Länsstyrelsen har tidigare tagit fram en rutin för ”Ökat hänsynstagande till kulturmiljön vid MPD:s (Miljöprövningsdelegationernas) tillståndsprövning av vindkraftverk”. Målet är att skapa en effektivare samordning av olika beslut som tas med stöd av kulturminneslagen och miljöbalken under MPD:s prövning av vindkraft. Rutinen har publicerats på Länsstyrelsens webbplats och skickats till länets kommuner som vägledning. Sedan juni år 2012 finns inte någon Miljöprövningsdelegation vid Länsstyrelsen i Jönköping, varvid denna fråga blivit än mer aktuell. Fortsatta diskussioner har skett med Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Östergötlands län vid träffar med handläggare under april, juni och i oktober för att på ett bra sätt samordna besluten som rör vindkraft.

- Intresset för att installera solceller är stort i länet, länet är nummer två (efter Stockholm) när det gäller beviljat statligt stöd till solceller⁸. Sett till beviljat belopp per invånare ligger länet i topp.
- En ökad användning av biobränsle i kraftvärmeverk är även viktigt och i flera kommuner byggs nya biobränslepannor.
- Biogasutveckling i Jönköpings län tog stora kliv framåt under år 2012. Under år 2011 producerades 19 GWh, och under 2012 tillkom en produktionskapacitet motsvarande 250 procent. Bedömningen är att det finns ett intresse att satsa på ny biogasteknik i länet där förutsättningarna finns för en långsiktig biogasproduktion.

Inom ramen för Länsstyrelsens tillsynsverksamhet enligt miljöbalken var energibesparande åtgärder och typ av energitillförsel prioriterade områden under 2012.

Som ett led i Länsstyrelsens tvärssektoriella arbete har en kunskapshöjande satsning genomförts i samverkan med Friskis&Svettis Jönköping. Syftet med satsningen har varit att öka kunskapen inom hållbar utveckling för att kunna möta länets utmaningar i framtiden. Hållbarheten innebär bland annat social hållbarhet i form av mänskliga rättigheter med fokus på bemötande och tillgänglighet, ANDT (Alkohol, Narkotika, Doping och Tobak), samt hållbarhet inom miljö och ekologi med fokus på energi och klimat. Vidare handlar det om

⁸ www.energimyndigheten.se

att stärka samarbetet med ideell sektor, i detta fall representerat av föreningen Friskis&Svettis Jönköping som har över 18 000 medlemmar. Anställda och ideella funktionärer vid Friskis&Svettis Jönköping erbjudas kompetensutveckling inom olika områden kopplat till hållbar utveckling. Målet är att sätta igång en fördjupad intern diskussion kring hållbarhet i Friskis&Svettis Jönköping samt att öka tillgängligheten. Friskis&Svettis Jönköping kommer att under våren 2013 börja producera egen el med solceller för klimatkompensering. Samarbetskonceptet är tänkt att vara en modell för framtida samverkan med andra organisationer.

- insatser för att bidra till och stödja Naturvårdsverkets arbete med Färdplan 2050.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har den 31 mars 2012 redovisat sitt underlag till regeringsuppdrag färdplan 2050⁹. Underlaget i rapporten visar länets förutsättningar och ger en bild av länets klimatpåverkan. Vidare lyfter rapporten upp vilka åtgärdsalternativ och hinder som länet ser samt hur länet arbetar för att bidra till att uppnå visionen om ett Sverige utan klimatutsläpp år 2050. Underlaget togs fram i dialog med Klimatrådet. Ett möte genomfördes också med ideella organisationer. Allmänheten hade möjlighet att lämna synpunkter till underlaget via en enkät på webben. Länsstyrelsen har också bidragit med synpunkter på Naturvårdsverkets samlade nationella underlag till Färdplan 2050 bland annat genom deltagande i workshop.

41. Länsstyrelserna ska redovisa insatser och användningen av medel från anslag 1:10 Klimatanpassning inom utgiftsområde 20 med anledning av uppdraget att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet.

Länsstyrelsens klimatanpassningssamordnare jobbar heltid och en GIS-samordnare och en informatör är knutna till arbetet. Arbetet leds av StyrMEK (som nämnts ovan) För intern samordning och spridning av klimatanpassningsarbetet finns också en intern klimatanpassningsgrupp med sju deltagare från Länsstyrelsens mest berörda verksamheter.

År 2011 formerade Länsstyrelsen ett klimatråd i länet där samtliga kommuner, landstinget, regionförbundet samt företag och organisationer deltar (se närmare beskrivning under redovisning av uppdrag 40). Klimatrådet utgör en plattform för samordning och pådrivande av länets klimatarbete och leds av landshövdingen. Under själva rådet jobbar en kommunikationsgrupp, en beredningsgrupp (där klimatanpassningssamordnaren ingår) och fyra fokusgrupper. En av dessa arbetar med klimatanpassning och länets samordnare är sekreterare i denna grupp. Att vara sekreterare i en fokusgrupp innebär att vara en drivande kraft i gruppens arbete och bistå med utredningsresurs. Länsstyrelsen är även representerad med en miljöskyddshandläggare i fokusgruppen. I övrigt utgörs fokusgruppen av representanter från kommunernas tekniska kontor (VA-sidan), plankontor, räddningstjänst, hälsa och omsorg, kommunpolitiken och försäkringsbolag.

Länsstyrelsens klimatanpassningssamordnare deltar aktivt i det nationella nätverk som träffas två gånger per år. Inom nätverket sprids information och diskuteras gemensamma frågeställningar. Vid behov tillsätts arbetsgrupper för angelägna länsgemensamma frågor.

Under 2012 har Länsstyrelsen deltagit i nätverkets sydlänssamverkansgrupp och geodagtagrupp vilken har tagit fram en vägledning för upphandling av klimatscenarier. Exempel på tidigare producerade dokument inom nätverket är Klimatanpassning i fysisk planering

⁹ [Färdplan 2050](#)

och Händelsescenario värmebölja och skyfall (Länsstyrelsens samordnare har deltagit i arbetet med samtliga av dessa dokument).

Länsstyrelsen i Jönköpings län har sedan 2010 bedrivit klimatanpassningsarbetet enligt en projektplan. I denna har följande mål satts upp:

- Öka kunskap och medvetande hos länets aktörer
- Bidra med stöd och underlag till länets aktörer
- Arbeta för att klimatanpassning integreras i berörda samhällssektorer verksamheter och beslutsprocesser
- Integrera klimatanpassning i Länsstyrelsens verksamheter

När Länsstyrelsen fick uppdraget att samordna det regionala klimatanpassningsarbetet startades en satsning på kompetenshöjning för såväl länsstyrelsepersonal som personal inom kommuner och landsting. Parallellt påbörjades analyser och kartläggningar av konsekvenser inom olika områden genom en workshopserie och genom tillfälliga arbetsgrupper med representanter bland annat från Länsstyrelsen, kommuner, Landstinget och kommunala bolag. Nedan följer avslutade analyser/utredningar under 2012:

- Klimatanalys för Jönköpings län
- Konsekvenser av klimatförändringarna i Jönköpings län
- Påverkan på dagvattenhantering i förändrat klimat
- Påverkan på byggnation i förändrat klimat
- Inventering av kommunernas beredskap för framtida värmeböljor i Jönköpings län

De båda första rapporterna har fått stort genomslag och medial uppmärksamhet och finns som planunderlag hos samtliga kommuner och landstinget. Kunskapen om klimatförändringarna har märkbart ökat hos främst kommunala och statliga aktörer i länet och beaktas och behandlas nu i flera länsövergripande projekt. Nedan följer regionala projekt som Länsstyrelsen drivit under 2012 där klimatanpassning är integrerat och där flera aktörer medverkar:

- Scenario värmebölja (pågående). En analys av länets förmåga att klara tätare och mer extrema värmeböljor som ska vara klar sommaren 2013 och genomförs i samverkan med landstinget, kommuner, räddningstjänsten, polisen, kriminalvården, LRF, ICA Sverige AB, VETAB och jordbruksverket. Arbetet bygger på ett händelsescenario som togs fram 2011 i samverkan med andra länsstyrelser och expertmyndigheter. Som förstudie till pågående analys gjordes en inventering av kommunernas beredskap för värmebölja genom intervjuer och enkäter.
- En gemensam länslandskapsstrategi (pågående). Görs i samverkan med kommuner, landstinget, regionförbundet, LRF, skogsstyrelsen, naturskyddsföreningen, trafikverket, Södra och Östra Vätterbranterna.
- Hållbar utveckling i småstäder (pågående).
- Fenologiprojekt (pågående).
- Översvämningsdirektivet (pågående).
- Risk- och sårbarhetsarbetet (pågående).

Under 2012 har arbetet skiftat tyngdpunkt från kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning till konkreta åtgärder. Fokusgruppen för klimatanpassning under klimatrådet samt Länsstyrelsens interna klimatanpassningsgrupp har arbetat med ett mål- och åtgärdspro-

gram för länets klimatanpassningsarbete 2015-2020 (färdig remissversion planeras i början av 2014).

Dialog har under 2012 förts med kommunernas plan- och byggkontor om hur kommunerna ska nå länets regionala miljömål för klimatanpassning (som antogs 2010 i och med länets klimat-och energistrategi). Målet innebär att alla kommuner i länet år 2015 ska ha identifierat risker för översvämningar, ras, skred och erosion i ett förändrat klimat samt beaktat dessa risker i den fysiska planeringen och tagit fram förslag på åtgärder för anpassning av befintlig bebyggd miljö. Samtliga kommuner i länet har nyligen uppdaterat eller håller på att uppdatera sina översiktsplaner och Länsstyrelsens samordnare utarbetar underlag till dessa samt deltar i samråd och granskning.

Utöver kontinuerlig dialog med den kommunala beredskapssidan och de tekniska förvaltningarna har samordnaren även gjort två besök hos kommunledningarna under 2012 (totalt har då sex av 13 kommunledningarna besökts). Arbete fortgår även med att ta fram och tillgängliggöra geodata som planeringsunderlag.

Arbetet har under 2012 vidgats från att ha prioriterat kommunala, regionala och statliga aktörer till att även fokusera på privata aktörer och enskilda. Länsstyrelsens webbsidor om klimatanpassning uppdateras kontinuerligt. Annonsering har under året gjorts i Länsstyrelsens tidning +E som distribueras till samtliga hushåll i länet (se närmare beskrivning under redovisning av regleringsbrevsuppdrag 40). Nedan följer seminarier/konferenser/föreläsningar som Länsstyrelsen anordnat under 2012:

- En seminariedag om dagvatten i ett förändrat klimat riktad till kommunala handläggare.
- Den årligt återkommande klimatkonferens som är riktad till allmänheten, kommuner och andra organisationer, hade detta år tema klimatanpassning. Konferensen anordnas i samverkan med högskolan, landstinget, Jönköping Energi, Jönköpings kommun, Länsförsäkringar Jönköping, Regionförbundet och Trafikverket. Konferensen spelades in för användande på skolor och högskolor/universitet och har visats på kunskapskanalen.
- Föreläsningar för universitetet i Jönköping, pensionärsföreningar, intresseföreningar samt i andra regionala nätverk, arbetsgrupper och mötesforum (som t.ex. vattenråden, hushållningssällskapets årliga dag och Länsstyrelsens årliga konferens Bra planer och bygglov.).

Många av de kommunala översiktsplanerna beaktar idag klimatförändringarna liksom landstingets Program för hållbar utveckling 2013-2016 – utifrån ett miljöperspektiv (antogs 2012) och Regionförbundets senaste remissversion av Regionala utvecklingsstrategin för Region Jönköping. Minst två kommuner har justerat sina riktlinjer vid detaljplanering utifrån klimatförändringarna. Länsförsäkringar har arbetat länge med klimathotet och är aktivt delaktiga i utformandet av länets klimatanpassningsarbete.

Utmaningar i arbetet är avsaknaden av nationella mål samt bristande kommunala resurser för satsningar och åtgärder främst i små kommuner.

Inför 2013 har ytterligare en resurs knutits till arbetet inom vattenkvalitet. Arbete med en skyfallskartering och en regional vattenförsörjningsplan påbörjas och extra satsningar ska göras för att integrera klimatanpassning i miljömålsarbetet samt dagvattenhanteringen.

Hållbar samhällsplanering och boende

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,75	3,52	4,93
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	5,21	4,85	4,78
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	3,92%	3,94%	4,42%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	7 135	7 593	8 820
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	3,97%	4,06%	4,87%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	769	714	938
Antal beslutade ärenden	796	799	834
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	25	23	1
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	239	175
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 402, Detaljplaner ⁵⁾	69		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4031, Överklagande av beslut om detaljplaner och områdesbestämmelser ⁶⁾			
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 4032, Överklagande av beslut om lovärenden och förhandsbesked ⁷⁾	41		

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamheterna 40* och 41*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 402 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 62..

⁶⁾ Nöjdindex för verksamhet 4031 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Länsstyrelsen i Jönköpings län deltog på grund av för få ärenden ej i denna del av undersökningen.

⁷⁾ Nöjdindex för verksamhet 4032 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 34.

KOMMENTAR BRUKARUNDERSÖKNINGEN

I arbetet med detaljplaner (vht 402) ger Länsstyrelsens kontinuerliga arbete med att höja kvaliteten i sin kundrelation ett tydligt positivt utfall i brukarundersökningen. De avvikelser som sänker länets värde avser besökt webbplats och mellankommunala frågor. När det gäller besök på webbplatsen kan man på goda grunder anta att det är just den höga kvaliteten på övriga kundrelationer som speglar synen på webbplatsen. Med anledning av resultatet ser nu Länsstyrelsen över hemsidan i detta avseende. När det gäller mellankommunala frågor i detaljplanesammanhang kan det bara konstateras att det i länet endast har förekommit enstaka ärenden under en tioårsperiod som har krävt någon form av mellankommunal kontakt för att planförfarandet ska ha uppfyllt lagstiftningens krav. Denna fråga borde därmed inte alls vägts in när en nationell jämförelse ska göras.

Överklagade lovärenden enligt plan- och bygglagen (PBL) (vht 4032) ingick som en av de undersökta ärendegrupperna i 2012 års brukarundersökning. De negativa besked som klaganden ofta får i denna ärendehantering färgar av förklarliga skäl av sig på omdömena om beslutsmyndigheten och på hur nöjd man säger sig vara generellt. Detta återspeglas också i att överklagade lovärenden, för samtliga länsstyrelser, hade en lägre svarsfrekvens och genomgående lägre betyg i brukarundersökningen. Trots detta fick Länsstyrelsen i Jönköpings län ett övergripande nöjdindex på 41 avseende överklagade lovärenden, vilket är sju enheter högre än snittet för samtliga länsstyrelser i landet. Vidare fick vi fjärde högsta totala nöjdindex för ärendegruppen 4032 samt högsta index i landet avseende överklagande-informationen i dessa beslut.

Länsstyrelsen i Jönköpings län fick höga betyg i undersökningen vad gäller kompetens, bemötande och tillhandahållande av information. Brukarna var inte lika nöjda vad gäller öppenhet för dialog, lätt att hitta på webbplatsen samt lättförståeliga beslut och yttranden. Avseende öppenhet för dialog får man väga in att det är regelverk och praxis som styr vilka beslut vi fattar, vilket inte helt sällan medför att överklagandet avslås. Utrymmet för påverkan genom dialog är begränsat vilket givetvis kan tolkas som om att beslutsmyndigheten inte är så öppen för dialog. Vad webbplatsen anbelangar pågår det nu en översyn av struktur och innehåll med syfte att förtydliga och förbättra och därigenom göra det lättare för allmänheten att hitta den information man söker. När det gäller det lägre betyget avseende ”lätt att förstå skriftliga beslut och yttranden” så är detta något som vi tar till oss och jobbar vidare med i vårt dagliga arbete. Vår ambition är att skriva så tydligt och lättfattligt som möjligt utan att ge avkall på den juridiska stringensen.

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Under året har Länsstyrelsen bedrivit ett aktivt utvecklingsarbete med direkt koppling till kärnverksamheten inom hållbar samhällsplanering och hållbart byggande. Arbetssättet har utgått från att ge ett brett stöd till berörda tjänstemän och politiker i kommunerna. Detta har skett genom tydliga yttranden över detaljplaner och översiktsplaner, väl förberedda kommunsamråd där förutom tjänstemän även ansvariga politiker deltagit, genom att hålla relevanta och välbesökta utbildningar samt genom att tillhandahålla aktuella planeringsunderlag med vägledande kommentarer.

Kommunsamråden, som har hållits minst två gånger eller mer med samtliga kommuner, har utvecklats till kvalificerade diskussioner om samhällsplanering där även ansvariga politiker motiverats att delta från flertalet kommuner. Här har ett väl förberett möte med en strukturerad dagordning med inspel från flera kompetensområden medverkat till ett förtroendeingivande utbyte.

Ett högt deltagande vid de årligen återkommande konferenserna under vår och höst har varit förutsättningen för en bra kunskapsöverföring till kommunerna. Årets tema för vårkonferensen var tillämpningsfrågor i översiktsplaner och detaljplaner samt lagtillämpning för bygglov och byggtillsyn medan höstkonferensen avhandlade landskapet i ett större och långsiktigt perspektiv kopplat till Landskapskonventionen och ett hållbart nyttjande av landskapet.

För att ytterligare stärka kommunernas kunskaper om en effektiv och rättssäker hantering av planeringssituationer har utbildningsinsatser genomförts som avser sådana situationer där samordning med prövningar eller bedömningar enligt miljöbalken är nödvändig. Dessa utbildningar har under året avhandlat förorenad mark i planeringen liksom strandskydd i översiktsplaner, detaljplaner samt i bygglov och förhandbesked.

Länsstyrelsens tillsynsvägledning för planprocessen, har förutom genom utbildningsinsatser och kommunsamråd, varit omfattande när det gäller rådgivning av detaljplanering enligt den nya plan- och bygglagen. För att bättre motsvara förväntningarna har Länsstyrelsen samverkat med det statliga lantmäteriet i syfte att stärka genomförandenaspekterna i detaljplanearbetet.

För att stärka översiktsplaneringen, utifrån såväl det nationella som regionala perspektivet, har Länsstyrelsen i samverkan med Regionförbundet träffat ledningsgrupperna för de under året påbörjade arbetena med nya kommunomfattande översiktsplaner. Längre fram i planarbetet erbjuds en särskild genomgång av Länsstyrelsens samrådsyttrande med ledningsgruppen för det aktuella översiktsplanarbetet. Arbets sättet har bara hunnit tillämpas för ett par kommuner men kan ändå bedömas ge god utdelning i form av en stärkt roll för översiktsplaneringen. Jönköpings län har i nuläget ingen aktuell kommunomfattande översiktsplan som är äldre än en från 2006.

Under året har en sammanställning gjorts av de viktigaste planeringsunderlagen för översiktsplanarbetet. Sammanställningen utgör en del av den sammanfattande redogörelsen som Länsstyrelsens ska utföra enligt särskilda bestämmelser i plan- och bygglagen. Sammanställningen ger en kortfattad beskrivning av planeringsunderlagen samt kommenterar på vilket sätt de kan användas i översiktsplanarbetet. Underlaget har skickats ut till samtliga länets kommuner för kännedom inför Länsstyrelsens fortsatta arbete med sammanfattande redogörelser för respektive kommun.

Större vindkraftsetableringar i länet har under det senaste året, jämte samråden kring stora nya kraftledningsstråk inneburit påtagligt ökade arbetsinsatser. Ett särskilt internt policydokument för hur samrådshandlingarna ska bedömas utifrån ett landskapsanpassningsperspektiv har tagits fram och använts som underlag vid bedömningar av vindkraftsansökningar.

Länsstyrelsen har under året ansökt om medel från Delegationen för hållbara städer och har nyligen beviljats anslag för att i samverkan med tre kommuner studera hur ett hållbarhetsperspektiv kan diskuteras och vidmakthållas i små tätorter. Projektet har just påbörjats och kommer att slutredovisas under 2014.

Med stöd från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap har Länsstyrelsen påbörjat ett arbete där riktlinjer för samhällsplaneringen ska tas fram för i första hand bebyggelse utmed vägar och järnvägar där farligt gods transporteras. Riktlinjer med råd beräknas ska vara karta under 2013.

Bostadsförsörjningsfrågan har varit högaktuell under året där den inledande bostadsmarknadsenkäten i sin uppföljande bostadsmarknadsanalys särskilt fokuserat på boendesituationen för unga och nyanlända.

Året inleddes med en särskild seminariedag där berörda kommunala tjänstemän och politiker deltog liksom företrädare för de allmännyttiga bostadsföretagen i länet samt Regionförbundet. I samband med redovisningen av bostadsmarknadsanalysen anordnade Länsstyrelsen en samtalsdag med bostadsminister Stefan Attefall. Samtalen gav stort utrymme att diskutera regeringens bostadspolitik för såväl inbjudna kommunpolitiker, riksdagsmän från länet som företrädare för de allmännyttiga bostadsföretagen, privata fastighetsägare och byggtreprenörer m.fl. representanter inom bostadssektorn. Året har också präglats av arbetet med och samordning kring det s.k. hemlöshetsuppdraget som sträcker sig från 2012 till 2014. Detta har inneburit en påbörjad kommuntournée med besök i alla länets kommuner där denna fråga har tagits upp.

Sedan juni 2012 har Länsstyrelsen i Jönköping tillsatt en heltidstjänst för tillsynsvägledning inom byggområdet. Arbetet har inledningsvis inneburit betydande insatser inom den nationella samordningen av de uppdrag som enligt regleringsbrevet berört framförallt byggtillsynen. Den nationella enkäten, om hur byggtillsynen ser ut i kommunerna, har präglat höstens arbete liksom samordningen med Boverket om hur tillsynsvägledningen lämpligen bör bedrivas under de närmaste tre åren.

På länsnivå har tillsynsvägledningsarbetet inneburit aktiv närvaro vid och kontakter med samtliga kommunala nätverk som berör bygglovhandläggare och byggnadsinspektörer samt en omfattande rådgivning per telefon bl.a. om tillämpningen av de nya sanktionsavgifterna. Länsstyrelsen har även antagit en tillsyns- och tillsynsvägledningsplan under året som kommer att gälla även under 2013 för att därefter vidareutvecklas i samklang med de nationella överenskommelserna om tillsynsvägledningsarbetet.

Det har under året varit en god tillströmning av bidragsärenden som framförallt avsett radonärenden och solcellsanläggningar av olika slag. Handläggning av solceller har under hösten föranlett en hel del arbete då många äldre ansökningar ”låst” bidragspengar som istället borde utnyttjats för senare inkomna ansökningar samtidigt som förordningen för bidraget skulle löpa ut vid årsskiftet.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

45. Länsstyrelser med kommuner som omfattas av det urbana utvecklingsarbetet ska samla relevanta aktörer för erfarenhets- och kunskapsutbyte kring urbant utvecklingsarbete. Arbetet ska inriktas mot de regionala utmaningar som finns när det gäller kommuners och andra aktörers arbete att bidra till en positiv utveckling i stadsdelar med utbredd utanförskap. Regeringen kommer senare att fatta beslut om vilka kommuner som kommer att omfattas av det urbana utvecklingsarbete. Uppdraget ska samordnas med Boverkets uppdrag avseende urbant utvecklingsarbete. Berörda länsstyrelser ska redovisa slutsatser av de erfarenhets- och kunskapsutbyten som genomförts samt vilka arbetsformer som använts. Uppdraget ska samordnas av Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Tabell 4.1

Bidrag för vilka Länsstyrelsen har fattat beslut, men där annan myndighet har gjort utbetalningen (tkr)	2012	2011	2010
Boverket: Engångsbidrag	9 103	139 742	21 858
Boverket: Periodiska bidrag totalt	491	4 499	11 969
Totalt	9 594	144 241	33 827
varav Boverket: Nyutbet. periodiska bidrag respektive år	0	0	0

Källa: Utdrag ur Svanen som administreras av Boverket

Kommentarer Tabell 4.1

Lägre belopp för engångsbidragen under 2012 beror på att bidrag till solvärme inte längre kunde beviljas från årsskiftet 2012. Lägre belopp för periodiska bidrag beror på att räntebidragen fasades ut helt några få månader in på år 2012.

Tabell 4.3

Beslut om stöd (antal första beslut)	2012	2011	2010
Reguljära stöd			
Radonbidrag egnahem	104	116	85
Tillfälliga stöd			
Konvertering från direktverkande elvärme	1	48	118
Bidrag till solvärme	1	106	88
Investeringsstöd äldreboende	0	1	2
Övriga beslut			
Beslut om omprövning	25	101	49
Beslut om avslag/avskrivning	26	86	51
Beslut om återkallande	4	70	21
Beslut om utbetalning	161	296	306
Beslut om omprövning efter utbetalning	0	4	5

Källa: Utdrag ur Svanen som administreras av Boverket

Kommentarer Tabell 4.3

Angående investeringsstöd för äldreboende, där inga nya ärenden handlades under 2012, vill Länsstyrelsen framföra att bidragsformen visat sig passa sämre för mindre kommuner där det är svårt att samla ett tillräckligt antal boende som är över 70 år och som kan tänkas vara intresserade av att bo i s.k. trygghetsboende.

Att mängden övriga beslut som helhet minskat beror på att solvärmebidrag inte längre kunde beviljas från årsskiftet 2012.

Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	35,89	34,54	38,82
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	35,88	37,92	35,36
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	35,29%	34,09%	33,75%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	77 793	80 471	75 756
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	43,28%	42,98%	41,82%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	2695	2435	2651
Antal beslutade ärenden	2632	2477	2787
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	112	172	181
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	137 927	48 269	27 545
Varav Tillsyn av miljöfarlig verksamhet, VÅS 555*	0	0	0
Beslutade tillsynsärenden, (st)	654	660	752
Totala verksamhetskostnader inkl OH vht 555*, (tkr)	1 613	2 105	2 024
Kostnad per tillsynsärende, (kr/st)	2 466	3 190	2 692
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet 521, Tillstånd och dispenser avseende naturskydd ⁵⁾	58		
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet XXX (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 5*

⁵⁾ Nöjdindex för verksamhet 521 från länsstyrelsegemensam brukarundersökning 2012. Nöjdindex varierar mellan 0 och 100, där 0 är lägsta betyg och 100 är högsta betyg. Genomsnitt för samtliga 21 länsstyrelser är 64..

KOMMENTAR BRUKARUNDERSÖKNINGEN

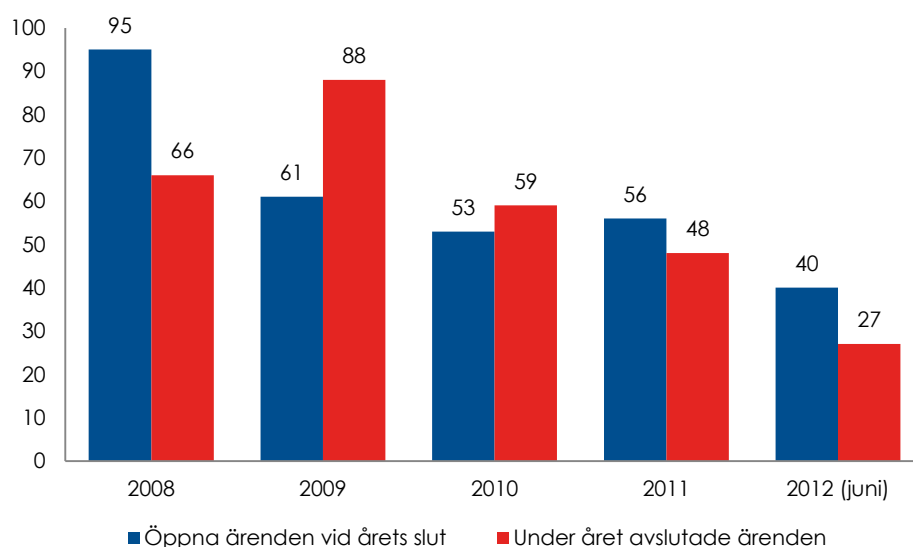
Länsstyrelsen har deltagit i den för länsstyrelser gemensamma brukarundersökningen inom området tillstånd och dispenser avseende naturskydd. I området ingår flera olika områdesskydd (biotopskydd, strandskydd, naturreservat, naturminnen, nationalpark, djur – och växtskyddsområden, vilthägn). I undersökningen fick Länsstyrelsen ett lägre betyg (58) än det genomsnittliga för länsstyrelserna (64). Det som kritiseras mest är handläggningstider, kontakt via telefon: lätt att nå rätt person samt besökt webbplats: innehåll. Glädjande nog fick Länsstyrelsen höga betyg i bemötande. Länsstyrelsen tar till sig kritiken som framkommit och kommer att arbeta för förbättring.

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

När det gäller miljöprövning har Länsstyrelsen under året medverkat i 32 samråd enligt 6 kap. miljöbalken. Samråden har främst gällt nyetablering av vindkraftverk och täkter. Vidare har Länsstyrelsen deltagit i tre mål (Jönköpings Energi AB, Metsä Tissue AB, Jönköping Airport AB) gällande tillståndsprövning av så kallad A-verksamhet vid Mark- och miljödomstolen i Växjö.

Miljöprövningsdelegationen (MPD) har under året, fram till koncentrationen prövat 27 ansökningar om tillstånd till miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken, varav fyra var ändringstillstånd. Därtill har MPD prövat åtta villkorsändringar, fastställt slutliga villkor i fem ärenden, samt prövat fem återkallelser av tillstånd. MPD har under året inte prövat några ärenden gällande omprövning av tillstånd eller omprövning av villkor. Tre av MPD:s beslut har varit föremål för överprövning i Mark- och miljödomstolen. Av de tre beslutade ärendena har två ändrats i överprövande instans. Ändringarna avser främst ändrad lydelse av enskilda villkor och redaktionella ändringar. Antalet öppna MPD-ärenden uppgick vid överlämningen till MPD vid Länsstyrelsen Östergötland till 40 stycken. Under slutet av 2011 och fram till överlämningen var ambitionen att överlämna så få ärenden som möjligt, och att i så stor utsträckning som möjligt överlämna ärenden som inte varit påbörjade. Detta för att utnyttja resurserna hos både mottagande och överlämnande länsstyrelse så effektivt som möjligt. I och med beskedet om koncentration av MPD skedde en viss flykt av erfarna handläggare från Länsstyrelsen, vilket försvårade överlämningen. Till en del kunde detta vägas upp av andra omständigheter. Under åren 2009 och 2010 genomförde Länsstyrelsen ett projekt med särskilda resurser, för att minska balanserna av MPD-ärenden. Som ett resultat av projektet fanns utarbetade rutiner för att jobba med prövning på ett snabbt och effektivt sätt, vidare hade en viktig organisationsjustering genomförts där vi separerat tillståndsprövning och tillsyn i två olika funktioner. Sammantaget bedöms, under de givna förutsättningarna, avslutningen av MPD och överlämningen till Länsstyrelsen i Östergötland ha skett på ett mycket bra sätt.

Se nedanstående tabell för Översikt över antal öppna prövningsärenden från 2008 och framåt.

Källa: Diabas och Platina

Länsstyrelsen har under året handlagt sju yttranden till Bergsstaten gällande undersökningskoncession enligt minerallagen. Två undersökningar i länet har rönt extra stor uppmärksamhet inom och utanför länets gränser. Det gäller de undersökningar avseende förekomst av järnmalm under Vättern som genomförts under sommaren och sällsynta jordartsmetaller i Norra Kärr, Gränna. Båda objekten ligger i Jönköpings kommun. Under juni lämnades en ansökan om bearbetningskoncession enligt Minerallagen in till Bergsstaten avseende sällsynta jordartsmineraler för området Norra Kärr. Denna ansökan har Bergsstaten remitterat

till Länsstyrelsen. Ärendet har inneburit stora arbetsinsatser, och kommer göra det även fortsättningsvis.

Länsstyrelsen har under året prövat fyra ansökningar om bearbetningskoncession för energitorvtäkter enligt lagen om vissa torvfyndigheter.

Inventeringen av förorenade områden har under år 2012 pågått i de två sista kommunerna Vaggeryd och Jönköping. Vaggeryds kommun är nu färdiginventerad. I Jönköping har branscherna flygplats, glasbruk, tillverkning av stenkolsstjärna och koks, järn- stål och manufaktur, textilindustri, oljedepåer, sågverk med doppning och impregnering inventerats och inventering pågår i branscherna tungmetallgjuterier, kemtvätt och ytbehandlingsindustri. Cirka 100 objekt har inventerats av de totalt 345 som ska vara inventerade till utgången av 2013. På grund av hög personalomsättning har årets målsättning dock inte kunnat nås.

Två nya bidragsprojekt har beviljats för året; en huvudstudie vid före detta Insjöns Metallfabrik i Gnosjö kommun och en MIFO fas 2-undersökning vid Ädelfors Amalgameringsverk i Vetlanda kommun. Vidare har fortsatta utredningar utförts vid före detta Rassefalls såg i Tranås (huvudstudie) och Lillesjön i Nässjö kommun (huvudstudie).

Länsstyrelsen har som huvudman upphandlat ett Sågverksprojekt (fyra st MIFO fas 2-undersökningar) och driver detta som huvudman och projektledare. Vidare har Länsstyrelsen under året även deltagit i en styrgrupp för ett utredningsprojekt (undersökningar och riskbedömning) som drivs enligt en frivilliguppställning där avtal skrivits mellan verksamhetsutövare, aktuell kommun och Länsstyrelsen.

På flera av de bidragsfinansierade åtgärdsprojekten i länet har åtgärder påbörjats. Vid före detta Värnamotvätten i Värnamo kommun liksom på Kålgårdsområdet i Jönköpings kommun pågår efterbehandlingsåtgärder. Åtgärder har under året genomförts vid före detta Hallabo metallgjuteri i Gnosjö (kostnad cirka 10 miljoner kronor) och vid Grimstorps före detta impregneringsanläggning i Nässjö kommun (kostnad cirka 130 miljoner kronor). Vid Trafikverkets före detta impregneringsplats i Nässjö har under året projektering av åtgärder pågått. Länsstyrelsen ingår, som medfinansierare (50 procent), i projektgruppen som styr arbetet tills dess att saneringen är genomförd. Planen är att saneringsåtgärder ska komma i gång hösten 2013. Ansökan om åtgärdsmedel för sanering av före detta Bankeryds nickel och krom har inkommit under slutet av året.

Det kan konstateras att antalet beslutade tillsynsärenden sjunkit under de två senaste åren. Detta kan bero på många olika faktorer. Den största enskilda faktorn bedömer Länsstyrelsen vara det ökande antalet tillsynsärenden som rör vindkraft. Utbyggnaden av vindkraft började i länet under år 2011, varför detta är en helt ny bransch som tillkommit. Ärendena rör anmälningspliktiga förändringar avseende placering av verk och vägdragningsplaner, men också klagomål från närboende. Ärendena är större och mer komplicerade än tillsynsärenden inom andra branscher, varför mer tid går åt per ärende.

Den huvudsakliga tillsynen över förorenade områden sker på länets mest prioriterade objekt och finansieras med sakanslag från Naturvårdsverket. Tillsynsinsatser har riktats mot drygt 20 prioriterade objekt i länet. Förberedelse inför åtgärd pågår på fem av dessa platser och på två platser pågår åtgärder. Utöver detta har tid lagts på ärenden som rör om och

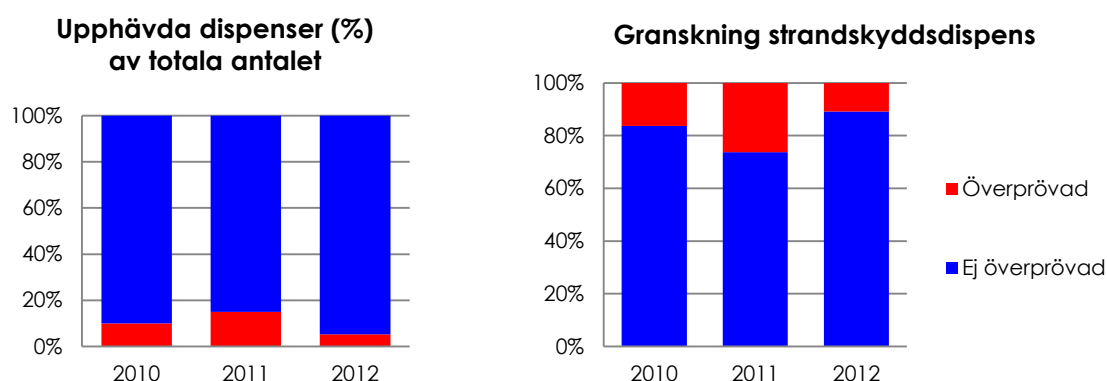
tillbyggnader vid pågående miljöfarliga verksamheter, exploatering, översiktsplaner detaljplaner, infrastrukturprojekt med flera.

Under året har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med att kvalitetssäkra verksamheten. Rutiner för diarietjänst, arbetsmiljö, ärendehandläggning, personuppgiftslagen, registrering i MiljöReda och EBH-stöd med mera har utarbetats för verksamheten. Flertalet rutiner och mallar har setts över och vid behov uppdaterats. Framförallt har rutinerna avseende prövning av miljöfarlig verksamhet uppdaterats, med anledning av Länsstyrelsens förändrade roll som remissinstans istället för prövningsmyndighet. Länsstyrelsen har en för verksamheten upprättad kvalitetshandbok.

Länsstyrelsen har deltagit i en arbetsgrupp inom det länsstyrelsegemensamma projektet P4, fas 1 med uppdrag att ta fram e-tjänster inom miljö- och naturområdet. Under 2012 introducerades länsstyrelsegemensamma e-formulär för anmälan och tillståndsansökan avseende prövning av avfall och producentansvar respektive anmälan och tillståndsansökan avseende prövning av kemiska produkter och biotekniska organismer. Samtidigt införs ensade beslutsmallar i syfte att effektivisera och ensa det framtida arbetet inom sakområdet. Arbetet har genomförts i dialog med Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

Arbetet med översynen av de utvidgade strandskydden fortlöper. Länsstyrelsen har en kontinuerlig kontakt med grannlänerna som vi delar sjöar med och för diskussioner kring gemensamma synsätt runt respektive sjö. Länsstyrelsen deltar aktivt i en gemensam arbetsgrupp för länen runt Vättern för att hitta ett gemensamt förhållningssätt för strandskyddets omfattning vid Vättern. Länsstyrelsen tog initiativ till en diskussionsdag för berörda läns länsråd/länsöverdirektör samt handläggare avseende det utvidgade strandskyddet kring Vättern. Mötet var viktigt för att på ett informellt sätt kunna diskutera frågan och för att arbetet med ett gemensamt förhållningssätt ska kunna fortskrida. Förslag på hantering av det utvidgade strandskyddet har skickats på internremiss för ytterligare sex sjöar. Förslag på att ta bort det utvidgade strandskyddet i 14 sjöar har under året skickats på extern remiss till kommuner med flera.

Länsstyrelsen för löpande statistik om kommunernas och Länsstyrelsens samtliga beslut om dispens från strandskyddet och rapporterar till Naturvårdsverket enligt verkets anvisningar. Under 2012 har 113 dispenser från kommunerna granskats. Av dessa har 13 tagits in för prövning. Tre av dessa var vid årets slut inte avgjorda. Av de övriga tio har sex stycken upphävts (fem procent av totala antalet dispenser), varav två har överklagats. Ett överklagande har avslagits vilket betyder att Länsstyrelsens beslut har kvarstått. Det andra inkom till Länsstyrelsen i början av 2013 och ligger för prövning hos domstolen. Länsstyrelsen har vidare deltagit på Regionförbundets i Jönköping styrelsedag och informerat om strandskyddet samt även deltagit i projektet "Förenkla på riktigt" där strandskyddsfrågan har varit viktig att diskutera.

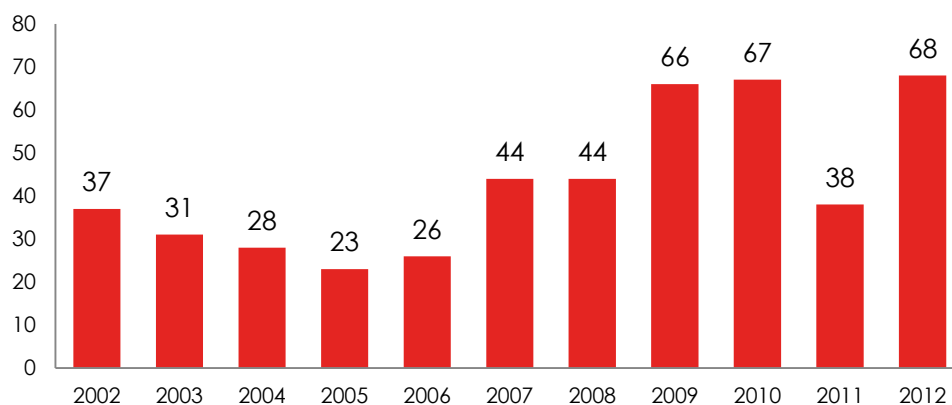
Källa: Länsstyrelsens register

När det gäller samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken, anmälan om vattenverksamheter eller tillstånd till markavvattning har Länsstyrelsen inte uppnått målet att avgöra 75 procent av ärendena inom uppsatta handläggningstider, det vill säga från det att ärendet inkommit till myndigheten tills beslut har fattats. För de två första ärendegrupperna är lagstadgat att åtgärden inte får påbörjas förrän tidigast sex respektive åtta veckor från det att anmälan gjorts om inte Länsstyrelsen medger något annat. För markavvattning har Länsstyrelsen satt en egen handläggningstid. Ett högre inflöde av antal ärenden jämfört med både 2010 och 2011, minskade personella resurser samt att en erfaren handläggare har slutat, har medfört längre handläggningstider. Det är även alltför ofta som ärendena inte är kompletta och uppgifter måste begäras in vilket tar tid. Inom ärendegrupperna anmälan om vattenverksamhet och markavvattning ska en avgift betalas in innan ärendet börjar handläggas, något som tyvärr sällan sker i direkt samband med att anmälan ges in. Länsstyrelsen reagerar dock alltid inom den utsatta handläggningstiden och begär in de uppgifter som saknas. Ett sista datum för komplettering sätts alltid i begäran. Om ärendet kompletteras inom denna tid hanteras det därefter snabbt och handläggningstiden klaras om tiden räknas från det att ärendet är komplett.

I slutet av oktober infördes e-tjänster för samråd enligt 12 kap. 6§ miljöbalken. Syftet är att ensa länsstyrelsernas hantering samt att snabba upp handläggningen genom att ärendena oftare är kompletta när de inkommer.

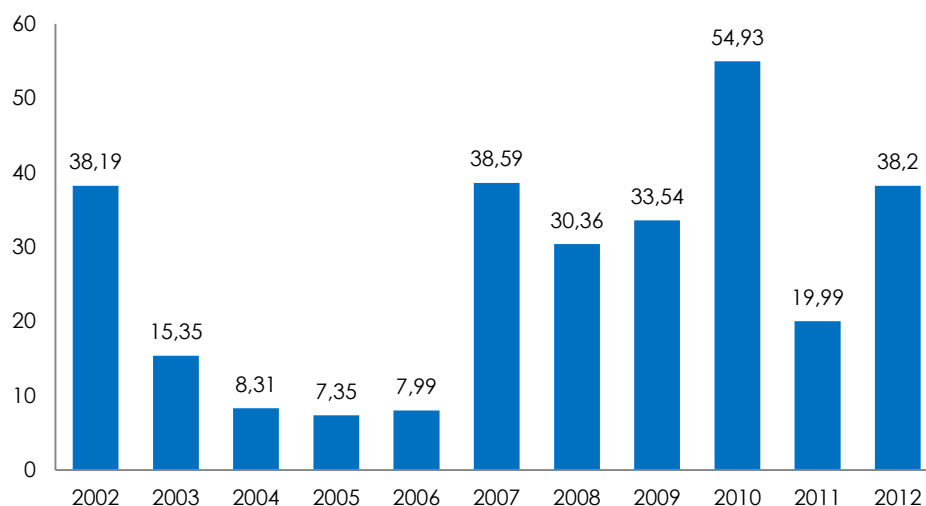
Ett nära samarbete mellan stöd- och vattenhandläggare har lett till att handläggningen för anläggning av våtmarker har kunnat rationaliseras. Den utpekade våtmarkssamordnaren har medfört en stadig mängd anmälda och i förlängning, antalet anlagda, våtmarker. De flesta våtmarkerna är ganska små till arealen, men från 2007 kan man se en markant ökning av arealen som sedan relativt konstant. Slutsatsen är att våtmarkssamordnarens insats har stor betydelse för både antalet och arealen våtmarker som anmäls för anläggande. Detta är ett angeläget arbete att fortsätta.

Antal anmälda våtmarker

Källa: Diabas och Platina

Antal ha våtmark

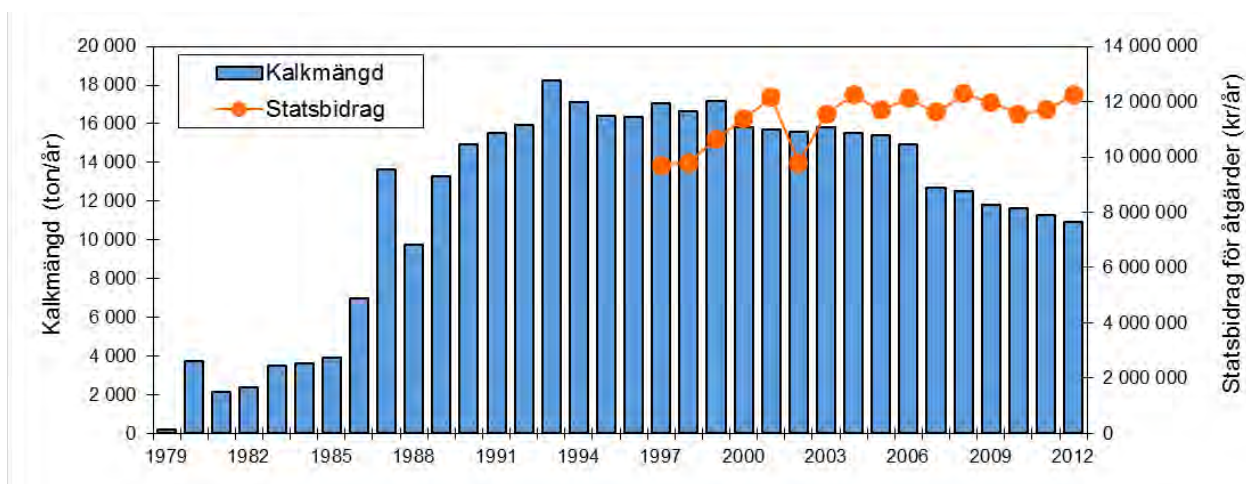

Källa: Länsstyrelsens register

Försurning är ett av länets största miljöproblem. För att motverka försurning fördelar Länsstyrelsen statsbidrag till kalkning av sjöar och vattendrag enligt Förordning (1982:840) om statsbidrag till kalkning av sjöar och vattendrag. Länsstyrelsen ansvarar också för kvaliteten och uppföljningen av verksamhetens resultat. I Jönköpings län är det de tio kommuner med kalkningsbehov som är huvudmän för åtgärderna. Sedan länge finns det ett bra samarbete mellan länsstyrelserna och kommunerna samt mellan kommunerna som effektiviserar verksamheten.

Försurningen har tack vare kraftigt reducerade utsläpp minskat. Detta har, tillsammans med att kvalitén i kalkningsverksamheten höjts, gjort att kalkningsbehovet i länet har minskat med cirka 35 procent under de senaste tio åren. Trots minskningen i mängden kalk har kostnaderna för verksamheten inte minskat. Detta beror på att nästan lika många objekt måste kalkas varje år och att bättre, (mer varaktiga och mindre dammande) men dyrare kalkprodukter numera används vid kalkning med helikopter. Länsstyrelsen har under året

prioriterat att förbättra resultaten och höja kvalitén i verksamheten och har bland annat gjort en¹⁰ [utvärdering av kalkningarna i Lagans- och Helgeåns avrinningsområden.](#)

Under 2012 har 1 884 500 kronor fördelats med stöd av förordningen 1982:840 till biologisk återställning i kalkade vatten. Medlen har gått till fysiska åtgärder i Nissans källflöden, Vätterns tillflöden och återintroduktion av flodkräfta i Gislaveds kommun. Dessutom har medel avsatts till länsövergripande aktiviteter, till exempel för information vid genomförda åtgärder, skötsel av tidigare utförda fiskevårdsprojekt samt en utvärdering av de mörtut-sättningar som tidigare skett inom Biologisk återställning i kalkade vatten.

Under 2012 har ett nytt nationellt IT-system för kalkningsverksamheten (Nationella Kalk-databasen) tagits i drift. Länsstyrelsen i Jönköping fungerar som processförvaltare för systemet på uppdrag från Havs- och vattenmyndigheten och ansvarar bland annat för ett användarråd och kvalitetssäkring av data från länsstyrelserna. Nämnas bör även att Länsstyrelsen under 2012 har fungerat som så kallad sakstödjare åt Havs- och Vattenmyndigheten, vilket betyder att en av våra erfarna kalkningshandläggare stöder den centrala myndighetens administration på området, till exempel vid granskningen av kalkningsansökningar.

Länsstyrelsen har under 2012 beviljat tre projekt enligt förordning (2009:381) om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt, till en total kostnad av cirka 500 000 kronor. Anledningen till minskningen av antalet projekt under 2012 var att projekten måste slutredovisas senast november 2012, vilket många bedömde vara för kort projekttid. Beviljade medel har gått till utredning och inventering inför kommande åtgärder. Den beräknade minskningen av belastningen efter vidtagna åtgärder framgår av tabellen nedan.

Beräknad minskad belastning till havet				
	Antal projekt	Tot kostnad (kkr)	Totalfosfor (ton)	Totalkväve (ton)
2010	12	2 681	1,6	5,1
2011	10	2 354	1,6	21,0
2012	3	506	0,25	1,2

¹⁰ <http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/publikationer/rapporter/2012/Pages/2012-32.aspx>

Under 2012 har Länsstyrelsen i enlighet med förordning (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten inrapporterat kontrollresultat för Vättern och Sommen till Naturvårdsverket samt till ansvarig datavärd. Länsstyrelsen i Jönköpings län ansvarar för att samordna kontrollen av dessa objekt för länsstyrelserna i Jönköpings, Västra Götaland och Östergötlands län.

Viltförvaltningsdelegationen hade under 2012 fyra mötestillfällen. Två av dessa var korta och gjordes i samband med kompetensutvecklingsträffar. En kompetensutvecklingsdag vardera ägnades åt kunskap om att leva med stora rovdjur respektive vildsvinsförvaltning. För att effektivisera delegationens arbete har klövviltsutskottet kompletterats med ett rovdjursutskott. Dessa har haft tre respektive ett möte under året. Utskotten fyller en viktig funktion i urval och beredning av frågor som tas upp i delegationens arbete så att dess möten blir effektiva. Arbetet i såväl utskott som viltförvaltningsdelegation fortsätter liksom tidigare fungera mycket bra tack vare ömsesidig öppenhet, konstruktivitet och ett lösningsorienterat arbetssätt.

Länsstyrelsen beslutade om indelning av länet i åtta älgförvaltningsområden, varav ett korsar länsgränsen mot Kronobergs län. En älgförvaltningsgrupp har tillsatts i vardera älgförvaltningsområde. Älgförvaltningsgrupperna har utbildats vid tre tillfällen för att kunna genomföra den nya älgförvaltningen i linje med regeringens proposition om en adaptiv och ekosystembaserad älgförvaltning (prop. 2009/10:239). Totalt handlades 108 registreringsärenden vilket är ungefär 25 procent färre än 2011 och 50 procent färre än 2010. Nedgången i antalet ärenden beror på att den intensiva omregistrering av ärenden som blev följden av införandet av minimiarea för licensområde nått sin kulmen. Den minskade administrationsbelastningen vad gäller registreringsärenden har dock kompenseras med råge av andra konsekvenser av den nya älgförvaltningen, framför allt bildande, utbildning och administration av älgförvaltningsgrupper. Den ökade administrationen har finansierats genom att öka uttaget ur älgvårdsfonden med 70 % (totalt 17 basbelopp). En länsövergripande målsättning för älgstammen har fastställts av viltförvaltningsdelegationen. Målsättningen ska utgöra ett underlag för älgförvaltningsgruppernas arbete med älgförvaltningsplaner.

Ersättning enligt Viltskadeförordningen (2001:724) har vid tre tillfällen betalats ut för rovdjursrivna tamdjur (totalt 16 600 kronor). Detta är något högre än normalt, men fortfarande är rovdjursangreppen på tamdjur få i länet. För första gången betalades ersättning för rovdjursskadad hund ut (10 000 kronor). Ersättning för viltskador på gröda har betalats ut vid fem tillfällen och mer än fördubblats jämfört med 2011 till en summa om 94 072 kronor. Viltskadorna orsakas främst av tranor och gäss i området kring sjöarna Draven och Bolmen. För att begränsa skadorna fortsätter Länsstyrelsen med förebyggande åtgärder genom skrämselåtgärder, skydds jakt och avsättning av två tranåkrar och en gåsåker. Uppföljning och utvärdering av åtgärderna har genomförts. Resultatet indikerar att åtgärderna har en skadebegränsande effekt, men att skador alldeles intill åkrarna kan bli tämligen omfattande.

Inventering av rovdjur enligt Förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn (2009:1263) har främst skett genom kvalitetssäkring av allmänhetens observationer samt genom så kallad snooking. Resultaten har visat på tre föryngringar av lodjur. Samtliga delas med grannlän (två med Hallands län och en med Västra Götalands län). Detta är en ökning jämfört med 2011, men i paritet med tidigare år. Det är fortfarande långt kvar till förvaltningsmålet på fem föryngringar. En policy för skydds jakt på lodjur

har fastställts via inriktningsbeslut i viltförvaltningsdelegationen. Länsstyrelsen har deltagit på samtliga möten som samverkansrådet i södra förvaltningsområdet haft.

Länsstyrelsen beslutade om bifall för sju av de tolv ansökningar om lokala naturvårdsprojekt (LONA) som inkom i mars 2012. Till ansökningstillfället i december inkom 13 ansökningar. Vid båda tillfällena har de sammanlagda beloppen i ansökningarna överstigit den tillgängliga bidragspotten med drygt 100 000 kronor respektive 700 000 kronor. Det ökade intresset för LONA-projekt är välkommet och bedöms delvis vara ett resultat av Länsstyrelsens informationsarbete kring LONA.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

46. Länsstyrelserna ska utveckla och genomföra regionala åtgärdsprogram i bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Arbetet med åtgärdsprogrammen ska översiktligt redovisas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa viktigare insatser inom de miljöpolitiskt prioriterade områdena: klimat, havsmiljö (i berörda län), biologisk mångfald samt giftfri miljö.

Översiktlig redovisning av arbetet

Länsstyrelsen har tillsammans med länets aktörer under tio års tid arbetat enligt ett väl fungerande system för att i bred förankring ta fram regionala åtgärdsprogram för att utveckla arbetet med att nå miljömålen. Åtgärdsprogrammen tas fram under temaår för en grupp av miljö kvalitetsmål enligt ett rullande schema. Förslag till åtgärder tas fram av arbetsgrupper där berörda aktörer deltar från näringsliv, kommuner och regionala myndigheter. Arbetsgrupperna arrangerar även workshops för en bredare medverkan från aktörer/personer som inte ingår i arbetsgrupperna. Åtgärdsförslagen förankras med aktörerna under temaåret och remissbehandlas slutligen innan beslut fattas. Sedan år 2011 finns tre aktuella åtgärdsprogram och arbetet under år 2012 har varit inriktat dels på genomförande av dessa och dels på genomförande av åtgärder enligt klimat- och energistrategin samt framtagande av åtgärdsprogram för klimat- och energiarbetet (det senare arbetet redovisas utförligt under uppdrag 40 och 41).

Det första åtgärdsprogrammet beslutades år 2003 och slutuppföljningen av första generationens åtgärdsprogram visar att genomförandegraden har varit god. De flesta åtgärder genomförs såsom avsetts. Av återstående åtgärder genomförs de flesta till mer än hälften. Endast en liten del av åtgärdena blir inte genomförda alls.

De nu gällande åtgärdsprogrammen är

- Djurens och växternas miljömål 2012-2016 (Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv)
- Miljömålen för vattnets bästa 2011-2015 (Bara naturlig försurning, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag samt Grundvatten av god kvalitet)
- Luftens och hälsans miljömål 2010-2014 (Frisk luft, Giftfri miljö, Skyddande ozonskikt och Säker strålmiljö).

Åtgärder för miljö kvalitetsmålen Begränsad klimatpåverkan och God bebyggd miljö är integrerade i Klimat- och energistrategin. Ett mycket aktivt arbete pågår med att utveckla och genomföra dessa åtgärder samtidigt som ett särskilt åtgärdsprogram för dessa områden förbereds under länets Klimatråd (se vidare rapportering under uppdrag 40), för att börja gälla år 2015. Länsstyrelsen har en god integrering och samordning av uppdragen om miljömål,

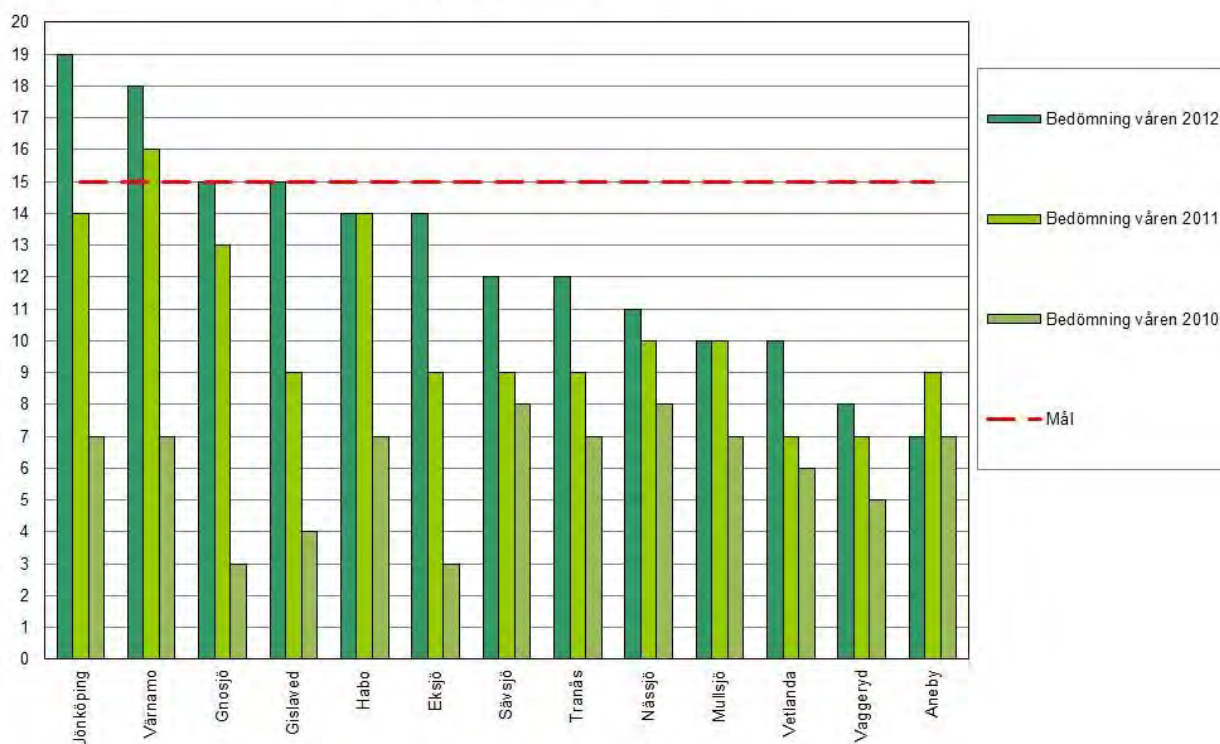
klimat- och energiomställning och klimatanpassning vilket är av stor betydelse för att länets aktörer ska se Länsstyrelsen som en enhetlig, begriplig och stark aktör att samverka med i dessa frågor. Nedanstående bild visar hur gällande och kommande åtgärdsprogram är planerade i tiden. Observera att ett åtgärdsprogram för Klimatanpassning är integrerat i planeringen som gjordes under våren 2012, innan uppdraget om att ta fram ett sådant kom i regleringsbrevet för år 2013.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Luftens och hälsans miljömål	Genomförande			Revidering	Remiss/beslut	Genomförande						Revidering	Remiss/beslut
Miljömålen för vattnets bästa	Genomförande					Revidering	Remiss/beslut	Genomförande					Revidering
Djurens och växternas miljömål	Genomförande						Revidering	Remiss/beslut	Genomförande				
Åtgärdsprogram för Plusenergilän år 2050			Framtagande	Remiss/beslut	Genomförande					Revidering	Remiss/beslut	Genomförande	
Åtgärdsprogram för klimatanpassning			Framtagande	Remiss/beslut	Genomförande					Revidering	Remiss/beslut	Genomförande	

Åtgärdsprogrammen utgör en integrerad del av planeringsprocessen. I verksamhetsuppföljningen görs regelbundet uppföljning av att de åtgärder som Länsstyrelsen ansvarar för utförs. Länsstyrelsen gör också årlig uppföljning av andra aktörers åtgärder i programmen. Länsstyrelsens systematiska arbete med förankring och uppföljning har bidragit till att flera kommuner anställt miljöstrateger för att lyfta det miljöstrategiska arbetet. Under år 2012 anställde ytterligare en kommun en miljöstrateg. Därmed har åtta av länets 13 kommuner strateg/samordnartjänster och alla kommuner har i dagsläget utsedda kommunala miljömålssamordnare med ansvar för uppföljning av kommunens arbete med miljömål och som är kontaktpersoner mot Länsstyrelsen och deltar i arbetet med det regionala miljömålssystemet.

Som exempel på åtgärdsuppföljningen kan nämnas delprogrammet ”20 steg för klimat och hälsa”. Det är en del av åtgärdsprogrammet för Luftens och hälsans miljömål och omfattar 20 av de åtgärder där kommunerna har ansvar för genomförandet. Under remissförfarandet åtog sig alla kommuner att genomföra minst 15 av dessa åtgärder till och med år 2012. Nedanstående diagram visar läget vid den uppföljning som gjordes 2012, vilken huvudsakligen gäller insatser gjorda till och med år 2011. Slutuppföljning av delprogrammet görs år 2013.

20-stepsprogrammet 2010-2012

För att driva på och stödja kommunernas arbete med åtgärdsprogrammen har Länsstyrelsens miljömålsektariat besökt sju av länets kommuner under år 2012 och diskuterat med berörda politiker och tjänstemän inklusive kommunledningarna.

Totalt ingår dryg 150 åtgärder i de aktuella åtgärdsprogrammen. Många av dem genomförs i samverkan mellan flera aktörer. De aktörer som är ansvariga för genomförandet av minst fem av åtgärderna är Länsstyrelsen (93), kommunerna (60), Skogsstyrelsen (30), Regionförbundet inklusive Miljösamverkan f (12), LRF (11), Landstinget (10), Hushållningssällskapet (9), Södra (9), Trafikverket (7) och Vattenråden (6).

Åtgärderna i åtgärdsprogrammen utgör långtifrån länets hela arbete för att nå miljömålen. De åtgärder som ingår i programmen följer något av följande kriterier:

- de är länsövergripande eller gemensamma för två eller flera aktörer,
- samordning är viktig för resultatet eller,
- de gäller eftersatta områden, där stöd behövs från regionalt håll för lokala åtgärder.

Arbetet med åtgärdsprogrammen är viktigt för att utveckla och samordna länets arbete för miljömålen och att peka ut vilka ytterligare insatser som behövs för att nå målen. Som uppföljningen på miljömålsportalen visar är arbetet sällan tillräckligt för att miljömålen ska nås. Det behövs ytterligare insatser både internationellt, nationellt, regionalt och lokalt. För att nå längre på den regionala nivån med mer verkningsfulla åtgärder behöver processen utvecklas ytterligare, främst genom ännu bättre förankring och samverkan med länets beslutsfattare. Som en viktig del i det arbetet har Länsstyrelsen utsett ett Klimatråd och fokusgrupper för klimat- och energiarbetet som arbetar löpande och inte bara med att ta fram

förslag till åtgärdsprogram. Mer om detta beskrivs under uppdrag 40. En samverkansgrupp för biologisk mångfald har också bildats under år 2012, vilket redovisas ytterligare nedan.

För att samordna miljömålen och vattenförvaltningens åtgärdsprogram på en mer detaljerad nivå har Länsstyrelsen under året tagit fram regionala åtgärdsplaner inom miljöproblemen övergödning och miljögifter samt för grundvatten. Planerna skickades i november ut på remiss till kommuner och vattenråd och kommer färdigställas under våren 2013.

Klimat

Insatser för att nå miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan redovisas huvudsakligen under uppdrag 40. Här ges exempel på några av de åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet Luftens och hälsans miljömål och som genomförts år 2012. Åtgärder är även en del av klimat- och energistrategin.

Åtgärd	Ansvariga
Bilda ett energikontor vars verksamhet följs upp inom ramen för Klimatrådet	Länsstyrelsen, Regionförbundet, Landstinget
Ge ut en gratis miljötidning med fokus på energi och klimat till alla hushåll i länet fyra gånger per år	Länsstyrelsen, Regionförbundet, Landstinget och kommuner
Prioritera förbättring av gång och cykelvägnätet	Kommuner
Plan för energieffektivisering av befintlig bebyggelse	Kommuner
I normalfallet endast använda bilar klassade som miljöbilar för tjänsteresor i bil	Kommuner
Projekt för energieffektivisering inom industrin, handeln och byggsektorn	Länsstyrelsen
Stöd till lokala klimätvärk	Länsstyrelsen
Projekt för effektivare logistik för tjänsteresor, främst inom hemtjänsten	Länsstyrelsen och kommuner
Planera bebyggelse så att transportbehov minimeras och kollektivtrafik, gång och cykling främjas	Kommuner

Biologisk mångfald

Insatser för att utveckla biologisk mångfald redovisas huvudsakligen under uppdrag 50. Här ges exempel på några områden där insatser gjorts under år 2012 och som ingår i åtgärdsprogrammen för miljömålen.

Åtgärd	Ansvariga
Kommunerna bidrar till att öka arealen skyddad skog	Fem kommuner bidrar i arbetet
Skog med höga sociala värden - ökad information och dialog	Skogsstyrelsen och kommunerna
Inventering av träd i tätorter	Länsstyrelsen och kommuner
En sammanställning över de medel som finns att söka för att skapa/återställa biologisk mångfald tas fram och sprids	Länsstyrelsen, kommunerna, LRF, Jägareförbundet och Naturskyddsföreningen
Körskadors effekt på vattenmiljöer ska minimeras	Entreprenörer, lantbrukare, skogsägare, Trafikverket och kommuner
Restaurering av vattendrag enligt framtagen plan	Länsstyrelsen, kommuner, fiskevårdsområdesföreningar och vattenråden
Rangordna betydelsen av olika vattenvårdsåtgärder inom jord- och skogsbruk i länet	Länsstyrelsen*, Skogsstyrelsen, LRF, Södra och Hushållningssällskapet
Ompröva eller förändra villkor i vattendomar utifrån framtagen lista	Länsstyrelsen

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att driva på restaureringen av länets värdefulla vatten för att gynna bland annat den biologiska mångfalden och fisket. Här har HaV:s otydliga hantering av tillgängliga resurser försvårat arbetet. Arbetet, som bedrivs stratifierat mot områden där största möjliga effekt kan förväntas, har under året bl. a. resulterat i flera avsänkta dammar. Flera riktade åtgärder mot hotade akvatiska organismer har också genomförts, t ex återintroduktion av flodkräfta.

Inom ramen för landskapsstrategiarbetet har ett länsövergripande underlag tagits fram tillsammans med ett förslag på hur en landskapsstrategi kan se ut. Intresset från andra aktörer som exempelvis LRF, Regionförbundet, Landstinget, Skogsstyrelsen och kommunerna har varit stort och en särskild samverkansgrupp för naturvårds-arbete på landskapsnivå har bildats. Tack vare gruppens engagemang och det sammanställda underlaget är förutsättningarna att nå målsättningen att ta fram en gemensam länsstrategi under 2013 goda. I landskapsstrategiarbetet används Biosfärsområde Östra Vätterbranterna som modellområde.

Giffrö miljö

Giffrö miljö är ett område där kunskapsnivån i samhället behöver öka. Länsstyrelsen har tillsammans med andra aktörer i länet under 10 år genomfört en årlig klimatkonferens som har varit mycket framgångsrik. Deltagandet har varit stort och nivån på föreläsarna hög. Under år 2012 har diskussioner förts om en liknande konferens om Giftfri miljö vilket har resulterat i att en konferens kommer att genomföras på världsmiljödagen 2013.

Länsstyrelsen har slutfört ett projekt med egeninitierad tillsyn avseende lossning av kemiska produkter på nio anläggningar inom flera olika branscher. Vidare har Länsstyrelsen genomfört vägledande insatser inom arbetet med vattenförvaltningen, bland annat genom information vid handläggartäff med länets tillsynsmyndigheter avseende miljöfarlig verksamhet

och hälsoskydd. I Torsjöans vattenförekomst fortsatte under året ett projekt för att identifiera och tillsyna miljöfarliga verksamheters påverkan på den ekologiska statusen i vattnet. Länsstyrelsens deltar under 2012 och början av 2013 i det nationella projektet avseende Reach i tillsynen som Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen driver 2012-2013.

Länsstyrelsen bedriver två tillsynsprojekt gällande MIFO fas 1 respektive fas 2 inom pågående verksamhet. Tillsynen i projektet sker i samverkan med länets kommuner. Syftet med projektet är att höja medvetenheten hos verksamhetsutövare, att öka andelen privatfinansierade åtgärder och att bidra till genomförandet av miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Länsstyrelsen har under året deltagit i en nationell juristsamverkansgrupp med syfte att samverka kring komplicerade juridiska frågor kopplade till förorenade områden vilket bland annat leder till en samordning mellan länen och en effektivare tillsyn. Länsstyrelsen har vidare medverkat i framtagande av program och innehåll för samt föreläst på kurs om Hållbart byggande på Tekniska högskolans i Jönköping. Samarbete med Teknikföretagen har fortsatt under året genom dialog och förberedelse av ett seminarium om förorenade områden som ska anordnas för Teknikföretagens och Plast och Kemiföretagens medlemmar.

Som nämnts ovan har Länsstyrelsen under året tagit fram regionala åtgärdsplaner inom miljöproblemen övergödning och miljögifter samt för grundvatten.

Nedan ges ytterligare exempel på några områden där insatser gjorts under år 2012 och som ingår i åtgärdsprogrammen för miljömålen.

Åtgärd	Ansvariga
Länsgemensam anlutningspolicy för kvalitetssäkring av inkommande avloppsvatten	Kommunerna. Länsstyrelsen har tagit en samordnande roll för att driva på arbetet.
Information till hushållen om miljöpåverkan av växtskyddsmedel och hushållskemikalier	Länsstyrelsen, kommunerna (har bland annat gjorts genom den gratistidning som delas ut till alla hushåll)
Konferens om utveckling av offentlig upphandling	Länsstyrelsen, landstinget och kommuner
Inventering och riskklassning av förorenade områden från avslutade verksamheter	Länsstyrelsen
Inventering och riskklassning av förorenade områden vid pågående verksamheter	Länsstyrelsen, kommunerna
Undersökningar av förorenade områden i riskklass 1 och 2	Länsstyrelsen, kommunerna
Efterbehandling och åtgärdande av förorenade områden	Länsstyrelsen, kommunerna
Möten angående förorenade områden med försäkringsbolag, banker och mäklare	Länsstyrelsen
Miljödiplomering av företag och organisationer	Kommunerna

Insatser för att nå miljökvalitetsmålet Giftfri miljö redovisas även under uppdragen 47 och 48.

Utöver vad som ovan redovisas under uppdrag 46 redovisas mer om Länsstyrelsens arbete för att nå miljökvalitetsmålen under punkt 8, paragraf 5, länsstyrelseinstruktionen.

47. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingsområden.

Privatfinansierade åtgärder för efterbehandling av förorenade områden sker bland annat genom tillsynsåtgärder riktade till pågående och avslutade verksamheter och i samband med exploatering av mark som är förorenad. Länsstyrelsen har under året genomfört följande åtgärder, projekt och utbildningar inom området för att, på ett effektivt sätt kunna arbeta med efterbehandling och för att ge tillsynsvägledning åt kommunerna, så att också de ska kunna bidra till att efterbehandling av förorenade områden ska komma till stånd.

Länsstyrelsen är projektledare i ett tillsynsprojekt som innebär att länets tillsynsmyndigheter, kommunerna och Länsstyrelsen, ska förelägga prioriterade pågående verksamheter att utföra undersökningar enligt metodiken MIFO fas 2. Flertalet kommuner i länet medverkar med ett eller flera objekt, i de flesta fall industrier som använt klorerade lösningsmedel, och Länsstyrelsen deltar med tre objekt. I projektet har mallar och checklistor tagits fram, vidare har utbildning och seminarier genomförts. Projektet, vars syfte bland annat är att höja medvetenheten hos verksamhetsutövare samt öka andelen privatfinansierade åtgärder, har gett bra resultat vilket visar sig genom att föroreningsituationen utreds på allt fler objekt där ansvar föreligger.

Länsstyrelsen har utöver det övriga arbetet med ansvarsfrågor vid förorenade områden under året i projektform även tagit fram ansvarsbedömningar på ett 20-tal prioriterade objekt. Detta för att på ett effektivt sätt hantera arbetet med ansvarsfrågor vid förorenade områden vilket generellt bedöms vara ett komplext och tidsödande moment i arbetet.

Länsstyrelsen har medverkat till att i projektform upprätta en nationell databas för rättsfall gällande förorenade områden. Ansvar för förvaltning och utveckling ligger på Länsstyrelsen i Jönköpings län och under 2012 har förutom driftsättning av databasen även ett uppdateringsarbete skett. Projektets övergripande målsättning är att bidra till en ökning av andelen privatfinansierade utredningar och efterbehandlingsåtgärder genom en förbättrad kännedom och kompetens om vägledande rättsfall. Detta bedöms i förlängningen leda till en mer enhetlig, samordnad och effektiv tillsyn.

I februari 2012 genomfördes en intern utbildning om regelverket kring förorenade områden för handläggare och inventerare som kommer i kontakt med ämnesområdet.

Länsstyrelsen är medlem i Nätverket Renare Mark. Nätverket, som består av medlemmar från branschens olika aktörer, arrangerar årligen ett vårmöte då det fokuseras på ett specifikt tema. Vid 2012 års vårmöte var temat ”Nytta och konsekvens av efterbehandling” och Länsstyrelsen deltog aktivt både med föreläsningsspass samt vid diskussioner och frågestunder.

I april anordnades Sydlänsträffen i Norrköping där Länsstyrelsen tillsammans med övriga län i södra Sverige medverkar till att frågor gällande bland annat hållbara saneringar, dokumentation och prövning kopplat till förorenade områden diskuteras. Frågor som kräver att länen samordnar sig och tillsammans effektivt söker svar på och på så sätt kan driva arbetet med tillsyn över förorenade områden framåt.

I september anordnades en nationell EBH-träff på Naturvårdsverket. Länsstyrelsen medverkade vid denna träff dels med ett föredrag men även i diskussion med representanter från övriga län samt Naturvårdsverket om bland annat arbetet med förorenade områden efter år 2013, nationell plan för prioritering av förorenade områden m.m. Den nationella planen som Naturvårdsverket ska upprätta kommer att utgöra ett viktigt verktyg för Naturvårdsverkets prioritering av arbetet med förorenade områden och tilldelning av utrednings- och åtgärdsbidrag till objekt runt om i landet. Länsstyrelsen har i diskussioner om planen framhållit vikten av att även beakta de prioriterade objekt där det inom tillsynen inte är skäligt att utkräva fullt ansvar (finansiering) av en ansvarig. Om detta inte görs kommer sannolikt ett flertal av de krav på åtgärder som drivs inom tillsynen inte att verkställas, vilket i sin tur innebär ett hinder i arbetet med att öka antalet privatfinansierade åtgärder vid förorenade områden.

Länsstyrelsen arrangerade i september en träff för miljöskyddshandläggare i länets kommuner med inriktning mot förorenade områden i fysisk planering. Syftet var att fokusera på hur detta arbete fungerar idag och hur det kan utvecklas och effektiviseras. En förbättrad hantering hos myndigheten bör öka möjligheterna till att fler privatfinansierade åtgärder på exploaterings objekt kommer till stånd. Som uppföljning till träffen i september genomfördes i samarbete med samhällsbyggnadsenheten på Länsstyrelsen i december ett större arrangemang som förutom miljöskyddshandläggare även riktade sig till planhandläggare, chefer och politiker i beslutande nämnder i länets kommuner. Även denna träff fokuserade på förorenade områden vid planering och exploatering.

Länsstyrelsen har vidare medverkat i framtagande av program och innehåll för samt föreläst på kurs om Hållbart byggande på Tekniska högskolans i Jönköping. Samarbete med Teknikföretagen har fortsatt under året genom dialog och förberedelse av ett seminarium om förorenade områden som ska anordnas för Teknikföretagens och Plast och Kemiföretagens medlemmar.

48. Länsstyrelsernas miljötillsynsarbete ska bidra till att miljö kvalitetsmålen nås och att uppkomsten av miljöskador motverkas. Länsstyrelserna ska särskilt redovisa:

- hur arbetet med effektivisering för att förbättra tillsyn och prövning samt underlag för prioriteringar av tillsynen utvecklas, t.ex. genom förändrade rutiner och arbetsmetoder,

Under året har Länsstyrelsen uppdaterat SMHI:s dammregister samt gjort ett omtag om uppgifter om dammanläggningar till Svenska Kraftnät. Den huvudsakliga tillsynen av vattenkraft har under 2012 hanterats i regleringsbrevsuppdrag 57. Ett utskick till 50 dammägare inom Västerhavets och Södra Östersjöns vattendistrikt gjordes där det efterfrågades olika uppgifter om anläggningen. Totalt svarade 37 stycken och Länsstyrelsen har gått vidare eller avser att gå vidare med ca 28 stycken där det anses motiverat ur naturvårdessynpunkt i de aktuella vattendragen. Länsstyrelsen arbetar aktivt för att få ett mer sammanhållet vattendragstänk – dvs att man tittar på vattendraget istället för enbart anläggning. Det har fått till följd att flera objekt än som annars var tänkt från början har påbörjats med tillsynsåtgärder. Ett av målen med regleringsuppdrag 57 har för Länsstyrelsens del varit att pröva ett nytt arbetssätt för att prioritera den egeninitierade tillsynen. Under början av 2013 ska arbetssättet utvärderas. I arbetet har en delvis ny rutin upprättats där en lagtrappa upprättas för varje objekt.

De nationella och regionala miljömålen är vägledande vid Länsstyrelsens bedömning av vilka tillsynsinsatser som ger störst miljönytta vad gäller tillsyn av miljöfarlig verksamhet.

Miljömålen är också ett underlag vid framtagandet av behovsutredning eller information till verksamhetsutövare. För att ytterligare effektivisera genom att målstyra verksamheten arbetas kontinuerligt med att öka andelen planerad tillsyn i förhållande till händelsestyrda. Vid den utvärdering av resurser för tillsyn av miljöfarlig verksamhet som Naturvårdsverket presenterade i början av året kan utläsas att Länsstyrelsen i Jönköping har mycket lite resurser i förhållande till antalet tillsynsobjekt (näst minst resurser per tillsynsobjekt, nationellt sett), vilket innebär att prioriteringsarbetet är särskilt angeläget, men också särskilt svårt. De insatser som genomförts de senaste åren för att öka andelen egeninitierad tillsyn, har upplevts som mycket positiva, både från verksamhetsutövare - tillsynsobjekten, men också från handläggarna. Det har dock upplevts som att projektinsatserna innebär att den händelsestyrda tillsynen till viss del blir lidande och att ärenden hopas. Under hösten har därför ett arbete med att utveckla tillsynsplaneringen ytterligare påbörjats. Syftet är att förfina prioriteringsverktyget för att hitta de viktigaste tillsynsinsatserna, både avseende ambitionsnivån för den händelsestyrda (reaktiva) och den egeninitierade tillsynen, och för att den egeninitierade tillsynen ska leda till en minskning av ärenden (händelsestyrda tillsyn). Tillsynsplaneringen sker dock i huvudsak utifrån det förslag till struktur som tagits fram inom miljösamverkan Sverige.

Gällande miljöfarlig verksamhet har den operativa tillsynen varit inriktad på miljökvalitetsmålen Giftfri miljö och Levande sjöar och vattendrag. Till exempel har Länsstyrelsen slutfört ett projekt med egeninitierad tillsyn avseende lossning av kemiska produkter på nio anläggningar inom flera olika branscher. Vidare har Länsstyrelsen genomfört vägledande insatser inom arbetet med vattenförvaltningen. I Torsjöåns vattenförekomst fortsatte under året ett projekt för att identifiera och tillsyna miljöfarliga verksamheters påverkan på den ekologiska statusen i vattnet. Ett möte med Eksjö kommun har hållits under året. Länsstyrelsen har också deltagit i det projekt inom Giftfri miljö som syftar till att upprätta en läns-gemensam anslutningspolicy för industriellt avloppsvatten för kommunerna. Länsstyrelsen deltar under 2012 och början av 2013 i det nationella projektet avseende Reach i tillsynen som Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen driver 2012-2013. Arbetet i projektför- m är exempel på arbetsmetoder där vi under året jobbat med förbättringar av rutiner för tillsyn.

Inom vattenskyddet är den operativa tillsynen inriktad på miljökvalitetsmålen Grundvatten av god kvalitet och Levande sjöar och vattendrag. År 2012 har det inte genomförts några tillsyns-besök vid länets vattenskyddsområden. Länsstyrelsen har däremot prövat fyra dispenser och/eller tillstånd gällande bestämmelser i antagna vattenskyddsområden.

Länsstyrelsens tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster har varit inriktad på miljökvalitetsmålen "Begränsad övergödning" och God bebyggd miljö". Inom detta område har Länsstyrelsen inte arbetat aktivt med att förbättra rutinerna, utan fokus har legat på uppföljning av tidigare beslut om åtgärder som riktats till kommunerna. Bland annat har träffar hållits med fyra av länets kommuner. För vidare information hänvisas till redovisning av uppdrag 64.

Vad gäller förorenade områden bedriver Länsstyrelsen två tillsynsprojekt gällande MIFO fas 1 respektive fas 2 inom pågående verksamhet. Tillsynen i projektet sker i samverkan med länets kommuner. Syftet med projektet är att höja medvetenheten hos verksamhetsutövare, att öka andelen privatfinansierade åtgärder och att bidra till genomförandet av miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. Länsstyrelsen har under året deltagit i en nationell juristsamver-

kansgrupp med syfte att samverka just kring komplicerade juridiska frågor kopplade till förorenade områden vilket bland annat leder till en samordning mellan länen och en effektivare tillsyn. Vidare har Länsstyrelsen under året i arbetet förorenade områden inlett samarbete med Länsstyrelsen i Östergötland via uthyrning av juridisk kompetens, samverkan och erfarenhetsutbyte. Övriga samverkansprojekt där Länsstyrelsen under året medverkat för att uppnå samordning och effektivare tillsyn är i Skjutbaneprojektet (Miljösamverkan F) och ”§28-anmälan”-gruppen (Nationell länsstyrelsesamverkan).

Gällande energitorvtäkter har den operativa tillsynen varit inriktad på miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag samt Myllrande våtmarker. Länsstyrelsen har under året bedrivit viss tillsyn på länets 13 energitorvtäkter granskat årsrapporter och i något fall genomgång av inkomna förslag till kontrollprogram och efterbehandlingsplaner.

- tillsynsområden inom vilka den operativa tillsynen och tillsynsvägledningen kan utvecklas och förbättras, samt

En behovsutredning för naturvårdstillsynen (den landbaserade tillsynen) visar att det finns en brist i Länsstyrelsens resurser för den landbaserade naturvårdstillsynen som motsvarar ca 1 årsarbetskraft samt ca 0,5 årsarbetskrafter som en engångsinsats. Behovsutredningen för naturvårdstillsynen är en del av den länsstyrelsegemensamma behovsutredningen som togs fram under året. För att prioritera den egeninitierade tillsynen är det en fördel om det kan ske i nationella tillsynskampanjer. Då finns det hjälp att få av varandra och ett effektivare resursutnyttjande kan göras.

En enkät om kommunernas tillsyn vad gäller strandskyddet har genomförts i början av året. Alla 13 kommuner svarade. I huvudsak är det händelsestyrd tillsyn som bedrivs men kommunerna har knappa resurser. Det är få direkta önskemål om vägledning när det gäller tillsyn strandskydd. En sammanställning av svaren skickades ut till kommunerna. Länsstyrelsen anordnade under hösten en konferens för kommunerna om strandskydd. Konferensen omfattade dispensgivning men även tillsyn – både vad gäller själva handläggningen av tillsynsärenden samt åtalsanmälan där länets miljöåklagare deltog. Konferensen var mycket uppskattad.

Länsstyrelsen har under året svarat muntligt på generella frågor från kommunerna när det gäller strandskyddstillsyn samt dispensgivning inom kommunala naturreservat. Under året har det endast genomförts enstaka egeninitierade tillsynsinsatser i form av uppföljning av meddelade dispenser. Länsstyrelsen har haft några händelsestyrda tillsynsärenden i skyddade områden.

Vad avser vindkraft (god bebyggd miljö) har det under året blivit aktuellt med tillsynsinsatser i och med att flera nya vindkraftsparker har börjat byggas. När det gäller vindkraft avser tillsynen till stor del klagomål och frågor som är av annan karaktär än sådana som är vanliga vid tillsyn över miljöfarlig verksamhet ”normalt” med utsläpp från en punktkälla. Inom detta område ser Länsstyrelsen att en utveckling av rutiner skett och kommer att behöva ske framgent, för att möta klagomål och konflikter mellan verksamhetsutövare och närboende.

Under kommande år bedömer Länsstyrelsen att utveckling behöver ske avseende tillsyn och tillsynsvägledning över IED-anläggningar, i och med den nya lagstiftningen som träder

i kraft. Vidare har under året skett en omorganisation som rör miljöskyddstillsynen på grund av koncentrationen av miljöprövning. Länsstyrelsen bedömer att tillsynen kommer att påverkas av koncentrationen också under kommande år, innan rutinerna för insatser som remissmyndighet sätter sig både för Länsstyrelsen i Jönköping och Östergötland. I samband med detta krävs också tillsynsvägledande insatser för att påtala den ökande vikten av att de kommunala miljönämnderna skriver bra yttranden till Miljöprövningsdelegationen avseende specifika lokala förhållanden .

- hur och inom vilka områden samverkan skett med Miljösamverkan Sverige och regional Miljösamverkan i de län där sådana projekt finns/bedrivs.

Länsstyrelsen har under året deltagit i fyra projekt i Miljösamverkan Sverige:

- Samsyn i hantering av 12:6 samråd – projektet avslutades under året och redovisades på en handläggartäff för naturvårdshandläggare i maj samt i form av ett skriftlig handläggartöd. Projektet har löpt parallellt med P4-projektets framtagande av gemensamma beslutsmallar och e-tjänst
- E-tjänster för vattenverksamhet – pågår. En kravspecifikation för e-tjänsten har påbörjats.
- Egenkontroll vattenkraft- har avslutats under 2012 och bland annat inneburit framtagande av väglednings och informationsmaterial. Projektet har samordnats med vattenmyndigheternas nationella vattenkraftsprojekt (2011-2012).
- Projekt avseende samråd enligt 6 kap. miljöbalken med syfte att ta fram rutiner och information kring samrådsprocessen. Projektet startades upp under slutet av år 2012, men det huvudsakliga arbetet kommer att ske under år 2013.

Länsstyrelsen har ansvarat för det första årets förvaltning av MiljöReda, länsstyrelsernas nationella IT-stöd för registrering och hantering av miljöfarliga verksamheter. Flera förbättringar av systemet har genomförts under året. Exempel är fullt utbyggd integration mot Aggresso för automatiserad fakturering av tillsynsavgifter samt en anpassning för att kunna koppla informationen till EU:s vattenförvaltning.

Länsstyrelsen har under året tagit ansvaret för ett projekt med syfte att utveckla ett IT-stöd för länsstyrelsernas handläggning av vattenverksamhet. Arbetet kommer att fortsätta under 2013.

Tillsynsvägledning sker enligt en TVL-plan som uppdateras årligen. Framtagandet av angelägna vägledningsinsatser sker i samverkan med Miljösamverkan f, och i dialog med kommunerna. Det frågeforum som drivs av miljösamverkan f bevakas aktivt av Länsstyrelsen och tillsynsvägledning sker där i form av besvarande av frågor som ställs via forumet. Vägledning sker också vid handläggartäffar och genom besvarande av direkta frågor via ärenden, e-post och telefon.

Specifika projekt anordnade av Miljösamverkan f, där Länsstyrelsen deltagit har varit vid framtagande av läns-gemensamma kriterier för bedömning av hög skyddsnivå för enskilda avlopp. Vidare anordnades en träff med presidierna för kommunernas miljönämnder för med syfte att öka politikernas förståelse för vinsten med samverkansprojekt. Vid träffen deltog både handläggare från Länsstyrelsen och prövningshandläggare från MPD vid Länsstyrelsen Östergötland.

Länsstyrelsen deltar vidare i en extern referensgrupp som jobbar med att öka kompetensen inom brandsäker lagring av biobränslen och avfall. Projektet drivs av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och syftar till ett bättre förebyggande brandskyddsarbete, vilket gagnar såväl företag som myndigheter.

Årligen sker granskning av kommunernas tillsyn och varje år granskas fyra av länets tolv miljönämnder med olika fokus. Under året har fokus varit på organisation och resurser för tillsyn. Inför besöken har en enkät skickats till länets samtliga kommuner. Årets besök kom att hamna sent under året, varför endast ett besök hann genomföras och de tre övriga kommer att genomföras under januari 2013.

Samverkansgruppen med polis och åklagare har under året fortsatt som tidigare. Bland annat har åklagaren deltagit både på handläggarträff med kommunernas handläggare och haft en separat informations/utbildningsträff med deltagande från både Länsstyrelsen och kommunerna.

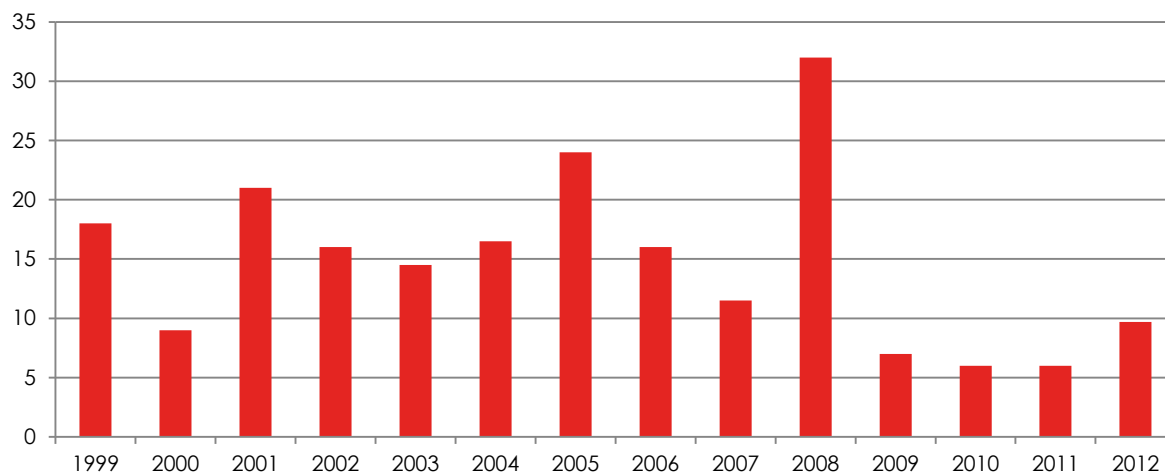
50. Länsstyrelserna ska i sitt arbete med biologisk mångfald och naturvård särskilt:

- skydda och förvalta värdefulla naturområden i syfte att nå Sveriges miljökvalitetsmål samt åtaganden inom EU:s naturvårdsdirektiv och internationella naturvårdskonventioner. Bevarande av skogar är högt prioriterat och ska ske med utgångspunkt i strategierna för formellt skydd av skog,
- fortsätta arbetet med artbevarande, genomförandet av rovdjurspolitiken och främjandet av friluftslivet, samt
- se till att naturvårdsarbetet sker i god dialog med medborgare, brukare och andra berörda aktörer.

Arbetet med skydd av värdefulla naturområden har hög prioritet. Störst fokus ligger på skydd av värdefulla skogsmiljöer och arbetet sker enligt Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Fortlöpande pågår även arbetet med skydd av nationellt värdefulla och särskilt värdefulla vattenmiljöer och skydd av våtmarker inom myrskyddsplanen. Avtal om intrångsersättning och köp har under 2012 träffats inom 12 objekt och omfattar en total areal om 157 hektar. Ersättningar till markägare för intrångsavtalen uppgick till 9,7 miljoner. Under 2012 har två nya reservat bildats. Båda reservaten ligger inom biosfärsområdet Östra Vätterbranten och det är totalt 52 hektar skog som skyddats. Det är dock särskilt besvärande med medelsbristen för ersättning till markägare vilket påverkar när avtal kan slutas vilket i sin tur inverkar negativt på den pågående dialogen med markägare. Det återstår fortfarande betydande arealer för att nå målen för t.ex. skog (saknas 1200 ha) och våtmark (10 objekt från myrskyddsplanen återstår). För närvarande pågår markägarkontakter och förhandlingar i drygt 30 områden. Naturvårdsavtalsinstrumentet diskuteras främst med markägare utmed de skyddsvärda vattendragen. Under året har ett naturvårdsavtal träffats.

Trots att medlen för köp och intrång tog slut hos Naturvårdsverket tidigt 2012 lyckades vi köpa in mer mark 2012 än både 2010 och 2011. En förklaring är att vi tog beslut om tre naturreservat år 2011 där all markåtkomst inte var klar och ettårsfristen gick ut 2012 och där flertalet avtal lyckades bli klara 2012. En annan förklaring är att vi hade två lite större avtal med drygt 30 ha respektive 17 ha produktiv skog som blev klara under året.

Köp & intrång (milj kr)

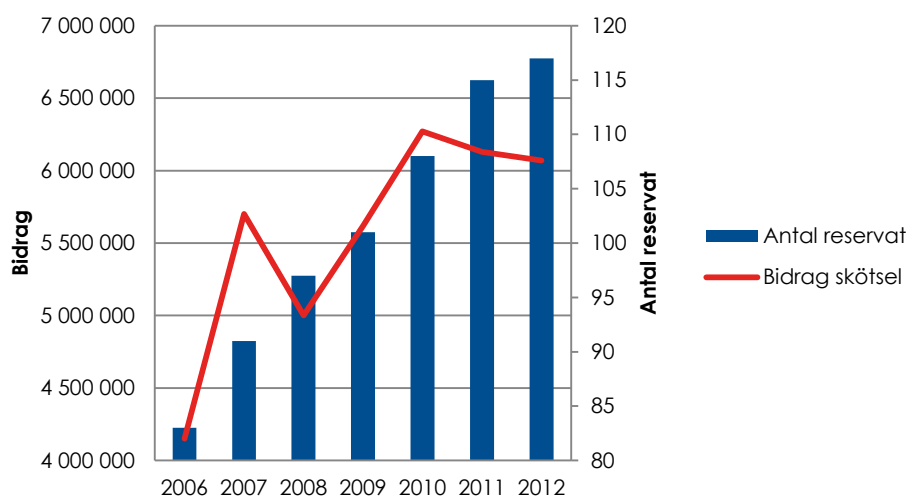
Naturvårdsverkets medel (miljoner kronor) för köp och inträngsersättning av blivande reservatsmark i Jönköpings län åren 1999-2012.

Källa: Länsstyrelsens register

Östra Vätterbranterna utsågs under året till Biosfärsområde av UNESCO. En mycket uppskattad invigning av området hölls i september. I området är två tredjedelar av de blivande reservaten färdigställda. Biosfärsområdet ska utgöra en permanent samverkansform för det fortsatta arbetet mellan naturvård och landsbygdsutveckling med mera.

Naturvårdsverkets bidrag (ur deras 1:3-anslag) till skötsel av skyddad natur i Jönköpings län har under de senaste åren minskat samtidigt som antalet reservat och kostnader stadigt har ökat. Detta får naturligtvis konsekvenser i form av försämrade möjligheter att utföra skötsel och förbättra tillgänglighet. Bland annat får kostsamma åtgärder som restaureringar och anläggningar av dyrare friluftsanordningar skjutas på framtiden. Glädjande var dock att Naturvårdsverket under hösten kunde fördela om extra medel till länen för åtgärder som kunde komma igång med kort varsel. Detta räddade skötselbudgeten för året och gjorde det även möjligt att snabbt anställa extra personal för att komma längre med eftersatt gränsmarkering. Även medel till verksamheten vid naturum i Store Mosse nationalpark har minskat sedan 2010, trots allmänna löne- och kostnadsökningar och trots uttalade höga ambitioner från Naturvårdsverket om att landets naturumverksamhet, speciellt den i nationalparker, ska genomsyras av ”världsledande pedagogik”, hög tillgänglighet (öppettider och fysisk tillgänglighet) och hög standard på utställningar.

Antal reservat och bidrag till skötsel i Jönköpings län

Antalet naturreservat i Jönköpings län har stadigt ökat under åren 2006 till 2012 medan Naturvårdsverkets bidrag till skötsel under senare år har minskat.

Trots dessa nedskärningar i budgeten för skötsel av skyddad natur försöker vi på bästa sätt förverkliga gällande skyddsbeslut, skötselplaner, bevarandeplaner utifrån våra prioriteringar inom vårt regionala Värna Vårda Visa-program och Naturvårdsverkets vägledning. Speciell vikt har i år liksom tidigare år lagts vid skötsel av odlingslandskapet, särskilt skydd av de kvarvarande ängarna från bökande vildsvin, restaureringsåtgärder i skog (tallskog, skogs-bete och begränsning av gran i ädellövskog) och restaureringsåtgärder i myrar (igenläggning av diken och torvgravar i högmossar, medfinansierat av LIFE+ projektet Addmire). Länsstyrelsen deltar även i LIFE-projektet ”Unio crassus for LIFE” (2012-2016). Två vattendrag i länet omfattas av projektet som syftar till att förbättra livsmiljön för tjockskalig målarmussla.

Aktiva åtgärder för att förhindra spridning av granbarkborrar i granskogsreservat sedan stormarna 2005 och 2007 har nu kunnat upphöra. Åtgärderna har mestadels varit framgångsrika men läget är fortsatt allvarligt för markerna runt och inom framförallt naturreservatet Marieholmsskogen. En kontinuerlig dialog med berörda markägare är nödvändig för att skapa förståelse för situationen och när åtgärder kan genomföras. Denna dialog är i vissa fall mycket svår att föra men vi har lyckats skapa förståelse och förtroende för vårt arbete som på sikt även gynnar fortsatt skydd av nya barrskogsområden i länet och i landet. Ersättningarna som lämnas av Naturvårdsverket för barkborreskador har varit uppskattat av markägarna och lett till positiva återverkningar i skyddsarbetet. Det finns dock en betydande svårighet i att förklara för allmänheten varför syftet vid reservatsbildande hindrar en mer adaptiv skötsel av vissa reservat till exempel vid massiva barkborreangrepp.

Generellt bedrivs skötsel av skyddade områden i god dialog med olika berörda parter såsom kommuner, lokala föreningar och markägare i och omkring reservaten. I länet finns skötselråd för Store Mosse nationalpark, sju naturreservat och ett Natura 2000-område. Möten hålls regelbundet med representanter för kommuner, ideella föreningar och andra lokala intressenter och den lokala delaktigheten och förankringen är stor. Två nya skötselråd har tillkommit under året och fler är på gång. Vidare försöker Länsstyrelsen (inom ramen för LoU) använda lokala brukare och entreprenörer, byalag, sockenråd och ideella för-

eningar för skötseluppdrag. Det stärker ytterligare den lokala delaktigheten i naturreservatsförvaltningen.

En Samverkansträff för naturvård, länsnaturkonferensen, har genomförts under 2012. Alla ordinarie medarbetare som arbetar med skydd och skötsel av naturområden har genomgått Naturvårdsverkets satsning ”Dialog för naturvård” och fortsätter att tillämpa dessa kunskaper. Utbildningen har bidragit till att utveckla och förbättra arbetsformerna kring förankring av skyddsarbetet och därmed gett bättre förutsättningar för god dialog med inblandade parter. Vår erfarenhet är dock att samverkan och dialog med berörda parter möter ett mycket större engagemang på lokal nivå (skötselråden) än vad som uppnås vid länssträffar.

I arbetet med skötsel av skyddad natur ingår att främja friluftslivet. För detta jobbar vi med underhåll och nybyggnation av friluftsanordningar för alla typer av besökare i nationalparken Store Mosse och friluftsanpassade naturreservat. Bland större underhållsarbeten under 2012 kan nämnas utbyte av spången till naturum och fågeltornet samt delar av spången till Lilla Lövo runt i Store Mosse nationalpark. Ett nytt handikappanpassat fågeltorn har byggts i Anderstorps stormosse. Vi arbetar också mycket aktivt med information i olika former. Nya skyltar till en mängd gamla och nya naturreservat har tagits fram. Information om alla skyddade områden ges på Länsstyrelsens webbplats och uppdateras kontinuerligt. Guidningar och naturvägledning anordnas i ett flertal naturreservat och i Store Mosse, både i naturum och ute i nationalparken. Naturum Store Mosse har under året haft drygt 40 000 besök vilket är en minskning med ett par tusen jämfört med 2011. Parken har haft ca 70 000 besök under året vilket är en ökning med 5 000 jämfört med 2011. Den allmänna bilden är att Store Mosse, som i år firade 30-årsjubileum, är ett mycket uppskattat besöksmål och är vida känt såväl inom länet och landet som utomlands.

I de administrativa uppgifterna med skötsel av skyddade områden ingår bland annat revision av skötselplaner. Under året har vi fortsatt arbetet med revision av skötselplanen för nationalparken Store Mosse (enligt särskilt uppdrag från Naturvårdsverket) samt skötselplaner för tre naturreservat. Arbetet med att revidera skötselplaner, framförallt äldre skogsreservat, går trögt då Naturvårdsverket anser att äldre beslut och inriktningar är viktigare att hålla fast vid än en reviderad skötsel baserad på senaste rön som är anpassad till rådande förhållanden och bevarandet av biologisk mångfald för att uppfylla intentionerna i EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektiv. Det blir då väldigt svårt att förena kraven på god bevarandestatus (enligt EU-direktiven) med skötselplaner som tillkom under helt andra förutsättningar.

Rovdjursförvaltningen präglas liksom tidigare år av ett mycket högt informations- och remisstryck. Informationen som sprids och den dialog som förs fortätter i konstruktiv anda, vilket vi uppnått bland annat genom en väl fungerande viltförvaltningsdelegation. Nationella åtgärder om utsättning av varg är sannolikt den enskilda åtgärd som lett till ökat behov av information och dialog. Rovdjursförvaltningen beskrivs vidare under punkt 46.

Uppföljning av arter är en avgörande del inom artbevarandet och ingår som en del av miljöövervakningen enligt det regionala miljöövervakningsprogrammet, uppföljningen av skyddade områden samt miljömålsuppföljningen. Under 2012 togs en policy för uppföljning av arter och naturtyper i skyddade områden fram.

Administrationen av LONA-projekt har medfört vissa artbevarande projekt bedrivits i olika faser. LONA-projekten är också ett viktigt sätt att stimulera friluftslivet och att ta till vara på aspekter angående mänskliga rättigheter.

Arbetet med åtgärder för artbevarande har till stor del skett genom verksamheten inom åtgärdsprogram för hotade arter. Åtgärdsbehovet är mycket stort inom vissa åtgärdsprogram till exempel skyddsvärda träd. I detta fall har projektstöd för bland annat frihuggning och restaureringshamling erhållits via Landsbygdsprogrammet. En trädinventerare arbetar med stöd av "kulturarslyftet". Ytterligare två projekt för art- och biotopbevarande har sökts från Landsbygdsprogrammet.

Den del av naturvårdsarbetet som avser restaurering av vatten bedrivs under 2012 liksom tidigare år med ett brett angreppssätt där samverkan mellan olika myndigheter och med lokala och regionala intressenter är en viktig del. Den framgångrika metoden med vattendragsvandringar för markägare har fortsatt använts. I flera fall hanteras skydd och restaurering av vatten samordnat. Deltagande har skett vid en utbildning för skogsentreprenörer avseende hänsyn till vatten.

54. Länsstyrelserna i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Jönköpings, Östergötlands, Uppsala, Västerbottens län och Västernorrlands län ska, för de kommuner eller områden där det fastställts åtgärdsprogram med syfte att nå miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet, redovisa i vilken grad åtgärderna har genomförts, vilken effekt åtgärderna bedöms ha haft på halterna samt om miljökvalitetsnormerna följs.

År 2008 kunde det konstateras att miljökvalitetsnormen för PM10 inte följdes vid Barnarpsgatan där Jönköpings enda mätstation för PM10 är placerad. De uppmätta halterna hade då ökat kontinuerligt under flera år och det fanns inte heller någonting i serien av mätdata som tydde på att den stigande trenden skulle avbrytas. Under år 2009 och 2010 minskade dock de uppmätta halterna av PM10 vid Barnarpsgatan. Åtgärdsprogrammet beslutades den 15 december 2010 och har sedan dess varit gällande under två år. Under åren 2011 och 2012, den tid då åtgärdsprogrammet har gällt, har dock antalet överskridanden vid Barnarpsgatan åter ökat. Dock inte i sådan omfattning att miljökvalitetsnormen för PM10 åter inte följs. Beräkningar har visat att det finns risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen även på andra platser i staden.

Av 13 beslutade åtgärder i åtgärdsprogrammet har 6 påbörjats eller utförts.

De åtgärder i åtgärdsprogrammet som utförts eller påbörjats är.

- 1) Förbättrat vägunderhåll samt upprepad vårrengöring.
- 2) Informationsåtgärder om minskad användning av dubbdäck.
- 3) Begränsning av tiden då dubbdäck är tillåtna.
- 4) Kommunala policys.
- 5) Stadsplanering på kort sikt.
- 6) Stadsplanering på lång sikt.

De åtgärder som inte utförts är:

- 1) Val av halkbekämpningssätt.
- 2) Val av ny beläggning.
- 3) Sänkt hastighet.
- 4) Utredning om dubbdäcksförbud på enskilda gator.
- 5) Dubbdäcksskatt på nya däck.
- 6) Dubbdäcksavgift.
- 7) Beaktande vid leverantörsupphandling.
- 8) Krav på dubbfria vinterdäck vid miljöbilspartering.

Av utförda åtgärder bedöms åtgärder nummer 1 och 3 potentiellt kunna ha gett effekt under den tid som åtgärdsprogrammet gällt hitintills. Undersökningar har tyvärr inte kunnat påvisa en minskad användning av dubbdäck till följd av åtgärd nummer 2. Åtgärd nummer 4 syftar på en resepolicy för kommunens anställda som är en av många bra handlingar som kan bidra, men som troligtvis inte har någon stor effekt. Åtgärd nummer 5 och 6 är långsiktiga åtgärder som det inte är möjligt att utvärdera förrän långt i framtiden. Åtgärder nummer 5 och 6 är dock viktiga för att långsiktigt klara miljö kvalitetsnormerna.

Utifrån ovanstående bakgrundsinformation bedömer Länsstyrelsen att det går att dra slutsatsen att det hitintills varit andra faktorer som haft större effekt på halterna av PM10 än själva åtgärdsprogrammet. Vilka faktorer det handlar om är svårt att säga. Det skulle t.ex. kunna röra sig om variationer i väder och vind, eller variationer i trafikmängderna vid just Barnarpsgatan. Länsstyrelsen anser att det med nuvarande information inte går att säga att miljö kvalitetsnormen för PM10 varaktigt kommer att följas i framtiden, åtminstone inte till följd av just åtgärdsprogrammet, och särskilt inte som trafiken under de senaste åren har ökat med ungefär 3 procent per år, samtidigt som man kan förutse en fortsatt trafikökning i takt med den förväntade befolkningsökningen (ca 150 000 personer år 2050).

Av de i åtgärdsprogrammet beskrivna åtgärderna som utförts är det enbart åtgärd nummer tre som är att betrakta som varaktig. De andra har enbart påbörjats eller måste upprepas år efter år för att ge effekt. Nästa år ska åtgärdsprogrammet omprövas och inför denna omprövning bör åtgärdsprogrammet bli föremål för en mer fördjupad och klargörande utvärdering.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 5§

8. verka för att de av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålen uppnås, och svara för regionalt mål- och uppföljningsarbete, stödja kommunerna med underlag för deras miljö målsarbete, verka för att målen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat.

Länsstyrelserna ska i fråga om sitt miljö målsarbete enligt första stycket 8 rapportera till det miljö målsråd som finns inom Naturvårdsverket och samråda med rådet om vilken rapportering som behövs. Förordning (2008:1346)

Eftersom miljö målsrådet ej längre finns rapporteras nedan enligt första stycket 8. De delar som gäller miljö målsbedömningar och uppföljning med indikatorer har rapporterats till miljö målsportalen i enlighet med riktlinjer från Naturvårdsverket.

Länsstyrelsens arbete med de regionala miljömålen samordnas genom styrgruppen för miljö-, energi- och klimatarbetet (StyrMEK) och miljömålssekretariatet. I StyrMEK ingår länsrådet, samtliga avdelningschefer, Länsstyrelsens strateger inom områdena miljö respektive energi- och klimat samt klimatanpassningssamordnaren. Miljömålssekretariat består av miljöstrategen samt medarbetare som arbetar del av tid inom miljöskydd, lantbruksrådgivning, miljöövervakning, hotartsarbete, vattenförvaltning och information, vilket innebär att det sker en betydande samordning i det löpande arbetet. Alla avdelningar är därmed representerade i miljömålssekretariatet för att underlätta samordning med alla berörda verksamhetsområden.

Länsstyrelsen i Jönköping har även under 2012 arbetat med länsstyrelsernas gemensamma samordning av IT-stöd inom naturområdet främst inom ramen för den nationella MIT-gruppen (Miljövårdens IT). En process har påbörjats under året för att tydligare integrera MIT-gruppens arbete med RUS, som är en viktig finansiär av samordningsarbetet.

En central del av arbetet för att nå miljö kvalitetsmålen är åtgärdsprogrammen för miljömålen. Arbetet med dem beskrivs översiktligt under uppdrag 46. Arbetet för att nå målen är dock större än så. Nedan visas en översikt för att ge en bild av hur olika arbeten hänger ihop och bidrar till helheten.

Miljömål

Länsövergripande samverkansorgan

Vattendelegationerna för Södra Östersjön och Västerhavet (LI)*, Viltförvaltningsdelegationen (LI), Samverkansforum för biologisk mångfald (RU)* Klimatrådet (EI)*

Övergripande regionala strategier

Innehåll: Visioner, mål, strategiska ställningstaganden och riktlinjer för

1. handläggning av ärenden
2. kommande åtgärdsprogram och planer,
3. planering av fortsatt arbete och regional samverkan
4. behov av åtgärder i närtid för att komplettera befintliga program och planer

Klimat- och energistrategin (RU)

Landskapsstrategin (RU)

Strategi för formellt skydd av skog (RU)

Förvaltningsplan för vattendistrikten (EU)*

Delar av Genomförandestrategi för Landsbygdsprogrammet (EU)

Övergripande regionala åtgärdsprogram

Innehåll: Åtgärder som är länsövergripande eller gemensamma för två eller flera aktörer eller åtgärder på lokal nivå inom eftersatta områden.

- Åtgärdsprogram för vattendistrikten, södra Östersjön och Västerhavet (EU)
- Luftens och hälsans miljömål, åtgärdsprogram 2010-2014, inkl. 20-stepsprogrammet (RU)
- Miljömålen för vattnets bästa, åtgärdsprogram 2011-2015 (RU)
- Djurens och växternas miljömål, åtgärdsprogram 2012-2016 (RU)
- Plusenergilän 2050, åtgärdsprogram 2015-2019 (planerat, ej framtaget) (RU)
- Åtgärdsprogram för klimatanpassning (planerat, ej framtaget) (EI)

Planer, program och strategier med konkreta åtgärder inom avgränsade områden

Åtgärdsprogram för hotade arter

Åtgärdsplan grundvatten

Åtgärdsplan övergödning

Värna, vårda, visa

Åtgärdsplan miljögifter

Tillsynsvägledningsplan

Regional åtgärdsplan för kalkningsverksamheten

Tillsynsplan för miljöbalken

Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden

Förvaltningsplan och åtgärdsplan för fisk och fiske i Vättern

Plan för skydd och restaurering av sjöar och vattendrag

Bevarandeplaner för Natura 2000-områden

*Förkortningar visar varifrån uppdraget till respektive samverkansorgan, strategi eller åtgärdsprogram kommer:

LI = länsstyrelseinstruktion (förfordning som styr Länsstyrelsens verksamhet)

RU = uppdrag från regeringen

EI = eget initiativ

EU = direktiv eller förordning på EU-nivå

Integrering och samordning av arbetet med att genomföra åtgärdsprogrammen för miljömålen, vattenförvaltningen och Klimat- och energistrategin sker genom Länsstyrelsens miljöledningssystem. I handlingsplanen för miljöledningssystemet sätts årliga mål för vad Länsstyrelsen ska genomföra inom de olika åtgärdsprogrammen.

I februari 2012 genomfördes ett kunskapsseminarium tillsammans med miljömålsberedningen med rubriken Lokala och regionala perspektiv på långsiktigt hållbar markanvändning. Drygt 50 personer deltog i seminariet, bland annat representanter för 18 regionala aktörer.

Länsstyrelsen genomför varje år minst en aktiv insats för att på övergripande nivå informera för att öka genomslaget för miljömålen bland aktörerna. Under 2012 har Länsstyrelsens miljömålssekreteriat besökt sju av länets kommuner och diskuterat med berörda politiker och tjänstemän inklusive kommunledningarna för att driva på och stödja kommunernas arbete med miljö kvalitetsmålen och åtgärdsprogrammen. År 2011 arrangerade Länsstyrelsen konferensen "Miljömålen i halvtid" med cirka 150 deltagare. Ett av resultaten från den var att arbetet med Giftfri miljö behöver intensifieras. Under år 2012 har därför ett arbete pågått tillsammans med andra aktörer för att som ett viktigt steg i utvecklingen av arbetet skapa en årlig kemikaliekonferens. Den första konferensen är planerad till världsmiljödagen 2013.

Den viktigaste informationsinsatsen under år 2012 har varit ett att starta gratistidningen +E som är en miljötidning med fokus på klimat och energi. Namnet står för visionen i Klimat- och energistrategin om ett plusenergilän 2050. Fyra nummer av +E har producerats under året och delats ut till länets hushåll. Finansiärer är alla länets kommuner, Landstinget, Länsstyrelsen, Regionförbundet och Energimyndigheten.

Efter att regeringen beslutade om nya preciseringar och etappmål under våren 2012 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om nya regionala mål. Inriktningen är att inte ha länsegna mål utan att anta de nationella målen som regionala, men att de regionala etappmål som antogs i klimat- och energistrategin år 2009 får fortsätta att gälla. Förslaget har sänkts på remiss under oktober till december 2012 till berörda aktörer. Det har också funnits möjlighet för övriga intresserade att lämna synpunkter via en webbenkät på Länsstyrelsens hemsida.

Länsstyrelsens miljömålssekreteriat har samordnat uppföljning av länets 14 regionala miljö kvalitetsmål och redovisat uppföljningen till Naturvårdsverket. Texterna är publicerade på miljö målsportalen (www.miljomal.se). Sekretariatet har också samordnat en uppföljning av åtgärder i åtgärdsprogrammen för miljö kvalitetsmålen, både internt och externt. Den externa uppföljningen har genomförts med hjälp av en enkät som riktat sig till kommunerna. Mer om detta redovisas under uppdrag 46.

Länsstyrelsen har deltagit i ett projekt som handlar om att ta fram en projektwebb för uppföljning av åtgärderna i åtgärdsprogrammen för miljömålen. Tanken är att utveckla projektwebben så att även andra aktörer kan använda den direkt för sin egen uppföljning av åtgärder för miljömålen och att projektwebben på sikt ska ersätta den enkät som Länsstyrelsen nu använder för åtgärdsuppföljningen.

Miljömålssekreteriatet har genom kontakter med kommunerna bidragit till att alla länets kommuner besvarat Boverkets enkät för uppföljning av God bebyggd miljö.

Miljömålsuppföljningen har även omfattat uppdatering av 23 indikatorer på miljömålsportalen. Indikatoruppdateringen omfattar även uppdatering av den länsegna indikatorn ”kollektivtrafik” som Länsstyrelsen tar fram i samverkan med länets kommuner.

Vidare har miljömålssekreteriatet bistått länets kommuner, Skogsstyrelsen, föreningar och andra intresserade med information om miljö kvalitetsmålen. Vid två tillfällen har miljömålssamordnarna i länets kommuner deltagit vid Länsstyrelsens miljömålssamordnarträffar.

Miljömålsuppföljningen omfattar även arbete med att söka projekt och genomföra projekt som bidrar till att utveckla arbetet med miljömålsuppföljning. Under år 2012 har Länsstyrelsen arbetat med fem miljömålsprojekt: Anlagda våtmarker, Naturens kalender, Rödlistan som underlag för indikatorer, Effektbedömning av åtgärder i vatten samt Vattenförvaltningens kvalitetsfaktorer som miljömålsindikatorer. Det sistnämnda projektet genomförs i samarbete med bland annat SGU och Havs- och vattenmyndigheten. Projektet syftar till att undersöka vilka vattenförvaltningens kvalitetsfaktorer som är lämpliga som miljömålsuppföljningsindikatorer och på vilket sätt man kan använda VISS (VattenInformationSystem Sverige) som verktyg i miljömålsuppföljningen.

Under år 2012 ansökte Länsstyrelsen om projektmedel för sex miljömålsprojekt. Tre stycken kommer att genomföras efter beslut om bidrag av Naturvårdsverket den 18:e januari 2013. Ytterligare ett projekt kommer att genomföras under år 2013 men med annan finansiering.

Länsstyrelsen bidrar i länsstyrelsegemensam samverkan bland annat genom aktiv medverkan i sydlänsnätverket för miljömålssamordnare och genom att delta med en informatör i RUS-projektgrupp.

Övriga viktiga insatser under året för att målen ska få genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen:

- Återkommande träffar med kommunernas miljömålssamordnare, naturvårdshandläggare miljöskyddshandläggare och energi- och klimatrådgivare
- Fortsatt tillämpning av miljömålen vid granskning av detaljplaner och översiktsplaner
- Tillsynsvägledning med utgångspunkt från miljömålen och antagna åtgärdsprogram
- En gemensam behovsutredning och tillsynsplan enligt miljöbalken. Utredningen och planen utgår bland annat från behoven av åtgärder utpekade inom miljömålsarbetet, vattenförvaltningen och miljöövervakningen.
- Länsstyrelsen har under året publicerat mer än 30 rapporter som kan användas som underlag i olika delar av aktörernas arbete för att nå miljömålen

Samordning av klimatanpassningsarbetet beskrivs under uppdrag 41.

Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	3,74	4,70	4,84
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,36	1,15	1,15
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	2,51 %	2,75 %	2,73 %
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	6 651	7 579	7 275
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	3,70 %	4,05 %	4,02 %
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	142	161	148
Antal beslutade ärenden	197	123	122
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	39	35
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	127	100	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 45*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Verksamheten har genomförts i huvudsak enligt plan och utifrån de krav som åläggs myndigheten enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor och lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och vid höjd beredskap.

Antalet nyinkomna ärenden ligger i nivå med tidigare år. Under året har huvudelen av ärenden äldre än två år kunnat avslutas.

Länsstyrelsen har under 2012 tillsammans med länets kommuner påbörjat ett arbete med ledningsutveckling inom räddningstjänst och inom F-samverkan (regional krissamverkan i Jönköpings län) inlett insatser för att ytterligare utveckla länets regionala krissamverkan. I samverkan med MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) samt Jönköpings och Värnamo kommuner har ett arbete inletts utifrån översvämningsdirektivet. Under året har ett projekt för fastställande av riktlinjer för fysisk planering påbörjats, och en metodutveckling för en gemensam modell för risk- och sårbarhetsarbete initierats tillsammans med bl.a. landstinget och kommunerna i länet. I samverkan med cirka 20 externa aktörer, har ett arbete rörande konsekvenser av en värmebölja påbörjats. Detta avses vara färdigt vid halvårsskiftet 2013. Länsstyrelsen deltar i ett flertal arbetsgrupper inom ramen för sydlänssamverkan, där bland annat en översyn av gemensamma grunder för hantering av skyddsobjekt och uppföljning av kommunernas verksamhet enligt LEH ingår.

Ett externt digitalt kartskåp för att kunna erhålla en aktuell och kvalitetssäkrad gemensam lägesbild i beredskapsärenden och vid kris inom länet har kravställts och beställts från länsstyrelsernas gemensamma IT-enhet. Stödet, som finansieras av MSB, innefattar externa redigeringsmöjligheter i fält. Beställningen har försenats, men levererans väntas under 2013.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

67. Länsstyrelsernas tillsyn av kommunerna inom området skydd mot olyckor syftar till att främja och bedöma kommunernas förmåga att leva upp till nationella mål, verksamhetsmål och särskilda skyldigheter enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Tillsynen ska inriktas så att den kan samordnas med länsstyrelsernas uppföljning av kommunernas tillämpning av lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Länsstyrelserna ska i årsredovisningen för verksamhetsåret 2012 redovisa en sammanfattande bedömning av resultatet av kommunernas arbete enligt lagen om skydd mot olyckor.

Länets kommuner har en mycket väl utvecklad samverkan inom det område som omfattas av lagen om skydd mot olyckor och samtliga kommuner ingår i ett samverkansorgan, Räddsam F. Länets kommuner ligger på en mycket hög nivå vad gäller förebyggande verksamhet och räddningstjänst, gemensamma rutiner, resurs-samverkan, personell- och materiell styrkeuppbyggnad vid händelser m.m.

Under sommaren 2012 drabbades länets östra delar av omfattande regnoväder med höga flöden som följd. Länets samverkansorganisationer, F-samverkan, för länets aktörer i kris-hantering, och Räddsam F, för länets räddningstjänstförvaltningar i samverkan, samordnade verksamheten bra.

Tillsyn och uppföljning av kommunernas efterlevnad av lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har genomförts i länets samtliga kommuner. Vägledande tillsyn har bedrivits via samordnings- och samverkanskonferenser med länets räddningschefer vid fyra tillfällen. Tillsynen enligt lagen om skydd mot olyckor, och uppföljning av kommunernas tillämpning av lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, samordnas. Exempel är genomförande av regionala samverkanskurser, regionala rådets styrgruppsmöten (fyra ggr/år) samt arbetsgrupper inom F-samverkan.

Vid tillsynen har länets kommuner visat sig hålla en minst likvärdig nivå med jämförbara kommuner i landet i övrigt (underlag hämtade från Sveriges Kommuner och Landstings "Öppna jämförelser" och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps statistiktjänst "IDA"). Inriktningen under 2012 har varit att följa upp utvecklingen av kommunernas arbete med handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt att verksamhetsmål och särskilda skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor har uppnåtts. Samtliga kommuner har uppdaterat riskanalysen för olyckor och under 2012 har kommunerna också utvecklat arbetet med att genomföra olycksutredningar. Länsstyrelsen och länets kommuner har under 2012 genomfört slutliga samråd avseende handlingsprogrammets utformning, och länets kommuner med undantag av två, har antagit nya handlingsprogram. Undantagen beror på omorganisationer som försenat framtagandet.

Mer långsiktiga effekter av utförd rådgivnings- och tillsynsverksamhet visar sig först på flera års sikt och vi kan nu se via samverkansorganen Räddsam F och F-samverkan, att länets förmåga att hantera uppkomna händelser förbättrats avsevärt, särskilt vad gäller större

händelser med flera inblandade aktörer eller händelser med stor geografisk spridning, vilka idag samordnas betydligt snabbare och effektivare än tidigare. Rådgivnings- och tillsynsverksamheten har också bidragit till att fler olycksundersökningar utförs och att de kommunala handlingsprogrammen för skydd mot olyckor har fått en bredare utformning, och beskriver förutom de preciserade skyldigheterna enligt LSO, flera viktiga främjandeuppgifter, och kommuner som tidigare föreslagit att minska omfattningen på sin räddningstjänst har istället valt att behålla samma omfattning. Likaså har diskussioner vid tillsyner även omfattat ojämlika rekryteringskrav och en tydlig trend kan nu ses att fler kvinnor anställs inom räddningstjänsterna. En särskild arbetsgrupp, ledningsutveckling, har bildats för länets räddningstjänster. I denna arbetsgrupp medverkar Länsstyrelsen och arbetet bedöms på sikt bidra till effektivare samordning och ledning av räddningstjänsthändelser. Länsstyrelsen bedömer att länets kommuner har en mycket god förmåga och väl lever upp till såväl de nationella målen som de verksamhetsmål och särskilda skyldigheter som framgår av lagen om skydd mot olyckor.

68. För uppföljningen av samhällets krisberedskap ska länsstyrelserna göra en översiktlig regional sammanställning med analys och värdering av de risk- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner som kommuner och landsting sammanställer enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Uppföljningen ska inriktas så att den kan samordnas med uppföljningen av kommunernas användning av utbetalade medel enligt avtal mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas uppgifter i samhällets krishanteringssystem. Länsstyrelserna ska i årsredovisningen för verksamhetsåret 2012 dels redovisa den översiktliga regionala sammanställningen, dels redovisa hur stor andel av länets kommuner och landsting som hittills under mandatperioden har lämnat en risk- och sårbarhetsanalys, varvid länsstyrelserna ska värdera kvalitén på kommunernas analyser. En bedömning ska göras av i vilken utsträckning som enskilda kommuner och landsting analyserat och dokumenterat möjliga extraordinära händelser i fredstid, uppskattat deras konsekvenser för verksamheten och värderat sin förmåga att verka vid en sådan händelse.

Länsstyrelsens regionala risk- och sårbarhetsanalys 2012 utgick ifrån de nationellt fastställda skyddsvärdena. Dessa tillsammans med den identifierade samhällsviktiga verksamheten i länet användes som grund för analysen. De regionalt intressanta risker som identifierades i länet beskrevs avseende sannolikhet, konsekvens (för skyddsvärdena) och osäkerhet. Detta gav att pandemier, naturolyckor, farliga utsläpp (t.ex. radioaktiva) samt stora olyckor bedömdes ge störst konsekvenser. Vidare beskrevs sårbarheten i samhällsviktiga funktioner och beroenden diskuterades kort, bland annat utifrån en tidigare regional analys av en isstorm (2011). Analysen visar att samhället är beroende av främst el, IT, telefoni, transporter, personal till olika verksamheter och av kommunalteknisk försörjning, samt att avbrott kan få stora konsekvenser. Analysen bygger till stor del på underlag från kommunerna och Landstinget. Eftersom dessa har gjorts på förvaltningsnivå bedöms de utgöra ett trovärdigt underlag.

Årets förmågebedömning för länet gjordes tillsammans med övriga aktörer inom krissamverkan i Jönköpings län, F-samverkan. Bedömningen av 2012 års scenario, flera stora avbrott i dricksvattenförsörjningen samtidigt, visade att det skulle ge stora konsekvenser i och runt det drabbade området, och att många verksamheter riskerar att drabbas av stora störningar. Störningarna uppstår främst i olika samhällsviktiga verksamheter, medan krisledningsförmågan bedöms kunna upprätthållas. Bedömningen av den generella förmågan är liknande – krishanteringsförmågan bedöms vara god, genom bland annat en väl inarbetad samverkan, medan det kan vara svårare att upprätthålla olika samhällsviktiga verksamheter i länet.

Alla länets kommuner har sammanställt och lämnat in risk- och sårbarhetsanalys under denna mandatperiod. De som lämnade in huvudrapporten 2011 (11 av länets 13 kommuner samt Landstinget) har också redovisat en uppföljning enligt MSBFS 2012:6 §8 under 2012. Kvaliteten på redovisningen av kommunernas analyser vid rapporteringen 2011 varierar visserligen, men bedöms generellt hålla god eller godtagbar kvalitet. De kommunala analyserna liksom Landstingets och Länsstyrelsens analyser kan utvecklas vidare och mer samarbete bör ske framöver inom detta område, och det finns en efterfrågan om metodstöd från flera kommuner. Länsstyrelsen avser därför att öka samarbetet kring risk- och sårbarhetsanalyser i länet under 2013.

2012 gav Länsstyrelsen ut ett rekommenderat upplägg för årets uppföljning enligt MSBFS 2010:6 §8. Det resulterade i mindre variationer mellan de olika aktörernas redovisningar. Vid utvärderingen var det också positivt till en fortsatt användning. Länsstyrelsens bedömning av de inlämnade uppföljningarna 2012 är att de är av god kvalitet. Merparten av kommunerna (alla som redovisat förankringsnivå) har förankrat uppdateringen 2012 hos räddningschef, kommunal riskgrupp eller motsvarande eller i kommunledningen.

Sammanställningen av kommunernas och Landstingets uppdatering av sina risk- och sårbarhetsanalyser 2012 visade få nya hot, risker eller förutsättningar, men många åtgärder som planeras, genomförs eller är genomförda. Alla kommuner redovisar åtgärder, vilket visar att mycket arbete pågår för att stärka förmågan. De har överlag en tydlig koppling mellan analys, åtgärder och det resultat, stärkt förmåga och mindre konsekvenser i samhället, som åtgärderna syftar till.

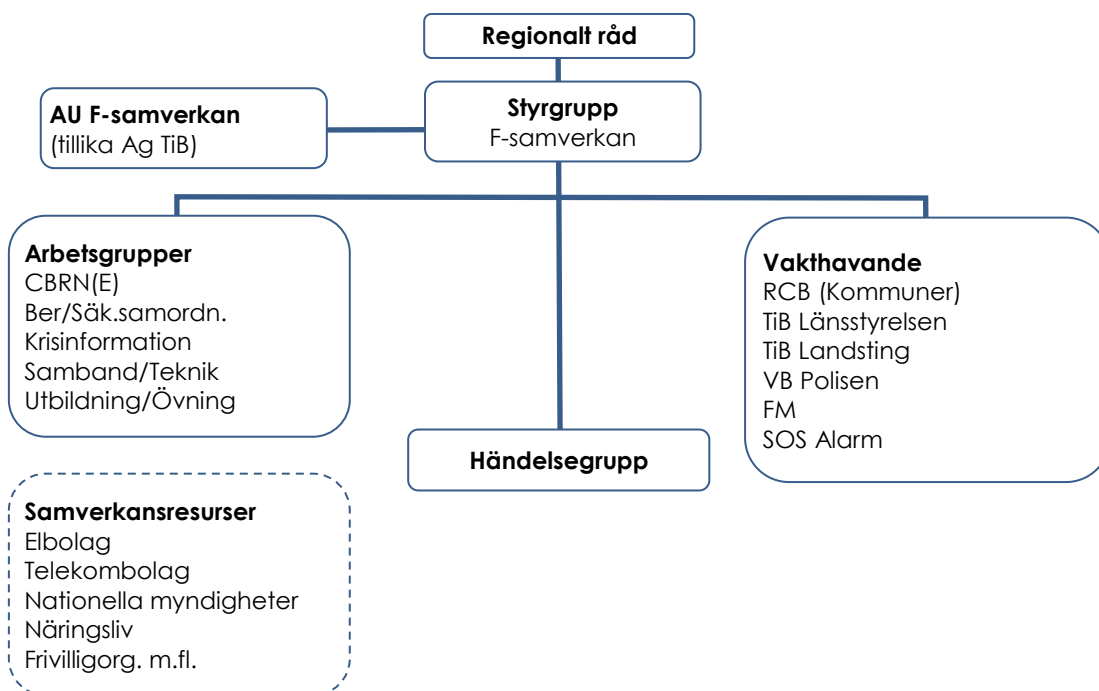
Länsstyrelsens bedömning är att alla kommuner och Landstinget har analyserat och dokumenterat möjliga extraordinära händelser (utifrån deras egen användning av begreppet och bedömningar av händelsernas påverkan i deras organisationer). I regel har de inventerat risker och sedan gjort ett urval av risker som kan leda till extraordinära händelser. Dessa risker ligger till grund för en scenarioanalys där kommunerna har bedömt konsekvensen för sin egen verksamhet samt deras egen förmåga att upprätthålla sin verksamhet under respektive scenario. Analyserna har i regel gjorts på förvaltningsnivå och redovisas förvaltningsvis i form av en matris som visar påverkan av respektive händelse på respektive förvaltning. Detta ger en god överblick över olika verksamheters sårbarhet och förmåga, och Länsstyrelsen är positiv till denna redovisningsform.

Beträffande utnyttjandet av den statliga ersättning som utbetalats till kommunerna är Länsstyrelsen uppfattning att denna följer de riktlinjer som överenskommit mellan staten, företrädda av MSB å ena sidan, och Sveriges kommuner och landsting (SKL), å den andra. Huvuddelen av länets kommuner har också en plan för hur medlen ska användas och dessa har i allt väsentligt följts.

Planer för extraordinära händelser har uppdaterats och antagits i flertalet kommuner i länet, medan ett fåtal står inför antagande eller är under arbete.

Kommunerna deltar aktivt i den regionala krissamverkan i Jönköpings län i samverkan (F-samverkan) med bland annat Länsstyrelsen, Landstinget, Polismyndigheten, SOS Alarm, Försvarmakten med flera aktörer. Genom denna samverkan har kommuner tillgång till nationella och regionala aktörer inom olika samhällssektorer som de själva har svårt att

skapa fungerande nätverk med. Denna samverkan bidrar även aktivt till att stärka kommunernas förmåga vad avser krishantering.

Den 19-20 januari 2012 genomfördes ett regionalt råd inom F-samverkan med aktörer inom krishanteringssystemet och räddningstjänstansvariga i Jönköpings län. 113 personer deltog i mötet och Länsstyrelsen har fått mycket god respons efteråt.

Kulturmiljö

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	4,80	5,60	6,18
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	3,20	3,95	2,57
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	3,93 %	4,49 %	3,98 %
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	11 672	12 544	12 169
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	6,49 %	6,70 %	6,72 %
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	656	672	706
Antal beslutade ärenden	712	685	614
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	11	29	31
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	90	440	895
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet XXX (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

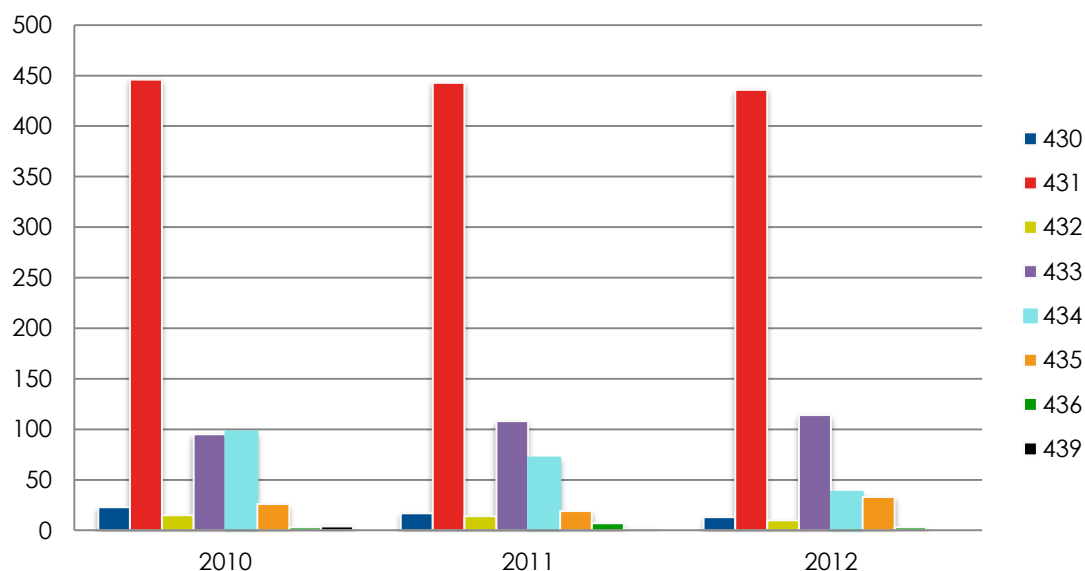
²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 43*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Redovisning av inkomna ärenden år 2010-2012

Källa: Uppgifterna i tabellen är hämtade från Länsstyrelsens diariesystem Diabas och Platina.

Kommentarer

Länsstyrelsen har en tämligen konstant ärendeinströmning. En nedgång i antal ärenden har skett inom ärendegrupp 434, byggnadsvård, vilket hör samman med att Länsstyrelsen under perioden drivit temasatsningar såsom ex. ruinvårdsprojektet som tagit stora resurser i anspråk.

I oktober 2012 yttrade sig Länsstyrelsen över Kulturmiljöutredningen (SOU 2012:37) som avser en översyn av kulturminneslagen (KML) samt förslag på nya nationella mål för kulturmiljöarbetet. Utredningen föreslår omfattande förändringar av 2 kap KML vilket kan komma att innebära flera nya ofinansierade uppgifter för Länsstyrelsen. I sin nuvarande utformning kan förslaget innebära nya resursbehov i handläggningen. Länsstyrelsen bedömer i övrigt att utredningen är väl genomarbetad och att förslagen i stort är positiva. Vårt remissvar skiljer sig inte i stort från de synpunkter som framförts från övriga länsstyrelser. Gemensamt för alla är att svaren understryker att utredningens förslag kommer att innebära nya ofinansierade arbetsuppgifter för länsstyrelserna om förslaget realiserar.

Under 2012 har ärendemängden inom ärendegrupp 431, fornminnen, varit fortsatt hög. Handläggningen av vindkraftsärenden har ofta varit pressad på grund av missuppfattningar från sökande om vilka underlag som krävs vid ansökan. En konsekvens av detta har varit att det i många ärenden har behövts begäras in kompletterande handlingar. Länsstyrelsen har tagit fram ett policydokument som kommunicerats men ser behov av att göra ytterligare insatser för att informera om vilka underlag som krävs för att Länsstyrelsen ska kunna handlägga vindkraftsärendena.

Fortsatta diskussioner har förts kring hanteringen och integreringen av lämningarna av Jönköpings slott i den planerade byggnationen på Västra kajen. Grundläggningen av den kommande bebyggelsen har varit föremål för intensiva diskussioner och än kvarstår att lösa i detalj hur lämningarna ska tillgängliggöras och förmedlas. Ärendet har potential till att bli ett mycket intressant exempel på hur kulturarvet kan integreras och levandegöras i den moderna stadens utveckling.

Ett prioriterat arbete under året har varit arkeologin inför anläggning av Sydvästlänken för luftledning och markkabel genom länet. För projektet har ett flertal beslut om förundersökningar och särskilda undersökningar tagits. Sammantaget har årets variation av arkeologiprojekt gett förnyad kunskap om fornlämningsbilderna och forntiden i länet.

Den pågående kvalitetssäkringen av inventeringsprojektet Skog & Historia har fortsatt under 2012 och Länsstyrelsen har hos Riksantikvarieämbetet äskat medel även för 2013. I dagsläget finns 700 granskade lämningar som kvarstår att föra in i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister, FMIS. Vidare finns omkring 1350 lämningar att granska och registrera. Arbetet utförs av Jönköpings läns museum på uppdrag av Länsstyrelsen. Under 2012 har 82 fasta fornlämningar nyregistrerats. Projektet Kultur Aqua och VaKul som berör vatten nära lämningar har bidragit till ny kunskap och flera nya lämningar har kunnat identifieras.

Inom ärendegrupp 432, byggnadsminnen, har det under 2012 varit en något mindre ärendemängd än tidigare år. Byggnadsminnet Vallby säteri i Vetlanda kommun eldhärjades under året och Länsstyrelsen har varit delaktiga i diskussionen om hur de skadade delarna ska hanteras. En rivning och återuppbyggnad av en eldhärjad flygel har blivit resultatet av processen. De ekonomiska möjligheterna att rekonstruera flygeln har inte funnits. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att en rekonstruktion av flygelns exteriör bidrar till att bevara bebyggelsemiljöns karaktär på sådant sätt att byggnadsminnet bibehålls.

Under året har Länsstyrelsen medverkat i dialogen om hur delar av byggnadsminnet Gränna prästgård ska brukas. Ekonomibyggnaderna kopplade till prästgården har köpts av ett fastighetsbolag i Gränna som avser att omvandla dessa till kontor och bostäder. Dis-

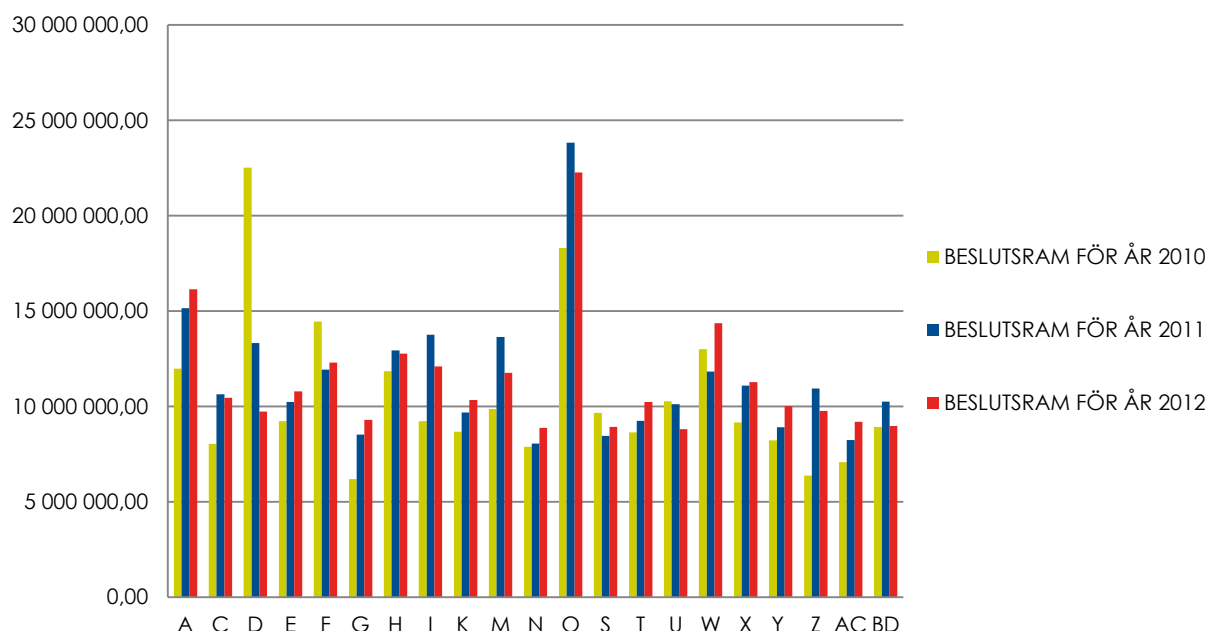
kussionen om vilka förändringar ett byggnadsminne tål är både intressant och principiellt viktig. Processen kommer att fortgå under 2013.

Inom ärendegrupp 433, kyrkliga kulturminnen, har ärendemängden ökat något jämfört med tidigare år. Under 2012 har nya villkor för den kyrkoantikvariska ersättningen antagits av Kyrkostyrelsen. Riksantikvarieämbetet har utarbetat föreskrifter till 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Detta kommer att vara ett stöd i den kommande handläggningen av ärendegruppen. Under året kan noteras en ökande andel ärenden kopplade till åtgärder för att komma tillrätta med fuktrelaterade skador i kyrkobyggnaderna.

Länsstyrelsen har under 2012 fortsatt engagerat sig i olika samverkansformer inom länsstyrelsefören och inom ett nytt nationellt nätverk för hantering av frågor rörande det kyrkliga kulturarvet. Ambitionen med samverkan är att finna stöd och samsyn i bedömningsfrågor samt att skapa strukturer för sakkunnigt utbyte för bättre beslutsunderlag. De samverkansproblem som funnits mellan Växjö stift och länsstyrelserna i Kalmar, Kronoberg och Jönköpings län har överbryggats.

Länsstyrelsen har under 2012 sammanställt underlag för den nya modellen för kulturmiljövårdens bidragshantering (7:2-anslaget) åren 2013- 2015. Modellen utgår från en treårsplan där länet ges en indikativ ram/planeringsram för en löpande treårsperiod. Från en tidigare tämligen jämn och god tilldelning kommer den nya modellen innebära minskade resurser till länets kulturmiljöarbete. Länsstyrelsen avser att inom givna ramar verka för strategiska satsningar som bedöms kunna ge långsiktiga fördelar för tillvaratagandet av länets kulturarv.

Beslutsram för perioden 2010-2012

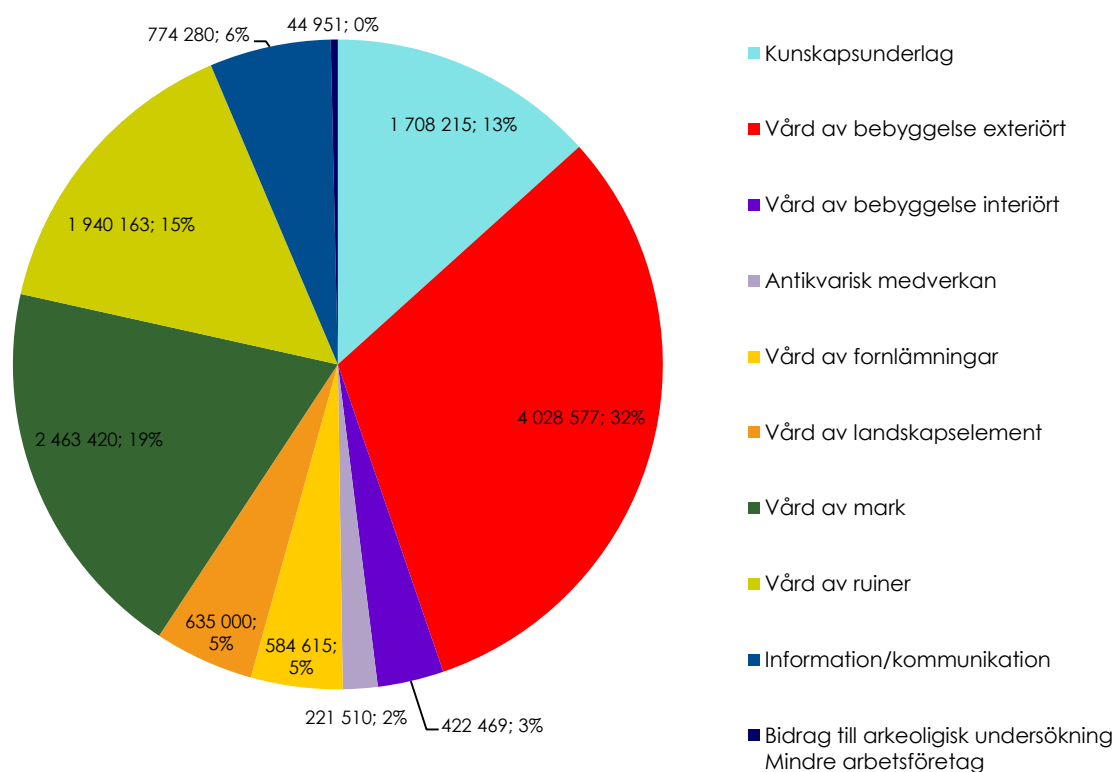
Källa: Uppgifterna är hämtade från Riksantikvarieämbetets handläggningssystem Källa.

Kommentarer

Länet har hittills haft en tämligen jämn tilldelning. Under 2010 tilldelades länets särskilda medel vilket förklarar den högre summan.

Arbetet med ärendegrupp 434, byggnadsvård, utgår från det inriktningsbeslut som togs i början av 2012. Under året har Länsstyrelsen prioriterat vårdinsatser vid fördelningen av 7:2-anslaget och till största del har medel tilldelats skyddade objekt såsom byggnadsminnen eller miljöer inom riksintresseområde för kulturmiljövården. Vi har under året avslutat den satsning på ruinvård som bedrivits under ett antal år. Resultatet av satsningen har varit god där restaureringarna uppmärksammats i media och av allmänhet.

Fördelningen av 2012 års utbetalade bidrag

Källa: Uppgifterna är hämtade från Riksantikvarieämbetets handläggningssystem Källa.

Kommentarer

Länsstyrelsen har under 2012 prioriterat vårdinsatser vid fördelningen av bidragsmedel. Inom området "Vård av mark" utgör kulturresevatet Åsens by den största mottagaren. Den fleråriga ruinsatsning som Länsstyrelsen drivit har fått en stor del av tillgängliga medel.

Inom ärendegrupp 435, fornminnes- och kulturlandskapsvård, så sker det mesta av arbetet i enlighet med länets fornvårdsprogram och i enlighet med upprättade avtal. Inom ärendegruppen ingår arbetet med länets två kulturresevat: Åsens by i Aneby kommun och Högarps i Vetlanda kommun. Länsstyrelsen har under 2012 medverkat i dialog med stiftelsen Åsens by om Länsstyrelsens möjligheter att lämna bidrag till resevatet under kommande treårsperiod. Den höga ambition som präglat verksamheten inom kulturresevatet hittills kommer att vara svår att vidmakthålla med de ramar som erbjuds i den nya bidragsmodellen.

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

69. Länsstyrelserna ska redovisa exempel på och kommentera hur man verkar för att förnya och utveckla kulturmiljöarbetet. Länsstyrelsen ska också redovisa exempel på och kommentera hur samverkan, t.ex. med statliga myndigheter och kommuner, sker inom kulturmiljöarbetet samt hur samverkan har utvecklats.

Länsstyrelsen har deltagit i det samarbete som skett inom länsgrupp Syd. Detta har inneburit gemensamma insatser inom områdena tillsyn och riksintressen samt samverkan kring satsningar i treårsplaner för bidrag. Fyra nya arbetsgrupper är tillsatta under 2012 med syfte att ensa hanteringen av skogsbruksärenden, arkeologiskt handlingsprogram, vindkraftsfrågor och kyrkoantikvarisk ersättning.

Ett pilotprojekt kring tillsyn har genomförts under 2012, vilket omfattat tillsyn enligt kulturminneslagen av fornlämningar i skogsmark i samband med skogsbruksärenden (10 ärenden/län) och kyrkliga inventarier (5 kyrkor/län). Ett seminarium om erfarenheterna av tillsynsinsatserna har hållits i Växjö. Resultatet påvisar bland annat att skillnader i ärendehantering mellan länen påverkar efterlevnaden av beslut och skadefrekvensen på fornlämningar. Beträffande kyrkliga inventarier vårdas och förvaras dessa överlag väl. Tillsynen av skogsbruksärenden har i allmänhet genomförts utan närvaro av markägare, medan närvaron av och dialogen med företrädare för Svenska kyrkan varit av stor betydelse. Den har också gjort avtryck i församlingens eller pastoratets hantering i övriga kyrkor.

Tillsynsinsatserna har haft positiva effekter, och internt har en modell för tillsyn tagits fram, som är tillämpbar i hela landet. En landsomfattande tillsynsinsats planeras därför i samverkan med övriga län under år 2013. Flera län överväger även att genomföra tillsyn under en tillsynsvecka tillsammans med övriga verksamhetsområden inom Länsstyrelsen, vilket Skåne län gjort under år 2012. Effekten externt har varit en samlad bild utåt över Länsstyrelsens uppdrag och stor medial uppmärksamhet.

Beträffande revidering och fördjupning av länens riksintressen har länen arbetat med olika metoder. Ett gemensamt tvådagarsseminarium har hållits i Växjö den 9-10 maj i samverkan med Riksantikvarieämbetet. Vid seminariet deltog även planerare från kommunerna. Syftet med seminariet var att lyfta frågan om tillämpningen av riksintressesystemet där flera aktuella exempel med exploateringstryck presenterades från länen.

Länsstyrelserna inom länsgrupp Syd konstaterar gemensamt att samarbetet har inneburit betydande utvecklingsinsatser inom bland annat tillsynsarbetet, vilket på sikt kommer att bidra till en ensad ärendehantering. För ensade ärendeprocesser är det avgörande att funktioner för diarieföring, tidredovisning, rapportering och uppföljning är genomtänkta och koordinerade. Det IT-projekt som bedrivs inom den nationella länsstyrelsesamverkan har stor betydelse för hur dessa funktioner kan utvecklas. Länsstyrelserna i länsgrupp Syd har sett det som prioriterat att med utgångspunkt i sakansvaret medverka både i detta projekt och i andra insatser som hanterar dessa frågor (P4, LISA, utveckling av VÄS-koder).

Länsstyrelsen noterar vidare att myndigheten via länsgruppssamordnaren varit företräd i det för Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna gemensamma programrådet. Rådet har under året koncentrerat sina utvecklingsinsatser till riksintressen, tillsyn, IT och Kulturarvslyftet.

Utöver samverkan inom länsgruppen har Länsstyrelsen genomfört följande insatser för att förnya och utveckla kulturmiljöarbetet:

Länsstyrelsen har genom egeninitierade projekt och samverkansprojekt verkat för att lyfta upp och förnya kulturmiljöarbetet i länet. Genom projektet Skogens kulturarv – fokus på fossil åker som sker i samverkan med Länsstyrelsen i Kronoberg har Kulturmiljö fortsatt arbetet med att synliggöra de stora kulturvärden som finns i skogsmiljöerna. Projektet bidrar till att en stor grupp kopplad till skogsbruket får en ökad insikt kring de skogliga kulturvärdena och ökade möjligheter att förstå hur dessa ska tas tillvara.

Projektet Kultur Aqua och Vattenförvaltning Kulturmiljö (VaKul) som sker i samverkan med med HaV och vattenmyndigheterna samt Länsstyrelsen i Kalmar har på liknande sätt bidragit till att uppmärksamma och öka kunskapsnivån kring vattennära kulturminnen.

Arbetet med att upprätta ett arkeologiskt handlingsprogram har fortsatt under 2012. En utökad samverkan inom länsgrupp Syd har initierats kring framtagandet av handlingsprogrammen varför programmet för Jönköpings län inte färdigställts som planerat. Under 2013 kommer arbetet fortsätta inom länsgruppen där Länsstyrelsen i Skåne står som sammanställande.

Länsstyrelsen har under 2012 levererat underlag för länet inom Projektet Räkna q. Projektet är länsstyrelsegemensamt och omfattar en genomgång av detaljplaner och områdesbestämmelser från år 1987 och framåt med syftet att identifiera byggnader som omfattas av eventuella skydds- eller varsamhetsbestämmelser. Informationen ska föras in i en geodatabas som ska uppdateras fortlöpande och fungera som en indikator på arbetet med att nå miljömålet God bebyggd miljö. Projektet sker under ledning av Länsstyrelsen i Halland genom finansiering av Miljömålssekretariatet. Informationen finns presenterad på Miljömålsportalen, www.miljomal.se.

Som del i Länsstyrelsens strategiska satsningar har Länsstyrelsens kulturmiljöenhet och samhällsbyggnadsenhet under andra halvåret 2012 gemensamt genomfört kommunmöten. Möjligheten att informera och diskutera kulturmiljöfrågorna samt uppmärksamma behovet av förnyade kunskapsunderlag avseende länets kulturmiljöer och lyfta frågan om en samverkan kring detta har varit mycket givande. Bedömningen är att insatsen tagits emot väl från kommunerna och det redan går att se en positiv effekt av mötena i de vardagliga kontakterna med kommunerna.

Tabell 5.1

Länsfakta kulturmiljö	2012-12-31	2011-12-31	2010-12-31
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina)	9 372	41 011	40 129
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap. kulturminneslagen	121	121	120
Antal kyrkobyggnader enligt 4 kap. kulturminneslagen	151	151	151
Riksintresseområden för kulturmiljövården, antal	92	92	92
yta (ha)	26 000	26 000	26 000
Kulturresevat, antal	2	2	2
yta (ha)	93,6	93,6	93,6
Andel av länets kommuner som har kulturmiljöprogram (procent)	85,0%	85,0%	85,0%

Källa: Uppgifterna om antal fornlämningar har lämnats av Jönköpings läns museum utifrån uppgifter i FMIS. Samt statistik sammanställd av Riksantikvarieämbetet.

Kommentarer Tabell 5.1

För antalet fornlämningar avser siffrorna för 2010-2011 det totala antalet RAÄ-nummer i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister (FMIS). För år 2012 har Riksantikvarieämbetet sammanställt statistik till länsstyrelsens årsredovisning avseende fasta fornlämningar i varje län per den 13 december 2012. Statistiken utgår från att varje huvudobjekt, d.v.s. 1 gravfält räknas som 1 lämning. Om man söker antal lämningar i Fornsök räknas det på ett annat sätt. Detta förklarar den påtagliga skillnaden mellan antalet registrerade fornlämningar åren 2010-2011 och 2012. Anledningen till ändringen är att Riksantikvarieämbetet önskar en enhetlig redovisning som är jämförbar från år till år. Den rapporterade siffran för Jönköpings län är missvisande då det egentliga antalet kända fornlämningar är betydligt högre då den nuvarande siffran bygger på brister i inventeringsunderlagen samt att det varit olika bedömningsgrunder som varit gällande vid inventeringstillfällena.

I länet finns totalt 126 byggnadsminnen, varav 5 är statliga byggnadsminnen där tillsynen sköts av Riksantikvarieämbetet. Under 2012 har inga nya byggnadsminnen tillkommit.

I Jönköpings län finns två kulturresevat Åsens by i Aneby kommun (Sveriges första antaget 1999) och Högarp i Vetlanda kommun (antaget 2010).

Tabell 5.2

Utbetalade bidrag för kulturmiljö, summa (tkr)	2012	2011	2010
Bidrag, vilka Länsstyrelsen fattar beslut om och betalar ut	0	0	0
Bidrag, vilka Länsstyrelsen har fattat beslut om, men där Riksantikvarieämbetet har gjort utbetalningen	12 823	13 389	12 247

Källa: Uppgifterna är hämtade från Riksantikvarieämbetets handläggningssystem Källa.

Kommentarer Tabell 5.2

Anslag 7:2 kulturmiljöbidrag, fördelas årligen till länsstyrelserna av Riksantikvarieämbetet. I den utbetalade summan ingår medel fördelade till Länsstyrelsen under innevarande år för utbetalning under året. Dessutom ingår medel från tidigare års bemyndigandebeslut för utbetalning innevarande år.

Folkhälsa

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,84	0,92	1,15
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	0,93	1,02	1,66
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	0,87%	0,91%	1,28%
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 912	2 148	3 053
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	1,06%	1,15%	1,69%
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	53	42	77
Antal beslutade ärenden	56	38	70
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	6	2
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	5 139	7 462	11 546
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet XXX (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 70*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Tabell 6.1 Verksamhetskostnader och årsarbetskrafter

Kostnader och årsarbetskrafter för Folkhälsa	Kostnader (tkr)	Årsarbetskrafter
Totala kostnader (exkl. OH)	1 441,6	1,77
varav Allmänt och övergripande inom Folkhälsa (700)	768,5	0,79
varav Fördelning av statsbidrag (704)	87,5	0,13
varav Alkohol- och tobaksärenden (705)	584,5	0,85
varav alkoholärenden 7051 - 7053	42,0	0,08
varav tobaksärenden 7054	12,6	0,02
Totala kostnader (inkl. OH)	1 912,4	

Källa: Agresso

Nivån på arbetsinsatsen och årsarbetskrafter inom folkhälsoområdet är ungefär som tidigare år. Huvuddelen ligger på ANDT-samordning samt tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen. Även arbetet med personligt ombud redovisas här.

Personligt ombud

Under året har Länsstyrelsen betalat ut ersättning för PO-verksamheten och följt utvecklingen i länet. Länsstyrelsen har också deltagit i styrgrupperna ute i de olika länsdelarna för den här verksamheten. Länets socialchefer beslutade våren 2010 att en genomlysning skulle göras av samtliga verksamheter med personligt ombud i Jönköpings län. Syftet var att få en överblick av PO-arbetet med avseende på bland annat målgruppens sammansättning, klientantal, ledningsstruktur och samverkan. Samtliga ombud och ledningsgrupper har intervjuats och även ett urval klienter. En genomgång har gjorts av verksamhetsrapporter, styrdokument, arbetsmodeller och redovisad statistik. I denna genomlysning framkom att PO-arbetet har skilda förutsättningar i länet, ett steg i riktningen att arbeta mer samlat är

att tillsätta en verksamhetschef för hela länet, den rekryteringen pågår nu och den resursen kommer att finnas på Regionförbundet. Länsstyrelsen bedömer att detta är en viktig åtgärd för PO-verksamheten i länet.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 5§

6. verka för att det av riksdagen fastställda nationella folkhälsomålet uppnås genom att folkhälsan beaktas inom länsstyrelsernas arbete med bl.a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak

Folkhälsa är en strategisk fråga för Länsstyrelsen som har bäring på en stor del av vår verksamhet, nedan redovisas några av de aktiviteter som genomförts under 2012.

ANDT och samarbetet med tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen

Inom folkhälsoområdet har Länsstyrelsen fokuserat på alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaksförebyggande arbete. Enligt handlingsplanen 2009-2014 för länets ANDT-förebyggande arbete vid namn Insikt Utsikt, har möten med befintliga grupper hållits för att stärka samverkan och styra det förebyggande arbetet mot de gemensamma målen. De befintliga grupperna drivs och/eller sammankallas av Länsstyrelsen. I styrgruppen, som leds av läns-polismästaren, finns alla länets kommuner representerade via kommunstyrelsens ordförande. Som ordinarie ledamöter ingår även landstingsråd och oppositionsråd, chef för Utvecklingsavdelningen på Länsstyrelsen samt ANDT samordnare på Länsstyrelsen. Beredningsgruppen består av representanter från landstinget, Polisen, Regionförbundet samt ANDT samordnare och tillsynsansvarig på Länsstyrelsen.

Samrådsgruppen består av myndigheterna nämnda ovan, frivilligaktörer samt övriga relevanta aktörer likt Högskolan och studenthälsan. Kommungruppen har representanter i form av kontaktperson eller samordnare från länets kommuner tillsammans med berörda myndigheter. Det finns även en arbetsgrupp kopplad till Insikt Utsikt gällande SMADIT (samverkan mot alkohol och droger i trafiken) där Polis och kommunala handläggare medverkar och som drivs av ANDT samordnare. Ovan nämnda grupper har träffats planenligt under året.

Den nationella ANDT-strategin samt den regionala handlingsplanen ligger till grund för det ANDT-förebyggande arbetet i länet och Länsstyrelsen har aktivt arbetat med att vidare implementera den nationella strategin i länet. Detta har gjorts i ovan nämnda grupper men även i separata kommundialoger med kommunledning i åtta av länets tretton kommuner, resterande kommuner besöks under våren 2013 för dialog. Dessa dialoger har bjudits in till av beredningsgruppen för Insikt Utsikt. Dialogerna har haft fokus på den nationella strategin kopplat till den regionala handlingsplanen och olika områden kopplat till dessa. Dels fördes diskussion kring beslutet som tagits i styrgruppen om att föra in ett mer tydligt brottsförebyggande perspektiv i Insikt Utsikt. Detta genom att dels utveckla samverkansöverenskommelserna mellan kommun och Polis till ett mer konkret och levande dokument men även genom att låta aktörer med brottsförebyggande perspektiv i olika grupper delta inom Insikt Utsikt organisationen.

Den kommunala samordnarrollen har diskuterats och identifierats i samstämmighet som en viktig funktion i det lokala, regionala och nationella förebyggande arbetet och det har förts resonemang om hur man kan lösa en sådan roll lokalt. Tillsynsområdet har diskuterats

även i termerna av ett förebyggande verktyg och hur kan man samverka mellan förebyggarfunktion och tillsynsfunktion lokalt och regionalt.

Ett nära samarbete mellan tillsyn och samordningsarbetet har utvecklats under året. Tillsynsansvarig är numera aktiv medlem i Insikt Utsikt; i beredningsgrupp samt samrådsgrupp. Samordnare och tillsynsansvarig har även deltagit på nationella sammanslagna nätverk anordnade av Statens folkhälsoinstitut. Liknande nätverksträffar mellan kommunala samordnare och alkohol/tobakshandläggare har även startats upp på regional nivå för att fortlöpa framgent.

Under året deltog länet i en nationell anti-langningskampanj kallad ”Tänk om” initierad av Statens folkhälsoinstitut där flertalet aktiviteter genomfördes i länet med syftet att minska langningen av alkohol till ungdomar. Alla aktörer inom Insikt Utsikt samverkade och bidrog på olika sätt exempelvis genom debattartiklar, utdelning av broschyrer gemensamt (bland annat Polis och Systembolag), marknadsföring via annonser samt intervjuer och artiklar i radio, tidning, tv och sociala medier, allt inom ramen för Tänk om och Insikt Utsikt. Kampanjen drevs regionalt av Länsstyrelsen.

En planerad 3 årsuppföljning av den regionala handlingsplanen har även genomförts under året. Denna avslutades med en sedvanlig årsuppföljningsrapport som visade på att majoriteten inom organisationen var mycket nöjda med det befintliga upplägget inom organisationen men att det fanns utrymme för utveckling och nystart. Detta diskuterades och behandlades vidare via en workshop för alla inom organisationen. Via workshopen identifierades ett antal organisatoriska utvecklingsområden likt hur vi kan underlätta samverkan än mer genom exempelvis praktiska förändringar gällande vår gemensamma hemsida, hur vi kan stå enade inom Insikt Utsikt och föra fram vårt budskap på bästa sätt samt hur vi praktiskt och organisatoriskt utökar vår organisation med brottsförebyggandeperspektivet. Återkoppling och uppföljning av dessa åtgärder görs under 2013 i respektive gruppkonstellation.

Länsstyrelsen tillsammans med Landstinget har även genomfört en enklare kartläggning gällande rökfria skolgårdar genom att besöka ett antal skolgårdar i länet. Konferensen som skulle ha sammanfattat och drivit på arbetet i länet fick dessvärre ställas in på grund av för få deltagare då en liknande konferens hölls i länet redan 2011, som kan ha mättat det mest akuta utbildningsbehovet i frågan. En uppföljning och ett vidare stöd till skolorna är dock planerat till 2013 genom att undersöka vilket behov av stöd det finns i denna fråga i länets skolor och tillhandahålla det på bästa sätt inom ramen för elevhälsa. Funderingar finns kring att erbjuda information och utbildning kring Tobaksfri Duo och/eller SOTIS (samtal om tobak i skolan) för att ge verktyg för att arbeta med helheten i frågan.

Länsstyrelsen har även i samverkan med Länsstyrelserna i Kalmar, Halland, Gotland, Skåne och Blekinge län anordnat två gemensamma utbildningar kring föräldrastödsprogrammet Effekt. Detta för att hjälpa kommuner att få klarhet i övergången i programmet från ÖPP (Örebro prevention program) till Effekt och de eventuella förändringar det för med sig.

Länsstyrelsen har även anordnat (s)VE*TTIG HÅLLBARHET - ett samarbete mellan Länsstyrelsen och Friskis&Svettis Jönköping. Målet var att sätta igång en fördjupad diskussion kring tre viktiga områden, se nedan. Samarbetet kommer att slutföras under våren 2013.

- Mänskliga rättigheter med fokus på bemötande och tillgänglighet,
- ANDT (Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak)
- Miljö och ekologi med fokus på energi och klimat.

I övrigt har Länsstyrelsen arbetat för att sprida och realisera den nationella strategin samt att uppfylla målen i den regionala handlingsplanen. Detta har skett genom att delta i sådana möteskonstellationer där gehör för förebyggandetanken kan finnas och/eller skapas. Länsstyrelsen har exempelvis verkat i grupper såsom Modellområde för psykisk hälsa hos barn och unga och i referensgrupp för Barn som anhöriga projektet som båda drivs av Landstinget.

Länsstyrelsen har även deltagit och medverkat vid nätverksträffar anordnade av Statens folkhälsoinstitut samt andra konferenser, föreläsningar och sammankomster som på olika sätt kan bidra till att möjliggöra ett än bättre preventivt arbete i Jönköpings län och nationellt.

Tillsyn enligt alkohollagen och tobakslagen

Länsstyrelsen är regional tillsynsmyndighet enligt alkohollagen och tobakslagen och ska ge råd och stöd till kommunerna samt utöva tillsyn över kommunernas verksamhet. För arbetet under 2012 har det funnits en tillsynsplan fastställd av länsledningen. Länsstyrelsen har under året genomfört tillsyn i fem kommuner i Jönköpings län och tre kommuner i Hallands län. Samtliga tillsynsbesök har gjorts i samverkan med Länsstyrelsen i Hallands län. En redovisning från kommunerna över deras tillsyn har också begärts in. Råd och stöd till kommunernas alkohol- och tobakshandläggare har lämnats regelbundet via telefon eller e-post. Under året har sex nätverksträffar anordnats för kommunala handläggare.

Under 2012 har ett samarbete påbörjats mellan Länsstyrelserna i Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Blekinge och Hallands län när det gäller utbildningsinsatser till kommunerna i länen. En utbildning i tobakslagen och tobakstillsyn samt en utbildning i marknadsföring av tobaksvaror har anordnats. Vidare har en tvådagarsutbildning i tillståndsgivning och tillsyn genomförts för kommunernas alkoholhandläggare och en utbildning i ekonomisk granskning i samband med tillståndsgivning och tillsyn.

Länsstyrelsen har även anordnat en regional nätverksträff för Länsstyrelsernas alkohol- och tobakshandläggare i ovan nämnda län samt Länsstyrelserna i Skåne och Västra Götaland, och deltagit vid ytterligare en sådan regional nätverksträff. Länsstyrelsen har även deltagit vid fem nätverksträffar anordnade av Statens folkhälsoinstitut samt andra utbildningar, konferenser, föreläsningar och sammankomster som på olika sätt kan bidra till att möjliggöra en bättre tillsyn i länet.

Övriga insatser

Hälsa har under året lyfts som ett särskilt område inom vårt integrationsarbete då bland annat en länsstyrelseintern nationell arbetsgrupp bildats. Diskussioner har först med Landstinget bland annat om hälsoundersökningar (smittskydd, sexuell och reproduktiv hälsa). En workshop har genomförts med kommunernas flyktinghandläggare för att diskutera kommunernas folkhälsoansvar och kopplingen till integration. Diskussioner har först med regionförbundet om kopplingen mellan etnicitet och ANDT frågor vilket resulterade i en ansökan till integrationsfonden. Diskussioner har också först med landstinget och regionför-

bundet om att integrera arbete med ensamkommande barn i utvecklingsarbetet om psykisk ohälsa som pågår i länets kommuner.

I pågående analys av länets beredskap inför en värmebölja beaktas aspekter som brottsförebyggande, socioekonomi, folkhälsa och barns bästa. Arbetet syftar bland annat till att bidra med underlag för att stärka krisberedskapen samt anpassa samhället till ett förändrat klimat då värmeböljor förväntas inträffa i länet allt oftare i och med klimatförändringarna. Analysen genomförs i samverkan med bland annat landstinget, kommunerna, polisen, privata aktörer samt centrala myndigheter och ska vara klar sommaren 2013.

Jämställdhet

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	0,05	0,02	0,01
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,17	0,87	0,98
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	0,60 %	0,42 %	0,45 %
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	1 416	1 032	1 083
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	0,79 %	0,55 %	0,60 %
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	24	28	17
Antal beslutade ärenden	11	25	18
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	4 772	1 033	1 205
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet XXX (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 80*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Tabell 7.1

Kostnader/intäkter för Jämställdhet	2012	2011	2010
Verksamhetskostnader inkl. OH¹⁾ (tkr)	1 416,1	1 032,4	1 082,8
varav ramanslag 5:1, netto (tkr)	583,6	841,0	994,4
varav övrig finansiering (tkr)	832,5	184,3	88,5
Andel av Länsstyrelsens totala verksamhetskostnader (procent)	0,79 %	0,55 %	0,60 %
Verksamhetsintäkter	654,9	155,2	86,0

¹⁾ Med OH avses Myndighetsövergripande verksamhet (10+11)

Källa: Agresso

Arbetet inom jämställdhetsarbetet har ökat något under 2012, detta beror på att Länsstyrelserna har fått ett nytt uppdrag att utgöra ett kompetensstöd för kommuner och frivilligorganisationer när det gäller våld i nära relationer. En ny tjänst har inrättats för detta arbete.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 5§

1. integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta kvinnors och mäns samt flickors och pojkars villkor

Externt arbete med jämställdhet

Under året har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med de jämställdhetspolitiska målen utifrån en regional jämställdhetsstrategi för åren 2010-2012. Strategin har tagits fram i bred samverkan med aktörer i länet och lyfter Jönköpings läns utmaningar när det gäller jämställdhet. En uppföljning av jämställdhetsstrategin har genomförts och i och med det nya uppdraget i Länsstyrelsens regleringsbrev för 2013 kommer en strategi för jämställdhetsintegrering att

arbetas fram. För att ytterligare stärka jämställdhetsarbetet har det redan befintliga Jämställdhetsrådet i Jönköpings län under hösten omstrukturerats och startats på nytt. I det nya Jämställdhetsrådet sitter fler ledamöter än tidigare och dessa har en tydligare roll som representanter för sina respektive myndigheter och organisationer. I organisationen för Jämställdhetsrådet innefattas en beredningsgrupp och i nuläget fem fokusgrupper som kommer att arbeta operativt inom specifika jämställdhetsområden. Arbetet med att bygga upp denna struktur kommer att fortgå under 2013.

För att nå ut i länet och lyfta jämställdhetsfrågan har Länsstyrelsen under året anordnat tre konferenser; en inför Jämställdhetsrådets nystart och två efter att rådet och dess nya organisation hade bildats. De två sista konferenserna behandlade de fyra nationella jämställdhetsmålen och diskussioner skedde gruppvis utifrån huvudfrågan ”inom vilka områden behöver vi lyfta jämställdhet?”. Dagarna riktades till en bred målgrupp i hela länet och deltagare var främst politiker och anställda inom kommuner och landstinget, men också representanter från idéburen och privat sektor. Konferenserna gav utrymme för erfarenhetsutbyte och diskussion, vilket var mycket givande för både Länsstyrelsen och konferensernas deltagare.

I regleringsbrevet för 2012 fick länsstyrelserna det nya uppdraget att bistå ansvarig organisation i utarbetandet och genomförandet av en handlingsplan för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det regionala tillväxtarbetet under 2012-2014. Länsstyrelsen har tagit initiativ till samrådsmöten med Regionförbundet Jönköpings län kring det nya uppdraget och bistått med stöd och kunskap, bland annat genom en föreläsning kring jämställdhet för Regionförbundets medarbetare. Länsstyrelsen finns även med som en samverkanspart i samtliga aktiviteter i handlingsplanen. Regionförbundet har dessutom varit medarrangör till två av jämställdhetskonferenserna för att, inför arbetet med handlingsplanen, kunna ta del av erfarenhetsutbyte och diskussioner. Genom handlingsplanen förväntas jämställdhetsperspektivet tydliggöras i den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och utvecklas i arbetet med regional utveckling och tillväxt.

Länsstyrelsen har tillsammans med Regionförbundet tagit fram SCB:s folder ”På tal om kvinnor och män – Jönköpings län 2012” som har spridits till aktörer i länet.

En övergripande bedömning av länet är att det fortfarande finns viktiga utvecklingsområden när det gäller jämställdhet, något som bekräftas i ”På tal om kvinnor och män”. På många områden går utvecklingen långsamt fram. En styrka för länet är att det på många områden finns ett stort engagemang, vilket bland annat har visat sig i Jämställdhetsrådet och på de konferenser som Länsstyrelsen har anordnat. Dessutom har en kommun i länet, Jönköpings kommun, anslutit sig till SKL:s startpaket för Hållbar Jämställdhet. Länsstyrelsen följer det arbetet nära för att kunna sprida resultaten till övriga kommuner och motivera dem att delta.

För att stärka det interna arbetet med bland annat jämställdhetsintegrering har en intern grupp för Hållbar Utveckling bildats under hösten. Gruppen kommer under kommande år att se över behoven inom myndigheten och arbeta med de utvecklingsområden som identifieras.

Mäns våld mot kvinnor – stödja samordningen i länet

Länsstyrelsen har under året fokuserat mer på kartläggning av behov samt arbete med att utveckla befintliga samverkansstrukturer än på kompetenshöjande insatser. I syfte att kartlägga vilka behov och vilka samverkansmöjligheter som fanns genomförde Länsstyrelsen under hösten 2012 besök i samtliga länets kommuner. Vidare medverkade Länsstyrelsen vid ett möte med länsförbundet för kvinno- och tjejjourer i Jönköpings län. De behov som framkom vid besöken var främst behov av grundutbildning samt behov av process- och metodstöd. Önskemål om möjlighet till länsövergripande nätverksträffar framkom även, då med ett helhetsperspektiv där tjänstemän och ideella som arbetar med våldsutsatta, barn som bevittnat våld och våldsutövare kunde träffas för att utbyta erfarenheter. Länsstyrelsen kommer under nästkommande år att arbeta för att möta de behov och önskemål som framkommit. Ytterligare inventering av behov inom området genomfördes även vid ovan nämnda jämställdhetskongresser.

Under 2012 har Länsstyrelsen arbetat med att utveckla befintliga samverkansstrukturer. Ett syfte har här varit att tydligare koppla samman området mäns våld mot kvinnor med det övriga jämställdhetsarbetet. Länsgruppen för kvinnofrid, som är en myndighets- och organisationsövergripande samverkansgrupp, har under årets senare del omstrukturerats som en av fem fokusgrupper under Jämställdhetsrådet. Gruppen, som samordnas av Länsstyrelsen, innefattar hela området våld i nära relation, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, och har under året träffats vid tre tillfällen. Fokusgruppen består av representanter från kommunerna, Regionförbundet, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Hälso- och sjukvården, Migrationsverket, Brottsofferjouren samt länets kvinnojourer. Liknande omstrukturering har även skett inom området prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Den spetsgrupp i ämnet som Länsstyrelsen samordnar har under hösten nystartat och omstrukturerats som en fokusgrupp under Jämställdhetsrådet. Gruppen har träffats vid ett tillfälle och utgörs av representanter från Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Socialjouren i Jönköpings län.

Vad gäller kompetenshöjande insatser har Länsstyrelsen, i samverkan med Länsstyrelserna i Skåne, Blekinge, Halland, Kronoberg och Kalmar län, genomfört en nationell konferens med den kanadensiske forskaren och terapeuten Allan Wade. Konferensen berörde hur personer utsatta för våld i en nära relation gör motstånd mot våldet samt vikten av omgivningens bemötande av en utsatt. Målgrupper var tjänstemän och ideella inom myndigheter och organisationer som kommer i kontakt med brottsoffer.

För att stödja samordningen i länet gällande arbetet med våldsutövare finns Länsstyrelsen sedan hösten 2012 med i styrgruppen för ett projekt gällande en länsövergripande mansrådgivning. Projektet beviljades medel från Socialstyrelsen 2012 och har även ansökt om medel för 2013.

Förbättringsarbetet med struktur och information på Länsstyrelsens externa webb, i syfte att förbättra stödet till berörda aktörer och stödja samordningen i länet, har under året som varit fortgått. Ytterligare arbete inom området planeras även till nästkommande år. Länsstyrelsen är vidare en aktiv del i det gemensamma nationella arbetet kring mäns våld mot kvinnor, däribland genom att delta vid de nationella nätverksträffarna för våld i nära relation samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål. I samband med nationell nätverksträff för våld i nära relation och heder i oktober månad 2012 framfördes en begäran om yttrande från nationell samordnare för våld i nära relationer. Yttrandet gällde

diverse frågor omkring utvecklingsbehov inom våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck. Även Länsstyrelsernas framtida roll behandlades. Länsstyrelsen tog inför detta yttrande kontakt med berörda i länet för att få verksamheternas perspektiv på ställda frågor.

Mäns våld mot kvinnor – kompetensstöd

Länsstyrelsen har under 2012 anställt en utvecklingsledare för att arbeta med uppdraget att utgöra ett kompetensstöd för socialtjänsten och ideella/idéburna föreningar i syftet att kvalitetsutveckla arbetet med våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld och våldsutövare. Länsstyrelsen har deltagit vid samtliga av Socialstyrelsens utbildningstillfällen gällande kompetensstödet under året. Som ett led i arbetet med att förtydliga socialnämnders respektive ideella föreningars ansvar för god kvalitet m.m. vid utförandet av insatser enligt Socialtjänstlagen bjöd Länsstyrelsen i oktober månad in berörda aktörer till ett seminarium. Länsstyrelsen valde att bjuda in tjänstemän, förtroendevalda och ideella föreningar vid samma tillfälle och detta visade sig vara mycket positivt då det öppnade för bra diskussioner och erfarenhetsutbyten. Representanter från samtliga kvinnojourer samt från alla utom en av länets kommuner närvarade.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Läsåret 2011-2012 beviljade Länsstyrelsen utvecklingsmedel till samverkansprojektet ”Det handlar om kärlek”. Projektägare var Polismyndigheten i Jönköpings län och projektet syftade till att arbeta förebyggande mot hedersrelaterat våld och förtryck. Projektet drevs i två av länets kommuner, där lokala samverkansgrupper bildades och gemensamt besökte skolor för att under en vecka informera om och diskutera rättigheter med ungdomar. Projektet delade också ut enkäter till eleverna före och efter skolbesöket, vilket bidrog till det nationella projektets delrapport.

Länsstyrelsen har under 2012 valt att fortsätta prioritera förebyggande arbete kring hedersrelaterat våld och förtryck med inriktning på ungdomar. Projektet ”Det handlar om kärlek” beviljades därför projektmedel i november 2012 och projektet kommer under kommande år att drivas av Kvinno- och tjejjouren i Jönköping. Under projektiden ska arbetet i Jönköpings kommun fortsätta där det tidigare projektet slutade, med fokus på implementering. Länsstyrelsen vill fortsatt stötta den samverkan och det förebyggande arbete som har startats i och med ”Det handlar om kärlek”, med målsättning att arbetet ska implementeras som en självklar del i respektive medverkande organisations ordinarie verksamhet. Projektet ska även stötta eventuellt fortsatt arbete med ”Det handlar om kärlek” i andra kommuner i länet, tillsammans med personal på Rädda Barnen region Syd. En spridning av projektet i länet är något som Länsstyrelsen särskilt vill arbeta för. Projektmedel har även beviljats till förebyggande arbete med samtalsgrupper på Finnvedens gymnasium i Värnamo kommun.

Avseende det regionala samverkansarbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas detta i fokusgruppen **Våld i nära relationer** organiserad under Jämställdhetsrådet. För vidare information gällande arbetet med fokusgruppen hänvisas till ovan text under samordningsuppdraget.

Länsstyrelsen deltar vidare i det nationella arbetet kring hedersrelaterat våld och förtryck, exempelvis genom att närvara vid de nationella nätverksträffarna i frågan. Länsstyrelsen har även bidragit med uppgifter till Nationellt centrum för kvinnofrid gällande de utbildnings-

insatser som genomfördes inom ramen för uppdraget omkring hedersrelaterat våld och förtryck under åren 2007-2010.

Övrigt internt arbete med jämställdhet

Ett förberedande arbete har påbörjats för att utbilda grupperna inom Insikt Utsikt (vår samarbetsorganisation för ANTD-frågor i länet) inom jämställdhet och genus under 2013. Vid skapandet av nya grupper försöker vi påverka för att uppnå en jämnare könsfördelning.

Länsstyrelsen hanterar en hel del projekt- och utvecklingsmedel. För att säkerställa att jämställdhetsperspektivet finns med lyfter vi det i våra ansökningshandlingar och slutrapportsmallar

Personalsidan har under 2012 arbetat med jämställdhet i form av en lönekartläggning. Enligt Diskrimineringslagen (3 kap 10§) är arbetsgivaren skyldig att göra en lönekartläggning vart tredje år. Den ska ske i samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer. Diskrimineringslagens krav på att en arbetsgivare inte får lönediskriminera är tydliga. Det är arbetsgivarens ansvar att lönesättningen är saklig. En arbetsgrupp bestående av personalchef, personalhandläggare, två representanter från SACO-S och två representanter från ST har genomfört lönekartläggningen i enlighet med Partsrådets metod BESTA-vägen. Arbetsgruppen har funnit att inga strukturella avvikelser eller osakligheter finns i myndighetens lönesättning mellan kvinnor och män. De löneskillnader som verkar finnas mellan olika BESTA-koder kan sakligt förklaras med hänvisning till faktorer i den individuella lönesättningen samt det omgivande samhället som till exempel lönenivåer inom respektive arbetsmarknadssegment.

2. genomgående analysera och presentera individbaserad statistik med kön som övergripande indelningsgrund om det inte finns särskilda skäl mot detta

Länsstyrelsen bryter genomgående ner den statistik som används på kön då detta är möjligt. Ett exempel från 2012 är uppföljningen av samhällsorientering och kommunernas mottagande av nyanlända (båda enkäterna riktade till kommunerna) har statistiken presenterats med kön som övergripande indelningsbakgrund. I uppföljningen av det alkohol- och drog-förebyggande arbetet är i stort sett all statistik könsuppdelad.

3. vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn analysera konsekvenserna för dem och därvid ta särskild hänsyn till barns bästa

Länsstyrelsen har en verksamhet som berör alla invånare i länet, både vuxna och barn. I många av verksamheterna behövs särskilt hänsyn tas till barns bästa. Länsstyrelsen arbetar med att i högre utsträckning arbeta utifrån barnkonventionen. Att göra barnkonsekvensanalyser inom vissa ärendegrupper är ett sätt att arbeta med frågan. Nedan följer ett antal andra exempel från 2012 där barnperspektivet varit i fokus.

Under 2011-2012 har en utbildning i Barnkonventionen genomförts i länet, ett samarbete mellan SKL, Regionförbundet och Landstinget. Länsstyrelsen i Jönköping har haft två deltagare med i denna utbildning som syftar till att ge ökade kunskaper i hur man kan arbeta utifrån barnkonventionen i sin verksamhet. Tanken är också att man ska kunna utbilda vidare inom sin egna organisation efter avslutad utbildning. Som ett led i detta har ett analys-

arbete påbörjats på en av avdelningarna i hur vi arbetar med barnperspektivet i framtagnandet av strategidokument och policys. I länet finns ett samarbetsforum för barnfrågor, Barndialogen (www.lj.se/barndialogen). Under 2012 har Länsstyrelsen gått in i styrgruppen för detta arbete för att ytterligare öka samarbetet i länet kring frågor som rör barn. En utbildning i barnkonventionen har genomförts för ANDT samordnare för att säkerställa att barnperspektivet finns med än mer i det förebyggande arbetet. Barnperspektivet lyfts i de sammanhang beslut tas gällande barn och barns bästa. Under 2012 har ett stort utvecklingsprojekt påbörjats av landstinget som gäller barn som anhöriga, Länsstyrelsens ANDT-samordnare ingår i detta arbete som en del av referensgruppen.

Inom integrationsarbetet har Länsstyrelsen särskilt lyft barnperspektivet genom att tydliggöra ansvaret för barnens etablering. Vid flera föreläsningar till aktörer som arbetar med ensamkommande barn har vi lyft barnkonventionen som en utgångspunkt för det arbetet. Ett annat exempel är det dagliga arbetet med t.ex beslut om anläggande av våtmarker där det tas aktivt ställning för att slänter till våtmarkerna blir flacka så de inte utgör en fara för barn som ev kan vistas i naturen. I arbetet med reservatsbildning och revidering av skötselplaner tas hänsyn till barn vid utformning av anordningar (t.ex leder).

Projekt med barn i fokus

Länsstyrelsen beviljar varje år projektmedel inom flera olika områden. Att projekten kommer länets barn och unga tillgodo är en viktig fråga för länsstyrelsen. Nedan följer ett antal exempel från årets projekt.

SpelArena - Digitalkultur

Studieförbundet Småland och Gotland har fått projektmedel för att skapa en digitalkulturell arena i länet. Genom olika aktiviteter vill man stärka entreprenörer inom området med dataspelsbranschen som bas. I sina nätverk riktar sig projektet i huvudsak till ungdomar som är utövare av digitalkultur.

Barnfilmbyn – ett småländskt centrum för berättarkonst inom rörliga bilder med utgångspunkt från Astrid Lindgrens verk

Unga ekokockar 2012 – genomförande

Miljöresurs Linné har beviljats medel till att genomföra en kocktävling för ungdomar på restaurangskolor med inriktning på ekologisk mat. Syftet har varit att öka medvetenheten bland eleverna på restaurangskolorna av vikten att använda mer ekologiska råvaror.

V-art live – en virtuell kulturarena för en innovativ och modern samhällsutveckling

V-art ekonomiska förening har fått projektmedel för att skapa en virtuell och kulturell mötesplats i länet. Fokus i projektet är att stärka ett rikt konst- och kulturliv genom ökad delaktighet och tillgänglighet. Planerade aktiviteter är exempelvis konstmässor, videomässor och olika kreativa samproduktioner mellan ungdomar, skolan, vården, kulturen och näringslivet.

Integration

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	1,08	1,32	1,08
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,01	0,96	0,17
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	1,03 %	1,07 %	0,57 %
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	2 034	2 279	1 392
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	1,13 %	1,22 %	0,77 %
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	19	22	24
Antal beslutade ärenden	4	22	33
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	0	0
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	0	90	0

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 85*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

Länsstyrelsens kostnader för integrationsarbetet har inte förändrats nämnvärt från föregående år, däremot kommer vi att utöka under 2013 på grund av ett utvecklingsprojekt samt vissa nationella uppdrag.

Inom sakområdet Integration har Länsstyrelsen uppdraget att verka för att länet har god beredskap och kapacitet när det gäller att ta emot nyanlända invandrare, att överlägga och skriva överenskommelser med kommunerna om mottagande, utveckla samverkan mellan länets kommuner och myndigheter samt följa upp etableringen och dess resultat i länet. Länsstyrelsen har ett aktivt samarbete i olika integrationsfrågor med länets kommuner och andra berörda parter. Samarbetets mål är att skapa goda förutsättningar för en bra etablering av nyanlända

Länsstyrelsen ska även verka för att det finns beredskap och kapacitet att ta emot asylsökande ensamkommande barn och att förhandla fram boendeplatser i kommunerna. Under 2012 har Länsstyrelsen fört diskussioner och haft överläggningar med samtliga kommuner om behovet av att utöka antalet platser för ensamkommande barn i länet. Dessa kontakter har bestått av såväl överläggningar vid kommunbesök som gemensamma länsdialoger. En kommun som tidigare inte tog emot ensamkommande barn har under året tecknat ny överenskommelse om mottagande. Antalet boendeplatser i kommuner med befintliga överenskommelser har under året ökat.

Vi har även fortsatt att utveckla det kvalitativa stödsystemet i länet för att ytterligare stärka kommunernas verksamheter. Vår bedömning är att dessa insatser även kommer att bidra till och ge förutsättningar för ytterligare utökning av boendeplatser i kommunerna. För ytterligare information hänvisas till särskild redovisning som översänts till Justitiedepartementet 31 januari 2013

Länsstyrelsen i Jönköping ingår i länsstyrelsernas nationella samordningsgrupp inom integrationsområdet med särskilt ansvar att koordinera länsstyrelsernas arbete med information och kommunikation inom sakområdet.

Länsstyrelsen har under året aktivt verkat för att lyfta integrationsperspektivet inom andra områden inom och utanför Länsstyrelsen. Bland annat har vi lyft integrationsperspektivet i länets pågående arbete med att ta fram en regional utvecklingsstrategi. Vi har också verkat för att fler ansökningar inom det regionala tillväxtarbetet och landsbygdprogrammet ska ha ett tydligare integrationsperspektiv. Vi har även samverkat med landstinget och Regionförbundet för att lyfta integrationsperspektivet inom det hälsoområdet och alkohol, narkotika, tobak och dopningsområdet.

Länsstyrelsen är representerad i Bosättningsgruppen vilken är en myndighetsgemensam arbetsgrupp som bl.a. arbetat med hinder och möjligheter vid bosättning av nyanlända i kommunerna, framtagande av gemensam kommunikationsstrategi rörande behovet av bostäder i landets kommuner, framtagande av bosättningsrapport enligt särskilt uppdrag, framtagande av underlag till fördelning av länstal samt framtagande av metodstöd för länsstyrelserna m.m.

Länsstyrelsen i Jönköping är även representerad i en temagrupp som arbetar med integration på landsbygden. Arbetet är en del av Landsbygdsnätverkets verksamhet

ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV

72. Länsstyrelserna ska inom ramen för uppdraget rörande mottagandet av nyanlända invandrare prioritera genomförandet av reformen för etablering av vissa nyanlända invandrare. Länsstyrelserna ska särskilt redogöra för insatser m.m. som rör sfi. Anvisningar för redovisningarna ska lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Länsstyrelsen ska redovisa:

- en bedömning av behovet av insatser från länsstyrelserna,

I länets kommuner finns en generellt sett positiv grundhållning till mottagning av nyanlända invandrare vilket bland annat återspeglas i befintliga kommunöverenskommelser. En aktiv och dynamisk dialog med företrädare för kommunledningarna är nödvändig för att uppnå konstruktiva resultat med god förståelse för mottagande av nyanlända.

De generella utmaningar som vi möter i arbetet med nyanländas etablering är i första hand bristen på lämpliga bostäder främst i kommunernas centralorter. Med anledning av detta bör dialogen med kommunerna fortskrida där bostadsmarknaden i sin helhet analyseras.

Behov finns att ytterligare stärka upp befintliga samverkansorgan i länet med berörda aktörer för att insatser och verksamheter ska bli effektiva och ge bättre resultat. Det finns även behov av en tydligare lokal dialog för att bl.a. utreda ansvaret för det praktiska och sociala stödet till nyanlända under den första tiden.

SFI

Inom etableringsinsatserna är SFI en av de delar som fungerar bra då det gäller både insats och samverkan mellan olika aktörer. Ett av de bekymmer som lyftes redan under förra året, att erbjuda SFI-undervisning till de som har uppehållstillstånd på anläggningsboendet, löstes under året temporärt av att arbetsförmedlingen gick in och tecknade avtal med flera kommuner i länet.

- genomförda insatser,

Länsstyrelsen har aktivt arbetat med olika insatser i länet där inriktning och prioritering har varit att stärka arbetet med nyanländas etablering samt insatser som främjar beredskap och kapacitet för mottagande av nyanlända invandrare.

Överenskommelser och kommundialoger

Samtliga kommuner i länet har överenskommelse om mottagande av nyanlända. Länsstyrelsen har under året fört en aktiv dialog med länets kommuner om mottagande av nyanlända. I samband med kommunbesök har vi träffat företrädare för kommunernas politiska ledning samt ansvariga tjänstemän. Diskussioner har förts om varje kommuns förutsättningar och kapacitet till mottagande av nyanlända. Utöver kommunbesök har länsstyrelsen inbjudit till gemensamma länsdialoger. Med anledning av att mottagandet i länet var lägre under 2011 jämfört med tidigare år samt den höga prognos som Migrationsverket lämnat inför år 2013, har länsstyrelsen bedömt det vara mycket angeläget att gemensamt med samtliga kommuner diskutera vilka förutsättningar som finns i länet för att klara det antal som enligt fastställt länsstal gäller för Jönköpings län. Diskussioner har även förts om möjligheter till interkommunal samverkan inom olika områden.

Bostäder

Tillgången på bostäder har under senare år försämrats. Detta är ett av de hinder som kommunerna lyft fram i samband med diskussioner kring befintlig kapacitet av nyanländas mottagande. Länsstyrelsen har därför bedömt det vara mycket angeläget att analysera bostadskapaciteten i länet. Vid ett särskilt möte/workshop i mars månad där länsstyrelsen bjöd in företrädare för kommunernas bostadsplanering, ansvariga politiker, representanter för allmännyttan m fl fördes bl.a. diskussioner kring bostadsmarknaden samt vikten av att tillgängliggöra bostäder för nyanlända. Detta möte följdes därefter av ett möte under maj månad som landshövdingen bjöd in till, där även Civil- och bostadsminister Stefan Attefall medverkade.

I samband med länsstyrelsens uppföljning av kommunernas redovisning av Bostadsmarknadsenkäten till Boverket, hade vi särskilt fokus kring bostäder till nyanlända. I den påföljande rapporten till Boverket som sammanställdes av länsstyrelsen fanns en särskild redogörelse i rapporten om kommunernas förutsättningar till bostäder till nyanlända flyktingar. En enkätundersökning gjordes hos kommunerna som var del av rapportens resultat.

Samverkan

Länsstyrelsen har under året arbetat aktivt för att förstärka samverkan mellan berörda parter och aktörer i länet. Ett antal nätverk och samverkansorgan förekommer. Vissa av dessa leds av länsstyrelsen, i andra är länsstyrelsen aktiv deltagare.

Länsstyrelsen har under hösten genomfört ett särskilt möte med länets nyckelaktörer inom integrationsområdet. Vid detta möte medverkade även integrationsminister Erik Ullenhag. Mötet innehöll ett antal, inom området berörda föredragningar, aktuell information samt gemensamma diskussioner bl.a. kring fördjupad samverkan i länet. Mötet tog även initiativ till uppstart av ett integrationsråd som ytterligare kommer att stärka den redan idag befintliga samverkan inom integrationsområdet i länet.

Under året har länsstyrelsen haft ett antal möten med berörda chefer i Arbetsförmedlingens tre marknadsområden i länet. Vid dessa möten har såväl operativa- som strategiska frågor diskuterats. Liknande samverkan har även förekommit med Migrationsverket.

Länsstyrelsen har haft regelbunden kontakt med ansvariga handläggare och integrations-samordnare i länets kommuner. Flera gemensamma samverkansmöten har genomförts varav ett har varit en gemensam workshop under två dagar. Ett särskilt nätverk med kommunernas verksamhetschefer inom integrationsområdet har haft återkommande möten under året.

Uppföljning

Som ett led i att följa upp insatser för nyanlända på kommunal nivå, har länsstyrelsen under hösten inhämtat uppgifter från kommunerna via en enkätundersökning. Enkätmaterialet innehöll uppgifter inom samtliga de områden som berör etablering av nyanlända.

Utöver enkätundersökningen så har även viss uppföljning av kommunernas mottagande skett i samband med våra kommundialoger. Länsstyrelsen har även följt upp tillgången till bostäder i kommunerna, vilken bland annat genomfördes via en enkätundersökning.

Samhällsorientering

Länets samhällsorienteringsprojekt tog under året slut. Under detta år har länsstyrelsen varit en aktiv part i projektet genom medverkan i projektets referensgrupp samt spridit information om kommande förändringar i förordningar. Länsstyrelsen har även följt upp länets samhällsorientering genom insamling av samhällsorienteringsplaner samt utskick av enkät till länets kommuner vars resultat har presenteras i separat rapport till Arbetsmarknadsdepartementet den 22 februari

Kunskapsöverföring

Länsstyrelsen har aktivt arbetat med kunskapsöverföring inom olika områden där bland annat 19 nyhetsbrev har skickats ut till berörda aktörer i länet, länsstyrelsen har medverkat vid konferenser och utbildningsdagar. Länsstyrelsen i Jönköping har även tagit fram ett informationsmaterial som är gemensamt för samtliga länsstyrelser i landet.

SFI

Länsstyrelsen har under året varit deltagande aktör på tre möten i det nätverk som finns för kommunala vuxenutbildningsrekorer, där även regionförbundet medverkar. Vid dessa möten har Sfi diskuterats och där diskuterades också möjligheten för gemensamma ansökningar till de ersättningar som funnits att söka från länsstyrelsen – vilket resulterade i tre ansökningar från länets kommuner, varav två beviljades medel.

Under året har också länsstyrelsen medverkat vid ett par träffar som arrangerats av kommunerna. En utbildningsdag för SFI- lärare innehållande bland annat samhällsorientering samt sfi undervisning på modersmål och en SFI-mässa som arrangerades av Jönköpings kommun.

Under slutet av året skickade länsstyrelsen ut en större enkät till länets kommuner där frågor om SFI ingick.

- en bedömning av det egna resultatet

Kommunernas beredskap och kapacitet för mottagande av nyanlända är god. Tre av länets kommuner har haft överenskommelse som upphört i slutet av året. Förhandlingar om nya överenskommelser har förts och länsstyrelsens bedömning är att nya överenskommelser kommer att vara undertecknade i början av år 2013. Under 2012 har en fördubbling av det faktiska mottagandet av nyanlända skett jämfört med år 2011. Länets kommuner har under år 2012 tagit emot 620 nyanlända av dessa är 54 procent anvisade av Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket, 24 procent har ordnat boende på egen hand eller har haft ett boende (EBO) vid tiden för uppehållstillstånd, 22 procent har kommit som anknytning.

Insatser och verksamheter som har genomförts under året har enligt vår bedömning varit av betydelse i länets integrationsarbete. Enligt den enkät som skickades ut under hösten till länets kommuner framgår bl.a. att 91 procent av kommunerna upplever att länsstyrelsens arbete ger ökad kunskap inom integrationsområdet, 70 procent eller fler ger länsstyrelsen gott betyg för insatser och information t.ex. informationsbrev, utbildningar, råd- och stöd samt hantering av ansökningar.

Ett viktigt led i Länsstyrelsens samlade arbete i implementeringen av etableringsreformen under 2012 har varit de gemensamma möten och sammankomster med kommunledningar och andra nyckelpersoner inom integrationsområdet. Det har även varit av betydelse att vi har besökts av såväl Civil- och bostadsministern som Integrationsministern.

SFI

Länsstyrelsen har under året varit lyhörd för kommunernas behov av utveckling inom Sfi området samt öppnat upp för att vara en drivande aktör för eventuella länsövergripande projekt. Frågor av mer strategisk och strukturell karaktär har vi försökt lyfta vidare.

- kvarstående utvecklingsbehov

Arbetet med uppföljning på och lokal nivå behöver fortsätta med en fördjupning av de resultat som enkätundersökningen visar. På lokal nivå är det även angeläget att påskynda arbetet med lokala överenskommelser där dialogmöten med länets AMO-chefer kommer att vara viktiga tillfällen i det fortsatta arbetet.

Utifrån det beslut som fattades under året om bildandet av ett regionalt integrationsråd kommer ett sådant att bildas under 2013. Då planeras det även att ta fram en regional strategi inom integrationsområdet för att samla aktörerna ytterligare. Länsstyrelsen kommer under 2013 återigen ta en aktiv roll och sammankalla länets kommuner inom samhällsorientering då det länsövergripande projektet avslutades vid årsskiftet 2012/2013

SFI

Få kommuner i länet, liksom i riket, har SFI-undervisning för akademiskt utbildade, för korttidsutbildade, med modersmålsstöd samt med yrkesutbildning, något som skulle kunna utvecklas genom fler gemensamma utvecklingsprojekt.

73. Länsstyrelserna ska redovisa till vilka typer av insatser som ersättning enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar lämnats till kommuner och kommunförbund. Av redovisningen ska särskilt framgå insatser för att underlätta kommunal samverkan rörande sfi och samhällsorientering. Ersättningarna finansieras från det under utgiftsområde 13 uppförda anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande. Anvisningar för redovisningarna lämnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har tilldelats 1 500 000 kronor. Dessa har fördelats enligt följande:

Kommun	Sökt insats	Sökt belopp, tkr	Beviljat belopp, tkr
Vaggeryds kommun	Suggestopedi – En annorlunda SFI	480	400
Nässjö kommun	Välkomsten – Sfi, Samhällsorientering och föräldrautbildning för föräldralediga	1500	800
Regionförbundet i Jönköpings län	Förankring av uppföljningsmodell, Ensamkommande barn	444	300
Sävsjö kommun	Sfi för föräldralediga	234	0
Vetlanda kommun	Integrationsstrateg	1680	0
Summa:		4338	1500

Av de tre insatser som beviljades projektmedel handlade två om utveckling av svenskundervisning för invandrare. Både projekten har samverkan mellan flera kommuner i länet och handlar om att nå särskilda grupper med SFI-undervisningen: de som är föräldralediga samt de som har svårt för att ta sig vidare från A och B nivå i den ordinarie SFI-undervisningen.

Under 2011 beviljades medel till ett projekt för länsövergripande samordning av samhällsorientering vilket även pågått under 2012.

Länsstyrelsen ska under pågående insats erbjuda dialog, detta har skett genom deltagande i referensgrupp, deltagande på resultatsspridningskonferenser samt träffar med projektägare.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 5§ OCH ÅTERRAPPORTERING REGLERINGSBREV (UPPDRAG 85)

5. integrera de mänskliga rättigheterna i sin verksamhet genom att belysa, analysera och beakta rättigheterna i den egna verksamheten, särskilt skyddet mot diskriminering

85. Länsstyrelserna ska redovisa hur Sveriges rättsliga åtagande om icke-diskriminering och mänskliga rättigheter belyses, analyseras och beaktas i den egna verksamheten i enlighet med 5§ punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion samt bedöma resultatet av detta. Redogörelsen ska innehålla information om bl.a. hur länsstyrelserna samarbetat med andra berörda myndigheter samt vilka åtgärder som vidtagits för att stödja kommunernas arbete med dessa frågor.

Åtgärder som har vidtagits för att genomföra länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter 2010–2012, samt resultatet av dessa, ska särskilt redovisas.

Nedan redovisas det gemensamma arbetet med genomförandet av Länsstyrelsernas antidiskriminerings strategi. Länsstyrelsernas hittillsvarande insatser för att ta fram och genomföra myndigheternas gemensamma antidiskrimineringsstrategi har tidigare redovisats i Länsstyrelsernas årsredovisningar för åren 2007 - 2011.

Under 2012 har arbetet fokuserat på ett fortsatt genomförande av handlingsplanen för lika rättigheter och möjligheter. Samtliga länsstyrelser deltar i samordningsarbetet och i att genomföra handlingsplanen på den egna länsstyrelsen. Ansvar för genomförandet ligger på respektive myndighet. Länsrådsgrupp 3 ansvarar för att hålla ihop det gemensamma arbetet och förvalta handlingsplanen och det finns en projektorganisation med ett antal arbetsgrupper och en styrgrupp för ändamålet.

Sammanfattning och resultat område A

Område A syftar till att uppnå två övergripande mål och fem delmål. Området omfattar 15 åtgärder som genomfördes under perioden 2010 – 2012. Arbetet med 12 av de 15 åtgärderna genomfördes fram till och med 2011. Dessa beskrivs i årsredovisningen för 2011. Inom några av dessa åtgärder har funnits vissa kvarstående delar och dessa redovisas i nedanstående text.

Återstående åtgärder är 1,2 och 4, som avser att erbjuda samordnade utbildningsinsatser rörande mänskliga rättigheter för ledning och chefer inom länsstyrelsekollektivet, har inte genomförts. Däremot har chefer och ledning i stor utsträckning deltagit i handlingsplanens övriga utbildningsinsatser som kompetensbaserad rekrytering och grundutbildningen. Slutsatsen är att det inte har funnits någon efterfrågan på samordning av ytterligare utbildningsinsatser. Utbildning och utvecklingsinsatser för myndigheters ledningsgrupper sker kontinuerligt. Frågor om värdegrund och mänskliga rättigheter är ofta naturliga inslag i sådana utbildningsinsatser och ett ansvar för respektive myndighetsledning.

Länsstyrelsernas personalchefer, rekryterande chefer och fackliga representanter genomgått en länsstyrelsegemensam utbildning i kompetensbaserad rekrytering (åtgärd 6 och 7). Tio länsstyrelser genomförde utbildningen under 2011 och resterande har genomfört den under 2012. Dessutom har nya chefer inom länsstyrelserna successivt genomgått utbildningen och utbildningstillfällena har därför utökats. Vid varje utbildningstillfälle har det varit ca 20 deltagare. Den strukturerade och kompetensbaserade metodiken är en kvalitetssäkring och ett effektivt sätt att finna rätt person för aktuell tjänst men garanterar också en rekryteringsprocess som inte är orättfärdigt exkluderande och diskriminerande. Som en röd tråd i utbildningen löper diskussionen hur ett mångfaldsorienterat förhållningssätt kan uppnås. Kursutvärderingarna visar fortsättningsvis att deltagarna har uppfattningen att utbildningen har hållit en mycket god kvalitet, varit relevant och gett kunskaper om rekrytering som kommer att kunna påverka det framtida rekryteringsarbetet. På frågan om hur länsstyrelserna har märkt någon förändring i sin rekryteringsprocess och träffsäkerhet i rekryteringen är svaret att det ofta redan har funnits en god ordning men detta har ytterligare stärkt detta. Den stora vinsten har varit att man nu arbetar mycket metodiskt med kravspecifikationen inför varje rekrytering. Syftet med åtgärderna är att höja kvalitén i rekryteringsarbetet och de måste ses som en del i ett kontinuerligt och långsiktigt arbete. Ett sådant arbete är en förutsättning för att på sikt kunna konstatera mätbara effekter.

En metod för att kvalitetssäkra annonstexter (Åtgärd 9) har tagits fram och provats under 2011 och 2012 successivt av varje länsstyrelse vid rekryteringar. Det har inte varit möjligt att göra någon kvalitativ utvärdering under 2012 men en mer generell förfrågan visar att verktyget ännu inte har använts i den omfattning som man hoppats. De som använder verktyget menar dock att det är ett bra stöd för chefer när de formulerar sina annonstexter.

Ett länsstyrelsegemensamt verktyg för uppföljning och kvalitetssäkring av arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter har utretts (åtgärd 11). Som ett led av detta har man enats om att införa en gemensam arbetsmiljöenkät, där dessa delar finns med. Arbete med upphandling av denna pågår och slutförs kvartal ett 2013

Länsstyrelserna tog 2011 fram en gemensam och sammanhållen mall för de handlings- och åtgärdsplaner som varje arbetsgivare ska ha i enlighet med arbetsmiljö- och diskrimineringslagarna (åtgärd 12). Mallen ligger till grund för de dokument som varje länsstyrelse tar fram för sin myndighet och rymmer frågor om jämställdhet, rutiner vid trakasserier och kränkande särbehandling samt handlingsplan för tillgänglighet. Syftet har varit att arbetet ska lyftas och tydliggöras samt följa en för länsstyrelserna gemensam struktur. Genomförandet och jämförelser ska på så sätt underlättas. Varje länsstyrelse har sedan svarat för att anpassa dokumenten och genomföra insatser utifrån behoven på den egna myndigheten. Utvärdering av detta arbete kan ske tidigast 2013.

Enligt lag ska alla arbetsgivare göra kontinuerliga lönekartläggningar för att säkerställa att lönen sätts utifrån sakliga grunder och inte rymmer ett diskriminerande synsätt. För att ha hög kvalitet i detta arbete och öka jämförbarheten har länsstyrelserna (åtgärd 13) enats om att använda ett gemensamt metodstöd. Arbetsgivarverket har tillsammans med Partsrådet påbörjat ett pilotprojekt med samma syfte kallat BESTA vägen. Flera länsstyrelser har anslutit sig till denna metod successivt under 2012. Arbete återstår innan någon gemensam hållning i frågan kan nås.

I arbetet med att ta fram mål och åtgärder har ett nära samarbete med DO bedrivits. Under genomförandeprocessen har DO visat fortsatt intresse för arbetet och lyft upp handlingsplanen som ett gott exempel på sin webbsida. Där har även mallar och dokument lagts ut som goda exempel och inspiration för andra arbetsgivare. Även Arbetsgivarverket har spridit flera av länsstyrelsernas mallar via sin medlemsida för andra myndigheter.

Sammanfattning och Resultat område B

Åtgärder inom område B Sakområden rör bl.a. grundutbildning i mänskliga rättigheter, handledarutbildning och verksamhetsintegrering. En projektgrupp (Projektgruppen för utbildning och verksamhetsintegrering av mänskliga rättigheter, B-gruppen) har bildats för att fungera som stöd i genomförande och uppföljning av åtgärder under detta område i handlingsplanen. Projektgruppen består i dag av representanter för länsstyrelserna i Stockholm, Östergötland, Västernorrland, Värmland, Västra Götaland, Uppsala och Skåne. Länsstyrelsen i Skåne är sammankallande för gruppen. B-gruppen har sedan den bildades 2010 haft i genomsnitt 6-8 möten per år.

Åtgärd 16 – Grundläggande utbildning om mänskliga rättigheter har genomförts under 2011 och 2012. För att få information om vilka utbildningsinsatser som genomförts på respektive Länsstyrelse, och hur många som genomgått grundutbildning i mänskliga rättigheter, har ett antal frågor ställts till samtliga Länsstyrelser vid två tillfällen under åren 2011 och 2012. Kortfattat visar sammanställningen att nästan alla länsstyrelser har genomfört utbildningsinsatser om mänskliga rättigheter. På ungefär hälften av länsstyrelserna har nästan alla i personalen genomgått MR-utbildning. Femton länsstyrelser uppger också att de använt sig av eller delvis använt det gemensamma utbildnings-/handledningsmaterialet. När det gäller planering och genomförande av utbildningsinsatser så är det vanligast att de utsedda MR-handledarna planerat och genomfört insatserna. Sex länsstyrelser uppger att che-

ferna varit direkt involverade i genomförandet av utbildningsinsatserna. Tretton länsstyrelser har använt sig av externa föreläsare. Av de framgångsfaktorer som nämns är chefernas delaktighet den vanligaste återkommande. På de länsstyrelser där chef eller ledning varit med och drivit MR-arbetet aktivt lyfts detta fram som en viktig orsak till arbetets framgång. Åtgärd 17 – Handledarutbildningen genomfördes den 17-18 januari 2011. Det sextioalet handledare som utsetts vid respektive Länsstyrelse har genomgått utbildningen. Dessa handledare har bl.a. utbildat anställda vid länsstyrelserna i en grundläggande utbildning om mänskliga rättigheter. Dessa handledare utgör även ett s.k. MR-nätverk för Länsstyrelserna.

Åtgärd 18 och 19 avser en förstudie inför och genomförande av utbildning för jurister, controllers, utvecklingsråd och andra nyckelpersoner för verksamhetsplanering. En förstudie i form av en behovsinventering genomfördes under våren 2012 för att identifiera behov och intresse. Behovsinventeringen resulterade dock inte i ett tillräckligt stöd för att ta fram ett förslag till en fördjupad utbildning om mänskliga rättigheter och diskrimineringslagen. Förklaringen är i första hand brist på resurser och tid men även att många redan deltagit i de andra utbildningsinsatser, grundläggande utbildning, rekryteringsutbildning etc. som anordnats inom ramen för handlingsplanen.

Åtgärd 20 handlar om att arbeta med integrering av rättighets- och antidiskrimineringsperspektiv i verksamheten. Under 2011 och 2012 har två kartläggningar/inventeringar genomförts för att få en tydligare bild av planerade eller genomförda insatser kring integrering av mänskliga rättigheter i länsstyrelsernas verksamhet. Kartläggningarna är tänkta att fungera som stöd för det fortsatta arbetet. Sammanställningen visar att nästan samtliga ser länsstyrelseinstruktionen och regleringsbrevet som styrdokument för det praktiska arbetet med att integrera mänskliga rättigheter i länsstyrelsens verksamhet. För många fungerar också länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter och myndighetens verksamhetsplan som styrdokument. Dokumentation av arbetet med verksamhetsintegrering sker främst genom återrapportering i årsredovisning och tertialredovisning samt genom uppföljning av handlingsplaner och VP.

Länsstyrelserna har under många år på olika sätt lyft perspektiv som jämställdhet, trygghet, tillgänglighet, barn och hälsa inom olika verksamhetsområden. Verktyg för att integrera mänskliga rättigheter är checklistor och lathundar, handlingsplaner och policyer för jämställdhetsintegrering, barnperspektiv, lika rättigheter mm. Det finns också många andra exempel som konsekvensanalyser, interna fallstudier och kartläggningar. Utvecklandet av verksamhetsintegrering av mänskliga rättigheter sker främst genom utbildningar och woks-hops för chefer och medarbetare där man ges möjlighet att öka förståelsen och hitta kopplingar till respektive verksamhet.

Åtgärd 21 avsåg att bilda ett nätverk för mänskliga rättigheter. Ett nätverk bildades 2011 och alla länsstyrelser är representerade i detta. Ett sextioal personer ingår i nätverket. En grupp för nätverket har bildats på Yammer. Syftet är att prova en mer självadministrerande form för att utbyta och dela erfarenheter om insatser i Länsstyrelsernas verksamhet som rör mänskliga rättigheter.

Åtgärd 22 och 23 rörde ett mobiliseringsprojekt för verksamhetsintegrering. En projektansökan togs fram och medel söktes från ESF – rådet men ansökan avslogs. Projektet kunde därför inte genomföras.

Åtgärd 24 handlade om e-tjänster och tillgänglighet. Rutiner för att säkerställa tillgänglighetsperspektivet i samband med förvaltning av befintliga e-tjänster och vid framtagandet av nya e-tjänster kommer att tas fram. Detta ska ske inom ramen för Länsstyrelsernas gemensamma projekt om handlägningsstöd och e – tjänster P4 och med stöd av medarbetare med särskild sakkunskap i mänskliga rättigheter. Diskussion pågår för närvarande om hur mål och åtgärd/prestation avseende tillgängliga e-tjänster bör formuleras i P4 projektets verksamhetsplan för 2013.

Vår bedömning är att de åtgärder som genomförts inom ramen för område B – sakområden, har gett ett bra resultat. Nästan alla länsstyrelser har genomfört utbildningsinsatser, på ungefär hälften av länsstyrelserna har nästan alla i personalen genomgått utbildning. Det gemensamma utbildningsmaterialet har använts av det stora flertalet.

Kartläggningarna om utbildningsinsatser och verksamhetsintegrering av mänskliga rättigheter visar på att kunskapen om de mänskliga rättigheterna ökat och att arbetet med verksamhetsintegrering är prioriterat på de flesta länsstyrelser. Flertalet länsstyrelser planerar för fler utbildningsinsatser och fortsatt arbete för att vidareutveckla arbetet med verksamhetsintegrering. Brist på tid och resurser upplevs dock som ett hinder i det fortsatta arbetet med att utveckla metoder för verksamhetsintegrering.

Bedömningen är att insatser för att verksamhetsintegrera MR perspektiv successivt ökat under ett antal år och att bland annat länsstyrelsernas gemensamma handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter bidragit till detta. När det gäller framgångsfaktorer så nämns främst god förankring och samverkan internt. Det länsstyrelsegemensamma arbetet lyfts också fram. Angående vilka resultat arbetet lett till internt så lyfter en övervägande andel av länsstyrelserna fram integrering i verksamhetsplanerings processen som viktigt och positivt. En stor utmaning, som återstår, är att mer systematiskt utifrån möjlig och förväntad effekt utveckla metoder när det gäller verksamhetsintegrering. Samhällets styrsignaler är särskilt viktiga i ett sådant framtida arbete.

Sammanfattning och resultat område C

Kommunikationsgruppen har under 2012 fortsatt sitt arbete för att stödja länsstyrelserna i deras arbete att göra kommunikationen inom och från länsstyrelserna tillgänglig och fri från diskriminering. Konkreta insatser är översättningar till de nationella minoritetsspråken och lättläst svenska för att öka tillgängligheten på länsstyrelsernas webbplatser. Varje län avgör vilka språkvarianter som publiceras på länets webbplats. Under 2013 kommer tecken-språkstolkning till webbplatserna att levereras.

Den nationella webbsamordningen har genomfört tillgänglighetsrevisioner av länsstyrelsernas webbplatser, e-tjänster och tjänsten Länsstyrelsernas diarier. Revisionen visar att webbplatserna är tekniskt bra ur ett tillgänglighetsperspektiv, men att det finns brister i e-tjänster och diarietjänsten. Genom länsstyrelsernas gemensamma intranätsprojekt kommer intranäten att bli mer tillgängliga, lansering sker våren 2013. Kommunikationsgruppen har under 2012 tagit fram en checklista för tillgänglig information som förankras bland informationsansvariga och som kommer att levereras till länsstyrelserna i början av år 2013.

Sammanfattningsvis har alla åtgärderna inom område C genomförts framför allt under 2011 och 2012 och med några leveranser som kommer att ske under våren 2013. Därigenom har länsstyrelserna goda förutsättningar till en kommunikation fri från diskriminering. En tillgänglig extern webb är säkrad på ny plattform, utbildning i tillgänglig information har

genomförts, översättningar till nationella minoritetsspråk och andra insatser för att öka tillgängligheten på webbplatserna. Genom länsstyrelsernas gemensamma intranätsprojekt säkras tillgängligheten på intranätet och den interna kommunikationen. Bedömningen är att det gemensamma arbetet har gett en bra grund, tekniskt och kompetensmässigt, för länsstyrelserna i det fortsatta och kontinuerliga arbetet som krävs för att vår kommunikation ska vara fri från diskriminering. Det gemensamma arbetet har varit en framgångsfaktor och kostnadseffektivt.

Uppföljning och fortsatt arbete

Under året har uppföljning av handlingsplanen påbörjats. En diskussion om ett fortsatt gemensamt arbete kring MR frågor behövs och i så fall hur ett sådant skulle kunna läggas upp har också förts. En slutrapport om länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter liksom ett förslag till förvaltning och fortsatt arbete planeras till våren 2013.

ARBETET MED MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I JÖNKÖPINGS LÄN

Utöver den gemensamma redovisningen för alla länsstyrelser följer några exempel från Länsstyrelsen i Jönköping. Länsstyrelsen i Jönköpings län har som en av tre länsstyrelser haft representanter i kommunikationsgruppen.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har också det länsstyrelsegemensamma uppdraget som redaktionellt ansvarig inom länsstyrelsernas gemensamma webbsamordning och har därigenom avropat och upphandlat översättningar till de nationella minoritetsspråken och lättläst svenska, översättningar som sedan används på respektive länsstyrelses webbplats. Länsstyrelsen har under 2012 publicerat övergripande webbinformation på finska och lättläst. Länsstyrelsen har också haft ett Regionalt utvecklingsprojekt: Tillgänglig.nu. Som en del av den regionala utvecklingen i Jönköpings län och de offentliga aktörernas arbete med tillgänglighet genomförde Länsstyrelsen i Jönköpings län en bred utbildning för anställda inom kommuner, landsting och myndigheter i länet. Länsbibliotek Jönköping (Landstinget i Jönköpings län) var medarrangörer. Utbildningen hade fokus på tillgänglig information och kommunikation men innehöll även pass om tillgänglig verksamhet respektive tillgängliga lokaler. Utbildningen genomfördes i mars 2012 och hade 78 deltagare från regionala och statliga myndigheter (24 från Länsstyrelsen i Jönköpings län och 3 från andra länsstyrelser), kommuner i länet, landstinget samt några privata aktörer.

Under året har alla chefer, fackliga representanter och personalhandläggare genomgått kursen i kompetensbaserad rekrytering. Behovet av att gå en rekryteringsutbildning var stort och utvärderingen visar på ett lyckat resultat. Efter kursen har flera rekryteringar påbörjats där konceptet kring det kompetensbaserade arbetssättet har underlättat arbetet med att ta fram ändamålsenliga kravprofiler och vidare en mer säker rekryteringsprocess ur perspektivet mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsen har också arbetat externt med mänskliga rättigheter. Ett exempel på detta är projektet sVettig hållbarhet tillsammans med Friskis och Svettis i Jönköping. Syftet med satsningen har varit att öka kunskapen inom hållbar utveckling för att kunna möta länets utmaningar i framtiden. Hållbarheten innebär bland annat social hållbarhet i form av mänskliga rättigheter med fokus på bemötande och tillgänglighet, ANDT (Alkohol, Narkotika, Doping och Tobak), samt hållbarhet inom miljö och ekologi med fokus på energi och klimat. Vidare handlar det om att stärka samarbetet mellan ideell sektor, i detta fall repre-

senterat av föreningen Friskis&Svettis Jönköping som har över 18 000 medlemmar. Under samverkansperioden kommer anställda och ideella funktionärer vid Friskis&Svettis Jönköping erbjudas kompetensutveckling inom olika områden kopplat till hållbar utveckling. Målet är att sätta igång en fördjupad intern diskussion kring hållbarhet i Friskis&Svettis Jönköping samt att öka tillgängligheten. Friskis&Svettis Jönköping kommer att under våren 2013 börja producera egen el med solceller för klimatkompensering. Samarbetskonceptet är tänkt att vara en modell för framtida samverkan med andra organisationer.

I arbetet med hemlöshetsuppdraget har vi lyft arbetet ur ett MR-perspektiv med människors rätt till bostad. I uppdraget har vi en prioritering att arbeta med vräkningsförebyggande arbete där barn är involverade. Detta arbete kommer att fortsätta under 2013. Länsstyrelsen har också drivit frågan om mänskliga rättigheter genom våra samråd och yttranden över kommunernas översiktsplaner som genomförts under året. Det gäller framförallt tillgänglighet och bostadsförsörjning och i vissa delar även barnperspektivet. Det bör också noteras att vi i underlaget för sammanfattande redogörelser samarbetat med de sakkunniga inom jämställdhet, miljö, mänskliga rättigheter och integration för att beskriva hur hela bredden av mänskliga rättigheter kan komma till tals och påverka kommunernas översiktsplaner. Även i arbetet med bostadsförsörjning och bostadsmarknadsenkäten där bl.a. möten hållits med bostadsministern och ansvariga kommunalråd m.fl. har dessa frågor avhandlats.

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 5§

4. vid samråd, beslut och andra åtgärder verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att öka tillgängligheten för människor med funktionsnedsättning i våra reservat och i Store Mosse Nationalpark några exempel på detta är, anpassade leder, handikappanpassat vandrarhem, skyltar med skrift i relief och braille. Länsstyrelsen har också anordnat aktiviteter såsom, fågelskådning ned örat, en fågelkurs för synskadade samt en föreläsning om att uppleva naturen i permobil.

En annan aktivitet som Länsstyrelsen har gjort under året inom ramen för vårt arbete med mänskliga rättigheter är att utarbeta en checklista som ska användas vid bokningar av konferensanläggningar. Denna checklista tar hänsyn till flera områden och diskrimineringsgrunder. Att lokalerna är tillgängliga för människor med olika typer av funktionshinder är en del i detta. Under året har en utbildning arrangerats där Funka.nu hade en tvådagarsutbildning för angående tillgänglighet på webben och i lokaler

Övrig verksamhet

Övrig förvaltning

PRESTATIONER (VOLYMER OCH KOSTNADER)	2012	2011	2010
Årsarbetskrafter män ¹⁾	2,83	3,05	3,58
Årsarbetskrafter kvinnor ¹⁾	1,47	1,69	2,44
Andel av totala årsarbetskrafter (procent)	2,11 %	2,23 %	2,74 %
Verksamhetskostnader inkl. OH (tkr) totalt	4 944	5 412	6 880
Andel av totala verksamhetskostnader (procent) ²⁾	2,75 %	2,89 %	3,80 %
Antal ärenden, inkomna och initiativärenden	891	1 261	1 428
Antal beslutade ärenden	1 009	1 520	1 347
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	10	111
Bidragsutbetalningar (tkr) ^{3, 4)}	18 531	42 808	49 825
Nöjdindex brukarundersökning – verksamhet XXX (Fylls i med tillhörande fotnot av de länsstyrelser som deltar i tilläggsundersökning)			

¹⁾ 1 årsarbetskraft = 1760 timmar

²⁾ Andel av total verksamhetskostnad inkl OH exkl. resurssamverkan

³⁾ Där Länsstyrelsen gör utbetalningen

⁴⁾ Uppgifterna i ovanstående tabell omfattar verksamhet 20* och 21*

VERKSAMHET – VOLYMER OCH PRESTATIONER

För att nå en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser samt säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet har 13 verksamheter under området övrig förvaltning från och med den 1 juli 2012 koncentrerats till 7 länsstyrelser.

När det gäller allmän kameraövervakning har tillsyn av 10 objekt genomförts under 2012, vilket är i enlighet med antagen tillsynsplan. Ärendeströmningen har varit i ungefärlig paritet med tidigare år. Även ärenden rörande efterträdarval låg på ungefär samma nivå som året innan.

Koncentrationen av ärenden rörande bevakningsföretag, lönegaranti och begravningsärenden påverkade av naturliga skäl ärendeströmningen jämfört med 2011 för dessa ärendegrupper, det var cirka 350 ärenden färre under 2012. Tidigare har granskning av de auktoriserade bevakningsföretagens årsredogörelser gjorts under våren och i stort sett varit klara före sommaren. År 2012 gjordes ingen genomgång av redogörelserna på grund av tidsbrist. Redovisningarna överlämnades därför till Länsstyrelsen i Östergötlands län i samband med koncentrationen.

För att nå en högre effektivitet och en mer rationell användning av resurser samt säkerställa en väl fungerande rättssäkerhet har 13 verksamheter under området övrig förvaltning fr.o.m den 1 juli 2012 koncentrerats till 7 länsstyrelser. Denna koncentration har emellertid inte varit konsekvent i alla delar. Som ett exempel på detta kan nämnas att deponeringsärenden enligt Jordabalken ligger kvar på samtliga länsstyrelser medan nedsättningar av medel enligt

1927 års lag har koncentrerats, vilket bland annat har medfört pedagogiska problem gentemot allmänheten som i ett antal fall har vänt sig till fel länsstyrelse med sitt ärende

LÄNSSTYRELSEINSTRUKTION 4§

1. De allmänna valen

År 2012 var ett mellanår när det gäller arbetet med de allmänna valen. Det arbete som skett löpande under året är så kallade efterträdarval. På begäran av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige utser Länsstyrelsen nya ledamöter/ersättare då någon avsäger sig sitt politiska uppdrag. Totalt var det 79 ärenden under året. Länsstyrelsen har också besvarat två enkäter från Valmyndigheten och en mer omfattande enkät från 2011 års vallagskommitté.

Organisationsstyrning

89. Länsstyrelsernas årsredovisning för 2012 ska följa en för samtliga länsstyrelser enhetlig struktur. Strukturen ska tas fram av Länsstyrelsen i Örebro län i samråd med övriga länsstyrelser.

Årsredovisningen 2012 för Länsstyrelsen i Jönköpings län är upprättad i enlighet med den för länsstyrelserna gemensamma strukturen.

90. Länsstyrelserna ska redovisa verksamhetskostnader och årsarbetskrafter under åren 2010–2012 fördelade enligt länsstyrelsernas koder för verksamhets- och ärendestatistik (VÄS), på nivå två (VÄS 20, 21, osv.). Den andel av kostnaderna som finansieras från anslag 5:1 Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 ska anges per sakområde. För 2012 ska även OH-kostnader redovisas per sakområde. Verksamhetskostnaderna ska överensstämma med de som anges i resultaträkningen. Länsstyrelserna ska vidare redovisa kostnader för representation och lokaler. Redovisningen ska göras i en för länsstyrelserna enhetlig struktur och enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

Årsredovisningen 2012 för Länsstyrelsen i Jönköpings län är upprättad i enlighet med uppdrag 90.

91. Länsstyrelserna ska redovisa statistik avseende ärendehantering fördelade enligt länsstyrelsernas koder för verksamhets- och ärendestatistik (VÄS). Redovisningen ska ske göras i motsvarande struktur som gäller för 2011 och enligt anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.

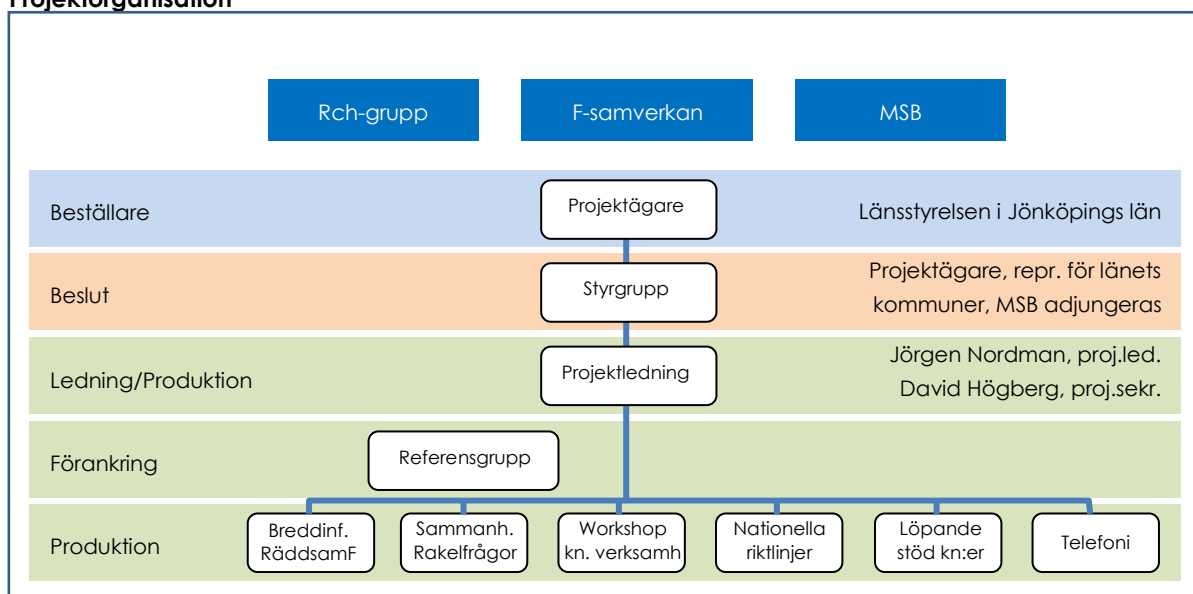
Årsredovisningen 2012 för Länsstyrelsen i Jönköpings län är upprättad i enlighet med uppdrag 91.

93. Länsstyrelserna ska kunna använda och samverka med det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel. Länsstyrelserna ska var och en betala 120 000 kr till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsavgift för detta system. Beloppet ska betalas efter fakturering från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Länsstyrelsen har betalat abonnemangsavgiften för 2012 i enlighet med uppdrag 93.

Länsstyrelsen har under året medverkat i ett projekt för ett breddinförande av Rakel i Kommunernas förvaltningar.

Projektorganisation

Länsstyrelsen har under året varit pådrivande vid införandet av Rakel i länet samt ett stöd till länets kommuner vid införande av Rakel på dess ledningsplatser. Länsstyrelsen har deltagit i av MSB anordnade möten under året och drivit frågor som har varit till gagn för länets bästa, detta med avseende på det samarbete som bedrivs i länet med F-samverkan och en bred samverkan, samt att bibehålla och bilda nya nätverk.

Länsstyrelsen har vid olika sammankomster med kommunens företrädare informerat om Rakel samt verkat för att bistå som projektstöd.

Länsstyrelsen har medverkat vid samlingar och workshops som gjorts med kommunala ledningen, kommunchefen samt företrädare för dess förvaltningar i samtliga kommuner i länet. Information har även spridits till landstinget och övriga blåljusaktörer via F-samverkan samt även till Regionförbundet.

Länsstyrelsen har samordnat ansökningar för stöd till kommunerna i länet och arbetsgrupper har arbetat med genomförande av projekt för införande av Rakel vid kommunernas ledningsplatser samt Räddningstjänsternas räddningscentraler (RC).

Länsstyrelsen har medverkat till framtagande av programmeringsunderlag till kommunerna och dess förvaltningar så att de på ett enklare sätt ska kunna ansluta sig till Rakel. Länsstyrelsen har medverkat vid olika möten för genomförande av samverkansplanering och kommunikationsplanering i kommunerna. Länsstyrelsen har även anordnat träffar för aktörer i länet med syfte till att samordna och förenkla införandet av Rakel samt att bilda nätverk.

Länsstyrelsen har varit MSB behjälplig med goda exempel samt framtagande av nationella riktlinjer för namnsättning och benämning samt talgrupper i Rakelstrukturen utifrån projektarbetet mellan sydlänen. Redovisat anslutningsläget i länet avseende Rakel. Projektarbete har fortgått mellan Länsstyrelserna i sydlänen, detta för att få samordnade talgrupper mellan länen som genom goda exempel kan överföras till andra län. Detta för underlätta in-

förande och utveckla Rakel inom Länsstyrelseorganisationen. Länsstyrelsen har deltagit i av MSB anordnade arbetsgrupper för att vara med och utforma nationella riktlinjer samt fört fram länets intressen och arbetssätt gällande kommunikativt samband som sedan i vissa fall blivit normgivande för nationell struktur.

Personaluppgifter

Enligt kraven i FÅB 3 kap 3§ ska myndigheter redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1§ första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter. (Förordning 2008:747)

Under året har genomförandet av det länsstyrelsegemensamma projektet kring Mänskliga Rättigheter fortsatt. Den stora aktiviteten inom ramen för projektet har varit att chefer, fackliga representanter och personalhandläggare genomgått kursen i kompetensbaserad rekrytering. Behovet av att gå en rekryteringsutbildning var stort och utvärderingen visar på ett lyckat resultat. Efter kursen har flera rekryteringar påbörjats där konceptet kring det kompetensbaserade arbetssättet har underlättat arbetet med att ta fram ändamålsenliga kravprofiler och vidare en mer säker rekryteringsprocess ur perspektivet mänskliga rättigheter.

En annan stor arbetsuppgift under 2012 har varit att arbeta med jämställdhet i form av en lönekartläggning. Enligt Diskrimineringslagen (10§ 3 kap) är arbetsgivaren skyldig att göra en lönekartläggning vart tredje år. Den ska ske i samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer. Diskrimineringslagens krav på att en arbetsgivare inte får lönediskriminera är tydliga. Det är arbetsgivarens ansvar att lönesättningen är saklig. En arbetsgrupp bestående av personalchef, personalhandläggare, två representanter från SACO-S och två representanter från ST har genomfört lönekartläggningen i enlighet med Partsrådets metod BESTA-vägen

Arbetsgruppen har granskat de styrande dokument som behandlar lönesättning inom Länsstyrelsen. Arbetsgruppen finner att samtliga dokument är utformade på ett könsneutralt sätt.

Vad gäller Lika och Likvärdigt arbete hittar inte arbetsgruppen några strukturella avvikelser eller osakligheter. De avvikelser som verkar finnas mellan olika BESTA-koder, kan sakligt förklaras med hänvisning till faktorer i den individuella lönesättningen samt det omgivande samhället som till exempel lönenivåer inom respektive arbetsmarknadssegment.

En annan fråga som har arbetats med under 2012 har varit chefsförsörjningen. En omorganisation har genomförts där funktionsansvariga blivit formella chefer med större personalansvar. Några enheter har i den omorganisationen slagits samman. Då antalet chefspositioner minskade utannonserades chefsförordnandena och en huvudkandidat per enhet fick utvärderas i form av en second opinion från extern konsult. Chefsrekryteringar har också varit en större arbetsuppgift än vanligt under året då fyra chefspositioner har tillsatts.

Inom arbetet med att vara en attraktiv arbetsplats har Länsstyrelsen ett friskvårdprogram med aktiviteter som är inriktade både på individ och på gruppnivå. Målet är att genom utbildning och information höja Länsstyrelsens kompetens kring hälsa och friskvård samt stimulera det egna ansvaret för en hälsosam livsstil.

Varje anställd har rätt till 1 friskvårdstimme i veckan på arbetstid. Denna möjlighet har 211 personer nyttjat under år 2012 (fördelat på 143 kvinnor och 68 män). Varje anställd har

även rätt till friskvårdssubvention på 400 kr per halvår. Under 2012 var det totalt 103 personer (67 kvinnor och 36 män) som ansökte om subvention under antingen våren eller hösten alternativt under både vår och höst.

Varannan vecka erbjuds massage i Länsstyrelsens lokaler. Under 2012 har 65 personer nyttjat denna möjlighet, fördelat på 45 kvinnor och 20 män.

Varje vecka levereras färsk frukt till personalen. I den mån det är möjligt är frukten ekologisk.

Inte bara de som är ”självgående” använder sig av friskvårdssatsningarna utan en hälsosammare livsstil börjar ”smitta av sig” på allt flera. Länsstyrelsens bedömning är därför att friskvårdsprogrammet har en lagom nivå. Införandet av friskvårdstimmen har gett stimulans för alla anställda att fysiskt stärka sig själva och öka det egna hälsomedvetandet. Friskvårdsinsatserna är överlag mycket uppskattade och det är av stor betydelse att prioritera friskvårdssatsningar även i fortsättningen, särskilt då arbetsbelastningen för alla anställda ökar.

Året har också medfört en stor satsning på arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljön på arbetsplatsen är god, det är konstaterat i svaren på den arbetsmiljöenkät som genomfördes 2011. För att arbeta vidare med det goda resultatet har arbetsmiljöarbetet strukturerats upp för att genomföras på ett mer systematiskt sätt och bli mer känt i organisationen.

Tabell över sjukfrånvaro i enlighet med 7 kap. 3§ FÅB

Kön	Ålder	2012			2011		
		Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	Antal anställda	Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	Sjukfrånvaro 60 dgr och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män	- 29	12	1,5	0,0	8	1,5	0,0
	30 - 49	56	5,0	54,5	57	3,4	38,3
	50 -	41	2,6	22,1	50	2,6	4,0
	Alla	109	3,7	76,5	115	2,9	42,3
Kvinnor	- 29	41	2,5	0,0	38	1,6	0,0
	30 - 49	81	2,3	17,8	81	1,7	14,8
	50 -	48	2,0	4,9	52	0,9	0,0
	Alla	170	2,2	22,7	171	1,5	14,8
Samtliga	- 29	53	2,2	0,0	46	1,6	0,0
	30 - 49	137	3,3	36,9	138	2,3	28,4
	50 -	89	2,3	13,8	102	1,8	2,3
	Alla	279	2,8	50,7	286	2,1	30,7

Uppgifterna hittas i Agresso:

Sökväg: Egen meny/T Örebro län/lönerapporter/redovisning av sjukfrånvaro (PRS31)

Sökväg: Egen meny/T Örebro län/PA-Rapporter/Personallrapport (PERS)

Året i siffror

Tabell A- Verksamhetskostnader 2010 - 2012

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2012 Tkr	2011 Tkr	2010 Tkr
20-21	Övrig förvaltning	3 585	3 713	4 823
25	Körkort och trafikföreskrifter	541	596	561
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	8 171	7 793	7 351
30	Regional tillväxt	1 034	1 502	1 773
34	Infrastrukturplanering	302	261	454
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4 406	4 414	5 276
41	Stöd till boende	574	672	826
42	Energi och klimat	3 243	2 570	1 993
43	Kulturmiljö	9 515	9 715	9 757
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	5 144	5 730	5 559
50	Övergripande och gemensam för naturvård och miljöskydd	22 197	23 768	18 767
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	19 186	18 133	19 271
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 094	949	1 067
53	Vattenverksamhet	5 427	5 498	5 132
54	Mineral-och torvfyndigheter	200	112	50
55	Miljöfarlig verksamhet	2 649	4 204	4 589
56	Övrig miljö-och hälsoskydd	168	155	201
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 924	2 936	3 195
58	Restaurering	3 426	3 166	3 543
60	Lantbruk	29 736	29 564	29 272
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0	0
62	Fiske	5 358	4 896	4 107
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)			2
70	Folkhälsa	1 442	1 508	2 254
80	Jämställdhet	1 095	712	778
81	Nationella minoriteter	9		
82	Mänskliga rättigheter	0		
83	Barnperspektivet	0		
85	Integration	1 443	1 596	1 017
	SUMMA PRODUKTION	134 870	134 162	131 618
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 665	11 368	11 021
11	Administration och intern service	34 211	41 855	38 724
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	179 747	187 385	181 363
99	Resurssamverkan ¹⁾	14	313	561
	Totalsumma verksamhetens kostnader enl resultaträkningen ²⁾	179 760	187 697	181 923

- Den del av kostnader för resurssamverkan som ska belasta länsstyrelsen fördelas på respektive tvåsifferkod
- Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar

Källa: Agresso

Tabell B - Verksamhetskostnader 2012

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	Kostnader exkl OH		OH Kostnader		Kostnader inkl OH	
		Tkr	%	Tkr	%	Tkr	%
20-21	Övrig förvaltning	3 585	1,99%	1 358	3,03%	4 944	2,75%
25	Trafikföreskrifter m.m.	541	0,30%	240	0,53%	780	0,43%
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	8 171	4,55%	3 314	7,38%	11 485	6,39%
30	Regional tillväxt	1 034	0,58%	378	0,84%	1 412	0,79%
34	Infrastrukturplanering	302	0,17%	131	0,29%	432	0,24%
40	Hållbar samhällsplanering och boende	4 406	2,45%	1 899	4,23%	6 305	3,51%
41	Stöd till boende	574	0,32%	256	0,57%	830	0,46%
42	Energi och klimat	3 243	1,80%	886	1,98%	4 129	2,30%
43	Kulturmiljö	9 515	5,29%	2 158	4,81%	11 672	6,49%
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	5 144	2,86%	1 507	3,36%	6 651	3,70%
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	22 197	12,35%	7 036	15,68%	29 233	16,26%
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	19 186	10,67%	5 038	11,23%	24 224	13,48%
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1 094	0,61%	485	1,08%	1 579	0,88%
53	Vattenverksamhet	5 427	3,02%	2 173	4,84%	7 600	4,23%
54	Mineral- och torvfyndigheter	200	0,11%	86	0,19%	286	0,16%
55	Miljöfarlig verksamhet	2 649	1,47%	1 066	2,38%	3 715	2,07%
56	Övrig miljö- och hälsoskydd	168	0,09%	75	0,17%	243	0,14%
57	Förorenade områden, efterbehandling	4 924	2,74%	1 725	3,84%	6 649	3,70%
58	Restaurering	3 426	1,91%	837	1,87%	4 263	2,37%
60	Lantbruk	29 736	16,54%	10 893	24,27%	40 629	22,60%
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
62	Fiske	5 358	2,98%	1 952	4,35%	7 310	4,07%
70	Folkhälsa	1 442	0,80%	471	1,05%	1 912	1,06%
80	Jämställdhet	1 095	0,61%	321	0,71%	1 416	0,79%
81	Nationella minoriteter	9	0,01%	1	0,00%	11	0,01%
82	Mänskliga rättigheter	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
83	Barnperspektivet	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
85	Integration	1 443	0,80%	591	1,32%	2 034	1,13%
	SUMMA PRODUKTION	134 870	75,03%	44 876	100,00%	179 746	100,00%
10	Myndighetsövergripande verksamhet	10 665	5,93%				
11	Administration och intern service	34 211	19,03%				
	SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER EXKL RESURSSAMVERKAN	179 747	100,00%			179 746	100,00%
99	Resurssamverkan ¹⁾	14		1		14	
	Totalsumma verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen ²⁾	179 760				179 760	
	Myndighetsövergripande, adm och intern service uppdelat på: ³⁾						
	Nivå 1 (113-115)	27 494	27,47%				
	Nivå 2 (110-112, (116-119)	6 718	6,71%				
	Nivå 3 (100-109)	10 665	10,65%				
	Personalkostnad produktion (kkl 4, verksamhetskod 2-8)	100 098					

1. Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).
2. Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.
3. Summan på nivå 1-3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2-8 (kkl 4).

Källa: Agresso

Definition av resurssamverkan:

Med offentlig resurssamordning menas att en myndighet har rätt att mot avgift helt eller delvis samordna sitt resursutnyttjande avseende varor och tjänster med en annan myndighet, kommun eller landsting (s.k. sambruk). Skriftliga avtal om samordningen bör träffas mellan de berörda parterna. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör läggas fast.

Tabell C - Årsarbetskrafter 2010 - 2012 1)

VÄS-KOD	Sakområden och myndighetsövergripande verksamhet	2012 årsarb totalt	2012 årsarb varav kvinnor	2012 årsarb varav män	2011 årsarb totalt	2010 årsarb totalt
20-21	Övrig förvaltning	4,30	1,47	2,83	4,73	6,02
25	Trafikföreskrifter m.m.	0,88	0,70	0,18	0,88	1,18
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	11,30	9,95	1,35	12,02	11,16
30	Regional tillväxt	1,27	0,56	0,70	1,86	2,70
34	Infrastrukturplanering	0,50	0,05	0,44	0,41	0,63
40	Hållbar samhällsplanering och boende	6,99	5,14	1,86	7,18	8,14
41	Stöd till boende	0,97	0,08	0,89	1,19	1,58
42	Energi och klimat	3,30	0,98	2,33	3,16	2,52
43	Kulturmiljö	8,00	3,20	4,80	9,55	8,75
45	Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar	5,10	1,36	3,74	5,85	5,99
50	Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	25,15	15,13	10,02	25,65	24,92
51	Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	20,22	7,20	13,01	19,10	20,07
52	Prövning och tillsyn för skydd av naturen	1,85	1,63	0,22	1,85	1,99
53	Vattenverksamhet	8,70	3,80	4,91	8,94	8,10
54	Mineral- och torvfyndigheter	0,34	0,04	0,30	0,17	0,08
55	Miljöfarlig verksamhet	4,17	2,20	1,96	7,15	8,29
56	Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,31	0,30	0,01	0,37	0,29
57	Förorenade områden, efterbehandling	7,56	3,47	4,09	5,59	6,07
58	Restaurering	3,48	2,11	1,37	3,65	4,37
60	Lantbruk	44,04	30,74	13,30	47,06	49,96
61	Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
62	Fiske	8,36	1,91	6,44	8,30	6,78
64	Skogsbruk (endast Gotlands län)					0,00
70	Folkhälsa	1,77	0,93	0,84	1,94	2,81
80	Jämställdhet	1,22	1,17	0,05	0,89	1,00
81	Nationella minoriteter	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00
82	Mänskliga rättigheter	0,00	0,00	0,00		
83	Barnperspektivet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
85	Integration	2,09	1,01	1,08	2,28	1,26
	SUMMA PRODUKTION	171,87	95,13	76,74	179,77	184,67
10	Myndighetsövergripande verksamhet	14,65	11,26	3,39	14,75	15,17
11	Administration och intern service	16,86	13,39	3,47	17,43	18,99
	SUMMA ÅRSARBETSKRAFTER EXKL RESURSSAMVERKAN	203,38	119,78	83,60	211,94	218,83
	Resurssamverkan ²⁾	0,00	0,00	0,00	0,60	1,00
	TOTALT ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER	203,38	119,78	83,60	212,54	219,83

1) 1 årsarbetskraft = 1 760 timmar

2) Den del av årsarbetskrafterna för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad.

Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhet på tvåsiffernivå

Tabell D - Representation

	2012	2012	2011	2011	2010	2010
	Totalt tkr	per åa kronor	Totalt tkr	per åa kronor	Totalt tkr	per åa kronor
Intern representation (undergrupp 496 i baskontoplanen)	198	974	188	885	170	772
Extern representation (undergrupp 552 i baskontoplanen)	130	639	227	1 068	300	1 362

Källa:

Kommentarer Tabell D

Tabell E - Lokaler

Lokalkostnader	2012	2011	2010
Residens			
Lokalkostnader (tkr) 103	1 577	1 559	1 549
Lokalyta (m ²)	1 157	1 157	1 157
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 363	1 347	1 339
Lokaler ¹⁾			
Lokalkostnader 113	11 297	11 764	11 642
Lokalyta (m ²)	6 836	6 836	6 726
Lokalkostnad per m ² (kr)	1 653	1 721	1 731
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	56	55	53
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	34	32	31
Kontorslokaler ²⁾			
Kontorslokalyta (m ²)	6 572	6 572	6 485
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	32	31	29
SUMMA LOKALKOSTNADER	12 874	13 323	13 191

1) Med lokaler avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m.

2) Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontors-rum, biytor såsom korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Agresso

Kommentarer Tabell E

Länsstyrelsen bedriver lokalvården i egen regi. Avvikelser gällande lokalkostnader exkl residens beror främst på lägre kostnader för lokalvård samt larm och bevakning, den senare efter förnyad konkurrensutsättning.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2012 (samtliga ärenden oavsett databas)

Nedanstående tabell svarar mot de krav på återrapportering som anges för samtliga områden. I de fall individärenden förekommer under regional tillväxt och infrastrukturplanering ska dessa redovisas även uppdelat efter kvinnor/män och juridiska personer, se tabell D.1.

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl initiativärenden)	Antal initiativärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	98	127	266	405	86	1
Övrig förvaltning (20-21)	206	778	113	1009	88	7
varav stiftelser (206)						
varav allmän kameraövervakning (211)	11	72	11	85	9	0
varav bevakningsföretag m.m (212)	7	117	31	154	1	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	20	143	7	149	21	0
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	542	985	1653	2994	186	16
varav Livsmedelskontroll (281)	346	101	689	1105	31	10
varav Djurskydd (282)	176	744	904	1687	137	5
varav Smittskydd (283)	8	25	16	37	12	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	3	6	27	34	2	0
Regional tillväxt (30)	56	82	1	97	42	1
Infrastrukturplanering (34)	39	49	2	63	27	6
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	61	436	14	435	76	0
Stöd till boende (41)	83	319	0	361	41	25
Energi och klimat (42)	32	8	10	34	16	0
Kulturmiljö (43)	281	578	78	712	225	11
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	161	117	25	197	106	6
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	11	9	8	8	20	1
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	118	300	29	293	154	5
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	229	129	148	295	211	60
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	1	2	0	2	1	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	42	491	27	525	35	0
Vattenverksamhet (53)	63	250	66	273	106	1

ÅRSREDOVISNING 2012 JÖNKÖPINGS LÄN

A	B	C	D	E	F	G
Sakområde och del av sakområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden (exkl initiativärenden)	Antal initiativärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans (F=B+C+D-E)	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år.
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	33	206	61	222	78	0
Mineral- och torvfyndigheter (54)	10	34	1	39	6	3
Miljöfarlig verksamhet (55)	339	772	51	819	343	38
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	262	655	51	654	314	38
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	13	269	0	262	20	0
Förorenade områden, efterbehandling (57)	46	51	35	83	49	5
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	29	23	13	35	30	2
Restaurering (58)	18	20	22	43	17	0
Lantbruk (60)¹	1236	17603	5176	23588	427	6
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	1021	16828	5164	22783	230	49
Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61))						
Fiske (62)	69	267	63	345	54	3
Folkhälsa (70)	26	34	19	56	23	2
Jämställdhet (80)	3	13	11	11	16	0
Nationella minoriteter (81)						
Mänskliga rättigheter (82)						
Barnperspektivet (83)						
Integration (85)	21	11	8	4	36	2
Summa	3812	23866	7825	33092	2411	198
Varav Vattenmyndighetens ärenden						
Varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	49	15	0	64	0	

1) Lantbruksärenden inkl. jordbruksstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Källa: Platina, Diabas, Svanen och Jordbruksverkets stödsystem.

Tabell G – Redovisning av överklagade ärenden 2012 (samfliga ärenden oavsett databas)

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³
Myndighetsövergripande, administration och Intern service (10-11)	0	0	0
Övrig förvaltning (20-21)	31	28	6
varav stiftelser (206)			
varav allmän kameraövervakning (211)	8	4	4
varav bevakningsföretag m.m (212)	0	1	0
Trafikföreskrifter m.m. (25)	7	7	1
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor (28)	51	47	5
varav Livsmedelskontroll (281)	8	0	0
varav Djurskydd (282)	42	47	5
varav Smittskydd (283)	0	0	0
varav Allmänna veterinära frågor (284)	1	0	0
Regional tillväxt (30)	0	0	0
Infrastrukturplanering (34)	0	0	0
Hållbar samhällsplanering och boende (40)	37	36	3
Stöd till boende (41)	3	10	4
Energi och klimat (42)	0	0	0
Kulturmiljö (43)	0	3	0
Skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar (45)	2	2	0
varav tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor samt uppföljning av kommunernas krishanteringssystem (456)	0	0	0
Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd (50)	29	18	2
Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden (51)	1	3	0
varav tillsyn av vattenskyddsområden (516)	0	0	0
Prövning och tillsyn för skydd av naturen (52)	6	7	1
Vattenverksamhet (53)	4	6	5
varav tillsyn av vattenverksamheten (535)	4	6	5
Mineral- och torvfyndigheter (54)	1	0	0
Miljöfarlig verksamhet (55)	6	11	6
varav tillsyn av miljöfarlig verksamhet (555)	3	2	1
Övrigt miljö och hälsoskydd (56)	0	8	4
Förorenade områden, efterbehandling (57)	2	0	0
varav tillsyn av förorenade områden och miljöriskområden (575)	0	0	0
Restaurering (58)	0	0	0
Lantbruk (60)⁴	106	163	69
varav stöd till jordbruket enligt EG:s förordningar (601)	101	160	69
Rennäring m.m. (enbart Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län (61)			

A	B	C	D
Sakområde och del av sakområde	Antal överklagade ärenden ¹	Antal överklagade ärenden som avgjorts i högre instans ²	varav antal ändrade ³
Fiske (62)	1	1	0
Folkhälsa (70)	0	0	0
Jämställdhet (80)	0	0	0
Nationella minoriteter (81)			
Mänskliga rättigheter (82)			
Barnperspektivet (83)			
Integration (85)	0	0	0
Summa	287	350	106
Varav Vattenmyndighetens ärenden			
Varav Miljöprövnings-delegationens ärenden	3	9	5

1) Avser ärenden som är beslutade av länsstyrelsen och överklagade till högre instans.

2) Redovisa de ärenden som avgjorts i högre instans och vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2012.

3) Avser ärenden som är ändrade substantiellt (t.ex. ska ändring av angivna tidpunkter ej beaktas) i förhållande till länsstyrelsens beslut.

4) Lantbruksärenden inkl. jordbruksstödsärenden registrerade i IAKS och Ararat.

Källa: Diabas och Platina

Tabell H - Handläggningstider

VÄS-KOD	Beskrivning	Ärendeslag	Mål 2012 median-dagar	Utfall 2012 median-dagar	Utfall 2011 median-dagar
Ärendegrupper med tresiffrig VÄS-kod					
202	Medborgarskap	Alla	2)	9	10
204	Begravningsfrågor	Ansökan om att sprida aska	2)	12	9
206	Stiftelser	Alla, e-tjänster	4	-	-
206	Stiftelser	Ändringsanmälan, e-tjänster	7	-	-
206	Stiftelser	Nyregistrering, e-tjänster	10	-	-
211	Allmän kameraövervakning	Anmälan	30	48	26
211	Allmän kameraövervakning	Ansökan	100	63	97
212	Bevakningsföretag m.m.	Anmälan, e-tjänster	1	1	1
212	Bevakningsföretag m.m.	Ansökan om godkännande av personal hos auktoriserat bevakningsföretag, e-tjänster	10	15	15
218	Jakt och viltvård	Tillstånd för skydds jakt	20	16	24
282	Djurskydd	Förprovning av djurstall	120	179	164
282	Djurskydd	16 § (Tillståndsplikt för yrkesmässig djurhållning av sällskapsdjur)	120	120	193
402, 404	Detaljplan, områdesbest, fastighetsplan	Prövning av antagen plan, detaljplaner m.m.	3)	4	5
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	Överklagande av beslut om detaljplaner	90	78	109
403	Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	Överklagande av beslut om lovärenden samt förhandsbesked	210	119	122
431	Fornminnen	Avverkningsärenden	20	8	9
505	Överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken m.fl. författningar	Överklagande av kommuns beslut	240	180	154
521	Tillstånd och dispenser avseende naturskydd	Strandskyddsdispenser	120 4)	22	112
525	Samråd enl. 12 kap 6 § miljöbalken	Alla	42	33	27
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB	Samråd o beslut om betydande miljöpåverkan	90	139	146
551	Prövning av miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. MB	Prövning vid miljöprövningsdelegationen	300	280 5)	331
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	Anmälningsärenden	40	36	28
555	Tillsyn av miljöfarlig verksamhet	Miljörapporter	90	72	43
562	Prövning av avfall- och producentansvar	Alla	40	29	11

VÄS-KOD	Beskrivning	Ärendeslag	Mål 2012 antal dagar	Utfall 2012 måluppfyllelse %	Utfall 2011 måluppfyllelse %
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Ansökan om företagsstöd landsbygdsutveckling	120 ¹⁾	64%	45%
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Utbetalning av företagsstöd landsbygdsutveckling	90 ¹⁾	60%	66%
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Ansökan om projektstöd exkl. miljöinvesteringar	120 ¹⁾	55%	35%
602	Stöd till landsbygdsutveckling exkl. kompetensutveckling	Utbetalning av projektstöd exkl. miljöinvesteringar	90 ¹⁾	61%	48%

Orsaker till eventuella större avvikelser från målsättningarna ska redovisas i kommentarer i respektive läns årsredovisning.

1) För ärenden inom stöd till landsbygdsutveckling gäller mål som överenskommit mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna. Målet är att minst 90 procent av ärendena ska avgöras inom uppsatt tid.

Källa: Diabas, Platina och Jordbruksverkets stödsystem

Nedan följer en sammanställning av för länsstyrelsen väsentliga nyckeltal som återfinns i andra tabeller i årsredovisningen.

Tabell I - Nyckeltal

	2012	2011	2010
Antal inkomna och initiativärenden	31 691	34 683	37 944
Antal beslutade ärenden	33 092	35 020	38 217
Totalt antal beslutade ärenden/totalt antal inkomna och initiativärenden	1,04	1,01	1,01
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	248	351	441
Utgående ärendebalans	2 411	3 846	4 449
Årsarbetskrafter (åa)	203,38	212,54	219,83
– varav kvinnor	119,78	125,88	123,95
– varav män	83,60	86,66	95,88
Lokalkostnad per årsarbetskraft	55,55	55,35	52,96
Intern representation (tkr)	198	188	170
Extern representation (tkr)	130	227	300
Total sjukfrånvaro %	2,8	2,1	1,8
– sjukfrånvaro kvinnor %	2,2	1,5	1,4
– sjukfrånvaro män %	3,7	2,9	2,3
Personalomsättning nyanställda, tillsvidareanställda	8,3	13,2	10,1
Personalomsättning avgångna, tillsvidareanställda	8,8	10,8	8,2
Andel OH-kostnad av total kostnad %	24,96%	28,36%	27,34%
Andel förvaltningsanslag av totala intäkter %	50,31%	53,71%	51,85%

För definitioner: Se info under ditt EA-stöd/LISA-nyckeltal/Beskrivning & definition av nyckeltalen

Tabell – Avgiftsbelagd verksamhet

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelning för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet.

Belopp angivna i tkr

Verksamhet	2012					2011			2010
	Intäkter	Kostnader	Netto-utfall	Netto-budget	Akkumulerat utfall	Intäkter	Kostnader	Netto-utfall	Akkumulerat utfall
Offentligrättslig verksamhet									
Registreringsavgift för jaktområden	82	82	0	0	0	62	62	0	0
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m)	659	659	0	0	0	506	506	0	0
Delgivning	27	27	0	0	0	34	34	0	0
Älgjaksadministration	893	893	0	0	0	484	484	0	0
Övrig offentligrättslig verksamhet	65	65	0	0	0	81	81	0	0
Uppdragsverksamhet									
Resurssamordning	13	13	0	0	0	0	0	0	0
Övrig uppdragsverksamhet	24 190	24 190	0	0	0	24 679	24 679	0	0
Summa totalt	25 929	25 929	0	0	0	25 846	25 846	0	0
- fördelat på									
Summa offentligrättsligt	1 726	1 726	0	0	0	1 167	1 167	0	0
Summa uppdragsverksamhet	24 203	24 203	0	0	0	24 679	24 679	0	0

Kommentarer avgiftsbelagd verksamhet

Jämfört med årsredovisningen 2011 har utfallet övrig offentligrättslig verksamhet specificerats för att följa 2012 års redovisning. För 2011 har även uppgifter avseende övrig uppdragsverksamhet lagts till, vilket felaktigt inte har redovisats i tabellen tidigare utan endast i not till resultaträkningen.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Sammanställningen är gjord enligt enl. 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

	2012	2011	2010	2009	2008
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	8 000	8 000	11 000	6 000	8 000
Utnyttjad	2 854	4 515	6 437	3 436	5 206
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad	9 900	9 900	9 700	9 400	9 000
Räntekonto					
Ränteintäkter	594	833	226	293	1 277
Avgiftsintäkter som disponeras					
Utfall	26 330	27 207	21 992	20 281	14 532
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Budget	7 510	11 775	12 104	12 820	98 716
Utfall	7 586	6 697	7 471	8 480	95 333
Anslagskredit					
Utgiftsområde 01					
Rikets styrelse					
01 05 001 005 Länsstyrelsen i Jönköpings län					
Beviljad	3 857	5 041	4 916	6 546	4 600
Utnyttjad	0	765	0	0	0
Utgiftsområde 19					
Regional tillväxt					
19 01 001 005 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen i Jönköpings län					
Beviljad	699	699	699	699	932
Utnyttjad	23	16	0	0	0
Anslagssparande					
Utgiftsområde 01					
Rikets styrelse					
01 05 001 005 Länsstyrelsen i Jönköpings län					
Summa anslagssparande	2 815	0	1 306	943	2 020
Utgiftsområde 19					
Regional tillväxt					
19 01 001 005 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen i Jönköpings län					
Summa anslagssparande	0	0	60	60	1 046
Bemyndiganden					
Tilldelat	10 000	10 000	10 000	10 000	15 000
Åtaganden	7 913	8 165	8 803	6 593	5 445

ÅRSREDOVISNING 2012 JÖNKÖPINGS LÄN

	2012	2011	2010	2009	2008
Personal					
Antal årsarbetskrafter ¹	203	213	220	230	222
Medeltal anställda ¹	255	251	265	273	272
Driftkostnad per årsarbetskraft	871	869	815	795	692
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	225	-812	-937	-1 599	21 805
Balanserad kapitalförändring	-923	-112	825	1 440	-29 097

¹ Mätmetod finns dokumenterad

Finansiell redovisning

Denna del tas fram av gruppen som arbetar med att fram underlag till de finansiella delarna i form av en Excelatorrapport som länsstyrelserna har möjlighet att använda.

Resultaträkning

(tkr)

	2012	2011	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	90 104	101 380	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	26 330	27 207	2
Intäkter av bidrag	62 906	58 611	3
Finansiella intäkter	645	845	4
Summa	179 985	188 043	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-116 871	-122 397	5
Kostnader för lokaler	-11 731	-11 540	
Övriga driftskostnader	-48 620	-50 803	
Finansiella kostnader	-79	-116	6
Avskrivningar och nedskrivningar	-2 460	-2 841	
Summa	-179 760	-187 697	
Verksamhetsuffall	225	345	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter och andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	7 586	6 697	
Intäkter av uppbörd	11	29	
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-7 597	-7 883	
Saldo	0	-1 157	7
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	8 332	33 905	8
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	159 436	86 073	9
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	9 067	15 930	10
Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	8	10	11
Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringar	133	-357	12
Lämnade bidrag	-176 977	-135 562	13
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	225	-812	14

Balansräkning

Tillgångar (tkr)

	2012-12-31	2011-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	1 055	2 449	
Summa	1 055	2 449	15
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	573	827	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	1 226	1 240	
Summa	1 799	2 066	16
Fordringar			
Kundfordringar	1 095	2 698	
Fordringar hos andra myndigheter	8 560	9 334	17
Övriga fordringar	363	788	18
Summa	10 018	12 820	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 685	2 708	
Upplupna bidragsintäkter	5 933	5 981	
Summa	8 618	8 688	19
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	22 954	49 192	
Summa	22 954	49 192	20
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	43 036	33 135	21
Övr tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	4 498	26 001	22
Kassa, plusgiro och bank	580	631	23
Summa	48 113	59 767	
Summa tillgångar	92 557	134 982	

Kapital och skulder (tkr)

	2012-12-31	2011-12-31	Not
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	-923	-112	24
Kapitalförändring enl resultaträkningen	225	-812	24
Summa	-698	-923	
Fonder			
Fonder	1 610	1 744	
Summa	1 610	1 744	12
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner o likn förpliktelser	419	478	25
Övriga avsättningar	896	659	26
Summa	1 315	1 137	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	2 854	4 515	27
Skulder till andra myndigheter	6 292	8 282	28
Leverantörsskulder	10 451	4 465	
Övriga skulder	2 027	2 258	29
Depositioner	4 498	26 001	
Summa	26 122	45 521	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	11 218	11 668	
Oförbrukade bidrag	52 990	75 836	
Summa	64 208	87 504	30
Summa kapital och skulder	92 557	134 982	

Ansvarsförbindelser

Avskrivningslån (omvända ansvarsförbindelser)	1 446	751
---	-------	-----

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag (tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 01							
Rikets styrelse							
01 05 001 005 Länsstyrelsen i Jönköpings län	-765	96 958	-1 092		95 101	-92 287	2 815
Utgiftsområde 14							
Arbetsmarknad och arbetsliv							
14 22 01 003, (2008) Europeiska Socialfonden							
Mål 2 Södra och Öarna	2 000				2 000		2 000
Utgiftsområde 19							
Regional tillväxt							
19 01 001 005 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen i Jönköpings län	-16	6 990			6 974	-6 997	-23
19 33 05 006, (2008) Europeiska Regionalfonden							
Mål 2 Södra och Öarna	18 358			-12 858	5 500		5 500
Summa	19 577	103 948	-1 092	-12 858	109 575	-99 284	10 291

Kommentarer till anslagsredovisningen avseende redovisning mot anslag

Beviljat anslagskreditbelopp 2012 för anslag 19 01 001 005 är 699 tkr.

1

Redovisning mot inkomsttitel (tkr)

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster
2511 010 Expeditions- och ansökningsavgifter	800	607
2537 110 Miljöskyddsavgift Täckavgift	6 600	6 718
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	50	151
2714 01 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	0	50
2714 10 Tilläggsavgift (Plan o Bygglagen)	25	48
2811 198 Övriga inkomster	5	12
9455 118 Lotteriavgifter	30	11
Summa	7 510	7 597

Redovisning av bemyndiganden

Anslag	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			
		2012	2012	2013	2014	2015	2016
19 01 001							
Regionala tillväxtåtgärder	10 000	8 165	7 913	4 430	2 560	923	0

Finansiella villkor

Belopp i tkr

Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
01 05 001 005 Länsstyrelsen i Jönköpings län	Anslagskredit	3 857	0
	Anslagsbehållning som disponeras, 3 %	2 876	2 815
	Kredit på räntekonto	9 900	0
	Låneram för anläggningstillgångar	8 000	0
	Finansiering av förvaltningskostnader hos samverkansorganet i Jkpg län	1 513	1 513
14 22 001 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2000-2006	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	2 000	0
19 01 001 005 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen i Jönköpings län	Anslagskredit	699	23
	Uppföljning och utvärdering	400	400
19 33 005 Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2000-2006	Anslagskredit	0	0
	Anslagsbehållning som disponeras	5 500	0

Tilläggsupplysningar och noter

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges. Avrundningsdifferenser kan förekomma vid jämförelse mellan tabeller och finansiella dokument.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNT

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Länsstyrelsen redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring.

Regeringen har beslutat att återrapportering ska ske enligt anvisningar som framgår under rubriken Verksamhet i avsnittet Organisationsstyrning och bilaga 2 till regleringsbrevet. Anvisningarna utgör ett undantag från bestämmelserna i 3 kap. 2 § FÅB och i vissa fall undantag från 3 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 4 januari 2013

PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningspost. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 15 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda hyror för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och regleras årsvis med värdeförändring till följd av ändrade löner m.m.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar med en bedömd ekonomisk livslängd om minst 3 år och ett anskaffningsvärde om minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. För immateriella anläggningstillgångar gäller ett anskaffningsvärde om minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet minst 50 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen, prisnivån och slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas.

	Avskrivningstid
Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Materiella anläggningstillgångar:	
- Förbättringsutgift på annans fastighet	högst 7 år
- Maskiner, inventarier m.m.	
IT-utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	4 år
Maskiner	4 år
Konst	ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år

Noter

Noter till resultaträkningen

1	Intäkter av anslag	2012	2011
	01 05 001 Förvaltningsanslag	90 552	102 118
	Årets minskning av semesterlöneskulden före 2009	-848	-1 300
	01 05 001 Förvaltningsanslag	89 704	100 818
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	400	562
	Summa intäkter av anslag	90 104	101 380
	Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen.		
2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2012	2011
	Offentligrättsliga avgifter	1 725	1 167
	Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	24 190	24 679
	Intäkter av andra ersättningar	415	1 361
	Summa	26 330	27 207
	Intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av		
	Intäkter konsultuppdrag	21 306	21 408
	Intäkter utbildning/konferenser	1 161	1 836
	Intäkter uthyrning	912	723
	Intäkter övriga 4 § avgifter	812	713
	Summa	24 190	24 679
	Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not.		
3	Intäkter av bidrag	2012	2011
	Bidrag från statliga myndigheter	62 985	57 859
	varav		
	Naturvårdsverket	25 238	25 366
	Statens jordbruksverk	11 841	10 922
	Riksantikvarieämbetet	5 229	4 730
	Länsstyrelsen i Jämtlands län	3 639	946
	Havs- och vattenmyndigheten	3 221	623
	Statens energimyndighet	2 842	2 877
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 333	2 197
	Statens folkhälsoinstitut	1 605	-278
	Länsstyrelsen i Uppsala län	1 224	1 354
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	1 205	1 160
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	1 191	250
	Kammarkollegiet	1 106	1 147
	Övriga myndigheter	2 312	6 566
	Bidrag från övriga	-78	751
	Summa	62 906	58 611

4	Finansiella intäkter	2012	2011
	Räntekonto i Riksgälden	594	833
	Övriga finansiella intäkter	51	12
	Summa	645	845
5	Kostnader för personal	2012	2011
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-79 611	-82 237
	Övriga kostnader för personal	-37 260	-40 160
	Summa	-116 871	-122 397
6	Finansiella kostnader	2012	2011
	Räntekostnader avseende lån i Riksgälden	-57	-103
	Övriga finansiella kostnader	-22	-13
	Summa	-79	-116
7	Uppbördsverksamhet	2012	2011
	Uppbördsverksamhet	0	-1 157
	Beloppet för 2011 avser reglering av tidigare periodiserad fordran och skuld avseende strukturfondsmedel		
8	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2012	2011
	01 05 001 Förvaltningsanslag	1 735	27 461
	19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder	6 597	6 444
	Summa	8 332	33 905
9	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2012	2011
	Från myndighet		
	Naturvårdsverket	121 636	40 207
	Havs- och vattenmyndigheten	16 974	8 534
	Kammarkollegiet	9 114	27 094
	Socialstyrelsen	5 527	2 948
	Regeringskansliet	3 742	4 127
	Tillväxtverket	1 123	1 522
	Statens folkhälsoinstitut	641	1 420
	Post- och telestyrelsen	461	0
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	127	0
	Riksantikvarieämbetet	90	13
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	0	90
	Fiskeriverket	0	80
	Boverket	0	39
	Summa	159 436	86 073
	Saldot från kammarkollegiet består av nettot mellan erhållna utdelningar och gjorda betalningar		

10 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2012	2011
Lönegaranti rekonstruktioner	4 357	9 611
Lönegaranti konkurser	4 348	5 773
Älgvårdsfonden	311	497
Bygdemedel	51	50
Summa	9 067	15 930
11 Finansiella intäkter	2012	2011
Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	8	10
Avser ränta på särskilda bankmedel (Bygdemedel)		
12 Avsättning till/upplösning av fonder mm för transfereringsändamål	2012	2011
Ingående balans	1 744	1 387
Årets förändring	-133	357
Utgående balans	1 611	1 744
Uppdelat på		
Älgvårdsfonden		
Ingående balans	1 114	818
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	311	497
Lämnade bidrag	-392	-200
Utgående balans	1 032	1 114
Bygdemedel		
Ingående balans	630	570
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	51	50
Finansiella intäkter i transfereringsverksamhet	8	10
Lämnade bidrag	-111	0
Utgående balans	579	630
13 Lämnade bidrag	2012	2011
Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-150 419	-84 327
Lämnade bidrag till övriga, samt vissa förluster och periodiseringar	-26 558	-51 236
Summa Lämnade bidrag	-176 977	-135 562
inom verksamhetsområden		
Efterbehandling förorenade områden	-119 939	-25 743
Lönegaranti	-17 819	-42 478
Kalkning försurade vatten	-13 928	-13 337
Fördelning av statsbidrag	-5 139	-7 422
Regional projektsamverkan	-4 825	-4 899
Jämställdhetsfrågor	-4 772	-622
Företagsstöd	-2 895	-3 067
Miljömål	-2 280	-2 198
Allmänna o övergripande inom Regional tillväxt	-1 513	-1 500
Biologisk återställning i kalkade vatten	-1 106	-5 427
Jakt och viltvård	-601	-330

ÅRSREDOVISNING 2012 JÖNKÖPINGS LÄN

Fiskevård, fritidsfiske	-573	-447
Stöd till lantbruksutvecklingsåtgärder	-461	0
Miljöövervakning o uppföljning miljömål	-322	-558
Förvaltning skötsel skyddade områden	-178	-352
Allmänt o övergripande inom Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	-127	-100
Allmänt o övergripande inom Energi och klimat	-122	0
Deponering, adm o fördeln medel, allm arvsfonden	-111	0
Tillsynsvägledning	-100	-100
Skydd av områden och arter	-76	-494
Fornminnes- o kulturlandskapsvård	-50	-11
Byggnadsvård	-40	0
Allmänt och övergripande inom Myndighetsövergripande verksamhet	0	-3 400
Allmänt och övergripande inom administration och intern service	0	-8 500
Ekonomiadministration	0	-1 100
Personaladministration	0	-200
Utrustning och gemensam service	0	-2 500
IT-verksamhet och telefoni	0	-9 434
Allmänt o övergripande inom Hållbar samhällsplanering och boende	0	-200
Bidrag till åtgärder mot radon	0	-39
Allmänt o övergripande inom Kulturmiljö	0	-427
Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	0	-2
Förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön	0	-60
Allmänt o övergripande inom Fiske	0	-75
Alkohol- o tobaksärenden	0	-40
Allmänt o övergripande inom Jämställdhet	0	-411
Integrationsfrågor	0	-90
	-176 977	-135 562

14 Årets kapitalförändring	2012	2011
Verksamhetsutfall		
Semesterlöne- och löneskuld	1 073	1 645
Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av anslag	-848	-1 300
Summa verksamhetsutfall	225	345
Uppbörd		
Övriga periodiserade kostnader SCR	0	-1 157
Transfereringar		
Summa Transfereringar	0	0
Summa årets kapitalförändring	225	-812

Noter till balansräkningen - tillgångar

15 Immateriella anläggningstillgångar	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	4 693	4 129
Årets anskaffning	0	564
Årets försäljning, uttrangering	-316	0
Utgående anskaffningsvärde	4 377	4 693
Ingående avskrivningar	-2 244	-967
Årets avskrivningar	-1 393	-1 277
Årets försäljning, uttrangering	316	0
Utgående avskrivningar	-3 322	-2 244
Bokfört värde	1 055	2 449
16 Materiella anläggningstillgångar	2012	2011
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	1 431	1 431
Årets anskaffning	0	0
Årets försäljning, uttrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 431	1 431
Ingående avskrivningar	-604	-318
Årets avskrivningar	-253	-286
Årets försäljning, uttrangering	0	0
Utgående avskrivningar	-858	-604
Bokfört värde	573	827
Maskiner, inventarier, installationer mm.		
Ingående anskaffningsvärde	16 485	16 409
Årets anskaffning	799	381
Årets försäljning, uttrangering	-3 466	-305
Utgående anskaffningsvärde	13 818	16 485
Ingående avskrivningar	-15 245	-14 247
Årets avskrivningar	-813	-1 278
Årets försäljning, uttrangering	3 466	280
Utgående avskrivningar	-12 592	-15 245
Bokfört värde	1 226	1 240
Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	1 799	2 066
17 Fordringar hos andra myndigheter	2012	2011
Diverse fordringar andra myndigheter	5 985	6 715
Mervärdesskatt	2 576	2 618
Summa	8 560	9 334

18 Övriga fordringar	2012	2011
Övriga fordringar	363	788
Summa	363	788
Avser utomstatliga uppbördsfordringar		
19 Periodavgränsningsposter	2012	2011
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	2 669	2 708
Övriga förutbetalda kostnader	16	0
	2 685	2 708
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter varav	5 933	5 981
Statens jordbruksverk	4 293	4 088
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	533	133
Tillväxtverket	488	153
Naturvårdsverket	475	0
Kammarkollegiet	141	352
Boverket	3	0
Skogsstyrelsen	0	1 239
Statens folkhälsoinstitut	0	16
Totala upplupna bidragsintäkter	5 933	5 981
Summa periodavgränsningsposter	8 618	8 688
20 Avräkning med statsverket	2012	2011
Uppbörd		
Ingående balans	-788	-166
Redovisat mot inkomstitel (-)	-7 597	-7 883
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	8 385	7 261
Fordringar/skulder avseende uppbörd	0	-788
Anslag i icke räntebärande flöde		
Redovisat mot anslag (+)	6 997	7 006
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-6 997	-7 006
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	765	-1 306
Redovisat mot anslag (+)	92 287	129 579
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-95 866	-127 508
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 815	765
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	3 471	4 771

Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-848	-1 300
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	2 624	3 471
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	45 743	72 069
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	170 863	112 592
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-192 074	-138 662
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-1 388	-255
Saldo	23 145	45 743
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	23 145	45 743
Summa utgående balans avräkning med statsverket	22 954	49 192
<hr/>		
21 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2012	2011
<hr/>		
Räntekonto i Riksgälden	43 036	33 135
Länsstyrelsen disponerar en räntekontokredit på 9 900 tkr i Riksgälden		
<hr/>		
22 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2012	2011
<hr/>		
Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	4 498	26 001
<hr/>		
23 Kassa och bank	2012	2011
<hr/>		
Kassa	1	1
Bank	579	630
Särskilda bankmedel (Bygdemedel)		
<hr/>		

Noter till balansräkningen - skulder

24 Balanserad Kapitalförändring	2012	2011
Balanserad kapitalförändring	-923	-112
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	225	-812
Summa	-698	-923
Specifikation balanserad kapitalförändring		
Semesterlöne- och löneskuld	-923	-1 268
Övriga periodiserade kostnader RTA	-1	-1
Övriga periodiserade kostnader SCR	0	1 157
	-923	-112
Specifikation kapitalförändring enligt resultaträkningen		
Semesterlöne- och löneskuld	225	345
Övriga periodiserade kostnader SCR	0	-1 157
	225	-812
Specifikation total kapitalförändring		
Semesterlöne- och löneskuld	-697	-923
Övriga periodiserade kostnader RTA	-1	-1
	-698	-923
25 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2012	2011
Ingående avsättningar	478	1 224
Årets pensionskostnader	301	1
Årets pensionsutbetalningar	-360	-747
Utgående avsättning	419	478
26 Övriga avsättningar	2012	2011
Kompetensväxlingsåtgärder		
Årets förändring	237	189
Utgående balans	896	659
Summa övriga avsättningar	896	659
27 Lån i Riksgäldskontoret	2012	2011
Ingående balans	4 515	6 437
Under året upptagna lån	799	944
Årets amorteringar	-2 460	-2 866
Utgående balans	2 854	4 515
Beviljad låneram	8 000	8 000
27 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2012	2011
Beviljad kreditram	9 900	9 900

28	Skulder till andra myndigheter	2012	2011
	Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	3 680	4 952
	Lagstadgade arbetsgivaravgifter	2 240	2 540
	Premier avtalsförsäkringar	2	2
	Mervärdesskatt	370	787
		6 292	8 282
	Lagstadgade arbetsgivaravgifter innefattar både anställd personal samt lönegaranti.		
29	Övriga skulder	2012	2011
	Personalens källskatt	1 995	1 803
	Övriga skulder - utomstatliga	32	455
		2027	2258
30	Periodavgränsningsposter	2012	2011
	Upplupna kostnader		
	Upplupna löner, arvoden inkl social avg	306	1 771
	Upplupna semesterlöner inkl social avg	10 504	9 667
	Övriga upplupna kostnader	408	230
		11 218	11 668
	Öförbrukade bidrag från annan myndighet varav	50 789	75 817
	Naturvårdsverket	11 753	48 293
	Havs- och vattenmyndigheten	9 764	2 295
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	6 611	5 320
	Regeringskansliet	5 524	-547
	Post- och telestyrelsen	3 775	659
	Socialstyrelsen	3 106	13 735
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	2 931	0
	Länsstyrelsen i Örebro län	1 547	0
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 472	1 250
	Statens energimyndighet	1 083	712
	Statens folkhälsoinstitut	916	1 362
	Länsstyrelsen i Kronobergs län	667	175
	Länsstyrelsen i Skåne län	658	0
	Tillväxtverket	337	486
	Länsstyrelsen i Kalmar län	329	79
	Riksantikvarieämbetet	144	383
	Boverket	141	111
	Statens jordbruksverk	22	3
	Länsstyrelsen i Stockholms län	15	21
	Fiskeriverket	0	-1 959
	Kammarkollegiet	0	531
	Arbetsförmedlingen	0	38
	Länsstyrelsen i Jämtlands län	-7	2 870

Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	2 202	19
Totalt oförbrukade bidrag	52 990	75 836
Summa periodavgränsningsposter	64 208	87 504

Uppgifter om rådsledamöter enligt 7 kap. 2§ förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner till rådsledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Namn		Ersättning kronor	Andra uppdrag
Landshövding Mino Akhtarzand	Lön	1 038 371	Exportkreditnämnden
	Förmån	172 800	Fortum Oyj
Länsråd Anneli Wirtén	Lön	822 591	
Insynsråd			
Regionchef Företagarna Frida Boklund		5 800	
Ordförande LRF Jönköping Mikael Bäckström		4 350	LRF Konsult Länsförsäkringar Jönköping
Rektor Högskolan i Jönköping Anita Hansbo		4 350	Hälsohögskolan i Jönköping AB Högskolan för lärande och kommunikation AB Högskoleservice i Jönköping AB Internationella Handelshögskolan i Jönköping AB Science Park Jönköping AB Tekniska Högskolan i Jönköping AB
Ordf IF Metall avd 33 Conny Holm		2 900	Metallica AB SAAB AB
Företagare Inge Johansson		5 800	Gnox Enterprise AB MB Shop Design AB
VD SmålandsTurism Lena Larsson		1 450	
Riksdagsledamot Irene Oskarsson		4 350	Gentekniknämnden Jordbruksverkets insynsråd
Riksdagsledamot Peter Persson		5 800	

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Jönköping 22 februari 2013

Mino Akhtarzand